

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 16.7.2012
COM(2012) 362 final

2012/0195 (CNS)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări la Uniunea Europeană („Decizia de asociere peste mări”)

{SWD(2012) 193 final}
{SWD(2012) 194 final}

MEMORANDUM EXPLICATIV

1. CONTEXTUL PROPUNERII

1.1. Contextul general

Țările și teritoriile de peste mări (TTPM) sunt asociate Uniunii Europene de la intrarea în vigoare, în 1958, a Tratatului de la Roma. Acestea sunt insule situate în regiunile atlantică, antarctică, arctică, din zona Caraibilor, din Oceanul Indian și din Oceanul Pacific. TTPM nu sunt suverane, ci depind de patru state membre ale UE: Danemarca, Franța, Țările de Jos și Regatul Unit. Asocierea TTPM cu Uniunea rezultă din relațiile constituționale pe care aceste țări și teritorii le au cu cele patru state membre.

În general, TTPM au o autonomie largă în domenii precum afacerile economice, piața ocupării forței de muncă, sănătatea publică, afacerile interne și vama. De obicei, domeniile apărării și afacerilor externe sunt, în continuare, de competența statelor membre. TTPM nu fac parte integrantă din teritoriul vamal al Uniunii și sunt în afara pieței interne. Prin urmare, acestora nu li se aplică legislația Uniunii.

Având în vedere că resortisanții TTPM dețin cetățenia statelor membre ale UE cu care țările și teritoriile în care locuiesc sunt legate din punct de vedere constituțional, aceștia au calitatea de cetățeni ai UE. Populația totală a TTPM reprezintă doar 0,02 % din populația lumii (1,2 milioane de persoane), iar suprafața totală a TTPM este de numai 80 000 de km²¹.

De la adoptarea, în 2001, a actualei decizii de asociere peste mări, contextul regional și internațional în care TTPM evoluează s-a schimbat considerabil. Au apărut noi priorități politice la nivel european și internațional (cum ar fi mediul, schimbările climatice, gestionarea durabilă a resurselor naturale), precum și schimbări în structura comerțului mondial. În cadrul Strategiei Europa 2020, Comisia Europeană a propus un plan de acțiune² articulat în jurul a trei priorități: creștere inteligentă, creștere durabilă și creștere favorabilă incluziunii, ca răspuns la criza economică și financiară.

La rândul lor, TTPM continuă să se confrunte cu probleme economice și sociale și/sau depun eforturi considerabile pentru a-și așeza economiile o bază durabilă. Aceste state sunt afectate de o serie de dificultăți legate de fragilitatea mediului în care se află și de necesitatea încorporării pilonului de mediu al dezvoltării durabile.

Principala provocare cu care se confruntă TTPM constă în punerea economiilor și a societăților lor pe o traiectorie de dezvoltare durabilă, prin creșterea competitivității, reducerea vulnerabilității, creșterea rezilienței mediului, cooperarea cu vecinii lor și integrarea în economia regională și/sau mondială, dacă acest lucru este posibil. În cazul Uniunii, provocarea constă în sprijinirea TTPM cu privire la îndeplinirea acestor obiective și în ceea ce privește asocierea, astfel cum este definită la articolul 198 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, prin intermediul unui cadru adaptat la nevoile, realitățile, particularitățile și diversitatea TTPM.

¹ Fără a include Groenlanda (cea mai mare insulă din lume) și Teritoriul antarctic britanic, a căror suprafață este de 2,2 milioane și, respectiv, 1,7 milioane de km².

² Comunicarea COM (2010) 2020 final din 3 martie 2010 „Europa 2020 – O strategie europeană pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii”.

1.2. Dispoziții în vigoare

Normele și procedurile în vigoare privind asocierea dintre UE și TTPM sunt stabilite în Decizia 2001/822/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2001 privind asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări la Comunitatea Europeană (JO L 314/1, 30.11.2001), astfel cum a fost modificată prin Decizia 2007/249/CE (JO L 109/33, 26.4.2007) și prin XXXXXXXX (Decizia privind Saint-Barthelemy).

1.3. Coerența cu alte politici ale UE

Strategia Europa 2020 constituie criteriul de referință pe baza căruia trebuie verificate³ coerența politicilor UE și promovarea valorilor, a standardelor și a interesului UE. Trebuie urmărită asigurarea coerenței cu prioritățile Strategiei Europa 2020 privind creșterea inteligentă și durabilă, prin promovarea sprijinului acordat cercetării, inovării și tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC), precum și a capacităților de creștere durabilă, care constituie catalizatori ai dezvoltării socioeconomice.

Decizia de asociere peste mări pentru perioada 2014-2020 va juca un rol important în acest sens. În fapt, ideea înființării unor „centre de experiență și competențe” ar putea avea legătură cu punerea în aplicare și promovarea unor standarde ridicate, inclusiv standarde internaționale, de exemplu în domeniile mediului, siguranței alimentelor și sănătății consumatorilor. Toate TTPM se caracterizează printr-o biodiversitate bogată. Folosirea și protecția durabilă a acestei biodiversități ar avea de câștigat dacă ar exista o mai bună documentare științifică și un acces îmbunătățit la rezultatele cercetării și inovării. De asemenea, punerea în aplicare a standardelor internaționale în domeniul siguranței alimentelor, precum și în cel al sănătății animalelor și a plantelor ar putea facilita schimburile între TTPM și partenerii lor comerciali, inclusiv statele membre ale UE. Angajamentul Uniunii privind standardele ecologice, precum și rolul său de actor mondial în lupta împotriva schimbărilor climatice ar putea fi de mare valoare atât pentru Uniune, cât și pentru TTPM. Comisia consideră că biodiversitatea și alte resurse naturale ale TTPM ar putea face obiectul unei cooperări consolidate în domeniul cercetării, inovării și conservării. Un parteneriat în domeniul mediului ar putea fi de interes reciproc pentru ambele părți.

2. REZULTATELE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRII IMPACTULUI

Revizuirea deciziei de asociere peste mări a făcut obiectul diverselor consultări ale părților interesate pe toată perioada 2008-2011. Acestea includ consultări publice, dar și reuniuni ad-hoc regulate între TTPM, statele membre de care acestea sunt legate din punct de vedere constituțional și Comisia Europeană, precum și dialogul în contextul organismelor prevăzute la articolul 7 din actuala decizie de asociere peste mări: forumuri anuale, reuniuni trilaterale periodice și grupuri de lucru parteneriale dedicate problemelor de mediu, aspectelor comerciale, integrării regionale a TTPM, serviciilor financiare din TTPM și viitorul relațiilor dintre UE și TTPM.

³ COM (2010) 2020, 3 martie 2010.

2.1. Consultări

Aspectele subliniate în urma procesului de consultare a părților interesate sunt prezentate în cele ce urmează.

În răspunsurile la Cartea verde din 2008⁴, părțile interesate au solicitat o schimbare a atenției acordate, în cadrul asocierii actuale, reducerii sărăciei și cooperării pentru dezvoltare, într-o relație bazată pe un nivel mai ridicat de reciprocitate, care să se concentreze asupra dezvoltării durabile a TTPM (adică un model de dezvoltare care să concilieze activitățile economice și bunăstarea socială pe termen lung, păstrând, în același timp, resursele naturale și ecosistemele pentru generațiile viitoare), care ar putea, în același timp, să susțină promovarea valorilor și a standardelor UE în lumea întreagă.

Acest lucru a fost evidențiat cu ocazia intervențiilor în cadrul conferinței părților interesate din octombrie 2008, la care au participat peste 100 de părți interesate din partea autorităților TTPM, a statele membre de care acestea sunt legate din punct de vedere constituțional, a instituțiilor și organismelor Uniunii și a societății civile în general.

De asemenea, Consiliul Uniunii Europene⁵ a salutat această inițiativă, exprimându-și sprijinul pentru schimbarea orientării.

Într-un document de poziție comun⁶ adoptat în februarie 2011, TTPM și statele membre de care acestea sunt legate din punct de vedere constituțional au solicitat o mai bună recunoaștere a TTPM ca parte a familiei europene, ca asocierea să fie bazată într-o mai mare măsură pe interesele reciproce ale Uniunii și ale TTPM, precum și punerea accentului pe potențialul și punctele vulnerabile ale acestora din urmă. De asemenea, documentul atrage atenția asupra necesității de a recunoaște și de a ține seama de interesele TTPM în următoarele domenii: eroziunea preferințelor și aspecte legate de comerț, precum și consolidarea capacităților.

Totodată, s-a subliniat faptul că aspectele referitoare la mediu, la schimbările climatice și la reducerea riscului de producere a dezastrelor ar trebui să constituie o prioritate pentru viitoarele relații între UE și TTPM: utilizarea durabilă și protejarea biodiversității și a resurselor naturale ale TTPM, securitatea mediului, energia și sursele regenerabile de energie, conservarea ecosistemelor, lupta împotriva impactului schimbărilor climatice și atenuarea acestor schimbări, nivelul de pregătire și capacitatea de reacție la dezastre, speciile invazive și pescuitul durabil. Părțile interesate⁷ au pledat pentru o cooperare consolidată a Uniunii cu TTPM și cu regiunile ultraperiferice în domeniul conservării biodiversității și al serviciilor ecosistemice.

Solidaritatea dintre UE și TTPM ar trebui să se bazeze pe faptul că locuitorii din TTPM, în calitate de resortisanți ai statelor membre de care acestea din urmă sunt legate din punct de vedere constituțional, sunt, de asemenea, cetățeni ai UE. S-a subliniat faptul că, prin

⁴ COM(2008) 383 din 25 iunie 2008.

⁵ Concluziile 17801/09 din 22 decembrie 2009.

⁶ A _____ se vedea: <http://www.octassociation.org/Visual%20Identity%20and%20Publications/Reports/joint%20position%20280211.pdf>

⁷ În iulie 2008, o conferință privind „Uniunea Europeană și entitățile de peste mări: strategii de combatere a schimbărilor climatice și a pierderii biodiversității” s-a desfășurat în insula La Réunion, reunind reprezentanți ai Comisiei Europene, ai Parlamentului European, ai autorităților publice și ai societății civile din TTPM, ai regiunilor ultraperiferice ale UE și ai statelor membre ale UE.

sprijinirea TTPM în ceea ce privește consolidarea competitivității și a rezilienței acestora, reducerea vulnerabilității și ancorarea acestora în mediul lor regional, Uniunea ar investi, de fapt, în avanposturi strategice care sunt în măsură să promoveze valorile UE în lume.

2.2. Obținerea și utilizarea expertizei

Asocierea dintre UE și TTPM a fost analizată în cadrul diferitelor studii, comandate de Comisie sau de TTPM. Aceste studii au abordat subiecte precum regimul comercial prevăzut de decizia de asociere peste mări, profilurile de mediu ale TTPM, sistemele și capacitățile statistice ale TTPM, pregătirea TTPM pentru apărarea împotriva dezastrelor, precum și cooperarea Uniunii cu TTPM în perioada 1999-2009⁸. Ultimul subiect menționat a fost prezentat și discutat cu părțile interesate cu ocazia Forumului anual TTPM-UE din martie 2011.

Principalele recomandări ale diferitelor studii cu privire la asistența financiară acordată TTPM din partea Uniunii au fost următoarele:

- (1) încorporarea priorităților politice care au apărut în ultimul deceniu în programarea cooperării dintre UE și TTPM;
- (2) adaptarea regulilor și a procedurilor privind programarea asistenței financiare pentru a reduce timpul de răspuns cu privire la asistență;
- (3) promovarea cooperării între TTPM și țările lor vecine, printre altele, printr-o mai bună coordonare a instrumentelor financiare respective aflate la dispoziția TTPM, a statelor ACP și a regiunilor ultraperiferice;
- (4) facilitarea accesului la programele orizontale ale Uniunii pentru care TTPM sunt eligibile.

Principalele recomandări ale diferitelor studii cu privire la comerț și la aspectele legate de comerț din cadrul deciziei de asociere peste mări au fost următoarele:

- (1) adaptarea dispozițiilor referitoare la comerțul cu mărfuri, astfel încât dificultățile structurale să fie luate mai bine în considerare, printre altele, prin introducerea unor reguli de origine mai flexibile pentru mărfurile exportate de TTPM către Uniune;
- (2) oferirea posibilității TTPM de a se angaja în relații comerciale mai favorabile cu alte TTPM și țări în curs de dezvoltare, astfel încât să fie reflectată importanța tot mai mare pe care comerțul cu servicii a dobândit-o în ultimul deceniu în economia mondială și în economiile regionale și să se faciliteze integrarea regională în acest domeniu;
- (3) introducerea de dispoziții privind sprijinul și consolidarea capacităților pentru dezvoltarea politicilor TTPM legate de comerț, precum și oferirea de asistență acestor țări și teritorii în ceea ce privește reforma în domeniul reglementării;

⁸ ECO Consult et al., *Region Level Evaluation: Overseas Countries and Territories (OCT)* [Evaluare la nivel regional: Țările și teritoriile de peste mări (TTPM)], contract nr. EVA 2004/geo-acp, raport final, iulie 2011 [denumit, în continuare, ECO consult et al. (2011)].

- (4) sprijinirea diseminării de informații în TTPM privind condițiile care definesc accesul la piața UE;
- (5) menținerea unui dialog direct între Comisia Europeană și TTPM privind, de exemplu, comerțul și aspecte legate de comerț și garantarea faptului că interesele TTPM sunt luate în considerare în contextul negocierilor comerciale ale UE.

În ceea ce privește chestiunile referitoare la mediu, diferitele studii recomandă ca Uniunea și TTPM să își intensifice cooperarea în următoarele domenii:

- (1) schimbări climatice;
- (2) dezastre naturale;
- (3) amenințări la adresa vieții sălbatice și a biodiversității, distrugerea habitatelor;
- (4) pescuit ilegal, nereglementat și nedeclarat;
- (5) gestionarea deșeurilor;
- (6) alimentare cu apă și salubritate.

2.3. Evaluarea impactului

În cadrul evaluării impactului, au fost analizate în detaliu trei opțiuni de politică.

Opțiunea de politică 1: status quo - reînnoirea actualei decizii de asociere peste mări, fără nicio modificare.

Opțiunea 1 prevede că structura și conținutul deciziei de asociere care este în vigoare, în prezent, ar fi menținute pentru perioada 2014-2020.

Menținerea status quo-ului ar putea fi considerată, în mod legitim, o opțiune viabilă pentru viitoarea asociere dintre UE și TTPM, întrucât s-a considerat că regimul actual a fost benefic pentru dezvoltarea socială și economică a TTPM, acesta permițându-le, printre altele, să aibă acces liber la piața vastă a UE și să beneficieze de sprijin în vederea valorificării oportunităților în materie de export care decurg din acest fapt. Studiile externe au considerat că, în perioada 1999-2009, cooperarea dintre UE și TTPM a fost în conformitate atât cu obiectivele de asociere, cât și cu prioritățile politice ale TTPM, concluzionând că nu au apărut contradicții sau incoerențe semnificative între această cooperare și celelalte politici ale Uniunii. Deși este în conformitate cu partea a patra din TFUE și cu preambulul acesteia, opțiunea 1 nu ar permite îndeplinirea ambiției comune a TTPM, a statelor membre de care acestea sunt legate din punct de vedere constituțional și a Comisiei de a redefini și a moderniza relațiile dintre UE și TTPM pe bază de reciprocitate. În loc să modernizeze aceste relații și să instituie un parteneriat cu un nivel mai ridicat de reciprocitate, în care interesele ambelor părți ar putea fi mai bine luate în considerare, ar fi menținută aceeași logică de tip donator/beneficiar care a stat, în mod tradițional, la baza relațiilor dintre UE și TTPM.

Accesul bunurilor și al serviciilor provenite din TTPM pe teritoriul Uniunii ar fi supus, în continuare, normelor existente și ar conduce la pierderea accesului pe piață pentru TTPM (din cauza erodării preferințelor). Aceasta ar avea un impact negativ asupra situației economice și sociale a TTPM.

Opțiunea de politică 2: modernizarea deciziei de asociere peste mări și alinierea la cadrul de politică al UE

Opțiunea 2 ar moderniza și ar alinia prevederile deciziei de asociere peste mări la cadrul de politică al Uniunii. Obiectivele și principiile acesteia ar fi revizuite, ținându-se seama de orientările politice ale Consiliului UE, de solicitările exprimate în diferite ocazii de TTPM și de statele membre de care acestea sunt legate din punct de vedere constituțional, precum și de concluziile studiilor externe.

Opțiunea de politică 2 ar consolida cooperarea dintre UE și TTPM pe baza intereselor reciproce identificate de părțile interesate în cadrul procesului de consultare. De asemenea, aceasta ar promova o cooperare mai eficientă prin intermediul unei acțiuni mai concentrate și coordonate a Uniunii, a TTPM și a statelor membre de care acestea sunt legate din punct de vedere constituțional. Domeniile de cooperare recunoscute de către TTPM ca fiind prioritare ar primi un sprijin sporit din partea Uniunii (de exemplu, conservarea biodiversității și serviciile ecosistemice, cercetarea și inovarea).

În cadrul opțiunii de politică 2, Uniunea ar sprijini TTPM în ceea ce privește abordarea problemelor sensibile care subminează dezvoltarea lor durabilă, cum ar fi schimbările climatice, și pe care TTPM nu le pot soluționa singure. În ceea ce privește provocările de acest tip, teritoriile insulare nu pot elabora singure măsuri eficiente, ci trebuie să găsească parteneri și să participe la formularea unor răspunsuri în cadrul unor acțiuni globale.

Opțiunea de politică 2 ar oferi TTPM un regim comercial modernizat cu Uniunea care 1) ar cuprinde reguli de origine îmbunătățite și 2) ar garanta, în ceea ce privește comerțul cu servicii și dreptul de stabilire, un tratament care nu ar fi mai puțin favorabil decât cel acordat de Uniune altor parteneri terți, ceea ce nu este cazul în baza cadrului actual.

Opțiunea de politică 2 ar fi în conformitate cu partea a patra din TFUE și cu preambulul său. De asemenea, aceasta ar lua în considerare orientările politice ale Consiliului UE cu privire la cele trei obiective în materie de competitivitate, reziliență și cooperare. În baza opțiunii de politică 2, cadrul de asociere ar ține cont de evoluțiile recente ale politicilor și de discuțiile care au avut loc în ultimul deceniu. În cadrul acestei opțiuni, ar fi asigurată și consolidată coerența între diferitele politici. Impacturile social, economic și ecologic ar fi mai pozitive decât cele înregistrate în cadrul opțiunii 1.

Opțiunea de politică 2 ar reflecta mai bine noțiunea de interes reciproc decât este cazul în prezent. Aceasta ar permite integrarea priorităților agendei Uniunii în materie de politică în relațiile dintre UE și TTPM, precum și o creștere a valorii adăugate a UE ca partener mondial în contextul problemelor globale emergente. În acest fel, TTPM promovează mai bine valorile și standardele UE în lumea întreagă.

Opțiunea de politică 3: încheierea mai multor acorduri de parteneriat

Opțiunea 3 ar conduce la o diversificare a relațiilor dintre UE și TTPM. În domeniul comerțului și al cooperării economice, ar fi adoptate două abordări. Unele TTPM ar putea fi incluse în alte acorduri comerciale bilaterale ale UE, și anume acorduri de parteneriat economic (APE) sau acorduri de liber schimb (ALS), în cazul în care acest lucru este relevant și posibil. În ceea ce privește restul TTPM, un regim comercial echivalent celor menționate la opțiunile 1 sau 2 ar fi prevăzut în cadrul de asociere. Cu toate că nu ar acoperi cooperarea comercială și economică cu acele TTPM care au fost incluse în alte acorduri comerciale, cadrul menționat ar putea reglementa cooperarea cu ansamblul TTPM în toate celelalte

domenii. O opțiune alternativă ar consta în desfășurarea în contextul acestor acorduri a tuturor formelor de cooperare cu TTPM care ar face obiectul unor APE sau ALS. Aceasta ar include faptul că asistența financiară s-ar desfășura, de asemenea, în afara cadrului de asociere.

Prin integrarea sau asocierea TTPM la alte acorduri comerciale, ar putea fi îndeplinite unele din obiectivele asocierii dintre UE și TTPM. Totuși, acest lucru ar fi realizat în afara asocierii ca atare. Mai mult, este posibil ca opțiunea 3 să nu fie adaptată în totalitate nevoilor și realităților majorității TTPM sau ale tuturor acestora. De asemenea, ar putea exista efecte negative pentru Uniune, în cazul în care ar fi necesare compensații semnificative în vederea includerii TTPM în acordurile existente. Prin integrarea TTPM în alte acorduri comerciale, țările și teritoriile asociate care sunt legate din punct de vedere constituțional cu unele state membre, nu ar mai avea statutul, de drept și de fapt, de TTPM. Având în vedere că punerea în aplicare a opțiunii 3 ar putea avea ca rezultat necesitatea ca Uniunea să găsească soluții pentru stabilirea de diferite tipuri de relații cu fiecare țară și teritoriu de peste mări, procesul juridic ar fi foarte complicat și ar trebui să fie repetat pentru fiecare țară și teritoriu de peste mări în parte. Acest fapt ar putea avea ca rezultat creșterea confuziei în ceea ce privește statutul lor și cel al locuitorilor acestora. Anumite norme care figurează, în prezent, în diferitele acorduri sau a căror încorporare în aceste acorduri urmează să fie luată în considerare, nu se pot aplica locuitorilor TTPM în măsura în care aceștia sunt cetățeni ai UE. Prin urmare, punerea în aplicare a opțiunii de politică 3 poate amplifica tensiunea existentă între domeniul de aplicare teritorial și cel personal al TFUE. Confuzia ar putea crește în continuare din cauza instituirii unor tipuri de cooperare diferite pe baza diferitelor tipuri de cadre.

3. ELEMENTELE JURIDICE ALE PROPUNERII

3.1. Temei juridic

Asocierea dintre UE și TTPM se întemeiază pe partea a patra din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Normele și procedurile detaliate privind asocierea dintre UE și TTPM sunt stabilite în deciziile Consiliului în temeiul articolului 203 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, care prevede ca aceste acte sunt adoptate printr-o procedură legislativă specială.

3.2. Subsidiaritate

Modalitățile detaliate aferente dispozițiilor părții a patra din TFUE trebuie să aibă loc la nivelul Uniunii, deoarece obiectivele asocierii, și anume dezvoltarea socială și economică a TTPM și relațiile economice strânse dintre TTPM și Uniune, în ansamblul său, nu pot fi realizate prin acțiuni la nivelul statelor membre. Mai mult, în ceea ce privește regimul comercial aplicabil TTPM, statele membre nu ar putea lua măsuri la nivel național, deoarece politica comercială comună se încadrează în domeniul de competență exclusivă a Uniunii (partea a cincea, titlul II din TFUE).

Abordarea cu privire la cooperarea cu TTPM prevăzută în propunerea legislativă a Comisiei respectă principiile parteneriatului, complementarității și subsidiarității. Aceasta propune ca asistența financiară acordată TTPM de către Uniune să fie bazată pe documente de programare, pentru care autoritățile competente ale TTPM și Comisia ar avea o responsabilitate comună și care ar defini strategiile de cooperare dintre UE și TTPM. Aceste strategii de cooperare ar avea la bază obiectivele, strategiile și prioritățile în materie de dezvoltare adoptate de către autoritățile TTPM competente. Deciziile privind activitățile ar fi luate în cadrul unei strânse consultări între Comisie, TTPM și statele membre de care acestea

sunt legate din punct de vedere constituțional, cu respectarea deplină a competențelor instituționale, juridice și financiare ale fiecărui partener.

Fără a aduce atingere competențelor Comisiei, autoritățile TTPM ar avea responsabilitatea principală pentru punerea în aplicare a operațiunilor convenite în cadrul strategiei de cooperare. Comisia ar fi responsabilă de stabilirea normelor și a condițiilor generale referitoare la aceste programe și proiecte.

3.3. Proportionalitate

Obiectivele asocierii, astfel cum sunt menționate la articolele 198 și 199, necesită instituirea unui parteneriat global, care să cuprindă un cadru instituțional și un regim comercial și să acopere numeroase domenii de cooperare, prevăzând, de asemenea, principiile de bază care reglementează asistența financiară acordată TTPM de către Uniune. Acest lucru necesită un instrument juridic cuprinzător și cu un domeniu de aplicare larg.

Obiectivele prevăzute de tratat sunt pe termen lung. Acest lucru necesită adoptarea unei decizii cu o durată suficient de lungă. Având în vedere că, pe perioada cadrului financiar multianual 2014-2020, TTPM vor beneficia de finanțare atât de la cel de al 11-lea Fond european de dezvoltare, cât și de la bugetul general al Uniunii, este oportună alinierea duratei deciziei cu cea prevăzută de cadrul financiar multianual.

Propunerea Comisiei cuprinde o abordare flexibilă și adaptată situației din fiecare țară și teritoriu de peste mări. De asemenea, se propune ca eficacitatea cooperării dintre UE și TTPM să fie monitorizată prin intermediul auditurilor și al unor evaluări *ex ante*, la jumătatea perioadei și *ex post*.

4. IMPLICAȚII BUGETARE

În Comunicarea Comisiei⁹ intitulată „Pregătirea cadrului financiar multianual privind finanțarea cooperării UE cu statele din Africa, zona Caraibilor și Pacific, precum și cu țările și teritoriile de peste mări pentru perioada 2014-2020 (cel de al 11-lea Fond european de dezvoltare)”, este prevăzută suma de 343,4 milioane EUR pentru cooperarea cu TTPM.

Suma de 343,4 milioane EUR este alocată pe baza unei decizii a Consiliului care urmează să fie adoptată înainte de 31 decembrie 2013 în vederea punerii în aplicare a deciziei de asociere cu TTPM, din această sumă 338,4 milioane EUR fiind destinate finanțării programelor teritoriale și regionale, iar 5 milioane EUR fiind alocate BEI pentru finanțarea subvențiilor la dobândă și a asistenței tehnice în conformitate cu decizia de asociere peste mări.

⁹ COM(2011) 837 din 7 decembrie 2011.

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări la Uniunea Europeană („Decizia de asociere peste mări”)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 203,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Parlamentului European,

hotărând în conformitate cu o procedură legislativă specială,

întrucât:

- (1) Decizia 2001/822/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2001 privind asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări la Comunitatea Europeană¹⁰ se aplică până la 31 decembrie 2013. În conformitate cu articolul 62 din respectiva decizie, Consiliul trebuie să stabilească dispozițiile care urmează să fie prevăzute în vederea aplicării ulterioare a principiilor stabilite la articolele 198-202 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.
- (2) În concluziile sale din 22 decembrie 2009 privind relațiile UE cu țările și teritoriile de peste mări (TTPM)¹¹, Consiliul a invitat Comisia să prezinte, înainte de iulie 2012, o propunere legislativă de revizuire a deciziei de asociere peste mări. Consiliul a aprobat propunerea Comisiei de a structura viitorul parteneriat între Uniune și TTPM pe baza a trei piloni fundamentali care includ îmbunătățirea competitivității, consolidarea rezilienței și reducerea vulnerabilității, precum și promovarea cooperării și a integrării între TTPM, pe de o parte, și alți parteneri și regiuni învecinate, pe de altă parte.
- (3) Comisia a organizat o consultare publică în perioada iunie - octombrie 2008 și a propus o serie de orientări pentru o nouă decizie de asociere. Rezultatele acestei consultări au fost sintetizate într-o comunicare intitulată „Elemente pentru un nou parteneriat între UE și țările și teritoriile de peste mări (TTPM)”¹².

¹⁰ JO L 314, 30.11.2001, p. 1.

¹¹ Documentul Consiliului numărul 17801/09.

¹² COM (2009) 623 final.

- (4) Tratatul și legislația sa secundară nu se aplică în mod automat TTPM, cu excepția unor dispoziții care stabilesc în mod explicit contrariul. Deși TTPM nu sunt țări terțe, ele nu fac parte din piața unică și trebuie să respecte obligațiile impuse țărilor terțe în ceea ce privește schimburile comerciale, în special regulile de origine, normele sanitare și fitosanitare și măsurile de salvagardare.
- (5) Relația specială dintre UE și TTPM ar trebui să evolueze de la abordarea clasică a cooperării pentru dezvoltare la un parteneriat reciproc vizând sprijinirea dezvoltării durabile a TTPM. Mai mult, solidaritatea dintre Uniune și TTPM ar trebui să se bazeze pe relația unică dintre acestea și pe apartenența lor la aceeași „familie europeană”.
- (6) Contribuția societății civile la dezvoltarea TTPM poate fi sporită prin consolidarea organizațiilor societății civile în toate domeniile de cooperare.
- (7) Având în vedere poziția geografică a TTPM, în ciuda statutului diferit față de dreptul Uniunii al fiecărui actor dintr-o anumită zonă geografică, cooperarea între TTPM și vecinii lor trebuie urmărită în interesul tuturor părților, cu un accent deosebit pe domeniile de interes comun și pe promovarea valorilor și a standardelor Uniunii.
- (8) Uniunea sprijină politicile și strategiile unei țări sau ale unui teritoriu de peste mări într-o zonă de interes reciproc pe baza nevoilor specifice, a potențialului și a alegerilor țării sau ale teritoriului de peste mări în cauză.
- (9) Asocierea ar trebui să aibă ca obiectiv asigurarea conservării, a refacerii și a utilizării sustenabile a diversității biologice și a serviciilor ecosistemice, care să constituie un element-cheie pentru o dezvoltare durabilă.
- (10) În TTPM pot fi găsite numeroase elemente de biodiversitate terestră și marină. Schimbările climatice pot avea un impact asupra mediului natural al TTPM și reprezintă o amenințare la adresa dezvoltării durabile a acestora. Acțiunile în domeniul conservării biodiversității și al serviciilor ecosistemice, reducerea riscului de dezastre, gestionarea durabilă a resurselor naturale și promovarea energiei durabile vor contribui la adaptarea și atenuarea schimbărilor climatice în TTPM.
- (11) Rolul important pe care TTPM l-ar putea juca pentru a contribui la respectarea angajamentelor asumate de Uniune în temeiul acordurilor multilaterale în domeniul mediului ar trebui să fie recunoscut în relațiile dintre UE și TTPM.
- (12) Este important ca TTPM să fie sprijinite în eforturile lor de a deveni mai puțin dependente de combustibili fosili, în vederea reducerii vulnerabilității acestora în ceea ce privește accesul la combustibili și volatilitatea prețurilor, astfel încât economia lor să devină mai rezilientă și mai puțin expusă șocurilor externe.
- (13) Uniunea poate să ofere asistență TTPM pentru reducerea vulnerabilității acestora în fața dezastrelor și să susțină acțiunile și măsurile pe care TTPM le întreprind în acest scop.
- (14) Situată la distanță a TTPM reprezintă un obstacol în calea competitivității lor și, prin urmare, este important să se îmbunătățească accesibilitatea TTPM.
- (15) Uniunea și TTPM recunosc importanța educației ca pârghie pentru dezvoltarea durabilă a TTPM.

- (16) Pe viitor, dezvoltarea economică și dezvoltarea socială a TTPM ar trebui să se sprijine reciproc și să aibă ca obiectiv consolidarea competitivității economiei TTPM, precum și obținerea bunăstării sociale și a incluziunii, în special în ceea ce privește grupurile vulnerabile și persoanele cu handicap. În acest scop, cooperarea dintre Uniune și TTPM ar trebui să includă schimbul de informații și de cele mai bune practici în domeniile relevante, inclusiv dezvoltarea competențelor și protecția socială, și să promoveze drepturile persoanelor cu handicap, ținând cont de principiile Convenției Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap. În plus, asocierea dintre Uniune și TTPM ar trebui să contribuie la promovarea muncii decente, inclusiv a celor mai bune practici în materie de dialog social, precum și la respectarea standardelor fundamentale în materie de muncă, a șanselor egale, a nediscriminării și a accesibilității în TTPM și în regiunile în care acestea sunt situate.
- (17) Incidența bolilor transmisibile în TTPM, cum ar fi denga în Caraibe și Pacific și Chikungunya în regiunea Oceanului Indian, poate avea efecte negative semnificative asupra sănătății și a economiei. Pe lângă scăderea productivității populațiilor afectate, este probabil ca epidemiile care izbucnesc în TTPM să aibă un impact semnificativ asupra turismului, care reprezintă un element de bază al economiilor multor TTPM. Având în vedere numărul mare de turiști și de lucrători migranți care călătoresc în TTPM, acestea sunt vulnerabile în ceea ce privește importul de boli infecțioase. În sens invers, fluxul mare de persoane care se întorc din TTPM ar putea fi un vector de introducere a bolilor transmisibile în Europa. Asigurarea unui „turism sigur” este, prin urmare, un factor esențial pentru sustenabilitatea economiilor TTPM care se bazează puternic pe turism.
- (18) Asocierea dintre Uniune și TTPM trebuie să ia în considerare și să contribuie la conservarea diversității culturale și a identității TTPM.
- (19) Uniunea recunoaște importanța dezvoltării unui parteneriat mai activ cu TTPM în domeniul bunei guvernante și în cel al combaterii criminalității organizate, a traficului de persoane, a terorismului și a corupției.
- (20) Cooperarea în ceea ce privește schimburile comerciale și aspectele legate de comerț între Uniune și TTPM ar trebui să contribuie la obiectivul dezvoltării durabile pe plan economic, social și de mediu.
- (21) Evoluția contextului mondial, care se traduce printr-un proces continuu de liberalizare a comerțului, implică într-o mare măsură Uniunea, principalul partener comercial al TTPM, statele ACP aflate în vecinătatea TTPM și alți parteneri economici.
- (22) TTPM sunt regiuni insulare fragile care necesită o protecție corespunzătoare, inclusiv în materie de gestionare a deșeurilor. În ceea ce privește deșeurile radioactive, articolul 198 din Tratatul Euratom și legislația secundară aferentă prevăd reglementări în acest sens, cu excepția Groenlandei, în cazul căreia nu se aplică Tratatul Euratom. Pentru alte deșeuri, ar fi necesar să se precizeze regulile Uniunii care trebuie să se aplice TTPM.
- (23) Prezenta decizie ar trebui să prevadă reguli de origine mai flexibile, printre care și noi posibilități privind cumulul de origine. Cumulul ar trebui să fie posibil nu numai cu TTPM și cu țările participante la un acord de parteneriat economic (APE), ci și, în anumite condiții, pentru produsele originare din țările cu care Uniunea aplică un acord

de liber schimb și pentru produsele care intră în Uniune fără taxe vamale sau contingente, în temeiul sistemului generalizat de preferințe al Uniunii¹³, de asemenea, sub rezerva îndeplinirii unor condiții. Aceste condiții sunt necesare pentru a preveni eludarea schimburilor comerciale și a asigura buna funcționare a regimului de cumul.

- (24) Procedurile de certificare a originii în ceea ce privește produsele provenind din TTPM ar trebui actualizate în interesul agenților economici și al administrațiilor implicate din TTPM. De asemenea, dispozițiile privind cooperarea administrativă între Uniune și TTPM ar trebui să fie actualizate în consecință.
- (25) Trebuie instituite metode de cooperare administrativă și posibilitatea de a retrage temporar tratamentul preferențial în ceea ce privește toate produsele sau anumite produse originare din TTPM în caz de fraudă, de nereguli, de nerespectare sistematică a normelor privind originea produselor sau în cazul lipsei cooperării administrative. În plus, ar trebui stabilite dispoziții suficient de detaliate în materie de salvagardare și supraveghere. Acest lucru ar trebui să permită TTPM și autorităților competente din Uniune, precum și agenților economici, să se bazeze pe norme și proceduri clare și transparente. În cele din urmă, asigurarea aplicării corecte a procedurilor și a regimurilor care permit TTPM să exporte bunuri către UE fără taxe vamale sau contingente reprezintă un interes comun. Prin urmare, este oportun să se includă o dispoziție care să clarifice consecințele erorilor administrative în aplicarea acestor proceduri și regimuri, care cauzează pierderi pentru bugetul Uniunii în ceea ce privește taxele la import. O astfel de dispoziție ar trebui să confirme în mod explicit că povara financiară a acestor pierderi nu ar trebui să fie suportată de bugetul Uniunii, ci de statul membru care are relații speciale cu țara de peste mări ale cărei autorități sau cu teritoriul de peste mări ale cărui autorități au comis eroarea. Dispoziția respectivă nu ar trebui să facă distincție între mărfurile provenind din TTPM și mărfurile provenind din țări terțe și ar trebui să acopere ambele situații.
- (26) Având în vedere obiectivele de integrare și evoluțiile comerțului mondial în domeniul serviciilor și al stabilirii, este necesară sprijinirea dezvoltării piețelor de servicii și a posibilităților de investiții, prin îmbunătățirea accesului serviciilor și al investițiilor din TTPM pe piața Uniunii. În acest sens, Uniunea ar trebui să ofere TTPM tratamentul cel mai favorabil pe care îl pune la dispoziția oricărui alt partener comercial, prin clauze ample ale națiunii celei mai favorizate, asigurând în același timp posibilități mai flexibile de relații comerciale pentru TTPM, limitând tratamentul acordat Uniunii de către TTPM la cel de care beneficiază alte mari puteri comerciale.
- (27) Drepturile de proprietate intelectuală reprezintă o componentă esențială pentru stimularea inovării și un instrument de promovare a dezvoltării economice și sociale. Acestea generează beneficii pentru țări, permițându-le să protejeze creații și bunuri intelectuale. Protecția și respectarea lor contribuie la facilitarea schimburilor comerciale, a creșterii și a investițiilor străine, precum și la combaterea riscurilor la adresa sănătății și securității pe care le prezintă produsele contrafăcute. TTPM pot beneficia de o politică privind drepturile de proprietate intelectuală, în special în contextul conservării biodiversității și al dezvoltării tehnologiei.

¹³

Regulamentul (CE) nr. 732/2008 al Consiliului din 22 iulie 2008 de aplicare a unui sistem de preferințe tarifare generalizate pentru perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2009 și 31 decembrie 2011 și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 552/97 și (CE) nr. 1933/2006 și a Regulamentelor (CE) nr. 1100/2006 și (CE) nr. 964/2007 ale Comisiei (JO L 211, 6.8.2008, p. 1).

- (28) Măsurile sanitare și fitosanitare și barierele tehnice în calea schimburilor comerciale pot avea un impact asupra comerțului și impun necesitatea de a coopera. Cooperarea în ceea ce privește schimburile comerciale și aspectele legate de comerț ar trebui să abordeze, de asemenea, politicile de concurență și drepturile de proprietate intelectuală, care influențează distribuția echitabilă a câștigurilor provenite din comerț.
- (29) Pentru a garanta că TTPM pot participa în condiții optime la piața internă a Uniunii, precum și la piețele regionale, subregionale și internaționale, este important să se dezvolte capacitățile TTPM în domeniile relevante. Printre acestea se numără dezvoltarea resurselor umane și a competențelor acestora, dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii, diversificarea sectoarelor economice și punerea în aplicare a unui cadru juridic adecvat în vederea realizării unui climat de afaceri favorabil investițiilor.
- (30) Cooperarea în domeniul serviciilor financiare dintre UE și TTPM ar trebui să contribuie la crearea unui sistem financiar mai sigur, mai solid și mai transparent, care este esențial pentru a consolida stabilitatea financiară mondială și a pune bazele dezvoltării durabile. Eforturile în acest domeniu ar trebui să se concentreze în direcția convergenței cu standardele convenite la nivel internațional și a apropierei legislației TTPM de acquis-ul Uniunii în domeniul serviciilor financiare. Ar trebui să se acorde o atenție corespunzătoare consolidării capacității administrative a autorităților TTPM, inclusiv a autorităților de supraveghere.
- (31) Asistența financiară în favoarea TTPM ar trebui alocată pe baza unor criterii uniforme, transparente și eficiente, ținându-se seama de nevoile și performanțele TTPM. Aceste criterii ar trebui să ia în considerare dimensiunea populației, nivelul produsului intern brut (PIB), nivelul alocațiilor anterioare din Fondul european de dezvoltare (FED) și constrângerile cauzate de izolarea geografică a TTPM.
- (32) În interesul eficienței, simplificării și recunoașterii capacităților de gestionare ale autorităților TTPM, resursele financiare acordate TTPM ar trebui gestionate pe baza unui parteneriat reciproc. În plus, autoritățile din TTPM ar trebui să își asume responsabilitatea formulării și punerii în aplicare a politicilor convenite între părți ca strategii de cooperare.
- (33) Procedurile privind asistența financiară prevăzute la articolele 9 și 82 delegă în special TTPM responsabilitatea principală a cooperării în vederea programării și punerii în aplicare a celui de al 11-lea FED. Cooperarea se va realiza în principal în conformitate cu reglementările teritoriale ale TTPM și va sta la baza sprijinului acordat pentru monitorizarea, evaluarea și auditul operațiunilor programate. În plus, este necesar să se clarifice faptul că TTPM sunt eligibile pentru diferitele surse de finanțare prevăzute la articolul 76.
- (34) În vederea adoptării de norme detaliate privind elaborarea documentelor de programare, acțiunile subsecvente, auditul, evaluarea, examinarea și punerea în aplicare, precum și privind raportarea și corecțiile financiare, competența de a adopta acte legislative în conformitate cu articolul 290 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ar trebui să fie delegată Comisiei în ceea ce privește partea a IV-a din prezenta decizie. Pentru a ține seama de evoluțiile tehnologice și de schimbările intervenite în legislația vamală, competența de a adopta acte de modificare a apendicelor la anexa VI, în conformitate cu articolul 290 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ar trebui, de asemenea, să fie delegată Comisiei. Este

deosebit de important ca, pe parcursul activităților sale pregătitoare, Comisia să desfășoare consultări adecvate, inclusiv la nivel de experți. Atunci când pregătește și elaborează acte delegate, Comisia ar trebui să asigure transmiterea simultană, promptă și adecvată a documentelor relevante către Consiliu.

- (35) [Regimul de asociere prevăzut de prezenta decizie nu ar trebui să se aplice în Bermuda, în conformitate cu dezideratul Guvernului Bermudei.]
- (36) În temeiul prezentei decizii, Consiliul ar trebui să fie în măsură să aducă un răspuns inovator tuturor elementelor menționate mai sus, care să fie în același timp coerent și adaptat diverselor situații.
- (37) Prezenta decizie ar trebui să înlocuiască Decizia 2001/822/CE,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Partea întâi

Dispoziții generale privind asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări la Uniune

Capitolul 1

Dispoziții generale

Articolul 1

Scop

1. Asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări (TTPM) la Uniune (denumită în continuare „asocierea”) constituie un parteneriat care vizează, în temeiul articolului 198 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, sprijinirea dezvoltării durabile a TTPM, precum și promovarea valorilor și a standardelor Uniunii în întreaga lume.
2. Partenerii asocierii sunt Uniunea, TTPM și statele membre de care acestea sunt legate din punct de vedere constituțional.

Articolul 2

Obiective, principii și valori

1. Asocierea dintre Uniune și TTPM se bazează pe obiective, principii și valori comune TTPM, statelor membre de care acestea sunt legate din punct de vedere constituțional și Uniunii.
2. Asocierea urmărește obiectivele generale prevăzute la articolul 199 din tratat, prin consolidarea competitivității TTPM, creșterea rezilienței TTPM, reducerea vulnerabilității acestora și promovarea cooperării între TTPM și alți parteneri.
3. În urmărirea acestor obiective, asocierea respectă principiile fundamentale ale libertății, democrației, drepturilor omului și libertăților fundamentale, statului de drept, bunei guvernante și dezvoltării durabile, toate aceste principii fiind comune TTPM și statelor membre de care acestea sunt legate din punct de vedere constituțional.
4. Nu există nicio discriminare bazată pe sex, rasă sau origine etnică, religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală în domeniile de cooperare prevăzute de prezenta decizie.

5. Partenerii își recunosc reciproc dreptul de a-și defini propriile politici și priorități de dezvoltare durabilă, de a-și stabili propriile niveluri de protecție națională în materie de mediu și de forță de muncă și de a adopta sau de a modifica în consecință legislația și politicile relevante, în conformitate cu angajamentele asumate în ceea ce privește standardele și acordurile recunoscute la nivel internațional. Acționând astfel, partenerii depun eforturi pentru a asigura un nivel ridicat de protecție a mediului și de protecție a muncii.
6. În punerea în aplicare a prezentei decizii, partenerii se bazează pe principiile transparenței, subsidiarității și pe nevoia de eficiență și abordează în mod egal cei trei piloni ai dezvoltării durabile a TTPM: dezvoltarea economică, dezvoltarea socială și protecția mediului.

Articolul 3

Gestionarea asocierii

Gestionarea asocierii este asigurată de Comisie și de autoritățile TTPM și, dacă este cazul, de statul membru de care țara de peste mări în cauză este legată sau de care teritoriul de peste mări în cauză este legat din punct de vedere constituțional, în conformitate cu competențele instituționale, juridice și financiare ale fiecărui partener.

Articolul 4

Aplicare teritorială

Asocierea se aplică TTPM enumerate în anexa II la tratat [cu excepția Bermudei].

Articolul 5

Interese reciproce, complementaritate și priorități

1. Asocierea reprezintă cadrul pentru dialogul în materie de politică și cooperarea în aspecte de interes reciproc.
2. Se acordă prioritate cooperării în domeniul de interes reciproc, cum ar fi:
 - (a) diversificarea economică a economiilor TTPM, inclusiv continuarea integrării lor în economia mondială și în economiile regionale;
 - (b) promovarea creșterii ecologice;
 - (c) gestionarea durabilă a resurselor naturale, inclusiv conservarea și utilizarea durabilă a biodiversității și a serviciilor ecosistemice;
 - (d) adaptarea și atenuarea consecințelor schimbărilor climatice;
 - (e) promovarea reducerii riscului de dezastre;
 - (f) promovarea activităților de cercetare, inovare și cooperare științifică;

- (g) promovarea schimburilor sociale, culturale și economice între TTPM, vecinii acestora și alți parteneri.
- 3. Cooperarea în domeniile de interes reciproc vizează promovarea autonomiei TTPM în materie de reziliență și a dezvoltării capacităților TTPM de a formula, a pune în aplicare și a monitoriza strategiile și politicile prevăzute la alineatul (2).

Articolul 6

Promovarea asocierii

- 1. În vederea consolidării relațiilor dintre ele, Uniunea și TTPM depun eforturi pentru a face cunoscută asocierea lor în rândul cetățenilor, în special prin promovarea dezvoltării legăturilor și a cooperării între autorități, comunitatea academică, societatea civilă și întreprinderile din TTPM, pe de o parte, și interlocutorii lor din Uniune, pe de altă parte.
- 2. Statele membre sprijină eforturile TTPM de a consolida și a promova relațiile lor cu Uniunea în ansamblu.

Articolul 7

Cooperarea regională, integrarea regională și cooperarea cu alți parteneri

- 1. Sub rezerva dispozițiilor de la articolul 3 din prezenta decizie, asocierea vizează sprijinirea TTPM în eforturile lor de a participa la inițiativele relevante de cooperare internațională, regională și/sau subregională, precum și la procesele de integrare regională sau subregională, în concordanță cu propriile lor aspirații și în conformitate cu obiectivele și prioritățile stabilite de către autoritățile competente ale TTPM.
- 2. În acest scop, Uniunea și TTPM pot face schimb de informații și de cele mai bune practici sau pot stabili orice altă formă de strânsă cooperare și coordonare cu alți parteneri în contextul participării TTPM la organizații regionale și internaționale, după caz, prin intermediul acordurilor internaționale.
- 3. Asocierea are drept obiectiv sprijinirea cooperării între TTPM și alți parteneri în domeniile de cooperare prevăzute în partea a doua și în partea a treia din prezenta decizie. În acest sens, obiectivul asocierii este promovarea cooperării între TTPM, pe de o parte, și regiunile ultraperiferice, prevăzute la articolul 349 din tratat, și statele vecine ale TTPM, care aparțin sau nu grupului de state din Africa, zona Caraibilor și Pacific (ACP), pe de altă parte. Pentru a atinge acest obiectiv, Uniunea îmbunătățește coordonarea și sinergiile dintre programele de cooperare sprijinite de diferite instrumente financiare ale UE.
- 4. Sprijinul pentru participarea TTPM la organizațiile relevante de integrare regională se concentrează, în special, pe:
 - (a) consolidarea capacităților organizațiilor și a instituțiilor regionale relevante din care fac parte TTPM;

- (b) inițiativele regionale sau subregionale, cum ar fi punerea în aplicare a politicilor de reformă sectorială referitoare la domeniile de cooperare identificate în partea a doua în în partea a treia din prezenta decizie;
- (c) gradul de informare și de cunoaștere al TTPM cu privire la impactul proceselor de integrare regională în diferite domenii;
- (d) participarea TTPM la dezvoltarea piețelor regionale în contextul organizațiilor de integrare regională;
- (e) investițiile transfrontaliere între TTPM și vecinii acestora.

Articolul 8

Tratamente specifice

1. Asocieria ține seama de diversitatea TTPM în ceea ce privește dezvoltarea economică și capacitatea de a beneficia pe deplin de cooperarea regională și de integrarea regională prevăzute la articolul 7.
2. Pentru TTPM izolate se stabilește un tratament specific.
3. Pentru a le permite TTPM izolate să depășească obstacolele structurale și de alt tip în calea dezvoltării lor, acest tratament specific ține seama de dificultățile specifice ale acestora, *inter alia*, în stabilirea volumului asistenței financiare și a condițiilor aferente acesteia.
4. TTPM care trebuie considerate drept izolate sunt enumerate în anexa I.

Capitolul 2

Actorii cooperării

Articolul 9

Abordare generală

1. Asocieria se bazează pe un dialog amplu și pe consultări privind aspecte de interes reciproc între TTPM, statele membre de care acestea sunt legate din punct de vedere constituțional și Comisie, precum și, dacă este cazul, Banca Europeană de Investiții (BEI).
2. TTPM organizează, dacă este cazul, un dialog și consultări cu unele autorități și organisme, cum ar fi:
 - (a) autoritățile locale competente și alte autorități publice;
 - (b) partenerii economici și sociali;

- (c) orice alt organism corespunzător care reprezintă societatea civilă, partenerii în materie de mediu, organizațiile neguvernamentale și organismele responsabile de promovarea egalității între bărbați și femei.

Articolul 10

Actorii cooperării

1. Printre actorii cooperării din TTPM se numără:
 - (a) autoritățile guvernamentale ale TTPM;
 - (b) autoritățile locale din TTPM;
 - (c) prestatorii de servicii publice și organizațiile societății civile, cum ar fi asociațiile sociale, de afaceri, patronale și sindicale, și organizațiile neguvernamentale locale, naționale sau internaționale;
 - (d) organizațiile regionale și subregionale.
2. Statele membre de care TTPM sunt legate din punct de vedere constituțional informează Comisia în termen de trei luni de la intrarea în vigoare a prezentei decizii cu privire la autoritățile guvernamentale și locale prevăzute la alineatul (1) literele (a) și (b).

Articolul 11

Responsabilitățile actorilor neguvernamentali

1. Actorii neguvernamentali pot juca un rol în schimbul de informații și în consultările privind cooperarea, în special în ceea ce privește pregătirea și punerea în aplicare a asistenței, a proiectelor sau a programelor în materie de cooperare. Aceștia pot primi o delegare a competențelor în materie de gestionare financiară pentru punerea în aplicare a unor astfel de proiecte sau programe, în vederea sprijinirii inițiativelor locale de dezvoltare.
2. Autoritățile TTPM, Comisia și statul membru de care o anumită țară de peste mări este legată sau de care un anumit teritoriu de peste mări este legat din punct de vedere constituțional identifică, de comun acord, actorii neguvernamentali eligibili pentru gestionarea descentralizată a proiectelor sau a programelor, luând în considerare subiectul vizat, expertiza acestora și domeniul lor de activitate. Procesul de identificare se efectuează în fiecare TTPM în cadrul dialogului amplu și al consultărilor prevăzute la articolul 9.
3. Obiectivul asocierii este de a contribui la eforturile depuse de TTPM pentru a consolida organizațiile societății civile, în special în ceea ce privește înființarea și dezvoltarea acestora, precum și elaborarea dispozițiilor necesare pentru a permite implicarea acestora în elaborarea, punerea în aplicare și evaluarea strategiilor și a programelor de dezvoltare.

Capitolul 3

Cadrul instituțional al asociației

Articolul 12

Principii directe în materie de dialog

1. Uniunea, TTPM și statele membre de care acestea sunt legate din punct de vedere constituțional se angajează să ia parte, în mod regulat, la un dialog politic cuprinzător.
2. Dialogul se desfășoară cu respectarea deplină a competențelor instituționale, juridice și financiare ale Uniunii, ale TTPM și ale statelor membre de care acestea sunt legate din punct de vedere constituțional. Dialogul se desfășoară într-o manieră flexibilă: acesta poate fi oficial sau neoficial, la un nivel corespunzător sau într-o formă corespunzătoare și se poate desfășura în cadrul prevăzut la articolul 13.
3. Dialogul permite TTPM să se implice pe deplin în punerea în aplicare a asocierii.
4. Dialogul se concentrează, *inter alia*, pe aspecte politice specifice de interes reciproc sau general în legătură cu obiectivele asocierii.

Articolul 13

Instanțe ale asocierii

1. Asocierea instituie următoarele instanțe de dialog:
 - (a) un forum de dialog TTPM-UE (denumit în continuare „Forumul TTPM-UE”), în care se reunesc anual autoritățile TTPM, reprezentanții statelor membre și Comisia. Membrii Parlamentului European, reprezentanții BEI și reprezentanții regiunilor ultraperiferice se asociază Forumului TTPM-UE, dacă este cazul;
 - (b) consultări trilaterale organizate periodic între Comisie, TTPM și statele membre de care acestea sunt legate din punct de vedere constituțional. Aceste consultări se organizează, ca regulă generală, de patru ori pe an, la inițiativa Comisiei sau la cererea TTPM și a statelor membre de care acestea sunt legate din punct de vedere constituțional;
 - (c) printr-un acord comun între TTPM, statele membre de care acestea sunt legate din punct de vedere constituțional și Comisia, se înființează grupuri de lucru, care acționează în calitate de organe consultative, cu scopul de a monitoriza punerea în aplicare a asocierii, într-o formă adaptată aspectelor care urmează să fie abordate. În cadrul acestor grupuri de lucru vor avea loc discuții de natură tehnică cu privire la subiecte care prezintă un interes specific pentru TTPM și statele membre de care acestea sunt legate din punct de vedere constituțional,

completând activitatea desfășurată în prezent în cadrul Forumului TTPM-UE și/sau în cadrul consultărilor trilaterale.

2. Comisia prezidează Forumul TTPM-UE, consultările trilaterale și grupurile de lucru și asigură secretariatul acestora.

Partea a doua

Domenii de cooperare pentru o dezvoltare durabilă în cadrul asocierii

Capitolul 1

Chestiuni de mediu, schimbări climatice și reducerea riscului de dezastre

Articolul 14

Obiective și principii generale

În contextul asocierii, cooperarea în domeniul mediului, al schimbărilor climatice și al reducerii riscului de dezastre se poate referi la:

- (a) sprijinul pentru eforturile TTPM de a defini și a pune în aplicare politici, strategii, planuri de acțiune și măsuri;
- (b) sprijinul pentru eforturile TTPM de a se integra în rețele și inițiative regionale;
- (c) promovarea utilizării durabile și eficiente a resurselor, precum și încurajarea decuplării creșterii economice de degradarea mediului.

Articolul 15

Gestionarea durabilă și conservarea biodiversității și a serviciilor ecosistemice

În contextul asocierii, cooperarea în domeniul gestionării durabile și al conservării biodiversității și a serviciilor ecosistemice se poate referi la:

- (a) promovarea instituirii de zone marine și terestre protejate și a gestionării eficiente a acestora, precum și îmbunătățirea gestionării zonelor protejate existente;
- (b) încurajarea gestionării durabile a resurselor marine și terestre, care contribuie la protejarea speciilor, a habitatelor și a funcțiilor ecosistemice importante aflate în afara zonelor protejate;
- (c) consolidarea conservării și a utilizării durabile a biodiversității și a ecosistemelor marine și terestre prin:
 - (i) abordarea provocării mai ample la adresa ecosistemelor pe care o reprezintă schimbările climatice, prin menținerea unor ecosisteme sănătoase și reziliente și prin încurajarea unor abordări bazate pe infrastructuri ecologice și

ecosisteme în vederea adaptării la schimbările climatice și a atenuării efectelor acestora, abordare care, adesea, generează beneficii multiple;

(ii) consolidarea capacităților la nivel local, regional și/sau internațional, prin promovarea schimburilor de informații, de cunoștințe și de cele mai bune practici în rândul tuturor părților interesate, inclusiv autoritățile publice, proprietarii de terenuri, sectorul privat, cercetătorii și societatea civilă;

(iii) consolidarea programelor existente de conservare a naturii și a eforturilor depuse în legătură cu aceste programe, în interiorul și în afara zonelor de conservare;

(iv) lărgirea bazei de cunoștințe și completarea lacunelor la acest nivel, inclusiv prin cuantificarea valorii funcțiilor și a serviciilor ecosistemice;

- (d) încurajarea și facilitarea cooperării regionale pentru a aborda aspecte cum ar fi speciile alogene invazive sau efectele schimbărilor climatice;
- (e) dezvoltarea de mecanisme pentru mobilizarea resurselor, inclusiv prin remunerarea serviciilor ecosistemice.

Articolul 16

Gestionarea durabilă a pădurilor

În contextul asocierii, cooperarea în domeniul gestionării durabile a pădurilor poate viza promovarea, conservarea și gestionarea durabilă a pădurilor, inclusiv utilizarea arborilor pentru conservarea mediului și protejarea acestuia împotriva eroziunii, precum și controlul deșertificării, împădurirea și gestionarea exporturilor de lemn.

Articolul 17

Gestionarea integrată a zonei de coastă

În contextul asocierii, cooperarea în domeniul gestionării integrate a zonei de coastă se poate referi la:

- (a) sprijinirea eforturilor depuse de TTPM în direcția unei gestionări durabile eficiente a zonelor marine și de coastă în definirea abordărilor strategice și integrate pentru planificarea și gestionarea acestor zone marine și de coastă;
- (b) concilierea activităților economice și sociale, cum ar fi pescuitul și acvacultura, turismul și transporturile maritime, pe de o parte, cu potențialul zonelor marine și de coastă, pe de altă parte, în ceea ce privește energia regenerabilă și materiile prime, luându-se, totodată, în considerare impactul schimbărilor climatice și al activităților umane.

Articolul 18

Afaceri maritime

În contextul asocierii, cooperarea în domeniul afacerilor maritime se poate referi la:

- (a) consolidarea dialogului privind aspecte de interes comun în acest domeniu;
- (b) promovarea cunoștințelor despre mediul marin și biotehnologie, energia oceanelor, supravegherea maritimă, gestionarea zonei de coastă și gestionarea bazată pe ecosisteme;
- (c) promovarea abordărilor integrate la nivel internațional.

Articolul 19

Gestionarea durabilă a stocurilor de pește

1. În contextul asocierii, cooperarea în domeniul gestionării durabile a stocurilor de pește se bazează pe următoarele principii:
 - (a) angajamentul în direcția unei gestionări responsabile a pescuitului și a unor practici de pescuit responsabile;
 - (b) renunțarea la măsurile sau activitățile care sunt incompatibile cu principiile exploataării durabile a resurselor piscicole;
 - (c) fără a aduce atingere acordurilor de parteneriat bilaterale existente sau viitoare în domeniul pescuitului dintre Uniune și TTPM, Uniunea și TTPM au ca obiectiv să se consulte reciproc, în mod regulat, cu privire la conservarea și gestionarea resurselor marine vii și să facă schimb de informații privind situația curentă a resurselor în contextul instanțelor relevante din cadrul asocierii, prevăzute la articolul 13.
2. Cooperarea în domeniul prevăzut la alineatul (1) se poate referi la:
 - (a) promovarea activă a bunei guvernante, a celor mai bune practici și a gestionării responsabile a pescuitului în conservarea și gestionarea durabilă a stocurilor de pește, inclusiv a stocurilor de pește de interes comun și a celor care fac obiectul activității organizațiilor regionale de gestionare a pescuitului;
 - (b) dialogul și cooperarea privind conservarea stocurilor de pește, inclusiv măsuri de combatere a pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat și cooperarea efectivă cu organizațiile regionale de gestionare a pescuitului și în cadrul acestora. Dialogul și cooperarea includ sisteme de control și inspecție, stimulente și obligații pentru o gestionare mai eficientă pe termen lung a pescuitului și a zonelor de coastă.

Articolul 20

Gestionarea durabilă a apei

1. În contextul asocierii, Uniunea și TTPM pot coopera în domeniul gestionării durabile a apei prin politica în domeniul apei și consolidarea instituțiilor, protecția resurselor de apă, aprovizionarea cu apă în zonele rurale și urbane în scopuri domestice, industriale sau agricole, stocarea, distribuția și gestionarea resurselor hidrologice și gestionarea apelor uzate.
2. În ceea ce privește sectorul aprovizionării cu apă și al canalizării, se acordă o atenție deosebită accesului în zonele insuficient deservite în ceea ce privește alimentarea cu apă potabilă și serviciile de canalizare, care contribuie în mod direct la dezvoltarea resurselor umane prin îmbunătățirea stării de sănătate și prin creșterea productivității.
3. Cooperarea în aceste domenii se bazează pe principiul conform căruia nevoia continuă de a extinde furnizarea serviciilor de bază în materie de apă și de canalizare atât pentru populațiile urbane, cât și pentru cele rurale trebuie soluționată în mod durabil din punctul de vedere al mediului.

Articolul 21

Gestionarea deșeurilor

În contextul asocierii, cooperarea în domeniul gestionării deșeurilor poate viza promovarea utilizării celor mai bune practici de mediu în toate acțiunile referitoare la gestionarea deșeurilor, inclusiv reducerea deșeurilor, reciclare sau alte procedee de extragere de materii prime secundare și de eliminare a deșeurilor.

Articolul 22

Energie durabilă

În contextul asocierii, cooperarea în domeniul energiei durabile se poate referi la:

- (a) producerea de energie, în special dezvoltarea, promovarea, utilizarea și stocarea energiilor durabile, cum ar fi energia solară, energia hidroelectrică, energia provenită din biomasă, energia geotermală, energia valurilor, energia marină și energia eoliană;
- (b) politicile și reglementările în materie de energie, în special formularea politicilor și adoptarea reglementărilor care garantează tarife accesibile și sustenabile pentru energie;
- (c) eficiența energetică, în special dezvoltarea și introducerea de standarde de eficiență energetică și punerea în aplicare a măsurilor de eficiență energetică în diferite sectoare (industrial, comercial, public și gospodării), precum și activități educaționale și de informare conexe;
- (d) transport, în special dezvoltarea, promovarea și utilizarea unor mijloace de transport public și privat mai ecologice, cum ar fi vehiculele hibride, electrice sau pe bază de

hidrogen, utilizarea în comun a unui automobil de către mai multe persoane și sistemele care facilitează utilizarea bicicletelor;

- (e) planificarea urbană și construcțiile, în special promovarea și introducerea unor standarde ridicate în materie de calitate a mediului și a unei performanțe energetice de nivel înalt în planificarea urbană și în construcții;
- (f) turismul, în special promovarea autonomiei energetice (bazată pe energii regenerabile) și/sau infrastructuri turistice ecologice.

Articolul 23

Schimbările climatice

În contextul asocierii, cooperarea în domeniul schimbărilor climatice are drept obiectiv sprijinirea inițiativelor TTPM privind adaptarea la schimbările climatice și atenuarea efectelor acestora și poate acoperi:

- (a) identificarea acțiunilor, a planurilor sau a măsurilor teritoriale, regionale și/sau internaționale, în vederea adaptării la schimbările climatice;
- (b) integrarea adaptării la schimbările climatice și a atenuării efectelor acestora în politicile și strategiile publice;
- (c) elaborarea și identificarea datelor și a indicatorilor statistici, instrumente esențiale pentru elaborarea și punerea în aplicare a politicilor;
- (d) promovarea participării TTPM în organismele de dialog regionale și internaționale pentru a încuraja schimburile de cunoștințe și de experiență.

Articolul 24

Reducerea riscului de dezastre

În contextul asocierii, cooperarea în domeniul reducerii riscului de dezastre se poate referi la:

- (a) dezvoltarea sau perfecționarea sistemelor de prevenire a dezastrelor și de pregătire în caz de dezastre, inclusiv sisteme de predicție și alertă timpurie, în vederea reducerii consecințelor dezastrelor;
- (b) dobândirea de cunoștințe detaliate privind expunerea la dezastre și dezvoltarea capacităților actuale de reacție în TTPM și în regiunile în care acestea sunt situate;
- (c) consolidarea măsurilor existente de prevenire a dezastrelor și de pregătire la nivel local, național și regional;
- (d) îmbunătățirea capacităților de reacție ale actorilor vizati, pentru ca acestea să devină mai coordonate, eficace și eficiente;

- (e) îmbunătățirea acțiunilor de sensibilizare și informare a populației cu privire la expunerea la riscuri, prevenirea, pregătirea și reacția în caz de dezastre, acordându-se o atenție deosebită nevoilor specifice ale persoanelor cu handicap;
- (f) consolidarea colaborării între actorii-cheie implicați în protecția civilă;
- (g) promovarea participării TTPM în instanțele regionale, europene și/sau internaționale, pentru a permite o mai mare regularitate a schimbului de informații și o cooperare mai strânsă între diferiți parteneri în caz de dezastre.

Capitolul 2

Accesibilitate

Articolul 25

Obiective generale

1. În contextul asocierii, cooperarea în domeniul accesibilității vizează:
 - (a) garantarea unui acces mai larg al TTPM la rețelele de transport mondiale;
 - (b) garantarea unui acces mai larg al TTPM la tehnologiile de informare și de comunicare și la serviciile disponibile în acest domeniu.
2. Cooperarea în contextul prevăzut la alineatul (1) poate include:
 - (a) elaborarea de politici și consolidarea instituțiilor;
 - (b) transportul rutier, feroviar, aerian, maritim sau pe căile navigabile interioare;
 - (c) instalațiile de stocare în porturi și aeroporturi.

Articolul 26

Transportul maritim

1. În contextul asocierii, cooperarea în domeniul transportului maritim vizează dezvoltarea și promovarea unor servicii de transport maritim rentabile și eficiente în TTPM și se poate referi la:
 - (a) promovarea transportului eficient al încărcăturilor la tarife justificate din punct de vedere economic și comercial;
 - (b) facilitarea unei mai mari participări a TTPM la serviciile internaționale de transport maritim;
 - (c) încurajarea programelor regionale;

- (d) sprijinirea implicării sectorului privat local în activitățile de transport maritim;
2. Uniunea și TTPM promovează siguranța transportului maritim, securitatea echipajelor și acțiunile de prevenire a poluării.

Articolul 27

Transportul aerian

În contextul asocierii, cooperarea în domeniul transportului aerian se poate referi la:

- (a) reforma și modernizarea industriilor de transport aerian ale TTPM;
- (b) promovarea viabilității comerciale și a competitivității acestora;
- (c) facilitarea investițiilor și a participării sectorului privat;
- (d) promovarea schimburilor de cunoștințe și de bune practici comerciale.

Articolul 28

Siguranța transportului aerian

În contextul asocierii, cooperarea în domeniul siguranței transportului aerian vizează sprijinirea TTPM în eforturile acestora de a respecta standardele internaționale relevante și poate acoperi, *inter alia*:

- (a) punerea în aplicare a sistemelor de siguranță a navigației aeriene;
- (b) asigurarea securității în aeroporturi și consolidarea capacității autorităților aviației civile de a gestiona toate aspectele securității operaționale de care sunt responsabile;
- (c) dezvoltarea infrastructurilor și a resurselor umane.

Articolul 29

Servicii în domeniul tehnologiilor informației și comunicațiilor

În contextul asocierii, cooperarea în ceea ce privește serviciile în domeniul tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC) are ca scop stimularea, în TTPM, a inovării și a creșterii economice și ameliorarea calității vieții de zi cu zi atât a cetățenilor, cât și a întreprinderilor, inclusiv prin promovarea accesibilității pentru persoanele cu handicap. Cooperarea urmărește, în special, creșterea capacității de reglementare a TTPM și poate sprijini extinderea rețelelor și a serviciilor TIC prin intermediul următoarelor măsuri:

- (a) crearea unui mediu de reglementare previzibil care să țină pasul cu progresele tehnologice, să stimuleze creșterea și inovarea și să favorizeze concurența și protecția consumatorilor;

- (b) dialogul referitor la diverse aspecte în materie de politică privind promovarea și monitorizarea societății informaționale;
- (c) schimbul de informații cu privire la standarde și aspecte de interoperabilitate;
- (d) promovarea cooperării în domeniul cercetării TIC și în domeniul infrastructurilor de cercetare bazate pe TIC;
- (e) dezvoltarea serviciilor și a aplicațiilor în domenii cu impact societal important.

Capitolul 3

Cercetare și inovare

Articolul 30

Cooperarea în domeniul cercetării și inovării

În contextul asocierii, cooperarea în domeniul cercetării și inovării poate acoperi știința și tehnologia, inclusiv tehnologiile informației și comunicațiilor, cu scopul de a contribui la dezvoltarea durabilă a TTPM și de a promova excelența și competitivitatea industrială în TTPM. În special, cooperarea poate viza:

- (a) dialogul, coordonarea și crearea de sinergii între TTPM și politicile și inițiativele Uniunii cu privire la știință, tehnologie și inovare;
- (b) elaborarea de politici și consolidarea instituțiilor în TTPM și acțiunile concertate la nivel local, național sau regional, în vederea dezvoltării activităților în domeniul științei, al tehnologiei și al inovării și a aplicării acestora;
- (c) cooperarea între entitățile juridice din TTPM, Uniune, state membre și țări terțe;
- (d) participarea cercetătorilor, a organismelor de cercetare și a persoanelor juridice din TTPM la cadrul de cooperare legat de programele de cercetare și inovare din Uniune;
- (e) formarea și mobilitatea internațională a cercetătorilor din TTPM și schimburile de cercetători.

Capitolul 4

Tineret, educație, formare, sănătate, ocuparea forței de muncă și politică socială

Articolul 31

Tineret

1. Uniunea se asigură că persoanele fizice din TTPM, astfel cum sunt definite la articolul 49, pot participa la inițiativele Uniunii privind tineretul pe aceeași bază ca și resortisanții statelor membre.
2. Asocierea are drept obiectiv consolidarea legăturilor dintre tinerii care locuiesc în TTPM și cei din Uniune, *inter alia*, prin promovarea mobilității în scop educațional a tinerilor din TTPM și prin încurajarea înțelegerii reciproce între tineri.

Articolul 32

Educație și formare

1. În contextul asocierii, cooperarea în domeniul educației și al formării poate acoperi:
 - (a) asigurarea unei educații de înaltă calitate și favorabilă incluziunii în învățământul primar, secundar și superior și în învățământul profesional și tehnic;
 - (b) sprijinul acordat TTPM în definirea și punerea în aplicare a politicilor de educație.
2. Uniunea se asigură că persoanele fizice din TTPM, astfel cum sunt definite la articolul 49, pot participa la inițiativele Uniunii în materie de educație pe aceeași bază ca și resortisanții statelor membre.
3. Uniunea se asigură că organismele și institutele de învățământ din TTPM pot lua parte la inițiativele de cooperare în materie de educație ale Uniunii pe aceeași bază ca și organismele și institutele de învățământ ale statelor membre.

Articolul 33

Ocuparea forței de muncă și politica socială

1. Uniunea și TTPM mențin un dialog în domeniul ocupării forței de muncă și al politicii sociale, pentru a contribui la dezvoltarea economică și socială a TTPM și la promovarea muncii decente în TTPM și în regiunile în care acestea sunt situate. Un astfel de dialog are drept obiectiv, de asemenea, sprijinirea eforturilor autorităților TTPM în ceea ce privește elaborarea politicilor și a legislației în acest domeniu.

2. Dialogul constă în principal în schimbul de informații și de cele mai bune practici în ceea ce privește politicile și legislația în domeniul ocupării forței de muncă și al politicii sociale care sunt de interes reciproc pentru Uniune și TTPM. În acest sens, se iau în considerare domenii cum ar fi dezvoltarea competențelor, protecția socială, dialogul social, egalitatea de șanse, nediscriminarea și accesibilitatea pentru persoanele cu handicap, sănătatea și securitatea la locul de muncă, precum și alte standarde de muncă.

Articolul 34

Sănătatea publică

În contextul asocierii, cooperarea în domeniul sănătății publice vizează consolidarea capacității TTPM de supraveghere, detectare precoce și reacție în cazul unor epidemii de boli transmisibile prin măsuri care includ:

- (a) acțiuni menite să consolideze capacitatea de pregătire și de reacție în cazul unor amenințări transfrontaliere la adresa sănătății, cum ar fi bolile infecțioase, care ar trebui să se bazeze pe structurile existente și să vizeze evenimente neobișnuite;
- (b) consolidarea capacităților prin îmbunătățirea rețelelor de sănătate publică la nivel regional, facilitarea schimbului de informații între experți și promovarea formării adecvate;
- (c) dezvoltarea de instrumente și platforme de comunicare, precum și de programe de învățare asistată de calculator adaptate la nevoile speciale ale TTPM.

Capitolul 5

Cultură

Articolul 35

Schimburi și dialoguri culturale

1. În contextul asocierii, cooperarea în domeniul schimburilor și al dialogurilor culturale se poate referi la:
- (a) dezvoltarea autonomă a TTPM, proces centrat pe popoarele propriu-zise și înrădăcinat în cultura fiecărui popor;
 - (b) sprijinul acordat pentru politicile și măsurile adoptate de autoritățile competente ale TTPM în vederea valorificării resurselor lor umane, a creșterii capacităților proprii de creație și a promovării identităților lor culturale;
 - (c) participarea populației la procesul de dezvoltare;

- (d) dezvoltarea unei înțelegeri comune și a unui schimb accentuat de informații privind aspectele culturale și audiovizuale, prin intermediul dialogului.
2. Prin cooperarea lor, Uniunea și TTPM încearcă să stimuleze schimburile culturale dintre ele prin:
- (a) cooperarea între sectoarele culturale și creative ale tuturor partenerilor;
 - (b) promovarea circulației lucrărilor culturale și creative, precum și a schimburilor dintre operatori;
 - (c) cooperarea în materie de politică pentru a încuraja elaborarea de politici, inovarea, consolidarea audienței și noile modele de afaceri.

Articolul 36

Cooperarea audiovizuală

1. În contextul asocierii, cooperarea în domeniul audiovizualului vizează promovarea producțiilor audiovizuale ale celeilalte părți și poate acoperi următoarele acțiuni:
- (a) cooperarea și schimburile între industriile de radiodifuziune ale fiecărei părți;
 - (b) încurajarea schimbului de opere audiovizuale;
 - (c) schimbul de informații și opinii cu privire la politicile audiovizuale și de radiodifuziune și la cadrul de reglementare între autoritățile competente;
 - (d) încurajarea vizitelor și a participării la evenimente internaționale organizate pe teritoriul celeilalte părți, precum și în țări terțe.
2. Operele audiovizuale rezultate din coproducții au dreptul să beneficieze de orice sistem de promovare a conținutului cultural local sau regional instituit în Uniune, în TTPM și în statele membre de care acestea sunt legate din punct de vedere constituțional.

Articolul 37

Artele spectacolului

În contextul asocierii, cooperarea în domeniul artelor spectacolului se poate referi la:

- (a) facilitarea intensificării contactelor între practicienii artelor spectacolului în domenii cum ar fi schimburile și formarea profesională, inclusiv participarea la audiții, dezvoltarea de rețele și promovarea creării de rețele;
- (b) încurajarea producțiilor comune între producători din unul sau mai multe state membre ale Uniunii și din una sau mai multe țări de peste mări sau din unul sau mai multe teritorii de peste mări;

- (c) încurajarea dezvoltării de norme internaționale de tehnologie teatrală și utilizarea de panouri scenografice, inclusiv prin intermediul organismelor de standardizare competente.

Articolul 38

Protecția siturilor din patrimoniul cultural și a monumentelor istorice

În contextul asocierii, cooperarea în ceea ce privește siturile din patrimoniul cultural și monumentele istorice are drept scop să permită promovarea schimburilor de experiență și de cele mai bune practici, prin:

- (a) facilitarea schimburilor de experți;
- (b) colaborarea în materie de formare profesională;
- (c) sensibilizarea publicului local;
- (d) consilierea cu privire la protecția monumentelor istorice și a spațiilor protejate și la legislația și punerea în aplicare a măsurilor legate de patrimoniu, în special în ceea ce privește integrarea acestuia în viața locală.

Capitolul 6

Combaterea criminalității organizate

Articolul 39

Combaterea criminalității organizate, a traficului de persoane, a abuzului sexual asupra copiilor și a exploatării sexuale a copiilor, a terorismului și a corupției

1. În contextul asocierii, cooperarea în domeniul criminalității organizate poate include:
 - (a) dezvoltarea de mijloace inovatoare și eficiente de cooperare polițienească și judiciară, inclusiv cooperarea cu alte părți interesate, cum ar fi societatea civilă, în vederea prevenirii și combaterii criminalității organizate, a traficului de persoane, a abuzului sexual asupra copiilor și a exploatării sexuale a copiilor, a terorismului și a corupției;
 - (b) acordarea de sprijin pentru a spori eficiența politicilor TTPM de prevenire și combatere a criminalității organizate, a traficului de persoane, a abuzului sexual asupra copiilor și a exploatării sexuale a copiilor, a terorismului și a corupției, precum și a producției, distribuției și traficului de orice tip de stupefiante și substanțe psihotrope, de prevenire și reducere a consumului de droguri și a efectelor nocive ale drogurilor, luând în considerare activitatea efectuată de organisme internaționale în aceste domenii, *inter alia*, prin:

(i) acțiuni de formare și consolidarea capacităților în materie de prevenire și combatere a criminalității organizate, inclusiv a traficului de persoane, a abuzului sexual asupra copiilor și a exploatarei sexuale a copiilor, a terorismului și a corupției;

(ii) acțiuni de prevenire, inclusiv în materie de formare, educație și promovare a sănătății, tratarea și reabilitarea consumatorilor de droguri, inclusiv proiecte pentru reintegrarea persoanelor dependente de droguri în viața profesională și în societate;

(iii) elaborarea unor măsuri eficiente de asigurare a aplicării legii;

(iv) asistență tehnică, financiară și administrativă pentru elaborarea de politici și de acte legislative eficiente privind traficul de persoane, încurajând în special campaniile de sensibilizare, mecanismele de sesizare și sistemele de protecție a victimelor, care să implice toate părțile interesate relevante, precum și societatea civilă;

(v) asistență tehnică, financiară și administrativă în materie de prevenire, tratare și reducere a efectelor nocive ale consumului de droguri;

(vi) asistență tehnică pentru a sprijini dezvoltarea legislației și a politicii de combatere a abuzului sexual asupra copiilor și a exploatarei sexuale a copiilor;

(vii) asistență tehnică și formare profesională, pentru a sprijini consolidarea capacităților și a încuraja respectarea standardelor internaționale minime de combatere a corupției, având în vedere în special dispozițiile Convenției Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției.

2. În contextul asocierii, TTPM cooperează cu Uniunea în ceea ce privește combaterea spălării banilor, în conformitate cu articolele 69 și 70.

Partea a treia:

Comerțul și cooperarea în domeniul comerțului

TITLUL I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 40

Obiective generale

Obiectivele generale ale comerțului și ale cooperării în domeniul comerțului dintre Uniune și TTPM sunt:

- (a) promovarea dezvoltării economice și sociale a TTPM prin stabilirea unor relații economice strânse între acestea și Uniune în ansamblul său;
- (b) stimularea integrării efective a TTPM în economiile regionale și în economia mondială, precum și dezvoltarea comerțului cu bunuri și servicii;
- (c) susținerea TTPM în activitățile de creare a unui climat investițional favorabil pentru sprijinirea dezvoltării economice și sociale a TTPM;
- (d) promovarea stabilității, a integrității și a transparenței sistemului financiar mondial, precum și a bunei guvernante în domeniul fiscal;
- (e) sprijinirea procesului de diversificare a economiilor TTPM;
- (f) sprijinirea capacităților TTPM de a elabora și de a pune în aplicare politicile necesare pentru dezvoltarea comerțului lor cu bunuri și servicii;
- (g) sprijinirea capacităților de export și de comerț ale TTPM;
- (h) sprijinirea eforturilor depuse de TTPM pentru a-și alinia legislația locală la legislația Uniunii, în cazul în care este relevant;
- (i) crearea unor posibilități de cooperare specifică și de dialog cu Uniunea privind comerțul și sectoarele care au legătură cu acesta.

TITLUL II

DISPOZIȚII PRIVIND COMERȚUL CU MĂRFURI ȘI SERVICII ȘI DREPTUL DE STABILIRE

Capitolul 1

Dispoziții privind comerțul cu bunuri

Articolul 41

Liberul acces al mărfurilor originare

1. Produsele originare din TTPM se importă în Uniune fără plata taxelor la import.
2. Definiția produselor originare și metodele de cooperare administrativă aferente sunt stabilite în anexa VI.

Articolul 42

Restricții cantitative și măsuri cu efect echivalent

1. Uniunea nu aplică importului de produse originare din TTPM restricții cantitative sau măsuri cu efect echivalent.
2. Alineatul (1) nu exclude posibilitatea ca importurile, exporturile sau tranzitul de mărfuri să fie supuse unor interdicții sau unor restricții bazate pe rațiuni de moralitate publică sau ordine publică, de protecție a sănătății și a vieții oamenilor, animalelor sau plantelor, de protecție a patrimoniului artistic, istoric sau arheologic național, de conservare a resurselor naturale epuizabile sau de protecție a proprietății industriale și comerciale.

Interdicțiile sau restricțiile de această natură nu constituie în niciun caz un mijloc de discriminare arbitrară sau nejustificată ori o restricție disimulată a comerțului în general.

Articolul 43

Măsuri adoptate de TTPM

1. În ceea ce privește importul de produse originare din Uniune, autoritățile din TTPM pot menține sau introduce taxele vamale sau restricțiile cantitative pe care le consideră necesare pentru nevoile lor de dezvoltare.

2. În domeniile reglementate în prezentul capitol, TTPM acordă Uniunii un tratament nu mai puțin favorabil decât cel mai favorabil tratament aplicabil oricărei mari puteri comerciale, astfel cum este definită la alineatul (4).
3. Alineatul (2) nu exclude posibilitatea ca o țară sau un teritoriu de peste mări să acorde altor TTPM sau altor țări în curs de dezvoltare un tratament mai favorabil decât cel acordat Uniunii.
4. În sensul prezentului titlu, noțiunea de „mare putere comercială” înseamnă orice țară dezvoltată, orice țară care reprezintă peste 1 % din exporturile mondiale de mărfuri sau, fără a aduce atingere alineatului (3), orice grup de țări care acționează în mod individual, colectiv sau prin intermediul unui acord de integrare economică și care reprezintă împreună peste 1,5 % din exporturile mondiale de mărfuri. Pentru calcularea acestor procentaje se utilizează cele mai recente date oficiale ale OMC privind principalii exportatori din cadrul comerțului mondial cu mărfuri (cu excepția comerțului intra-UE).
5. Autoritățile din TTPM transmit Comisiei, în termen de trei luni de la intrarea în vigoare a prezentei decizii, tarifele vamale și lista restricțiilor cantitative pe care le aplică în conformitate cu prezenta decizie.

De asemenea, autoritățile din TTPM transmit Comisiei eventualele modificări ulterioare aduse măsurilor respective și data adoptării acestora.

Articolul 44

Nediscriminarea

1. Uniunea nu face nicio discriminare între diferitele TTPM, iar TTPM nu fac nicio discriminare între statele membre ale Uniunii.
2. În conformitate cu articolul 64, nu se consideră discriminare punerea în aplicare a dispozițiilor specifice din prezenta decizie și, în special, a articolului 42 alineatul (2), a articolelor 43, 46, 48, 50 și a articolului 58 alineatul (3).

Articolul 45

Condiții privind transporturile de deșeuri

1. Transporturile de deșeuri efectuate între statele membre și TTPM sunt controlate în conformitate cu dreptul internațional și cu dreptul Uniunii. Uniunea sprijină instituirea și dezvoltarea unei cooperări internaționale eficiente în acest domeniu, în vederea protejării mediului și a sănătății publice.
2. Fără a aduce atingere angajamentelor internaționale specifice care au fost asumate sau ar putea fi asumate în aceste domenii în cadrul forurilor internaționale competente, Uniunea interzice orice export, direct sau indirect, de deșeuri către TTPM, cu excepția exporturilor de deșeuri nepericuloase destinate operațiunilor de valorificare, iar autoritățile TTPM interzic importul, direct sau indirect, pe teritoriul lor al deșeurilor din Uniune sau din orice țară terță.

3. În ceea ce privește TTPM care nu sunt parte la Convenția de la Basel din cauza statutului lor constituțional, autoritățile lor competente adoptă, în cel mai scurt timp, dispozițiile legislative și actele administrative interne necesare pentru punerea în aplicare a conținutului Convenției de la Basel¹⁴ în TTPM în cauză.
4. În plus, statele membre de care TTPM sunt legate din punct de vedere constituțional încurajează adoptarea de către TTPM a dispozițiilor legislative și a actelor administrative interne necesare pentru punerea în aplicare a următoarelor acte:
- (a) Regulamentul (CE) nr. 1013/2006 al Parlamentului European și al Consiliului¹⁵, după cum urmează:
 - articolul 40 în ceea ce privește exporturile de deșeuri în țări sau teritorii de peste mări;
 - articolul 46 în ceea ce privește importurile de deșeuri din țări sau teritorii de peste mări;
 - (b) Regulamentul (CE) nr. 1420/1999 al Consiliului¹⁶;
 - (c) Regulamentul (CE) nr. 1547/1999 al Comisiei¹⁷;
 - (d) Directiva 2000/59/CE a Parlamentului European și a Consiliului¹⁸, sub rezerva termenelor de transpunere prevăzute la articolul 16.
5. O țară sau un teritoriu de peste mări sau mai multe TTPM și statul membru de care sunt legate din punct de vedere constituțional pot aplica propriile lor proceduri în ceea ce privește exportul de deșeuri provenind din TTPM către statul membru în cauză.
6. În acest caz, statul membru de care țara respectivă de peste mări este legată sau de care teritoriul respectiv de peste mări este legat din punct de vedere constituțional adresează Comisiei, în termen de șase luni de la intrarea în vigoare a prezentei decizii, o notificare privind legislația aplicabilă, precum și orice text legislativ național relevant adoptat ulterior, și orice modificare ulterioară adusă legislației respective.

Articolul 46

Retragerea temporară a preferințelor

Pentru a asigura punerea în aplicare corespunzătoare a prezentei decizii, Uniunea poate retrage temporar, în conformitate cu dispozițiile stabilite în anexa VII, preferințele acordate unei țări sau unui teritoriu de peste mări.

¹⁴ JO L 39, 16.2.1993, p. 1.

¹⁵ JO L 190, 12.7.2006, p. 1.

¹⁶ JO L 244, 14.9.2001, p. 19.

¹⁷ JO L 185, 17.7.1999, p. 1.

¹⁸ JO L 332, 28.12.2000, p. 81.

Articolul 47

Gestionarea erorilor administrative

În cazul în care autoritățile competente din TTPM comit o eroare în eliberarea certificatelor și în metodele de cooperare administrativă și în cazul în care această eroare generează pierderi care afectează taxele la import ale Uniunii, pierderea cauzată bugetului Uniunii va fi suportată de statul membru cu care țara sau teritoriul de peste mări care a comis eroarea întreține relații speciale.

Articolul 48

Măsuri de protecție și de supraveghere

Pentru a asigura punerea în aplicare corespunzătoare a prezentei decizii, Uniunea poate adopta măsuri de protecție și de supraveghere prevăzute în anexa VIII.

Capitolul 2

Dispoziții privind comerțul cu servicii și dreptul de stabilire

Articolul 49

Definiții

În sensul acestui capitol:

- (a) „persoană fizică dintr-o țară sau dintr-un teritoriu de peste mări” înseamnă persoanele care domiciliază în mod obișnuit într-o țară sau într-un teritoriu de peste mări, care sunt cetățeni ai unui stat membru sau care beneficiază de un statut juridic specific într-o țară sau într-un teritoriu de peste mări. Această definiție nu aduce atingere drepturilor conferite de cetățenia Uniunii în sensul tratatului;
- (b) „persoană juridică dintr-o țară sau dintr-un teritoriu de peste mări” înseamnă o persoană juridică dintr-o țară sau dintr-un teritoriu de peste mări care este constituită în conformitate cu legislația aplicabilă în țara sau teritoriul de peste mări în cauză și care își are sediul social, administrația centrală sau punctul de lucru principal în țara sau teritoriul de peste mări în cauză; în cazul în care persoana juridică își are numai sediul social sau administrația centrală în țara sau teritoriul de peste mări în cauză, aceasta nu poate fi considerată ca persoană juridică a țării sau a teritoriului de peste mări în cauză decât dacă desfășoară o activitate care are o legătură efectivă și continuă cu economia țării respective sau a teritoriului respectiv;
- (c) definițiile respective stabilite în acordurile de integrare economică prevăzute la articolul 50 alineatul (1) se aplică tratamentului acordat între Uniune și TTPM.

Articolul 50

Cel mai favorabil tratament

1. În ceea ce privește orice măsuri care afectează comerțul cu servicii și stabilirea în cadrul activităților economice:
 - (a) Uniunea acordă persoanelor fizice și juridice din TTPM un tratament nu mai puțin favorabil decât cel mai favorabil tratament aplicabil persoanelor fizice și juridice similare din orice altă țară terță cu care Uniunea încheie sau a încheiat un acord de integrare economică;
 - (b) o țară sau un teritoriu de peste mări acordă persoanelor fizice și juridice din Uniune un tratament nu mai puțin favorabil decât cel mai favorabil tratament aplicabil persoanelor fizice și juridice similare din orice altă mare putere comercială cu care a încheiat un acord de integrare economică după intrarea în vigoare a prezentei decizii.
2. Obligațiile prevăzute la alineatul (1) din prezentul articol nu se aplică tratamentului acordat:
 - (a) în cadrul unei piețe interne ai cărei participanți au obligația de a-și apropia legislațiile într-o măsură substanțială, în vederea eliminării obstacolelor nediscriminatorii din calea dreptului de stabilire și a comerțului cu servicii;
 - (b) în temeiul unor măsuri care prevăd recunoașterea calificărilor, a licențelor sau a măsurilor prudențiale în conformitate cu articolul VII din Acordul General privind Comerțul cu Servicii (GATS) sau anexa la acesta privind serviciile financiare. Acest lucru nu aduce atingere măsurilor specifice TTPM în temeiul prezentului articol;
 - (c) în temeiul oricărui acord sau regim internațional care se referă integral sau în principal la fiscalitate;
 - (d) în cadrul unor măsuri cărora li se aplică una dintre excepțiile de la clauza națiunii celei mai favorizate, în conformitate cu articolul II.2 din GATS.
3. În scopul de a promova sau de a sprijini ocuparea forței de muncă la nivel local, autoritățile dintr-o țară sau dintr-un teritoriu de peste mări pot adopta reglementări menite să ajute persoanele fizice și activitățile locale din țara sau teritoriul de peste mări în cauză. În acest caz, autoritățile din TTPM adresează Comisiei o notificare privind reglementările pe care le adoptă, pentru ca aceasta să poată informa statele membre.

Articolul 51

Calificări profesionale

În ceea ce privește profesiile de medic, dentist, moașă, asistent medical generalist, farmacist și chirurg veterinar, Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei, adoptă lista

calificărilor profesionale care sunt specifice TTPM și care vor fi recunoscute în statele membre.

TITLUL III

DOMENII LEGATE DE COMERȚ

Capitolul 1

Comerțul și dezvoltarea durabilă

Articolul 52

Abordare generală

Comerțul și cooperarea în domeniul comerțului desfășurate în cadrul asocierii au drept obiectiv să contribuie la o dezvoltare economică, socială și de mediu durabilă.

În acest context, actele cu putere de lege și normele administrative aplicabile în TTPM în domeniul mediului și în cel al muncii nu trebuie relaxate în scopul încurajării comerțului sau a investițiilor.

Articolul 53

Standarde în domeniul mediului și al schimbărilor climatice aplicabile în cadrul comerțului

1. Comerțul și cooperarea în domeniul comerțului desfășurate în cadrul asocierii au drept obiectiv să consolideze susținerea reciprocă a politicilor și a obligațiilor în materie de comerț și de mediu. Comerțul și cooperarea în domeniul comerțului desfășurate în cadrul asocierii țin seama de principiile guvernantei internaționale în materie de mediu și de acordurile multilaterale încheiate în domeniul mediului.
2. Se urmărește realizarea obiectivului final al Convenției-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice (CCONUSC) și al Protocolului de la Kyoto. Cooperarea se bazează pe dezvoltarea viitorului cadru internațional în materie de schimbări climatice în conformitate cu Planul de acțiune de la Bali și pe punerea în aplicare a deciziilor adoptate în urma conferințelor părților la CCONUSC cu privire la obiectivele mondiale în materie de temperatură și emisii.
3. Măsurile de punere în aplicare a acordurilor multilaterale în materie de mediu se aplică astfel încât să nu constituie un mijloc de discriminare arbitrară sau nejustificată între parteneri ori o restricție disimulată a comerțului.

Articolul 54

Standarde în domeniul muncii aplicabile în cadrul comerțului

1. Asocieria vizează promovarea unui comerț propice pentru ocuparea integrală și productivă a forței de muncă și pentru asigurarea unei munci decente pentru toți.
2. Standardele fundamentale în domeniul muncii recunoscute la nivel internațional, astfel cum sunt definite în convențiile relevante ale Organizației Internaționale a Muncii, sunt respectate și transpuse în legislație și în practică. Printre aceste standarde în domeniul muncii se numără, în special, respectarea libertății de asociere, garantarea dreptului la negocieri colective, eliminarea tuturor formelor de muncă forțată sau obligatorie, eliminarea celor mai grave forme de muncă a copiilor, respectarea vârstei minime de încadrare în muncă și nediscriminarea în materie de angajare.
3. Încălcarea standardelor fundamentale în domeniul muncii nu poate fi invocată ca avantaj comparativ legitim sau utilizată în alt mod în acest scop. Aceste standarde nu se utilizează în scopuri protecționiste.

Articolul 55

Comerțul durabil cu produse pescărești

În vederea promovării gestionării durabile a stocurilor de pește, asocierea poate include o cooperare în ceea ce privește combaterea pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat, precum și a comerțului aferent. Cooperarea în acest domeniu vizează:

- (a) promovarea punerii în aplicare a măsurilor de combatere a pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat, precum și a comerțului aferent în TTPM;
- (b) facilitarea cooperării dintre TTPM și organizațiile regionale de gestionare a pescuitului, în special în ceea ce privește dezvoltarea și punerea în aplicare eficace a unor sisteme de control și de inspecție, a unor stimulente și a unor măsuri pentru o gestionare eficace pe termen lung a activităților de pescuit și a ecosistemelor marine.

Articolul 56

Comerțul durabil cu lemn

În cadrul asocierii, cooperarea în domeniul comerțului cu lemn vizează promovarea comerțului cu lemn recoltat în mod legal. O astfel de cooperare poate include un dialog pe tema măsurilor de reglementare, precum și un schimb de informații referitoare la măsurile bazate pe piață sau voluntare, cum ar fi certificarea forestieră sau politicile de achiziții ecologice.

Dezvoltarea durabilă în cadrul comerțului

1. În cadrul asocierii, cooperarea în materie de dezvoltare durabilă poate fi urmărită prin:
 - (a) facilitarea și promovarea comerțului cu bunuri și servicii de mediu și cu bunuri care contribuie la ameliorarea condițiilor sociale în TTPM, precum și a investițiilor în aceste domenii;
 - (b) facilitarea eliminării obstacolelor din calea comerțului sau a investițiilor în ceea ce privește bunurile și serviciile cu o importanță deosebită pentru atenuarea schimbărilor climatice, cum ar fi energia regenerabilă durabilă și produsele și serviciile eficiente din punct de vedere energetic, inclusiv prin adoptarea unor cadre de politică propice pentru mobilizarea celor mai bune tehnici disponibile și prin promovarea unor standarde care răspund nevoilor ecologice și economice și care reduc la minimum obstacolele tehnice în calea comerțului;
 - (c) promovarea unui comerț cu bunuri care să contribuie la crearea unor condiții sociale favorabile și a unor bune practici ecologice, inclusiv bunuri care fac obiectul unor scheme voluntare de asigurare a durabilității, cum ar fi comerțul echitabil și etic, etichetele ecologice și sistemele de certificare a produselor obținute din resurse naturale;
 - (d) promovarea principiilor și a orientărilor la nivel internațional în domeniul responsabilității sociale a întreprinderilor și încurajarea întreprinderilor care funcționează pe teritoriul TTPM să pună în aplicare aceste principii și orientări;
 - (e) schimbul de informații și de cele mai bune practici în domeniul responsabilității sociale a întreprinderilor.
2. Atunci când elaborează și pun în aplicare măsuri de protecție a mediului sau a condițiilor de muncă care pot influența comerțul sau investițiile, Uniunea și TTPM iau în considerare informațiile științifice și tehnice disponibile, precum și standardele, orientările sau recomandările internaționale relevante, inclusiv principiul precauției.
3. Uniunea și TTPM aplică o transparență deplină pentru a elabora, a introduce și a pune în aplicare măsuri de protecție a mediului și a condițiilor de muncă ce afectează comerțul sau investițiile.

Capitolul 2

Alte domenii legate de comerț

Articolul 58

Plățile curente și circulația capitalurilor

1. Nu se restricționează plățile în monedă liber convertibilă în contul balanței de plăți curente între rezidenții Uniunii și cei ai TTPM.
2. În ceea ce privește tranzacțiile care țin de contul operațiunilor de capital al balanței de plăți, statele membre și autoritățile din TTPM nu impun restricții în materie de liberă circulație a capitalurilor pentru investițiile directe în societăți constituite în conformitate cu legislația statului membru-gazdă, a țării-gazdă sau a teritoriului-gazdă și asigură lichidarea sau repatrierea investițiilor respective și a tuturor profiturilor rezultate din acestea.
3. Uniunea și TTPM au dreptul de a adopta, *mutatis mutandis*, măsurile prevăzute la articolele 64, 65, 66, 75 și 215 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, conform condițiilor prevăzute în acesta.
4. Autoritățile din TTPM, statul membru în cauză sau Uniunea se informează reciproc, fără întârziere, cu privire la astfel de măsuri și prezintă un calendar al eliminării acestora, de îndată ce acest lucru este posibil.

Articolul 59

Politicile în domeniul concurenței

Ținând seama în mod corespunzător de nivelul diferit de dezvoltare și de necesitățile economice ale TTPM, eliminarea denaturărilor concurenței presupune introducerea unor norme și a unor politici locale, naționale sau regionale, inclusiv controlul și, în anumite condiții, interdicția acordurilor între întreprinderi, a deciziilor asociațiilor de întreprinderi și a practicilor concertate între întreprinderi care au ca obiect sau efect prevenirea, limitarea sau denaturarea concurenței. O astfel de interdicție se referă, de asemenea, la abuzarea, de către una sau mai multe întreprinderi, de o poziție dominantă pe teritoriul Uniunii sau al TTPM.

Articolul 60

Protecția drepturilor de proprietate intelectuală

1. Se asigură un nivel corespunzător și eficace de protecție a drepturilor de proprietate intelectuală, inclusiv a mijloacelor de punere în aplicare a acestor drepturi, în concordanță cu cele mai ridicate standarde internaționale, în vederea reducerii, atunci când este cazul, a denaturărilor și a obstacolelor în calea comerțului bilateral.
2. În cadrul asocierii, cooperarea în acest domeniu poate viza elaborarea unor acte cu putere de lege și a unor norme administrative pentru protecția și respectarea

drepturilor de proprietate intelectuală, pentru prevenirea abuzului de aceste drepturi de către titularii lor și pentru prevenirea încălcării drepturilor respective de către concurenți, precum și sprijinirea organizațiilor regionale în materie de proprietate intelectuală însărcinate cu aplicarea și protecția drepturilor, inclusiv formarea personalului.

Articolul 61

Bariere tehnice în calea comerțului

Asocierea poate include cooperarea în domeniile reglementării tehnice pentru mărfuri, standardizării, evaluării conformității, acreditării, supravegherii pieței și asigurării calității, în vederea eliminării barierelor tehnice inutile din calea comerțului dintre Uniune și TTPM și a reducerii diferențelor în domeniile respective.

Articolul 62

Politica de protecție a consumatorilor, protecția sănătății consumatorilor și comerțul

În cadrul asocierii, cooperarea în domeniile politicii de protecție a consumatorilor, protecției sănătății consumatorilor și comerțului poate cuprinde elaborarea unor acte cu putere de lege și a unor norme administrative în sectorul politicii de protecție a consumatorilor și al protecției sănătății consumatorilor, în vederea evitării obstacolelor inutile în calea comerțului.

Articolul 63

Măsuri sanitare și fitosanitare

În cadrul asocierii, cooperarea în domeniul măsurilor sanitare și fitosanitare vizează:

- (a) facilitarea comerțului dintre Uniune și TTPM în ansamblu și dintre TTPM și țările terțe, protejând în același timp sănătatea sau viața oamenilor, animalelor și plantelor în conformitate cu Acordul privind aplicarea măsurilor sanitare (Acordul SMS) al OMC;
- (b) găsirea unor soluții la problemele apărute ca urmare a aplicării unor măsuri sanitare și fitosanitare;
- (c) asigurarea transparenței în ceea ce privește măsurile sanitare și fitosanitare aplicabile în comerțul dintre UE și TTPM;
- (d) promovarea armonizării măsurilor cu standardele internaționale, în conformitate cu Acordul SPS al OMC;
- (e) sprijinirea participării efective a TTPM în organizațiile internaționale care stabilesc standarde sanitare și fitosanitare;
- (f) promovarea consultărilor și a schimburilor între TTPM și institutele și laboratoarele europene;

- (g) instituirea și consolidarea capacității tehnice a TTPM de a pune în aplicare și de a monitoriza măsuri sanitare și fitosanitare;
- (h) promovarea transferului tehnologic în domeniul măsurilor sanitare și fitosanitare.

Articolul 64

Interzicerea măsurilor protecționiste

Dispozițiile capitolelor 1 și 2 nu trebuie să constituie nici un mijloc de discriminare arbitrară, nici o restricție disimulată a comerțului.

Capitolul 3

Aspecte monetare și fiscale

Articolul 65

Clauza de exceptare fiscală

1. Fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 66, tratamentul pe baza clauzei națiunii celei mai favorizate acordat în conformitate cu dispozițiile prezentei decizii nu se aplică avantajelor fiscale pe care statele membre sau autoritățile din TTPM și le oferă sau și le pot oferi în viitor în temeiul acordurilor de evitare a dublei impuneri sau al altor acorduri fiscale ori al legislației fiscale interne în vigoare.
2. Prezenta decizie nu permite nicio interpretare prin care s-ar înțelege că ea împiedică adoptarea sau aplicarea, în conformitate cu dispozițiile fiscale ale acordurilor privind evitarea dublei impuneri sau ale altor acorduri fiscale ori ale legislației fiscale interne în vigoare, a oricărei măsuri de prevenire a fraudei sau a evaziunii fiscale.
3. Prezenta decizie nu permite nicio interpretare prin care s-ar înțelege că ea împiedică autoritățile competente, atunci când acestea aplică dispozițiile relevante ale legislației lor fiscale, să facă distincția între contribuabili care nu se află într-o situație identică, în special în ceea ce privește locul lor de reședință sau locul în care este investit capitalul lor.

Articolul 66

Regimul fiscal și vamal al contractelor finanțate de Uniune

1. TTPM aplică contractelor finanțate de Uniune un regim fiscal și vamal nu mai puțin favorabil decât cel mai favorabil dintre regimurile aplicate de TTPM statelor membre de care sunt legate din punct de vedere constituțional ori statelor care beneficiază de un tratament pe baza clauzei națiunii celei mai favorizate sau organizațiilor internaționale de dezvoltare cu care au relații.

2. Sub rezerva alineatului (1), contractele finanțate de Uniune fac obiectul următorului regim:
- (a) pentru aceste contracte nu se percep, în țara beneficiară sau în teritoriul beneficiar de peste mari, taxe de timbru sau de înregistrare, și nici taxe fiscale cu efect echivalent, indiferent dacă acestea există sau urmează să fie introduse în viitor; cu toate acestea, contractele în cauză se înregistrează în conformitate cu legislația în vigoare în TTPM, iar înregistrarea poate implica perceperea unei taxe aferente serviciului prestat;
 - (b) profitul și/sau veniturile rezultate din derularea acestor contracte sunt impozabile în conformitate cu regimul fiscal intern al țării beneficiare sau al teritoriului beneficiar de peste mări, cu condiția ca persoanele fizice sau juridice care au realizat profitul și/sau veniturile respective să aibă un sediu permanent în țara sau teritoriul de peste mări în cauză sau ca durata derulării contractului să fie mai mare de șase luni;
 - (c) întreprinderile care trebuie să importe echipamente pentru executarea contractelor de lucrări beneficiază, la cerere, de regimul de admitere temporară, astfel cum este definit acesta de legislația națională a țării beneficiare sau a teritoriului beneficiar de peste mari, în ceea ce privește echipamentele respective;
 - (d) echipamentele profesionale necesare îndeplinirii sarcinilor prevăzute în contractele de prestări de servicii se admit temporar în țara beneficiară sau în teritoriul beneficiar de peste mări, fără plata taxelor fiscale, a taxelor la import, a taxelor vamale și a altor taxe cu efect echivalent, atunci când aceste taxe nu reprezintă contravaloarea unui serviciu prestat;
 - (e) importurile efectuate în temeiul unor contracte de furnizare se admit în țara beneficiară sau în teritoriul beneficiar de peste mări fără plata taxelor fiscale, a taxelor la import, a taxelor vamale sau a altor taxe cu efect echivalent. Contractul pentru furnizarea de bunuri provenind din țara sau teritoriul de peste mări în cauză se încheie pe baza prețului franco fabrică al mărfurilor, la care se pot adăuga eventualele taxe fiscale interne aplicabile mărfurilor respective în țara sau teritoriul de peste mări în cauză;
 - (f) combustibili, lubrifianți și lianți hidrocarbonați, precum și toate materialele utilizate la executarea contractelor de lucrări se consideră că au fost achiziționate pe piața locală și fac obiectul regulilor de politică bugetară aplicabile în temeiul legislației în vigoare în țara beneficiară sau în teritoriul beneficiar de peste mări;
 - (g) efectele și obiectele importate pentru uzul personal sau casnic al persoanelor fizice, altele decât cele recrutate local, însărcinate cu îndeplinirea unor sarcini definite într-un contract de prestări de servicii, și al membrilor familiilor acestora sunt scutite de taxe vamale sau de import, impozite și alte impuneri fiscale cu efect echivalent, în limitele legislației în vigoare în țara beneficiară sau în teritoriul beneficiar de peste mări.
3. Aspectele contractuale care nu sunt reglementate la alineatele (1) și (2) se supun legislației țării sau teritoriului de peste mări în cauză.

Capitolul 4

Dezvoltarea capacității comerciale

Articolul 67

Abordare generală

Pentru a se asigura că TTPM obțin avantajele maxime în temeiul dispozițiilor prezentei decizii și că acestea pot participa în condițiile cele mai bune posibil la piața internă a Uniunii, precum și la piețele regionale, subregionale și internaționale, asocierea vizează să contribuie la dezvoltarea capacităților comerciale ale TTPM prin:

- (a) mărirea nivelului de competitivitate, autonomie și reziliență economică al TTPM, prin diversificarea ofertei acestora și prin sporirea valorii și a volumului comerțului cu bunuri și servicii al TTPM, precum și prin consolidarea capacității TTPM de a atrage investițiile private în diverse sectoare ale activității economice;
- (b) îmbunătățirea cooperării între TTPM și țările învecinate în ceea ce privește comerțul cu bunuri și servicii și stabilirea.

Articolul 68

Dialogul, cooperarea și dezvoltarea capacităților în domeniul comercial

În cadrul asocierii, inițiativele în materie de dialog, cooperare și dezvoltare a capacităților în domeniul comercial pot include:

- (a) consolidarea capacităților TTPM de a elabora și de a pune în aplicare politicile necesare pentru dezvoltarea comerțului cu bunuri și servicii;
- (b) încurajarea eforturilor depuse de TTPM pentru a pune în aplicare cadre juridice, de reglementare și instituționale adecvate, precum și procedurile administrative necesare;
- (c) promovarea dezvoltării sectorului privat, în special a IMM-urilor;
- (d) facilitarea dezvoltării de piețe și produse, inclusiv îmbunătățirea calității produselor;
- (e) contribuirea la dezvoltarea resurselor umane și a competențelor profesionale relevante pentru comerțul cu bunuri și servicii;
- (f) consolidarea capacității intermediarilor de afaceri de a furniza întreprinderilor din TTPM servicii relevante pentru activitățile lor de export, cum ar fi informații privind piața;
- (g) contribuirea la crearea unui climat economic favorabil investițiilor.

Capitolul 5

Cooperarea în domeniul serviciilor financiare și al fiscalității

Articolul 69

Cooperarea în domeniul serviciilor financiare internaționale

În scopul de a promova stabilitatea, integritatea și transparența sistemului financiar mondial, asocierea poate presupune și o cooperare în domeniul serviciilor financiare internaționale. Această cooperare se poate referi la:

- (a) furnizarea unei protecții eficiente și adecvate a investitorilor și a altor consumatori de servicii financiare;
- (b) prevenirea și combaterea spălării de bani și a finanțării terorismului;
- (c) promovarea cooperării între diferiți actori ai sistemului financiar, inclusiv autorități de reglementare și de supraveghere;
- (d) crearea unor mecanisme independente și eficiente pentru supravegherea serviciilor financiare.

Articolul 70

Convergența reglementărilor în domeniul serviciilor financiare

Uniunea și TTPM promovează convergența normativă cu standardele internaționale recunoscute în materie de reglementare și de supraveghere în domeniul serviciilor financiare, inclusiv: „Principiile de bază pentru supravegherea eficientă a sectorului bancar” ale Comitetului de la Basel, „Principiile de bază în asigurări” ale Asociației internaționale a organismelor de supraveghere a asigurărilor, „Obiectivele și principiile de reglementare a valorilor mobiliare” ale Organizației Internaționale a Reglementatorilor de Valori Mobiliare, „Acordul privind schimbul de informații în domeniul fiscal” al Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, „Declarația privind transparența și schimbul de informații în scopuri fiscale” a G20, „Atributele-cheie ale regimurilor eficiente de rezoluție a instituțiilor financiare” ale Consiliului pentru Stabilitate Financiară și cele „Patruzeci de recomandări privind spălarea de bani și finanțarea terorismului” ale Grupului de Acțiune Financiară Internațională.

Uniunea și TTPM promovează, de asemenea, convergența legislației TTPM cu legislația Uniunii în domeniul serviciilor financiare.

Articolul 71

Cooperarea între autoritățile de reglementare și de supraveghere

Uniunea și TTPM încurajează cooperarea între autoritățile de reglementare și de supraveghere relevante, inclusiv schimbul de informații, schimbul de expertiză privind piețele financiare și alte astfel de măsuri. O atenție specială se acordă dezvoltării capacității administrative a acestor autorități, *inter alia*, prin schimbul de personal și prin acțiuni de formare comună.

Articolul 72

Cooperarea în domeniul fiscal

Uniunea și TTPM promovează cooperarea în domeniul fiscal pentru a facilita colectarea veniturilor fiscale legale și pentru a elabora măsuri de punere în aplicare efectivă a principiilor bunei guvernante în domeniul fiscal, inclusiv transparența, schimbul de informații și concurența fiscală loială.

Partea a patra

Instrumente pentru o dezvoltare durabilă

Capitolul 1

Dispoziții generale

Articolul 73

Obiective generale

Uniunea contribuie la realizarea obiectivelor generale ale asocierii prin furnizarea:

- (a) unor resurse financiare adecvate și a unei asistențe tehnice corespunzătoare, în vederea consolidării capacităților TTPM de a elabora și de a pune în aplicare cadre strategice și de reglementare;
- (b) unei finanțări pe termen lung, în vederea promovării creșterii în sectorul privat.

Articolul 74

Definiții

În sensul prezentei decizii, se aplică următoarele definiții:

„ajutoare programabile” înseamnă ajutoarele nerambursabile acordate TTPM în cadrul Fondului european de dezvoltare, în vederea finanțării strategiilor teritoriale sau regionale și a priorităților stabilite în documentele de programare;

„programare” înseamnă procesul de organizare, de luare a deciziilor și de alocare a resurselor financiare indicative destinate punerii în aplicare, pe o bază multianuală și într-unul dintre domeniile prevăzute în partea II a prezentei decizii, a acțiunilor necesare pentru realizarea obiectivelor asocierii în materie de dezvoltare durabilă a TTPM;

„document de programare” înseamnă documentul în care sunt stabilite strategia, prioritățile și regimurile TTPM și în care sunt prezentate obiectivele TTPM de dezvoltare durabilă în mod eficace și eficient, pentru a urmări obiectivele asocierii;

„planuri de dezvoltare”, în sensul articolului 82 din prezenta decizie, înseamnă un set coerent de operațiuni definite și finanțate exclusiv de TTPM în cadrul propriilor politici și strategii de dezvoltare și operațiuni convenite între o anumită țară de peste mări și statul membru de care este legată sau între un anumit teritoriu de peste mări și statul membru de care este legat din punct de vedere constituțional;

„alocarea teritorială” este suma alocată fiecărei țări sau fiecărui teritoriu de peste mări pentru ajutorul programabil în cadrul Fondului european de dezvoltare în vederea finanțării strategiilor și a priorităților teritoriale stabilite în documentele de programare;

„alocarea regională” este suma alocată pentru ajutorul programabil în cadrul Fondului european de dezvoltare în vederea finanțării strategiilor de cooperare regională sau a priorităților tematiche regionale, care sunt comune mai multor TTPM și sunt stabilite în documentele de programare;

„decizia de finanțare” înseamnă actul adoptat de Comisie în care se specifică detaliile privind contribuția financiară a Uniunii și prin care se autorizează acordarea unui ajutor financiar de la Fondul european de dezvoltare.

Articolul 75

Principiile cooperării financiare

1. Asistența financiară oferită de Uniune se bazează pe principiile parteneriatului, asumării, alinierii la sistemele teritoriale, complementarității și subsidiarității.
2. Operațiunile finanțate în cadrul prezentei decizii pot lua forma unor ajutoare programabile sau neprogramabile.
3. Asistență financiară oferită de Uniune:
 - (a) este pusă în aplicare cu respectarea caracteristicilor geografice, sociale și culturale ale fiecărei țări sau ale fiecărui teritoriu de peste mări în parte, precum și a potențialului specific acestora;
 - (b) asigură acordarea resurselor în mod previzibil și periodic;
 - (c) este flexibilă și adaptată situației fiecărei țări sau fiecărui teritoriu de peste mări în parte;
 - (d) ține seama pe deplin de competențele instituționale, juridice și financiare ale fiecărui partener.
4. Autoritățile din țara sau teritoriul de peste mări în cauză sunt responsabile de punerea în aplicare a operațiunilor fără a aduce atingere competențelor Comisiei de a garanta o bună gestionare financiară în utilizarea fondurilor Uniunii.

Capitolul 2

Resursele financiare

Articolul 76

Surse de finanțare

TTPM sunt eligibile pentru următoarele surse de finanțare:

- (a) resursele alocate pentru TTPM în temeiul Acordului intern între statele membre ale Uniunii de instituire a celui de-al 11-lea Fond european de dezvoltare (FED);
- (b) programele și instrumentele Uniunii prevăzute în bugetul general al Uniunii;
- (c) fondurile gestionate de Banca Europeană de Investiții în cadrul propriilor resurse, precum și resursele alocate Facilității pentru investiții a FED conform condițiilor prevăzute în Acordul intern între statele membre ale Uniunii de instituire a celui de-al 11-lea FED.

Capitolul 3

Dispoziții specifice privind asistența financiară în cadrul celui de-al 11-lea FED

Articolul 77

Obiect și domeniu de aplicare

În cadrul strategiei și al priorităților stabilite de țara sau teritoriul de peste mări în cauză la nivel atât local, cât și regional, și fără a aduce atingere ajutorului umanitar și de urgență, se poate acorda un sprijin financiar următoarelor activități care contribuie la realizarea obiectivelor prevăzute în prezenta decizie:

- (a) politicile și reformele sectoriale, precum și proiectele care sunt compatibile cu acestea;
- (b) dezvoltarea instituțională, consolidarea capacităților și integrarea aspectelor legate de mediu;
- (c) cooperarea tehnică;
- (d) sprijinul suplimentar în cazul unor fluctuații ale încasărilor provenind din exportul de bunuri și servicii în sensul articolului 81.

Ajutorul umanitar și de urgență

1. Ajutorul umanitar și de urgență se acordă populației din TTPM care se confruntă cu grave dificultăți economice și sociale de natură excepțională rezultate în urma unor dezastre naturale sau a unor circumstanțe extraordinare cu efecte comparabile. Ajutorul umanitar și de urgență se menține atâta timp cât este necesar pentru a rezolva problemele urgente care apar în astfel de situații.

Ajutorul umanitar și de urgență se acordă exclusiv pe baza nevoilor și a intereselor victimelor dezastrelor.

2. Ajutorul umanitar și de urgență vizează:

- (a) salvarea vieților omenești în timpul unor situații de criză și post-criză;
- (b) contribuția la finanțarea și expedierea ajutorului umanitar, precum și la accesul direct la acesta al destinatarilor săi, cu utilizarea tuturor mijloacelor logistice disponibile;
- (c) întreprinderea unor măsuri de reabilitare și de reconstrucție pe termen scurt, pentru a permite victimelor să beneficieze de o minimă integrare socioeconomică și pentru a crea, cât mai repede posibil, condițiile necesare pentru reluarea dezvoltării pe baza unor obiective pe termen lung;
- (d) rezolvarea nevoilor care rezultă din strămutarea persoanelor (refugiați, persoane strămutate și repatriați), în urma unor dezastre naturale sau provocate de om, pentru a satisface, atâta timp cât este necesar, toate nevoile refugiaților și ale persoanelor deplasate (indiferent unde se găsesc acestea) și pentru a facilita repatrierea voluntară și reintegrarea acestora în țara lor de origine;
- (e) oferirea de asistență TTPM în instituirea unor mecanisme de prevenire și de pregătire în caz de dezastre naturale pe termen scurt, inclusiv a unor sisteme de predicție și alertă timpurie, în vederea reducerii consecințelor catastrofelor.

3. Un ajutor similar poate fi acordat TTPM care primesc refugiați sau repatriați, pentru a răspunde nevoilor acute care nu sunt acoperite prin asistența de urgență.

4. Ajutorul prevăzut la prezentul articol este finanțat de la bugetul Uniunii. Acesta poate fi însă finanțat, în plus față de rubrica bugetară în cauză și în mod excepțional, din alocațiile prevăzute în anexa II.

5. Operațiunile de ajutor umanitar și de urgență sunt întreprinse la cererea țării afectate sau a teritoriului afectat de peste mări, a Comisiei, a statului membru de care țara respectivă de peste mări este legată sau de care teritoriul respectiv de peste mări este legat din punct de vedere constituțional, a organizațiilor internaționale sau a organizațiilor neguvernamentale locale sau internaționale. Acest ajutor este administrat și pus în aplicare în cadrul procedurilor care facilitează efectuarea de operațiuni rapide, flexibile și eficace.

Articolul 79

Dezvoltarea capacităților

1. Asistența financiară se utilizează în scopul de a sprijini TTPM să își dezvolte capacitățile necesare pentru definirea, punerea în aplicare și monitorizarea strategiilor teritoriale și/sau regionale, precum și a acțiunilor necesare în vederea realizării obiectivelor generale în domeniile de cooperare prevăzute în părțile I și II.
2. Uniunea sprijină eforturile depuse de TTPM în ceea ce privește dezvoltarea unor date statistice fiabile în aceste domenii.

Articolul 80

Asistență tehnică

1. La inițiativa Comisiei, se pot finanța studii sau măsuri de asistență tehnică în scopul de a asigura pregătirea, monitorizarea, evaluarea și controlul necesare în vederea punerii în aplicare a prezentei decizii și a evaluării generale a acesteia. Asistența tehnică acordată la nivel local este pusă în aplicare în toate cazurile conform normelor aplicabile gestiunii financiare descentralizate.
2. La inițiativa TTPM, se pot finanța studii sau măsuri de asistență tehnică legate de punerea în aplicare a activităților prevăzute în documentele de programare. Comisia poate decide să finanțeze astfel de acțiuni fie din ajutorul programabil, fie din pachetul financiar alocat pentru măsurile de cooperare tehnică.

Articolul 81

Sprijinul suplimentar în caz de fluctuații ale veniturilor din exporturi

1. În cadrul pachetului financiar prevăzut în anexa II, se instituie un sprijin suplimentar menit să atenueze efectele negative ale oricărei fluctuații pe termen scurt a veniturilor din exporturi, în special în sectorul agricol și în cel minier, care ar putea compromite realizarea obiectivelor de dezvoltare ale țării sau ale teritoriului de peste mări în cauză.
2. Scopul sprijinului acordat în caz de fluctuații pe termen scurt ale veniturilor din exporturi este acela de a proteja reformele și politicile macroeconomice și sectoriale care riscă să fie compromise de o scădere a veniturilor și de a remedia efectele negative ale instabilității veniturilor din exporturi, în special în ceea ce privește produsele agricole și miniere.

În alocarea resurselor prevăzută în anexa V se ține seama de dependența economiilor TTPM față de exporturi, în special cele din sectoarele agricol și minier. În acest context, TTPM izolate prevăzute în anexa I beneficiază de un tratament mai favorabil, în conformitate cu criteriile stabilite în anexa V.

3. Resursele suplimentare se pun la dispoziție în conformitate cu modalitățile specifice ale mecanismului de sprijin, astfel cum se prevede în anexa V.

4. Uniunea susține, de asemenea, regimurile de asigurare comercială create pentru TTPM care urmăresc să ia măsuri împotriva riscului de fluctuații ale veniturilor din exporturi.

Articolul 82

Programare

1. În sensul prezentei decizii, ajutorul programabil se bazează pe un document de programare.
2. În documentul de programare pot fi luate în considerare planurile teritoriale de dezvoltare sau alte planuri convenite între TTPM și statele membre de care sunt legate din punct de vedere constituțional.
3. În temeiul articolului 9, responsabilitatea principală pentru elaborarea de strategii, priorități și regimuri revine autorităților din TTPM prin pregătirea, în coordonare cu Comisia și cu statul membru de care țara respectivă de peste mări este legată sau de care teritoriul respectiv de peste mări este legat din punct de vedere constituțional.
4. Autoritățile din TTPM au următoarele responsabilități:
 - (a) stabilirea priorităților care stau la baza strategiei;
 - (b) elaborarea unor propuneri de proiecte și de programe, care sunt prezentate Comisiei și examinate de aceasta.
5. Autoritățile din TTPM și Comisia sunt responsabile în solidar de aprobarea documentului de programare.
6. Comisia adoptă decizia de finanțare corespunzătoare unui document de programare în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 84.
7. Procedura prevăzută la articolul 84 se aplică, de asemenea, verificărilor substanțiale în urma cărora conținutul programării și al deciziei de finanțare aferente se modifică semnificativ. Procedura nu se aplică modificărilor nesubstanțiale, cum ar fi ajustările tehnice ori majorarea sau scăderea cu mai puțin de 20 % a valorii alocărilor financiare inițiale, cu condiția ca aceste modificări să nu afecteze domeniile și obiectivele prioritare stabilite în documentul de programare. Aceste modificări nesubstanțiale sunt aduse la cunoștința comitetului prevăzut la articolul 84 în termen de o lună după introducerea lor.

Articolul 83

Punere în aplicare

1. Comisia pune în aplicare resursele prevăzute pentru TTPM în cadru celui de-al 11-lea FED conform uneia dintre modalitățile stabilite în regulamentul financiar pentru cel de-al 11-lea FED și în condițiile stabilite în prezenta decizie și în măsurile

de punere în aplicare a acestora. În acest scop, Comisia încheie acorduri de finanțare cu autoritățile relevante din TTPM.

2. Autoritățile TTPM au următoarele responsabilități:
 - (a) pregătirea, negocierea și încheierea contractelor;
 - (b) executarea și gestionarea proiectelor și a programelor;
 - (c) continuarea proiectelor și a programelor, precum și asigurarea durabilității acestora.
3. Autoritățile relevante din TTPM și Comisia sunt responsabile în solidar de:
 - (a) asigurarea egalității condițiilor de participare la procedurile de ofertare și la contracte;
 - (b) monitorizarea și evaluarea efectelor și a rezultatelor proiectelor și programelor;
 - (c) asigurarea executării corespunzătoare, prompte și eficiente a proiectelor și a programelor.

Articolul 84

Comitetul FED-TTPM

1. Comisia este asistată, atunci când este cazul, de comitetul înființat prin Acordul intern privind instituirea celui de-al 11-lea FED.
2. Atunci când își exercită competențele conferite prin prezenta decizie, comitetul poartă denumirea de „Comitetul FED-TTPM”. Procedurile comitetului stabilite în acordul intern sunt valabile și pentru Comitetul FED-TTPM.
3. Comitetul își axează lucrările pe problemele de fond ale cooperării la nivelul TTPM și al regiunilor. Pentru asigurarea coerenței, a coordonării și a complementarității, comitetul monitorizează punerea în aplicare a documentelor de programare.
4. Comitetul își dă avizul cu privire la:
 - (a) proiectele de documente de programare și orice modificare a acestora;
 - (b) deciziile de finanțare pentru punerea în aplicare a prezentei părți din decizie.
5. Reprezentantul Comisiei prezintă comitetului un proiect de măsuri care urmează să fie adoptate. Comitetul își dă avizul cu privire la proiectul respectiv în termenul stabilit de președinte. Avizul se emite cu majoritatea prevăzută la articolul 8 din acordul intern. Voturile reprezentanților statelor membre în cadrul comitetului sunt ponderate după metoda prevăzută la alineatul (2) din articolul susmenționat. Președintele nu votează.
6. Comisia adoptă măsuri cu aplicare imediată. Cu toate acestea, dacă nu sunt conforme cu avizul comitetului, măsurile respective se comunică de îndată Consiliului de către

Comisie. În acest caz, Comisia poate amâna aplicarea măsurilor asupra cărora a hotărât pentru o perioadă de cel mult trei luni de la data comunicării acestora către Consiliu.

7. Consiliul, hotărând cu majoritate și în conformitate cu ponderarea prevăzută la alineatul (5), poate lua o decizie diferită în termenul prevăzut la alineatul (6).
8. Comisia informează comitetul cu privire la monitorizarea, evaluarea și auditul documentelor de programare.
9. Cel de-al 11-lea FED este pus în aplicare conform dispozițiilor corespunzătoare din Acordul intern privind instituirea celui de-al 11-lea FED.

Articolul 85

Protecția intereselor financiare ale Uniunii și controalele financiare

1. La punerea în aplicare a acțiunilor finanțate în temeiul prezentei decizii, Comisia ia măsurile corespunzătoare pentru a se garanta protecția intereselor financiare ale Uniunii prin aplicarea de măsuri preventive împotriva fraudei, a corupției și a oricăror alte activități ilegale, prin verificări eficace, și, în cazul în care se constată nereguli, prin recuperarea sumelor plătite în mod necuvenit, precum și, dacă este necesar, prin sancțiuni eficace, proporționale și disuasive.
2. Comisia și Curtea de Conturi au competența de a efectua audituri, pe bază de documente și la fața locului, în ceea ce privește toți beneficiarii de granturi, contractanții și subcontractanții care au primit fonduri din partea Uniunii.

Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) poate efectua verificări și inspecții la fața locului la operatorii economici care beneficiază direct sau indirect de o astfel de finanțare, în conformitate cu procedurile prevăzute în Regulamentul (Euratom, CE) nr. 2185/96 al Consiliului¹⁹, cu scopul de a stabili existența unei fraude, a unui act de corupție sau a oricărei alte activități ilegale în legătură cu un acord de grant sau cu o decizie de grant ori în legătură cu un contract de finanțare din partea Uniunii.

Fără a aduce atingere primului și celui de al doilea paragraf, acordurile cu țări terțe și cu organizații internaționale, precum și acordurile de grant, deciziile de grant și contractele rezultate din punerea în aplicare a prezentei decizii împuternicesc în mod expres Comisia, Curtea de Conturi și OLAF să efectueze astfel de audituri, verificări și inspecții la fața locului, în conformitate cu regulamentul financiar pentru FED relevant.

3. Responsabilitatea principală în ceea ce privește controlul financiar al fondurilor acordate de UE revine TTPM. Acest control se efectuează, după caz, în coordonare cu statul membru de care țara respectivă de peste mări este legată sau de care teritoriul respectiv de peste mări este legat din punct de vedere constituțional, în conformitate cu legislația națională aplicabilă.

¹⁹ JO L 292, 15.11.1996, p. 2.

4. Comisia are următoarele responsabilități:
 - (a) să se asigure de existența și de buna funcționare, în țara sau teritoriul de peste mări în cauză, a unor sisteme de gestionare și de control prin care se garantează o utilizare corectă și eficace a fondurilor Uniunii;
 - (b) în cazul unor nereguli, să recomande sau să solicite aplicarea unor măsuri corective prin care să se remedieze neregulile respective și eventualele deficiențe de gestionare constatate.
5. Pe baza acordurilor administrative, Comisia, TTPM și, dacă este cazul, statul membru de care țara respectivă de peste mări este legată sau de care teritoriul respectiv de peste mări este legat din punct de vedere constituțional cooperează în cadrul unor întâlniri anuale sau bianuale în scopul de a coordona programele, metodologiile și efectuarea controalelor.
6. În ceea ce privește corecțiile financiare:
 - (a) responsabilitatea depistării și a corectării neregulilor financiare revine în principal țării sau teritoriului de peste mări în cauză;
 - (b) cu toate acestea, în cazul neîndeplinirii obligațiilor de către țara sau teritoriul de peste mări în cauză, Comisia intervine dacă țara respectivă sau teritoriul respectiv de peste mări nu reușește să remedieze situația și în cazul eșecului unei întâlniri de conciliere, pentru a reduce sau a retrage, total sau parțial, soldul alocației globale corespunzătoare deciziei de finanțare a documentului de programare.

Capitolul 4

Principii de eligibilitate

Articolul 86

Eligibilitatea pentru finanțare teritorială

1. Autoritățile publice din TTPM sunt eligibile pentru sprijinul financiar prevăzut în prezenta decizie.
2. Sub rezerva acordului autorităților din TTPM în cauză, următoarele entități sau organisme sunt eligibile, de asemenea, pentru sprijinul financiar prevăzut în prezenta decizie:
 - (a) agenții publice sau semipublice active la nivel local, național și/sau regional, ministere sau autorități locale din TTPM, în special, instituții financiare și bănci de dezvoltare;
 - (b) societăți și întreprinderi din TTPM și grupuri regionale;

- (c) societăți și întreprinderi dintr-un stat membru pentru a li se permite, în plus față de contribuția proprie, să întreprindă proiecte productive într-o țară sau într-un teritoriu de peste mări;
- (d) intermediari financiari din TTPM sau din Uniune, care promovează și finanțează investiții private în TTPM;
- (e) actori ai cooperării descentralizate și alți actori neguvernamentali din TTPM și din Uniune, pentru a li se permite să întreprindă proiecte și programe economice, culturale, sociale și educative în TTPM, în cadrul cooperării descentralizate prevăzute la articolul 11.

Articolul 87

Eligibilitatea pentru finanțare regională

1. O alocare regională se utilizează pentru operațiuni de care beneficiază și în care sunt implicate:
 - (a) două sau mai multe TTPM;
 - (b) o țară sau un teritoriu de peste mări ori mai multe TTPM și una sau mai multe regiuni ultraperiferice prevăzute la articolul 349 din tratat;
 - (c) o țară sau un teritoriu de peste mări ori mai multe TTPM și unul sau mai multe state ACP și/sau non-ACP învecinate;
 - (d) o țară sau un teritoriu de peste mări ori mai multe TTPM, una sau mai multe regiuni ultraperiferice și unul sau mai multe state ACP și/sau non-ACP;
 - (e) două sau mai multe organisme regionale din care fac parte TTPM;
 - (f) o țară sau un teritoriu de peste mări ori mai multe TTPM și organisme regionale din care fac parte TTPM, state ACP sau una sau mai multe regiuni ultraperiferice;
 - (g) TTPM și Uniunea în ansamblu.
2. Creditele menite să permită participarea statelor ACP, a regiunilor ultraperiferice și a altor țări constituie fonduri suplimentare celor alocate TTPM în temeiul prezentei decizii.
3. Participarea statelor ACP, a regiunilor ultraperiferice și a altor țări la programele instituite în temeiul prezentei decizii este luată în considerare numai în măsura în care:
 - (a) centrul de greutate al proiectelor și al programelor finanțate în cadrul financiar multianual de cooperare rămâne într-o țară sau într-un teritoriu de peste mări;
 - (b) există dispoziții echivalente în cadrul instrumentelor financiare ale UE;
 - (c) este respectat principiul proporționalității.

4. Măsuri corespunzătoare vor permite corelarea finanțării creditelor din FED și de la bugetul Uniunii pentru a finanța proiecte de cooperare între TTPM, țările ACP, regiunile ultraperiferice, precum și alte țări, în special mecanisme simplificate de gestionare comună a acestor proiecte.

Articolul 88

Eligibilitatea pentru programele Uniunii

1. Persoanele fizice dintr-o țară sau dintr-un teritoriu de peste mări, astfel cum sunt definite la articolul 49, și, dacă este cazul, organismele și instituțiile publice și/sau private relevante dintr-o țară sau dintr-un teritoriu de peste mări sunt eligibile pentru a participa la toate programele Uniunii și pentru a beneficia de finanțare în cadrul acestora, sub rezerva normelor și a obiectivelor programelor și sub rezerva unor eventuale regimuri aplicabile statului membru de care țara respectivă de peste mări este legată sau de care teritoriul respectiv de peste mări este legat din punct de vedere constituțional.
2. TTPM sunt, de asemenea, eligibile pentru sprijinul acordat în temeiul programelor Uniunii de cooperare cu alte țări, în special cu țările în curs de dezvoltare, sub rezerva normelor, a obiectivelor și a regimurilor acestor programe.

Partea a cincea

Dispoziții finale

Articolul 89

Delegarea de competențe Comisiei

1. În conformitate cu procedura prevăzută la articolul 90, Comisia este împuternicită să adopte acte delegate pentru completarea normelor prevăzute în prezenta decizie în termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a deciziei și pentru modificarea apendicelor din anexa VI, în scopul de a integra evoluțiile tehnologice și schimbările intervenite în legislația vamală.
2. Dispozițiile suplimentare includ:
 - (a) procedura de programare;
 - (b) procedurile și criteriile de monitorizare, audit, evaluare, revizuire și punere în aplicare a programării stabilite în prezenta decizie, inclusiv elaborarea unor rapoarte periodice sau de altă natură;
 - (c) normele detaliate de punere în aplicare a corecțiilor financiare prevăzute la articolul 85.

Articolul 90

Exercitarea delegării

1. Competența de a adopta acte delegate este conferită Comisiei în condițiile prevăzute la prezentul articol.
2. Delegarea de competență prevăzută la articolul 89 este conferită Comisiei pentru o perioadă nedeterminată, începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii.
3. Delegarea de competență prevăzută la articolul 89 poate fi revocată în orice moment de către Consiliu. O decizie de revocare pune capăt delegării de competențe precizată în decizia respectivă. Decizia intră în vigoare în ziua următoare publicării sale în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* sau la o dată ulterioară prevăzută în decizia respectivă. Decizia nu afectează valabilitatea actelor delegate aflate deja în vigoare.
4. De îndată ce adoptă un act delegat, Comisia adresează o notificare Consiliului.
5. Un act delegat adoptat în temeiul articolului 89 intră în vigoare numai în cazul în care Consiliul nu a formulat obiecții în termen de 2 luni de la notificarea acestuia către Consiliu sau în cazul în care, înaintea expirării termenului respectiv, Consiliul a informat Comisia că nu va formula obiecții. La inițiativa Consiliului, acest termen se prelungește cu 2 luni.

Articolul 91

Modificarea statutului

Consiliul, acționând în conformitate cu tratatul, decide cu privire la orice adaptare care trebuie adusă prezentei decizii, în cazul în care:

- (a) o țară de peste mări devine independentă sau un teritoriu de peste mări devine independent;
- (b) o țară sau un teritoriu de peste mări iese din asociere;
- (c) o țară sau un teritoriu de peste mări devine o regiune ultraperiferică;
- (d) o regiune ultraperiferică devine o țară sau un teritoriu de peste mări.

Articolul 92

Abrogări

Decizia 2001/822/CE a Consiliului se abrogă. Trimiterile la decizia abrogată se interpretează ca trimiteri la prezenta decizie.

Articolul 93

Intrarea în vigoare

Prezenta decizie intră în vigoare la 1 ianuarie 2014.

Anexa VI se aplică astfel cum se prevede la articolul 65 din anexa respectivă.

Articolul 94

Publicarea

Prezenta decizie se publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu
Președintele*

ANEXA I

LISTA TTPM IZOLATE

- Insulele Falkland;
- Sfânta Elena, Insula Ascension, Tristan da Cunha;
- Saint Pierre și Miquelon.

ANEXA II

ASISTENȚA FINANCIARĂ A UNIUNII: AL 11-LEA FED

Articolul 1

Alocarea între diferitele instrumente

1. În sensul prezentei decizii, pentru perioada de șapte ani cuprinsă între 1 ianuarie 2014 și 31 decembrie 2020, suma globală a asistenței financiare a UE de [343,4 milioane] EUR din cadrul celui de al 11-lea FED, stabilită prin Acordul intern de instituire a celui de-al 11-lea FED, se alocă după cum urmează:
 - (a) [330,4 milioane] EUR sub formă de granturi destinate sprijinului programabil pentru dezvoltare pe termen lung, ajutor umanitar, ajutor de urgență, ajutor pentru refugiați și sprijin suplimentar în caz de fluctuații ale veniturilor din exporturi, precum și pentru sprijinul acordat cooperării și integrării regionale;
 - (b) [5 milioane] EUR pentru finanțarea subvențiilor la dobândă și asistență tehnică în contextul Facilității pentru investiții a TTPM prevăzută în anexa IV;
 - (c) [8 milioane] EUR pentru studii sau măsuri de asistență tehnică în conformitate cu articolul 79 din prezenta decizie și pentru o evaluare generală a deciziei, care urmează să fie efectuată cu patru ani înainte de expirarea acesteia.
2. Fondurile celui de-al 11-lea FED nu pot fi angajate după 31 decembrie 2020, cu excepția cazului în care Consiliul adoptă în unanimitate o decizie contrară, la propunerea Comisiei.
3. În cazul în care fondurile prevăzute la alineatul (1) se epuizează înainte de expirarea prezentei decizii, Consiliul adoptă măsurile corespunzătoare.

Articolul 2

Administrarea resurselor

BEI administrează împrumuturile efectuate din resursele sale proprii prevăzute în anexa III, precum și operațiunile finanțate în cadrul Facilității pentru investiții a TTPM prevăzute în anexa IV.

Articolul 3

Alocarea între TTPM

Suma de [330,4 milioane] EUR prevăzută la articolul 1 alineatul (1) litera (a) se alocă pe baza necesităților și a performanțelor TTPM, în conformitate cu următoarele criterii:

1. o sumă A, în valoare de [205,3 milioane] EUR, se alocă TTPM, altele decât Groenlanda [și Bermuda], în special pentru finanțarea inițiativelor prevăzute în documentul de programare. După caz, documentul de programare acordă o atenție specială acțiunilor menite să consolideze guvernanta și capacitățile instituționale ale TTPM beneficiare și, dacă este relevant, calendarului probabil al acțiunilor prevăzute.

Alocarea sumei A ia în considerare dimensiunea populației, nivelul produsului intern brut (PIB), nivelul alocărilor anterioare din cadrul FED și constrângerile cauzate de izolarea geografică a TTPM, astfel cum se prevede la articolul 8 din prezenta decizie. Orice alocare este prevăzută astfel încât să permită utilizarea sa eficace. Alocarea ar trebui să se decidă în conformitate cu principiul subsidiarității.

2. Suma de [105 milioane] EUR se alocă pentru sprijinirea cooperării regionale și a integrării în conformitate cu articolul 7 din prezenta decizie, în special în ceea ce privește prioritățile și domeniile de interes reciproc prevăzute la articolul 5 și prin intermediul consultării în instanțele din cadrul parteneriatului UE-TTPM prevăzute la articolul 13. Se vizează coordonarea cu alte instrumente financiare ale Uniunii și cooperarea dintre TTPM și regiunile ultraperiferice prevăzute la articolul 349 din tratat.
3. Se constituie o rezervă nealocată B în valoare de [20 de milioane] EUR pentru:
 - (a) finanțarea ajutorului umanitar și a ajutorului de urgență pentru TTPM și, dacă este necesar, a sprijinului suplimentar în caz de fluctuații ale veniturilor din exporturi, în conformitate cu anexa IV;
 - (b) efectuarea de noi alocări în conformitate cu evoluția necesităților și performanțele TTPM prevăzute la alineatul (1).

Performanțele se evaluează în mod obiectiv și transparent, luând în considerare, *inter alia*, utilizarea resurselor alocate, punerea în aplicare efectivă a operațiunilor în curs și măsurile de dezvoltare durabilă adoptate.

4. În urma unei evaluări la jumătatea perioadei, Comisia poate lua o decizie privind alocarea oricăror fonduri nealocate prevăzute la prezentul articol. Procedurile aferente acestei revizui și decizia privind orice nouă alocare se adoptă în conformitate cu articolul 84 din prezenta decizie.

ANEXA III

ASISTENȚA FINANCIARĂ A UNIUNII: ÎMPRUMUTURI ACORDATE DIN RESURSELE PROPRII ALE BĂNCII EUROPENE DE INVESTIȚII

Articolul 1

Sumă

O sumă de până la [100 de milioane] EUR este furnizată pentru finanțare de către BEI din resursele sale proprii, conform propriilor sale norme și proceduri interne și conform condițiilor prevăzute în statutul său și în prezenta anexă.

Articolul 2

Banca Europeană de Investiții

1. BEI:

- (a) contribuie, prin resursele pe care le gestionează, la dezvoltarea economică și industrială a TTPM pe o bază teritorială și regională; în acest scop, finanțează cu prioritate proiecte productive sau alte investiții care vizează promovarea sectorului privat în toate sectoarele economice;
- (b) stabilește legături strânse de cooperare cu băncile de dezvoltare naționale și regionale și cu instituțiile bancare și financiare ale TTPM și ale Uniunii;
- (c) în consultare cu țara sau teritoriul de peste mări în cauză, adaptează, dacă este necesar, dispozițiile și procedurile de punere în aplicare a cooperării pentru finanțarea dezvoltării, astfel cum se prevede în prezenta decizie, pentru a lua în considerare natura proiectelor și pentru a acționa în conformitate cu obiectivele prezentei decizii, în cadrul procedurilor stabilite în statutul său.

2. Finanțarea din resursele proprii ale BEI se acordă în temeiul următoarelor clauze și condiții:

- (a) rata de referință a dobânzii este rata aplicată de BEI pentru un împrumut în aceleași condiții în ceea ce privește moneda, perioada de rambursare și garanțiile, la data semnării contractului sau la data punerii la dispoziție a împrumutului;
- (b) cu toate acestea:
 - în principiu, proiectele din sectorul public sunt eligibile pentru o subvenție la rata dobânzii de 3 %;
 - pentru proiectele din sectorul privat care implică operațiuni de restructurare în cadrul privatizării sau pentru proiectele care generează beneficii sociale sau ecologice substanțiale și demonstrabile în mod clar, împrumuturile pot fi extinse printr-o subvenție la rata dobânzii a cărei

valoare și formă se vor decide în funcție de caracteristicile specifice ale proiectului. Cu toate acestea, subvenția la rata dobânzii nu depășește 3 %;

– rata finală a dobânzii nu este, în niciun caz, mai mică de 50 % din rata de referință.

- (c) contravaloarea subvenției la rata dobânzii, calculată la valoarea sa la momentul punerii la dispoziție a împrumutului, se deduce din alocarea pentru subvenția la dobândă prevăzută în anexa IV articolul 2 alineatul (11) și se plătește direct către BEI.

Subvențiile la dobândă pot fi capitalizate sau utilizate sub formă de granturi în scopul de a sprijini asistența tehnică aferentă proiectelor, în special pentru instituții financiare din TTPM;

- (d) perioada de rambursare a împrumuturilor acordate de BEI din resursele sale proprii se stabilește pe baza caracteristicilor economice și financiare ale proiectului, dar nu poate depăși 25 de ani. Aceste împrumuturi conțin în mod normal o perioadă de grație stabilită în funcție de durata perioadei de construcție a proiectului.

3. Pentru investițiile finanțate de BEI din resursele sale proprii în întreprinderile din sectorul public, se pot solicita țării sau teritoriului de peste mări în cauză garanții sau angajamente specifice legate de proiect.

Articolul 3

Condiții privind transferul valutei

1. Pentru operațiunile efectuate în temeiul prezentei decizii și în privința cărora și-au dat acordul scris, țara sau teritoriul de peste mări în cauză:
- (a) acordă o scutire de orice impozit sau obligație fiscală, națională sau locală, pe dobânzile, comisioanele și amortizările împrumuturilor datorate în conformitate cu legislația țării sau a teritoriului de peste mări în cauză;
- (b) pun la dispoziția beneficiarilor valuta necesară pentru plata dobânzilor, a comisioanelor și a amortizărilor împrumuturilor datorate în temeiul contractelor de finanțare încheiate pentru punerea în aplicare a proiectelor pe teritoriile lor;
- (c) pun la dispoziția BEI valuta necesară pentru transferul tuturor sumelor pe care aceasta le primește în monedă națională, la cursul de schimb aplicabil între euro sau alte monede de transfer și moneda națională la data transferului. Aceste sume includ toate formele de remunerare, cum ar fi, *inter alia*, dobânzi, dividende, comisioane și taxe, precum și amortizarea împrumuturilor și veniturile obținute din vânzarea acțiunilor datorate în temeiul contractelor de finanțare încheiate pentru punerea în aplicare a proiectelor pe teritoriile lor.
2. În sensul prezentului articol, „TTPM în cauză” înseamnă TTPM care beneficiază de operațiune.

ANEXA IV

ASISTENȚA FINANCIARĂ A UNIUNII: FACILITATEA PENTRU INVESTIȚII A BEI

Articolul 1

Obiectiv

Se menține Facilitatea pentru investiții a TTPM („facilitatea”), instituită prin Decizia 2001/822/CE în scopul de a promova, cu fonduri de la FED, întreprinderile viabile din punct de vedere comercial.

Clauzele și condițiile de finanțare privind operațiunile din cadrul facilității și împrumuturile din resursele proprii ale BEI sunt cele prevăzute în Acordul intern de instituire a celui de-al 11-lea FED, precum și în anexa III și în prezenta anexă.

Aceste resurse pot fi direcționate către întreprinderi eligibile fie direct, fie indirect, prin fonduri de investiții eligibile și/sau intermediari financiari eligibili.

Articolul 2

Resursele facilității

1. Resursele facilității pot fi utilizate, *inter alia*, pentru:
 - (a) furnizarea de capital de risc sub formă de:
 - participare la capitalul întreprinderilor din TTPM, care au sediul sau care nu au sediul într-o țară sau într-un teritoriu de peste mări, inclusiv al instituțiilor financiare;
 - asistență sub formă de cvasicapital acordată întreprinderilor din TTPM, inclusiv instituțiilor financiare;
 - garanții și alte instrumente de îmbunătățire a calității creditului care pot fi utilizate pentru a acoperi riscurile politice și alte riscuri legate de investiții care afectează atât investitorii sau împrumutătorii străini, cât și pe cei locali;
 - (b) acordarea de împrumuturi obișnuite.
2. Participarea la capital vizează, în general, participațiile minoritare și se remunerează pe baza rezultatelor proiectului respectiv.
3. Asistența sub formă de cvasicapital poate consta în avansuri ale acționarilor, obligațiuni convertibile, împrumuturi condiționate, subordonate și participative sau în orice altă formă similară de asistență. O astfel de asistență poate consta în special în:

- (a) împrumuturi condiționate a căror amortizare și/sau durată depind de îndeplinirea anumitor condiții privind rezultatele proiectului; în cazul specific al împrumuturilor condiționate pentru studii de preinvestiție sau al altei asistențe tehnice aferente proiectului, rambursarea capitalului se poate elimina în cazul în care investiția nu este efectuată;
 - (b) împrumuturi participative a căror amortizare și/sau durată depind de rentabilitatea financiară a proiectului;
 - (c) împrumuturi subordonate, care nu sunt rambursate decât după achitarea altor creanțe.
4. Remunerația fiecărei operațiuni se stabilește la momentul acordării împrumutului.
5. Cu toate acestea:
- (a) în cazul împrumuturilor condiționate sau participative, remunerația cuprinde în mod normal o rată fixă a dobânzii care nu depășește 3 % și o componentă variabilă legată de rezultatele proiectului;
 - (b) în cazul împrumuturilor subordonate, rata dobânzii este legată de cea a pieței.
6. Garanțiile se stabilesc astfel încât să reflecte riscurile asigurate și caracteristicile specifice ale operațiunii.
7. Rata dobânzii împrumuturilor obișnuite conține o rată de referință aplicată de BEI pentru împrumuturi comparabile cu aceleași clauze și condiții privind perioadele de grație și de rambursare și o marjă de profit stabilită de BEI.
8. Împrumuturile obișnuite pot fi prelungite pe baza unor clauze și condiții preferențiale, în următoarele cazuri:
- (a) pentru proiecte de infrastructură în TTPM cel mai puțin dezvoltate, în TTPM aflate în situații postconflict sau afectate de dezastre naturale, care sunt indispensabile pentru dezvoltarea sectorului privat. În astfel de cazuri, rata dobânzii împrumutului se va reduce cu 3 %;
 - (b) pentru proiecte care implică operațiuni de restructurare în cadrul privatizării sau pentru proiecte care generează beneficii sociale sau ecologice substanțiale și demonstrabile în mod clar. În astfel de cazuri, împrumuturile pot fi extinse printr-o subvenție la rata dobânzii a cărei valoare și formă se decid în funcție de caracteristicile specifice ale proiectului. Cu toate acestea, subvenția la rata dobânzii nu depășește 3 %.
9. Rata finală pentru împrumuturile care intră sub incidența dispozițiilor de la litera (a) sau (b) nu este în niciun caz mai mică de 50 % din rata de referință.
10. Fondurile care urmează să fie furnizate în aceste scopuri preferențiale vor fi puse la dispoziție din facilitate și nu depășesc suma globală alocată pentru finanțarea investițiilor de către facilitare și de către BEI, din resursele sale proprii.

11. Subvențiile la dobândă pot fi capitalizate sau pot fi utilizate sub formă de granturi în scopul de a sprijini asistența tehnică aferentă proiectelor, în special pentru instituții financiare din TTPM.

Articolul 3

Operațiuni ale facilității

1. Facilitatea operează în toate sectoarele economice și sprijină investițiile entităților din sectorul privat și ale entităților cu caracter comercial din sectorul public, inclusiv infrastructurile economice și tehnologice generatoare de venituri care sunt esențiale pentru sectorul privat. Facilitatea:
 - (a) este gestionată ca un fond reînnoibil, iar obiectivul acesteia este de a fi viabilă din punct de vedere financiar. Operațiunile sale se fac în temeiul unor clauze și condiții de piață care evită să creeze denaturări pe piețele locale și să îndepărteze surse private de finanțare;
 - (b) sprijină sectorul financiar al TTPM și are un rol de catalizator prin încurajarea mobilizării resurselor locale pe termen lung și prin atragerea investitorilor și a împrumutătorilor privați din străinătate în proiecte realizate în TTPM;
 - (c) suportă o parte din riscul proiectelor pe care le finanțează, viabilitatea sa financiară fiind asigurată prin portofoliu în ansamblul său și nu din operațiuni individuale;
 - (d) căuta să mobilizeze fonduri prin instituțiile și programele TTPM care promovează dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri).
2. BEI este remunerată pentru costurile suportate în gestionarea facilității. Remunerația BEI include o componentă fixă de 0,5 % pe an din fondul de dotare inițial și o componentă variabilă în valoare de cel mult 1,5 % pe an din portofoliul facilității, care este investit în proiecte realizate în TTPM. Remunerația este finanțată din facilitate.
3. La expirarea prezentei decizii, și în absența unei decizii specifice a Consiliului, rambursările nete cumulative către facilitate se transferă următorului instrument financiar destinat TTPM.

Articolul 4

Condiții privind riscul cursului de schimb

Pentru a reduce la minimum efectele fluctuațiilor cursului de schimb, problemele legate de riscul cursului de schimb se abordează astfel:

- (a) în cazul unei participări la capital care vizează consolidarea fondurilor proprii ale unei întreprinderi, riscul cursului de schimb este suportat, ca regulă generală, de facilitate;

- (b) în cazul finanțării IMM-urilor cu capital de risc, riscul cursului de schimb este suportat, ca regulă generală, de Uniune, pe de o parte, și de celelalte părți implicate, pe de altă parte. În medie, riscul cursului de schimb se împarte în mod egal;
- (c) atunci când este fezabil și oportun, în special în țările caracterizate de stabilitate macroeconomică și financiară, facilitatea va depune eforturi pentru a extinde împrumuturile în moneda locală a țării sau a teritoriului de peste mări, asumându-și astfel riscul cursului de schimb.

Articolul 5

Controale financiare

1. Operațiunile Facilității pentru investiții fac obiectul controlului și al procedurii de descărcare de gestiune prevăzute în statutul BEI pentru toate operațiunile sale.
2. Supravegherea de către Curtea de Conturi Europeană a operațiunilor Facilității pentru investiții se desfășoară în conformitate cu procedurile convenite între Comisie, bancă și Curtea de Conturi Europeană și, în special, cu Acordul tripartit, încheiat de părțile menționate anterior la data de 27 octombrie 2003, astfel cum a fost amendat, completat sau modificat ulterior.

Articolul 6

Privilegii și imunități

1. Atunci când desfășoară activități care au legătură cu prezenta decizie sau activități de punere în aplicare a prezentei decizii, reprezentanții BEI beneficiază în TTPM de privilegiile, imunitățile și facilitățile acordate în mod obișnuit pe durata exercitării atribuțiilor lor și a deplasărilor către sau din locul unde trebuie să își exercite atribuțiile respective.
2. Pentru comunicările oficiale și transmiterea tuturor documentelor sale, BEI beneficiază, pe teritoriul TTPM, de tratamentul acordat organizațiilor internaționale.
3. Corespondența oficială și alte comunicări oficiale ale BEI nu fac obiectul cenzurii.

ANEXA V

ASISTENȚA FINANCIARĂ A UE: SPRIJIN SUPLIMENTAR ÎN CAZ DE FLUCTUAȚII PE TERMEN SCURT ALE VENITURILOR DIN EXPORTURI

Articolul 1

Principii

1. Gradul de dependență a economiei unei țări sau a unui teritoriu de peste mări de exportul de mărfuri, în special cel de produse agricole și miniere, este un criteriu pentru determinarea alocării resurselor pentru dezvoltarea pe termen lung.
2. Pentru a atenua efectele negative ale instabilității veniturilor din exporturi și pentru a proteja programul de dezvoltare pus în pericol de scăderea veniturilor, se poate mobiliza un sprijin financiar suplimentar din resursele programabile pentru dezvoltarea pe termen lung a țării, pe baza articolelor 2 și 3.

Articolul 2

Criterii de eligibilitate

1. Eligibilitatea pentru resurse suplimentare se stabilește dacă există:
 - (a) o pierdere de 10 %, sau de 2 % în cazul TTPM izolate prevăzute în anexa I, din veniturile din exporturi de mărfuri în comparație cu media aritmetică a veniturilor primilor trei din cei patru ani care precedă anul de aplicare; sau
 - (b) o pierdere de 10 %, sau de 2 % în cazul TTPM izolate prevăzute în anexa I, din veniturile din exporturile tuturor produselor agricole sau miniere în comparație cu media aritmetică a veniturilor primilor trei din cei patru ani care preced anul de aplicare pentru țările ale căror venituri din exporturi de produse agricole sau miniere reprezintă mai mult de 40 % din veniturile totale provenite din exporturile de mărfuri.
2. Dreptul la un sprijin suplimentar este limitat la patru ani succesivi.
3. Resursele suplimentare se înscriu în conturile publice ale țării în cauză. Acestea se utilizează în conformitate cu dispozițiile de punere în aplicare care se vor adopta în temeiul articolului 83 din prezenta decizie. Cu acordul ambelor părți, resursele pot fi utilizate pentru a finanța programele incluse în bugetul național. Cu toate acestea, o parte a resurselor suplimentare poate fi, de asemenea, rezervată pentru sectoare specifice.

Articolul 3

Avansuri

Sistemul de alocare a resurselor suplimentare prevede acordarea de avansuri pentru a acoperi orice întârziere în obținerea de statistici comerciale consolidate și pentru a asigura că resursele în cauză pot fi incluse în bugetul anului următor anului de aplicare. Avansurile se mobilizează pe baza statisticilor provizorii privind exportul întocmite de autoritățile TTPM și se transmit Comisiei înaintea statisticilor oficiale consolidate definitive. Avansul maxim este de 80 % din valoarea estimată a resurselor suplimentare pentru anul de aplicare. Sumele astfel mobilizate se ajustează de comun acord între Comisie și autoritățile țării sau ale teritoriului de peste mări în funcție de statisticile consolidate definitive privind exportul și de valoarea definitivă a deficitului public.

Articolul 4

Revizuire

Dispozițiile prezentei anexe fac obiectul unei revizuii după cel târziu doi ani de la intrarea în vigoare a dispozițiilor de punere în aplicare prevăzute la articolul 84 din prezenta decizie și, ulterior, la cererea Comisiei, a unui stat membru sau a unei țări sau al unui teritoriu de peste mări.

ANEXA VI

[

PRIVIND DEFINIREA CONCEPTULUI DE „PRODUSE ORIGINARE” ȘI METODELE COOPERĂRII ADMINISTRATIVE

INDEX

CUPRINS

Titlul I Dispoziții generale	2
Titlul II Definirea conceptului de produse originare.....	2
Titlul III Condiții teritoriale	2
Titlul IV Dovezi de origine	2
Titlul V Dispoziții privind cooperarea administrativă	2
Titlul VI Ceuta și Melilla	2
Titlul VII Dispoziții Finale.....	2
Apendice I-XIII	2

TITLUL I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1

Definiții

În sensul prezentei anexe se aplică următoarele definiții:

- (a) „țări APE” înseamnă regiuni sau state care fac parte din grupul statelor din Africa, zona Caraibilor și Pacific (ACP) și care au încheiat acorduri care stabilesc sau duc la stabilirea unor acorduri de parteneriat economic (APE), în cazul în care un astfel de acord de parteneriat economic este fie aplicat cu titlu provizoriu, fie intră în vigoare, luându-se în considerare data care este mai apropiată;
- (b) „fabricare” înseamnă orice tip de prelucrare sau transformare, inclusiv asamblarea;
- (c) „material” înseamnă orice ingredient, materie primă, componentă sau piesă etc., utilizat(ă) la fabricarea produsului;
- (d) „produs” înseamnă produsul fabricat, chiar dacă este destinat utilizării ulterioare într-o altă operațiune de fabricare;
- (e) „mărfuri” înseamnă atât materialele, cât și produsele;
- (f) „materiale fungibile” înseamnă materialele de aceeași natură și calitate comercială, având aceleași caracteristici tehnice și fizice și neputând fi distinse unele de altele odată ce sunt încorporate în produsul final;
- (g) „valoare în vamă” înseamnă valoarea determinată în conformitate cu Acordul din 1994 privind punerea în aplicare a articolului VII din Acordul General pentru Tarife și Comerț (Acordul OMC privind determinarea valorii în vamă);
- (h) „valoarea materialelor” înseamnă, în lista din apendicele II, valoarea în vamă la momentul importului materialelor neoriginare utilizate sau, dacă aceasta nu este cunoscută și nu poate fi verificată, primul preț verificabil plătit pentru materiale în TTPM. În cazul în care valoarea materialelor originare utilizate trebuie să fie stabilită, dispozițiile prezentei litere se aplică *mutatis mutandis*;
- (i) „preț franco fabrică” înseamnă prețul plătit franco fabrică pentru produs fabricantului în întreprinderea căruia s-a efectuat ultima prelucrare sau transformare, cu condiția ca prețul să includă valoarea tuturor materialelor utilizate și toate celelalte costuri de producție aferente, din care se scad orice taxe interne care sunt sau pot fi restituite atunci când produsul obținut este exportat.

În cazul în care prețul efectiv plătit nu reflectă toate costurile aferente fabricării produsului suportate efectiv în TTPM, prețul franco fabrică înseamnă suma tuturor

acestor costuri, din care se scad orice taxe interne care sunt sau pot fi restituite atunci când produsul obținut este exportat.

În sensul prezentei definiții, în cazul în care ultima prelucrare sau transformare a fost subcontractată unui fabricant, termenul „fabricant” menționat la prezentul alineat primul paragraf poate desemna întreprinderea care a angajat subcontractantul;

- (j) „conținut maxim de materiale neoriginare” înseamnă conținutul maxim de materiale neoriginare care este permis astfel încât o fabricare să poată fi considerată o prelucrare sau transformare suficientă pentru a conferi produsului caracterul originar. Acesta poate fi exprimat ca procentaj din prețul franco fabrică al produsului sau ca procentaj din greutatea netă a materialelor utilizate care se încadrează într-un anumit grup de capitole sau într-un anumit capitol, într-o anumită poziție sau într-o anumită subpoziție;
- (k) „greutate netă” înseamnă greutatea mărfurilor în sine, fără niciun fel de materiale de ambalare și containere de ambalare;
- (l) „capitole”, „poziții” și „subpoziții” înseamnă capitolele, pozițiile și subpozițiile (coduri de patru sau șase cifre) utilizate în nomenclatura care constituie Sistemul armonizat, cu modificările efectuate în temeiul recomandării din 26 iunie 2004 a Consiliului pentru cooperare vamală;
- (m) „clasificat” se referă la clasificarea unui produs sau a unui material la o anumită poziție sau subpoziție din Sistemul armonizat;
- (n) „transport” înseamnă produsele care sunt:
 - expediate simultan de la un exportator la un destinatar; sau
 - transportate de la expeditor la destinatar pe baza unui document de transport unic sau, în lipsa unui astfel de document, pe baza unei facturi unice;
- (o) „exportator” înseamnă o persoană care exportă mărfurile către Uniune sau către o țară sau un teritoriu de peste mări și care este în măsură să facă dovada originii mărfurilor, indiferent dacă este sau nu fabricantul mărfurilor și dacă întreprinde ea însăși formalitățile de export;
- (p) „exportator înregistrat” înseamnă un exportator care este înregistrat la autoritățile competente ale țării sau ale teritoriului de peste mări în cauză în vederea emiterii de atestate de origine în scopul exportului în temeiul prezentei decizii;
- (q) „atestat de origine” înseamnă o declarație efectuată de exportator conform căreia produsele care fac obiectul atestatului respectă regulile de origine prevăzute în prezenta anexă, fie cu scopul de a permite persoanei care declară mărfurile în vederea punerii lor în liberă circulație în Uniune să solicite acordarea unui tratament tarifar preferențial, fie cu scopul de a permite operatorului economic dintr-o țară sau dintr-un teritoriu de peste mări care importă materiale în vederea transformării lor ulterioare conform regulilor privind cumulul să dovedească caracterul originar al mărfurilor respective.

TITLUL II

DEFINIREA CONCEPTULUI DE PRODUSE ORIGINARE

Articolul 2

Cerințe generale

1. Următoarele produse sunt considerate originare dintr-o țară sau dintr-un teritoriu de peste mări:
 - (a) produsele obținute în întregime într-o țară sau într-un teritoriu de peste mări în sensul articolului 3;
 - (b) produsele obținute într-o țară sau într-un teritoriu de peste mări, conținând materiale care nu au fost obținute în întregime în țara sau în teritoriul de peste mări în cauză, cu condiția ca materialele respective să fi făcut obiectul unor prelucrări sau transformări suficiente, în sensul articolului 4.
2. Produsele originare realizate din materiale obținute în întregime sau prelucrate suficient sau transformate suficient în două sau mai multe țări sau teritorii de peste mări se consideră produse originare din țara sau teritoriul de peste mări în care a avut loc ultima prelucrare sau transformare.

Articolul 3

Produse obținute în întregime

1. Se consideră ca fiind obținute în întregime într-o țară sau într-un teritoriu de peste mări:
 - (a) produsele minerale extrase din solul țării sau al teritoriului de peste mări sau de pe fundul mărilor sau oceanelor ale țării sau ale teritoriului de peste mări;
 - (b) plantele și produsele vegetale recoltate în țara sau în teritoriul de peste mări;
 - (c) animalele vii născute și crescute în țara sau în teritoriul de peste mări;
 - (d) produsele care provin de la animalele vii crescute în țara sau în teritoriul de peste mări;
 - (e) produsele care provin de la animalele sacrificate născute și crescute în țara sau în teritoriul de peste mări;
 - (f) produsele obținute din activități de vânatoare sau pescuit practicate în țara sau în teritoriul de peste mări;
 - (g) produsele de acvacultură, în cazul în care peștii, crustaceele și moluștele sunt născute și crescute în țara sau în teritoriul de peste mări;

- (h) produsele de pescuit maritim și alte produse obținute din mare pe navele țării sau ale teritoriului de peste mări, în afara oricăror ape teritoriale;
- (i) produsele obținute pe navele-fabrică ale țării sau ale teritoriului de peste mări exclusiv din produsele menționate la litera (h);
- (j) articolele uzate colectate în țara sau în teritoriul de peste mări, care pot fi utilizate numai pentru recuperarea materiilor prime;
- (k) deșeurile și resturile rezultate din operațiuni de fabricare efectuate în țara sau în teritoriul de peste mări;
- (l) produsele extrase de pe fundul mărilor sau al oceanelor sau din subsolul marin din afara oricăror ape teritoriale, cu condiția ca țara sau teritoriul de peste mări să aibă drepturi exclusive de exploatare;
- (m) mărfurile fabricate în țara sau în teritoriul de peste mări în cauză exclusiv din produsele prevăzute la literele (a) - (l).

2. Expresiile „navele țării sau ale teritoriului de peste mări” și „navele-fabrică ale țării sau ale teritoriului de peste mări” utilizate la alineatul (1) literele (h) și (i) se aplică numai navelor și navelor-fabrică ce îndeplinesc toate cerințele următoare:

- (a) sunt înmatriculate într-o țară sau într-un teritoriu de peste mări sau într-un stat membru;
- (b) navighează sub pavilionul unei țări sau al unui teritoriu de peste mări sau al unui stat membru;
- (c) îndeplinesc una dintre următoarele condiții:
 - sunt deținute în proporție de cel puțin 50 % de resortisanți ai țării sau ai teritoriului de peste mări sau ai unui stat membru; sau
 - sunt în proprietatea unor întreprinderi;
- (i) care au sediul social și sediul principal de activitate în TTPM sau în statele membre; și
- (ii) care sunt deținute în proporție de cel puțin 50 % de TTPM, de entități publice ale țării respective, de resortisanți ai țării respective sau ai statelor membre.

3. Fiecare dintre condițiile prevăzute la alineatul (2) poate fi îndeplinită în statele membre sau în diferite TTPM. În acest caz, produsele se consideră a fi originare din țara de peste mări sub al cărei pavilion sau din teritoriul de peste mări sub al cărui pavilion este înregistrată nava sau nava-fabrică în conformitate cu alineatul (2) litera (a).

Articolul 4

Produse prelucrate sau transformate suficient

1. Fără a aduce atingere articolelor 5 și 6, produsele care nu sunt obținute în întregime într-o țară sau într-un teritoriu de peste mări în sensul articolului 3 sunt considerate originare din țara sau teritoriul de peste mări în cauză dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute în lista din apendicele II pentru mărfurile respective.
2. Dacă un produs care a dobândit caracterul originar într-o țară sau într-un teritoriu de peste mări în conformitate cu alineatul (1) face obiectul prelucrării ulterioare în țara sau teritoriul de peste mări în cauză și este utilizat ca material la fabricarea unui alt produs, nu se iau în considerare materialele neoriginare care ar fi putut fi utilizate la fabricarea lui.
3. Pentru a stabili dacă sunt îndeplinite cerințele de la alineatul (1), fiecare produs se evaluează separat.

Cu toate acestea, în cazul în care regula aplicabilă se bazează pe respectarea unui conținut maxim de materiale neoriginare, pentru a se ține seama de fluctuațiile costurilor și ale cursurilor de schimb valutar, valoarea materialelor neoriginare se poate calcula pe bază unor valori medii, în conformitate cu alineatul (4).

4. În cazul menționat la alineatul (3) al doilea paragraf, prețul mediu franco fabrică al produsului și valoarea medie a materialelor neoriginare utilizate se calculează pe baza sumei prețurilor franco fabrică facturate pentru toate vânzările de produse efectuate în cursul exercițiului financiar precedent și, respectiv, pe baza sumei valorilor tuturor materialelor neoriginare utilizate la fabricarea produselor în cursul exercițiului financiar precedent, astfel cum este definit în țara exportatoare, sau, dacă nu sunt disponibile cifrele pentru întregul exercițiu financiar, în cursul unei perioade mai scurte, de cel puțin trei luni.
5. Exportatorii care au optat pentru calculul pe baza unor valori medii aplică în mod sistematic o astfel de metodă în cursul exercițiului ulterior exercițiului financiar de referință sau, dacă este cazul, în cursul exercițiului ulterior perioadei mai scurte utilizate ca referință. Exportatorii pot înceta să aplice o astfel de metodă în cazul în care constată, în cursul unui anumit exercițiu financiar sau al unei anumite perioade reprezentative mai scurte cu o durată de cel puțin trei luni, dispariția fluctuațiilor costurilor sau ale cursurilor de schimb valutar care justificau utilizarea metodei respective.
6. Pentru a verifica respectarea conținutului maxim de materiale neoriginare, mediile menționate la alineatul (4) se utilizează ca preț franco fabrică și, respectiv, ca valoare a materialelor neoriginare.

Articolul 5

Operațiuni de prelucrare sau transformare insuficientă

1. Fără a aduce atingere alineatului (3), următoarele operațiuni sunt considerate transformare sau prelucrare insuficientă pentru a conferi caracterul de produs originar, indiferent dacă cerințele de la articolul 4 sunt îndeplinite sau nu:
 - (a) operațiunile de conservare menite să asigure menținerea produselor în stare bună pe durata transportului și a depozitării;
 - (b) desfacerea și asamblarea coletelor;
 - (c) spălarea, curățarea; îndepărtarea prafului, a oxidului, a uleiului, a vopselei sau a altor straturi acoperitoare;
 - (d) călcarea sau presarea textilelor și a articolelor textile;
 - (e) operațiunile simple de vopsire și șlefuire;
 - (f) decorticarea și măcinarea parțială sau totală a orezului; lustruirea și glazurarea cerealelor și a orezului;
 - (g) operațiunile de colorare sau aromatizare a zahărului sau de formare a bucăților de zahăr; măcinarea totală sau parțială a zahărului cristalizat;
 - (h) înlăturarea pielei, scoaterea sâmburilor și curățarea fructelor, a nucilor și a legumelor;
 - (i) ascuțirea, măcinarea simplă sau tăierea simplă;
 - (j) cernerea, trierea, sortarea, clasificarea, aranjarea pe categorii, aranjarea pe sortimente (inclusiv alcătuirea de seturi de articole);
 - (k) simpla punere în sticle, doze, flacoane, saci, cutii, lăzi, fixarea pe cartoane sau planșete și orice alte operațiuni simple de ambalare;
 - (l) aplicarea sau imprimarea pe produse sau pe ambalajele acestora de mărci, etichete, logouri sau alte semne distinctive similare;
 - (m) simpla amestecare a produselor, indiferent dacă sunt sau nu sunt de același tip; amestecarea zahărului cu orice alt material;
 - (n) simpla adăugare de apă sau diluarea sau deshidratarea sau denaturarea produselor;
 - (o) simpla asamblare a componentelor în vederea constituirii unui articol complet sau demontarea produselor în părți;
 - (p) cumulul a două sau mai multe operațiuni prevăzute la literele (a)-(o);
 - (q) sacrificarea animalelor.

2. În sensul alineatului (1), operațiunile sunt considerate simple dacă nu necesită nici calificări speciale, nici mașini, aparate sau instrumente produse sau instalate special pentru realizarea operațiunilor respective.
3. Toate operațiunile efectuate într-o țară sau într-un teritoriu de peste mări în legătură cu un anumit produs se iau în considerare atunci când se stabilește dacă prelucrarea sau transformarea suferită de produsul respectiv trebuie considerată ca fiind insuficientă în sensul alineatului (1).

Articolul 6

Toleranțe

1. Prin derogare de la articolul 4 și sub rezerva prezentului articol alineatele (2) și (3), materialele neoriginare care, conform condițiilor prevăzute în lista din appendicele II, nu trebuie utilizate la fabricarea unui anumit produs pot fi totuși utilizate, cu condiția ca valoarea lor totală sau greutatea lor netă stabilită pentru produsul respectiv să nu depășească:
 - (a) 15 % din greutatea produsului, pentru produsele care se încadrează în capitolele 2 și 4-24, altele decât produsele pescărești prelucrate de la capitolul 16;
 - (b) 15 % din prețul franco fabrică al produsului pentru celelalte produse, cu excepția produselor care se încadrează în capitolele 50-63 din Sistemul armonizat, pentru care se aplică toleranțele menționate în notele 6 și 7 din appendicele I.
2. Alineatul (1) nu permite depășirea procentajelor corespunzătoare conținutului maxim de materiale neoriginare prevăzute în regulile stabilite în lista din appendicele II.
3. Alineatele (1) și (2) nu se aplică produselor obținute în întregime într-o țară sau într-un teritoriu de peste mări în sensul articolului 3. Cu toate acestea, fără a aduce atingere articolului 5 și articolului 11 alineatul (2), toleranța prevăzută la alineatele respective se aplică sumei tuturor materialelor utilizate la fabricarea unui produs și în privința cărora regula stabilită în lista din appendicele I pentru acest produs impune ca materialele în cauză să fie obținute în întregime.

Articolul 7

Cumul bilateral

1. Fără a aduce atingere articolului 2, materialele originare din Uniune se consideră materiale originare dintr-o țară sau dintr-un teritoriu de peste mări atunci când sunt încorporate într-un produs obținut în țara sau teritoriul de peste mări în cauză, cu condiția ca acestea să fi făcut obiectul unor prelucrări sau transformări care sunt mai ample decât operațiunile prevăzute la articolul 5 alineatul (1).
2. Fără a aduce atingere articolului 2, prelucrarea sau transformarea efectuată în Uniune se consideră a fi efectuată într-o țară sau într-un teritoriu de peste mări în cazul în

care materialele fac obiectul unei prelucrări sau transformări ulterioare în țara sau teritoriul de peste mări în cauză.

3. În scopul cumulului prevăzut la prezentul articol, originea materialelor se stabilește în conformitate cu prezenta anexă.

Articolul 8

Cumul cu țările APE

1. Fără a aduce atingere articolului 2, materialele originare din APE se consideră materiale originare dintr-o TTPM atunci când sunt încorporate într-un produs obținut într-o țară sau într-un teritoriu de peste mări, cu condiția ca acestea să fi făcut obiectul unor prelucrări sau transformări care sunt mai ample decât operațiunile prevăzute la articolul 5 alineatul (1).
2. Fără a aduce atingere articolului 2, prelucrarea sau transformarea efectuată în țările APE se consideră a fi efectuată într-o țară sau într-un teritoriu de peste mări, în cazul în care materialele fac obiectul unei prelucrări sau transformări ulterioare în țara sau în teritoriul de peste mări în cauză.
3. În sensul alineatului (1) din prezentul articol, proveniența materialelor originare dintr-o țară APE se determină în conformitate cu regulile de origine aplicabile APE în cauză și cu dispozițiile relevante privind dovezile de origine și cooperarea administrativă.

Cumulul prevăzut la prezentul articol nu se aplică următoarelor:

- (a) materiale originare din Republica Africa de Sud care nu pot fi importate direct în Uniune în baza unui contingent tarifar scutit de taxe vamale în cadrul acordului de parteneriat economic între Uniune și Comunitatea de Dezvoltare a Africii Australe (SADC);
 - (b) materiale enumerate în apendicele XIII.
4. Cumulul prevăzut la prezentul articol se poate aplica numai cu condiția ca:
 - (a) țara APE care furnizează materialele și țara sau teritoriul de peste mări care fabrică produsul final s-au angajat:
 - să respecte prezenta anexă sau să asigure respectarea acesteia și
 - să instituie cooperarea administrativă necesară pentru a garanta punerea în aplicare corectă a prezentei anexe atât în ceea ce privește relațiile cu Uniunea, cât și relațiile dintre ele;
 - (b) angajamentele prevăzute la litera (a) au fost notificate Comisiei de către țara sau teritoriul de peste mări în cauză.

5. În cazul în care țările au îndeplinit deja condițiile prevăzute la alineatul (4) înainte de intrarea în vigoare a prezentei decizii, nu este necesar să își asume un nou angajament.

Articolul 9

Cumul cu alte țări care beneficiază, în temeiul SGP, de acces pe piața Uniunii în baza unui contingent tarifar scutit de taxe vamale

1. Fără a aduce atingere articolului 2, materialele originare din țările și teritoriile prevăzute la alineatul (2) din prezentul articol se consideră materiale originare dintr-o țară sau dintr-un teritoriu de peste mări atunci când sunt încorporate într-un produs obținut în țara sau teritoriul de peste mări în cauză, cu condiția ca acestea să fi făcut obiectul unor prelucrări sau transformări care sunt mai ample decât operațiunile prevăzute la articolul 5 alineatul (1).
2. În sensul alineatului (1), materialele provin dintr-o țară sau dintr-un teritoriu:
 - (a) care beneficiază de „regimul special pentru țările cel mai puțin dezvoltate” prevăzut în Sistemul generalizat de preferințe²⁰;
 - (b) care beneficiază de acces pe piața Uniunii în baza unui contingent tarifar scutit de taxe vamale, la nivel de șase cifre din Sistemul armonizat, în temeiul dispozițiilor generale ale Sistemului generalizat de preferințe²¹.
3. Originea materialelor din țările și teritoriile în cauză se determină în conformitate cu regulile de origine stabilite în temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 732/2008 al Consiliului și în conformitate cu articolele 32 sau 41.
4. Cumulul prevăzut la prezentul alineat nu se aplică următoarelor:
 - (a) materiale care, la importul în Uniune, fac obiectul unor taxe antidumping sau compensatorii atunci când sunt originare din țara care face obiectul acestor taxe antidumping sau compensatorii;
 - (b) produse din ton încadrate la capitolele 3 și 16 din Sistemul armonizat, care intră sub incidența articolului 6 din Regulamentul (CE) nr. 732/2008 al Consiliului din 22 iulie 2008 de aplicare a unui sistem de preferințe tarifare generalizate pentru perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2009 și 31 decembrie 2011 și a actelor juridice ulterioare de modificare și aferente;
 - (c) materiale care intră sub incidența articolelor 13, 20 și 21 din Regulamentul (CE) nr. 732/2008 al Consiliului²², și a actelor juridice ulterioare de modificare și aferente.

²⁰ Articolele 11 și 12 din Regulamentul (CE) nr. 732/2008 al Consiliului din 22 iulie 2008 (JO L 211, 6.8.2008, p. 1.).

²¹ Articolul 6 din Regulamentul (CE) nr. 732/2008. Prezenta dispoziție nu se aplică materialelor care beneficiază de scutirea de taxe vamale în temeiul regimului special de încurajare a dezvoltării durabile și a bunei guvernante prevăzut la articolele 7 - 10 din regulamentul menționat anterior al Consiliului, dar care nu sunt incluse în regimul general prevăzut la articolul 6 din regulamentul în cauză.

Autoritățile competente ale TTPM notifică anual Comisiei materialele cărora li se aplică cumulul prevăzut la alineatul (1), dacă este cazul.

5. Cumulul prevăzut la alineatul (1) din prezentul articol se poate aplica numai cu condiția ca:
 - (a) țările sau teritoriile care participă la cumul s-au angajat să respecte prezenta anexă sau să asigure respectarea acesteia și să instituie cooperarea administrativă necesară pentru a garanta punerea în aplicare corectă a prezentei anexe atât în ceea ce privește relațiile cu Uniunea, cât și relațiile dintre ele;
 - (b) angajamentul menționat la litera (a) a fost notificat Comisiei de către țara sau teritoriul de peste mări în cauză.
6. Comisia publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* (seria C) data la care cumulul prevăzut la prezentul articol poate fi aplicat țărilor sau teritoriilor enumerate la prezentul articol care au îndeplinit cerințele necesare.

Articolul 10

Cumul extins

1. Comisia poate acorda, la cererea unei TTPM, cumulul de origine între o țară sau un teritoriu de peste mări și o țară cu care Uniunea a încheiat un acord de liber schimb, în conformitate cu articolul XXIV din Acordul General pentru Tarife și Comerț (GATT) în vigoare, cu condiția îndeplinirii următoarelor condiții:
 - (a) țările sau teritoriile care participă la cumul s-au angajat să respecte prezenta anexă sau să asigure respectarea acesteia și să instituie cooperarea administrativă necesară pentru a garanta punerea în aplicare corectă a prezentei anexe atât în ceea ce privește relațiile cu Uniunea, cât și relațiile dintre ele;
 - (b) angajamentul menționat la litera (a) a fost notificat Comisiei de către țara sau teritoriul de peste mări în cauză.
2. Cererea menționată la primul paragraf se adresează Comisiei, în scris. Cererea indică țara sau țările terțe în cauză, cuprinde o listă a materialelor care fac obiectul cumulului și este susținută de dovada îndeplinirii condițiilor prevăzute la alineatul (1) literele (a) și (b) din prezentul articol.
3. Originea materialelor utilizate și documentele care constituie dovada de origine se determină în conformitate cu regulile prevăzute în acordul de liber schimb relevant. Originea produselor care urmează să fie exportate către Uniune se determină în conformitate cu regulile de origine prevăzute în prezenta anexă.
4. Pentru dobândirea caracterului original de către un produs, nu este necesar ca materialele originare din țara terță și utilizate în țara sau teritoriul de peste mări la fabricarea produsului destinat exportului către Uniune să fi făcut obiectul unei

²² JO L 211, 6.8.2008, p. 1.

prelucrări sau transformări suficiente, cu condiția ca prelucrarea sau transformarea efectuată în țara sau teritoriul de peste mări în cauză să fie mai amplă decât operațiunile descrise la articolul 5 alineatul (1).

5. Comisia publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* (seria C) data de la care intră în vigoare cumulul extins, partenerul Uniunii la acordul de liber schimb care participă la cumulul respectiv, condițiile aplicabile și lista materialelor care fac obiectul cumulului.
6. Comisia adoptă o măsură de acordare a cumulului prevăzut la alineatul (1) prin acte de punere în aplicare. Actele respective de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare prevăzută la articolul 64 alineatul (2).

Articolul 11

Unitatea de referință

1. Unitatea de referință pentru aplicarea dispozițiilor prezentei anexe este produsul specific care este considerat unitate de bază la stabilirea clasificării conform Sistemului armonizat.
2. În cazul în care un transport constă într-un număr de produse identice clasificate în cadrul aceleiași poziții din Sistemul armonizat, dispozițiile prezentei anexe se aplică fiecărui articol luat în considerare în mod individual.
3. Atunci când, în temeiul regulii generale nr. 5 din Sistemul armonizat, ambalajul este clasificat împreună cu produsul pe care îl conține, ambalajul este considerat parte integrantă a produsului în scopul determinării originii.

Articolul 12

Accesorii, piese de schimb și unelte

Accesoriile, piesele de schimb și uneltele livrate împreună cu un echipament, utilaj, aparat sau vehicul care fac parte din dotarea normală și sunt incluse în prețul franco fabrică sunt considerate ca făcând parte din echipamentul, utilajul, aparatul sau vehiculul respectiv.

Articolul 13

Seturi

Seturile, astfel cum sunt definite în regula generală de interpretare nr. 3 din Sistemul armonizat, se consideră ca fiind originare atunci când toate produsele componente sunt produse originare.

Cu toate acestea, în cazul în care un set este compus din produse originare și neoriginare, setul în ansamblul său se consideră ca fiind originar, cu condiția ca valoarea produselor neoriginare să nu depășească 15 % din prețul franco fabrică al setului.

Articolul 14

Elemente neutre

Pentru a stabili dacă un produs este original, nu se ia în considerare originea următoarelor elemente care pot fi utilizate la fabricarea acestuia:

- (a) energie și combustibili;
- (b) instalații și echipamente;
- (c) mașini și unelte;
- (d) orice alte mărfuri care nu intră și nu sunt destinate să intre în compoziția finală a produsului.

Articolul 15

Separare contabilă

1. Dacă la prelucrarea sau transformarea unui produs se folosesc materiale fungibile originare și neoriginare, autoritățile vamale ale statelor membre pot să autorizeze, la cererea scrisă a operatorilor economici, gestionarea materialelor în Uniune conform metodei separării contabile, în scopul exportării lor ulterioare către o țară sau către un teritoriu de peste mări în cadrul cumulului bilateral, fără ca materialele respective să fie păstrate în stocuri separate.

2. Autoritățile vamale ale statelor membre pot acorda autorizația prevăzută la alineatul (1) sub rezerva oricăror condiții pe care le consideră adecvate.

Autorizația se acordă numai dacă prin utilizarea metodei prevăzute la alineatul (3) se poate asigura că numărul de produse obținute care ar putea fi considerate „originare din Uniune” este, în orice moment, același cu numărul de produse care ar fi fost obținute utilizând o metodă de separare fizică a stocurilor.

Dacă este autorizată, metoda se aplică, iar aplicarea acesteia se înregistrează pe baza principiilor generale de contabilitate în vigoare în Uniune.

3. Beneficiarul metodei prevăzute la alineatul (2) întocmește sau, până la aplicarea sistemului exportatorilor înregistrați, solicită dovezile de origine pentru cantitățile de produse care pot fi considerate originare din Uniune. La cererea autorităților vamale ale statelor membre, beneficiarul furnizează o declarație privind modul în care au fost gestionate cantitățile.
4. Autoritățile vamale ale statelor membre monitorizează utilizarea autorizației prevăzute la alineatul (1).

Acestea pot retrage autorizația în următoarele cazuri:

- (a) beneficiarul utilizează în mod necorespunzător autorizația, în orice fel; sau

- (b) beneficiarul nu îndeplinește oricare dintre celelalte condiții prevăzute în prezenta anexă.

Articolul 16

Derogări

1. La inițiativa Comisiei sau ca răspuns la solicitarea unui stat membru sau a unei țări sau teritoriu de peste mări, se poate acorda unei țări sau unui teritoriu de peste mări o derogare temporară de la dispozițiile prezentei anexe, în oricare din următoarele cazuri:
 - (a) factori interni sau externi o privează temporar de capacitatea de a respecta regulile privind dobândirea originii prevăzute la articolul 72, atunci când ar fi putut să o facă anterior;
 - (b) are nevoie de timp pentru a se putea pregăti în vederea respectării regulilor privind dobândirea originii prevăzute la articolul 2;
 - (c) dezvoltarea industriilor existente sau crearea unor industrii noi justifică acest lucru.
2. Cererea prevăzută la alineatul (1) se adresează în scris Comisiei, utilizându-se formularul din appendicele X. Cererea precizează motivele care stau la baza sa și conține documentele justificative corespunzătoare.
3. Examinarea cererilor ține seama, în special, de următoarele aspecte:
 - (a) nivelul de dezvoltare sau situația geografică a țării sau a teritoriului de peste mări în cauză, acordându-se o atenție specială impactului economic și social al deciziei care urmează să fie adoptată, în special în ceea ce privește ocuparea forței de muncă;
 - (b) cazurile în care aplicarea regulilor de origine existente ar afecta semnificativ capacitatea unei industrii existente în țara sau teritoriul de peste mări în cauză de a-și continua exporturile către Uniune, făcându-se referire în special la cazurile în care această aplicare ar putea conduce la încetarea activităților sale;
 - (c) cazurile specifice în care se poate demonstra în mod clar că investițiile semnificative într-o industrie ar putea fi descurajate de regulile de origine și în care o derogare care favorizează realizarea unui program de investiții ar permite îndeplinirea în etape a regulilor respective.
4. Comisia răspunde pozitiv tuturor cererilor care sunt justificate în mod corespunzător în conformitate cu prezentul articol și care nu pot cauza un prejudiciu grav unui sector industrial existent în Uniune.
5. Comisia ia măsurile necesare pentru a asigura luarea unei decizii cât mai curând posibil și depune eforturi pentru adoptarea poziției sale în termen de 75 de zile lucrătoare după primirea cererii de către Comisie.

6. Derogarea temporară se limitează la durata efectelor factorilor interni sau externi care au motivat-o sau la perioada necesară țării sau teritoriului de peste mări pentru a se conforma regulilor sau pentru a atinge obiectivele stabilite de derogare, având în vedere situația specială a țării sau a teritoriului de peste mări în cauză și dificultățile cu care se confruntă aceasta (acesta).
7. În cazul în care se acordă o derogare, beneficiarul îndeplinește toate cerințele prevăzute cu privire la informațiile care trebuie furnizate Comisiei referitor la utilizarea derogării și la gestionarea cantităților pentru care a fost acordată derogarea.
8. Comisia adoptă o măsură de acordare a derogării temporare prevăzute la alineatul (1) prin acte de punere în aplicare. Actele respective de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare prevăzută la articolul 64 alineatul (2).

TITLUL III

CONDIȚII TERITORIALE

Articolul 17

Principiul teritorialității

1. Cu excepția dispozițiilor de la articolele 7-10, condițiile prevăzute în prezenta anexă privind dobândirea caracterului originar sunt îndeplinite fără întrerupere în țara sau teritoriul de peste mări.
2. Dacă produsele originare exportate din țara sau teritoriul de peste mări către altă țară sunt returnate, acestea se consideră ca fiind neoriginare, cu excepția cazului în care se poate demonstra autorităților competente că:
 - (a) produsele returnate sunt aceleași cu cele care au fost exportate; și
 - (b) acestea nu au făcut obiectul altor operațiuni în afara celor necesare pentru păstrarea lor în stare bună cât timp s-au aflat în acea țară sau pe durata exportului.

Articolul 18

Clauza de nemanipulare

1. Produsele declarate în vederea punerii în liberă circulație în Uniune sunt aceleași cu cele exportate din țara sau teritoriul de peste mări din care se consideră că sunt originare. Acestea nu au fost modificate, transformate în niciun fel și nu făcut obiectul altor operațiuni în afara celor necesare pentru păstrarea lor în stare bună, înainte de a fi declarate în vederea punerii în liberă circulație. Depozitarea produselor sau a transporturilor și divizarea transporturilor este permisă, în cazul în care sunt efectuate sub responsabilitatea exportatorului sau a unui deținător ulterior al mărfurilor, iar produsele rămân sub supraveghere vamală în țara sau țările de tranzit.

2. Se consideră că dispozițiile alineatului (1) sunt respectate, cu excepția cazurilor în care autoritățile vamale au motive să creadă contrariul; în astfel de cazuri, autoritățile vamale pot solicita declarantului să facă dovada conformității, care poate fi prezentată prin orice mijloace, inclusiv documente contractuale de transport, cum ar fi conosamente, sau dovezi factuale sau concrete bazate pe marcarea sau numerotarea coletelor sau orice alte dovezi legate de mărfurile în sine.
3. Alineatele (1) și (2) se aplică *mutatis mutandis* în cazul în care se aplică cumulul în temeiul articolelor 7-10.

Articolul 19

Expoziții

1. Produsele originare, trimise dintr-o țară sau dintr-un teritoriu de peste mări pentru a fi expuse într-o altă țară decât o țară sau un teritoriu de peste mări, o țară APE sau un stat membru și vândute după expoziție pentru a fi importate în Uniune, beneficiază la import de dispozițiile prezentei decizii, cu condiția de a demonstra autorităților vamale că:
 - (a) un exportator a expediat produsele respective dintr-o țară sau dintr-un teritoriu de peste mări în țara în care are loc expoziția și le-a expus în cadrul acesteia;
 - (b) produsele au fost vândute sau cedate în alt mod de exportatorul respectiv unui destinatar din Uniune;
 - (c) produsele au fost expediate în timpul expoziției sau imediat ulterior acesteia în statul în care au fost trimise pentru a fi expuse;
 - (d) din momentul în care au fost expediate pentru a fi expuse, produsele nu au fost utilizate în alte scopuri decât prezentarea la expoziția respectivă.
2. O dovadă de origine trebuie să fie eliberată sau întocmită în conformitate cu dispozițiile titlului IV și prezentată în condiții normale autorităților vamale ale țării importatoare. Denumirea și adresa expoziției trebuie indicate în această dovadă. În cazul în care este necesar, se poate solicita un document justificativ suplimentar privind condițiile în care acestea au fost expuse.
3. Alineatul (1) se aplică tuturor expozițiilor, târgurilor sau manifestărilor publice similare, cu caracter comercial, industrial, agricol sau artizanal, care nu sunt organizate în scopuri private în magazine sau spații comerciale în vederea vânzării de produse străine și pe durata cărora produsele rămân sub controlul autorităților vamale.

TITLUL IV

DOVEZI DE ORIGINE

SECȚIUNEA 1 CERINȚE GENERALE

Articolul 20

Sumele exprimate în euro

1. Pentru aplicarea dispozițiilor articolelor 26, 31, 43 și 44 în cazurile în care produsele sunt facturate în altă monedă decât euro, sumele exprimate în monedele naționale ale statelor membre ale Uniunii, echivalente cu sumele exprimate în euro, se stabilesc anual, de către fiecare țară în cauză.
2. Un transport beneficiază de dispozițiile articolelor 26, 31, 43 și 44, în raport cu moneda în care este emisă factura.
3. Sumele care urmează să fie utilizate în orice monedă națională dată reprezintă contravaloarea în moneda respectivă a sumelor exprimate în euro în prima zi lucrătoare din luna octombrie. Sumele sunt comunicate Comisiei până la 15 octombrie și se aplică de la data de 1 ianuarie a anului următor. Comisia notifică sumele respective tuturor țărilor în cauză.
4. Un stat membru al Uniunii poate rotunji în plus sau în minus suma rezultată din conversia în moneda sa națională a unei sume exprimate în euro. Suma rotunjită nu poate să difere cu mai mult de 5 % față de suma rezultată din conversie. Un stat membru al Uniunii poate menține neschimbată contravaloarea în moneda sa națională a unei sume exprimate în euro dacă, la momentul ajustării anuale prevăzute la alineatul (3), conversia sumei respective, înainte de orice rotunjire, conduce la o creștere mai mică de 15 % a contravalorii în moneda națională. Contravaloarea în moneda națională poate fi menținută neschimbată în cazul în care conversia ar avea ca rezultat o scădere a contravalorii respective.
5. Sumele exprimate în euro și echivalentele acestora în monedele naționale ale unor state membre sunt revizuite de Comisie din proprie inițiativă sau la cererea unui stat membru sau a unei țări sau a unui teritoriu de peste mări. În cadrul revizuirii respective, Comisia analizează oportunitatea de a păstra efectele limitelor în cauză în termeni reali. În acest scop, Comisia poate să decidă modificarea sumelor exprimate în euro.

SECȚIUNEA 2

PROCEDURI ANTERIOARE APLICĂRII SISTEMULUI EXPORTATORILOR ÎNREGISTRAȚI

Articolul 21

Dovada originii

La importul în Uniune, produsele originare din TTPM beneficiază de dispozițiile prezentei decizii, la prezentarea:

- (a) unui certificat de circulație EUR.1, al cărui model este prezentat în anexa III; sau
- (b) în cazurile prevăzute la articolul 26, a unei declarații, al cărei text este prevăzut în apendicele VI, dată de exportator pe o factură, o notă de livrare sau orice alt document comercial care descrie produsele respective suficient de detaliat pentru a permite identificarea lor (denumită în continuare „declarație pe factură”).

Articolul 22

Procedura de eliberare a unui certificat de circulație EUR.1

1. Un certificat de circulație EUR.1 este eliberat de autoritățile vamale ale țării exportatoare sau ale teritoriului exportator de peste mări la cererea scrisă a exportatorului sau, sub responsabilitatea acestuia, a reprezentantului său autorizat.
2. În acest scop, exportatorul sau reprezentantul său autorizat completează atât certificatul de circulație EUR.1, cât și formularul de cerere, ale căror modele sunt prevăzute în apendicele III și IV. Aceste formulare se completează în conformitate cu dispozițiile prezentei anexe. Dacă formularele sunt completate de mână, se utilizează cerneală și se scrie cu litere de tipar. Descrierea produselor trebuie să fie făcută în caseta rezervată în acest scop, fără a se lăsa rânduri libere. În cazul în care caseta nu este completată integral, trebuie să se tragă o linie orizontală sub ultimul rând al descrierii, iar spațiul necompletat se taie cu o altă linie.
3. Exportatorul care solicită eliberarea unui certificat de circulație EUR.1 este pregătit să prezinte în orice moment, la cererea autorităților vamale ale țării exportatoare sau ale teritoriului exportator de peste mări în care se eliberează certificatul de circulație EUR.1, toate documentele corespunzătoare care dovedesc caracterul originar al produselor în cauză, precum și îndeplinirea celorlalte cerințe prevăzute în prezenta anexă.
4. Un certificat de circulație EUR.1 este eliberat de autoritățile vamale ale țării exportatoare sau ale teritoriului exportator de peste mări în cazul în care produsele respective pot fi considerate produse originare dintr-o țară sau dintr-un teritoriu de peste mări, din Uniune sau dintr-o țară APE și îndeplinesc celelalte cerințe prevăzute în prezenta anexă.

5. Autoritățile vamale care eliberează certificatul iau toate măsurile necesare pentru verificarea caracterului original al produselor și îndeplinirea celorlalte cerințe prevăzute în prezenta anexă. În acest scop, autoritățile vamale respective au dreptul de a solicita orice dovadă și de a efectua orice inspecție a conturilor exportatorului sau orice altă verificare pe care o consideră adecvată. Autoritățile vamale care eliberează certificatul se asigură, de asemenea, că formularele prevăzute la alineatul (2) sunt completate în mod corespunzător. În special, acestea verifică dacă spațiul rezervat descrierii produselor a fost completat astfel încât să excludă orice posibilitate de adăugare frauduloasă.
6. Data eliberării certificatului de circulație EUR.1 se indică în caseta 11 a certificatului.
7. Un certificat de circulație EUR.1 este eliberat de autoritățile vamale și pus la dispoziția exportatorului de îndată ce exportul efectiv a fost efectuat sau asigurat.

Articolul 23

Certificat de circulație EUR.1 eliberat retroactiv

1. Fără a aduce atingere articolului 22, un certificat de circulație EUR.1 poate fi eliberat cu titlu excepțional după exportul produselor la care se referă, dacă:
 - (a) acesta nu a fost eliberat la momentul exportului din cauza unor erori sau omisiuni involuntare sau circumstanțe speciale; sau
 - (b) s-a demonstrat autorităților vamale că un certificat de circulație EUR.1 a fost eliberat, dar nu a fost acceptat la import din motive tehnice.
2. Pentru punerea în aplicare a alineatului (1), exportatorul trebuie să indice în cererea sa locul și data exportului produselor la care se referă certificatul de circulație EUR.1 și să prezinte motivele care stau la baza cererii sale.
3. Autoritățile vamale pot elibera retroactiv un certificat de circulație EUR.1 doar după ce au verificat dacă informațiile furnizate în cererea exportatorului sunt conforme cu cele din dosarul corespunzător.
4. Certificatele de circulație EUR.1 eliberate retroactiv trebuie să conțină una din mențiunile următoare în căsuța „Observații” (căsuța 7) a certificatului de circulație EUR.1:

„EMIS RETROACTIV”
5. Mențiunea prevăzută la alineatul (4) se introduce în caseta „Observații” a certificatului de circulație EUR.1.

Articolul 24

Eliberarea unui duplicat al certificatului de circulație EUR.1

1. În caz de furt, pierdere sau distrugere a unui certificat de circulație EUR.1, exportatorul poate solicita un duplicat autorităților vamale care l-au eliberat, pe baza documentelor de export pe care acestea le dețin.
2. Duplicatul certificatului de circulație EUR.1 conține în caseta „Observații” (caseta 7) următorul cuvânt:

„DUPLICAT”.
3. Mențiunea prevăzută la alineatul (2) se introduce în rubrica „Observații” a duplicatului certificatului de circulație EUR.1.
4. Duplicatul, pe care trebuie înscrisă data eliberării certificatului de circulație EUR.1 original, produce efecte de la data respectivă.

Articolul 25

Eliberarea certificatelor de circulație EUR.1 pe baza unei dovezi de origine eliberate sau întocmite anterior

În cazul în care produsele originare sunt plasate sub controlul unui birou vamal din Uniune sau dintr-o țară sau dintr-un teritoriu de peste mări, este posibil să se înlocuiască dovada de origine inițială cu unul sau mai multe certificate de circulație EUR.1 în scopul trimerii tuturor sau a unora dintre aceste produse în altă parte în Uniune sau într-o țară sau într-un teritoriu de peste mări. Certificatul (certificatele) de înlocuire EUR.1 se eliberează de către biroul vamal sub controlul căruia sunt plasate produsele.

Articolul 26

Condiții privind întocmirea unei declarații pe factură

1. Declarația pe factură prevăzută la articolul 21 litera (b) poate fi întocmită:
 - (a) de un exportator autorizat, în sensul articolului 27; sau
 - (b) de un exportator pentru orice transport constând în unul sau mai multe colete care conțin produse originare a căror valoare totală nu depășește 10 000 EUR.
2. O declarația pe factură se poate întocmi dacă produsele respective pot fi considerate produse originare dintr-o țară sau dintr-un teritoriu de peste mări, dintr-o țară APE sau din Uniune și îndeplinesc celelalte cerințe prevăzute în prezenta anexă.
3. Exportatorul care întocmește o declarație pe factură este pregătit să prezinte în orice moment, la cererea autorităților vamale ale țării exportatoare sau ale teritoriului exportator, toate documentele corespunzătoare care dovedesc caracterul originar al

produselor în cauză, precum și îndeplinirea celorlalte cerințe prevăzute în prezenta anexă.

4. Exportatorul întocmește declarația pe factură prin dactilografierea, ștampilarea sau tipărirea pe factură, pe nota de livrare sau pe alt document comercial a declarației al cărei text este prevăzut în apendicele VI, în una dintre versiunile lingvistice stabilite în anexa respectivă și în conformitate cu dispozițiile dreptului intern al țării exportatoare sau al teritoriului exportator. Dacă declarația este completată de mână, aceasta se scrie cu cerneală și cu litere de tipar.
5. Declarațiile pe factură poartă semnătura olografă originală a exportatorului. Cu toate acestea, un exportator autorizat în sensul articolului 27 nu are obligația de a semna astfel de declarații cu condiția să prezinte autorităților vamale ale țării exportatoare un angajament scris prin care își asumă responsabilitatea deplină pentru orice declarație pe factură care îl identifică în calitate de semnatar al acesteia.
6. O declarație pe factură poate fi întocmită de exportator atunci când produsele la care se referă sunt exportate sau după export, cu condiția ca prezentarea acestora în țara importatoare să nu aibă loc după mai mult de doi ani de la importul produselor la care se referă.

Articolul 27

Exportator autorizat

1. Autoritățile vamale ale țării exportatoare pot autoriza orice exportator să întocmească declarații pe factură, indiferent de valoarea produselor în cauză. Un exportator care solicită o astfel de autorizație trebuie să ofere autorităților vamale toate garanțiile necesare pentru verificarea caracterului original al produselor, precum și îndeplinirea celorlalte cerințe prevăzute în prezenta anexă.
2. Autoritățile vamale pot acorda statutul de exportator autorizat sub rezerva oricăror condiții pe care le consideră adecvate.
3. Autoritățile vamale acordă exportatorului autorizat un număr de autorizație vamală, care apare pe declarația pe factură.
4. Autoritățile vamale monitorizează utilizarea autorizației de către exportatorul autorizat.
5. Autoritățile vamale pot retrage autorizația în orice moment. Acestea procedează astfel în cazul în care exportatorul autorizat nu mai oferă garanțiile prevăzute la alineatul (1), nu mai îndeplinește condițiile prevăzute la alineatul (2) sau abuzează în orice fel de autorizație.

Articolul 28

Valabilitatea dovezii de origine

1. Dovada de origine este valabilă timp de zece luni de la data eliberării în țara exportatoare și trebuie prezentată autorităților vamale din țara importatoare în termenul menționat.
2. Dovezile de origine care sunt prezentate autorităților vamale ale țării importatoare după data-limită pentru prezentare prevăzută la alineatul (1) pot fi acceptate în scopul aplicării tratamentului preferențial în cazul în care nerespectarea termenului de prezentare a documentelor este cauzată de circumstanțe excepționale.
3. În alte cazuri de prezentare cu întârziere, autoritățile vamale ale țării importatoare pot accepta dovezile de origine atunci când produsele le-au fost prezentate înainte de data-limită menționată.

Articolul 29

Prezentarea dovezii de origine

Dovezile de origine sunt prezentate autorităților vamale ale țării importatoare în conformitate cu procedurile aplicabile în țara în cauză. Autoritățile respective pot solicita traducerea dovezii de origine și pot solicita, de asemenea, ca declarația de import să fie însoțită de o declarație din partea importatorului care atestă că produsele îndeplinesc condițiile necesare pentru punerea în aplicare a deciziei.

Articolul 30

Importul în tranșe

În cazul în care, la cererea importatorului și în condițiile stabilite de autoritățile vamale ale țării importatoare, produsele demontate sau neasamblate, în sensul regulii generale nr. 2 litera (a) din Sistemul Armonizat care intră sub incidența secțiunilor XVI și XVII sau a pozițiilor tarifare 7308 și 9406 din Sistemul armonizat, sunt importate în tranșe, o singură dovadă de origine pentru produsele respective este prezentată autorităților vamale la importarea primei tranșe.

Articolul 31

Scutiri de la prezentarea dovezii de origine

1. Produsele expediate sub formă de colete de mici dimensiuni de persoane fizice către persoane fizice sau care fac parte din bagajul personal al călătorilor sunt admise ca produse originare, fără a fi necesar să se prezinte o dovadă de origine, cu condiția ca produsele respective să constituie importuri fără caracter comercial și să fie declarate ca îndeplinind cerințele prevăzute în prezenta anexa și în cazul în care nu există nicio îndoială în ceea ce privește veridicitatea unei astfel de declarații. În cazul produselor

expediate prin poștă, această declarație se poate face prin completarea unei declarații vamale CN22/CN23 sau a unei foi anexate la documentul respectiv.

2. Importurile cu un caracter ocazional și care constau doar în produse pentru uzul personal al destinatarilor sau al călătorilor sau al familiilor acestora sunt considerate importuri fără caracter comercial, dacă este evident, prin natura și cantitatea produselor, că nu se urmărește un scop comercial.
3. În plus, valoarea totală a produselor respective nu poate depăși 500 EUR în cazul coletelor de mici dimensiuni sau 1 200 EUR în cazul produselor care fac parte din bagajul personal al călătorilor.

Articolul 32

Procedura de informare în vederea cumulului

1. În sensul articolului 2 alineatul (2) și al articolului 7 alineatul (1), dovada caracterului original, în sensul prezentei anexe, al materialelor care provin dintr-o altă țară sau dintr-un alt teritoriu de peste mări sau din Uniune se face printr-un certificat de circulație EUR.1 sau printr-o declarație a furnizorului, prezentată de exportator în țara din care provin materialele. Modelul declarației furnizorului este prevăzut în apendicele VII.
2. În sensul articolului 2 alineatul (2) și al articolului 7 alineatul (2), dovada prelucrării sau a transformării efectuate într-o altă țară sau într-un alt teritoriu de peste mări sau în Uniune se face printr-o declarație a furnizorului, prezentată de exportator în țara din care provin materialele. Modelul declarației furnizorului este prevăzut în apendicele VIII.
3. În sensul alineatelor (1) și (2), furnizorul dă o declarație separată pentru fiecare transport de materiale, fie pe factura comercială privind transportul respectiv, fie pe o anexă la factura în cauză, fie pe o notă de livrare sau pe alt document comercial referitor la transportul respectiv, care descrie materialele în cauză suficient de detaliat pentru a permite identificarea acestora.

Declarația furnizorului poate fi întocmită pe un formular tipizat.

Declarațiile furnizorilor se semnează de mână. Cu toate acestea, în cazul în care factura și declarația furnizorului se întocmesc în format electronic, declarația furnizorului nu trebuie să fie semnată de mână, cu condiția ca responsabilul din cadrul societății furnizoare să fie identificat de autoritățile vamale din țara sau teritoriul în care au fost întocmite declarațiile furnizorului. Autoritățile vamale în cauză pot stabili condiții pentru punerea în aplicare a prezentului alineat.

Declarațiile furnizorului sunt prezentate biroului vamal competent din țara exportatoare sau din teritoriul exportator de peste mări în care s-a solicitat eliberarea certificatului de circulație EUR.1.

4. În cazul în care se aplică articolele 8 și 10, dovada caracterului original, în conformitate cu dispozițiile acordului de liber schimb relevant dintre Uniune și țara

în cauză se face prin dovezile de origine prevăzute de acordul de liber schimb relevant.

5. În cazul în care se aplică articolul 9, dovada caracterului originar, în conformitate cu dispozițiile Regulamentului (CEE) nr. 2454/93 al Comisiei²³, se face prin dovezile de origine prevăzute de regulamentul menționat.
6. În cazurile menționate la primul, al doilea, al patrulea și al cincilea alineat, caseta 7 a certificatului de circulație EUR.1 sau declarația pe factură conține, după caz, mențiunea „OCT cumulation”, „EU cumulation”, „EPA cumulation”, „cumulation with GSP country” sau „extended cumulation with country x” sau „cumul PTOM”, „Cumul UE”, „cumul avec pays APE”, „cumul avec pays SPG” sau „cumul étendu avec le pays x”.

Articolul 33

Documente justificative

Documentele prevăzute la articolul 22 alineatul (3) și la articolul 26 alineatul (3) utilizate în scopul de a dovedi că produsele care fac obiectul unui certificat de circulație EUR.1 sau al unei declarații pe factură pot fi considerate produse originare dintr-o țară sau dintr-un teritoriu de peste mări sau din Uniune sau dintr-o țară APE și îndeplinesc celelalte cerințe prevăzute în prezenta anexă, pot fi, *inter alia*, următoarele:

- (a) dovada directă a operațiunilor efectuate de exportator sau de furnizor pentru a obține mărfurile în cauză, care se regăsește, de exemplu, în conturile sale sau în contabilitatea sa internă;
- (b) documente care dovedesc caracterul originar al materialelor utilizate, eliberate sau întocmite într-o țară sau într-un teritoriu de peste mări sau în Uniune sau într-un stat APE în care documentele respective se utilizează în conformitate cu dreptul intern;
- (c) documente care dovedesc prelucrarea sau transformarea materialelor în TTPM, în Uniune sau într-o țară APE, eliberate sau întocmite într-o țară sau într-un teritoriu de peste mări, în Uniune sau într-o țară APE în care documentele respective se utilizează în conformitate cu dreptul intern;
- (d) certificate de circulație EUR.1 sau declarații pe factură care dovedesc caracterul originar al materialelor utilizate, eliberate sau întocmite în TTPM, în Uniune sau într-o țară APE și în conformitate cu prezenta anexă.

Articolul 34

Păstrarea dovezii de origine și a documentelor justificative

1. Exportatorul care solicită eliberarea unui certificat de circulație EUR.1 păstrează cel puțin trei ani documentele prevăzute la articolul 22 alineatul (3).

²³ JO L 302, 19.10.1992, p. 1.

2. Exportatorul care întocmește o declarație pe factură păstrează cel puțin trei ani o copie a acesteia, precum și documentele prevăzute la articolul 26 alineatul (3).
3. Autoritățile vamale ale țării exportatoare sau ale teritoriului exportator de peste mări care eliberează un certificat de circulație EUR.1 păstrează cel puțin trei ani formularul de cerere prevăzut la articolul 22 alineatul (2).
4. Autoritățile vamale ale țării importatoare păstrează cel puțin trei ani certificatele de circulație EUR.1 și declarațiile pe factură care le sunt prezentate.

Articolul 35

Discrepanțe și erori formale

1. Constatarea unor mici discrepanțe între declarațiile din dovada de origine și cele din documentele prezentate biroului vamal în vederea îndeplinirii formalităților pentru importarea produselor nu duce *ipso facto* la considerarea dovezii de origine ca nulă și neavenită, dacă se stabilește în mod temeinic că documentul respectiv corespunde produselor prezentate.
2. Erorile formale evidente, cum ar fi greșelile de dactilografiere dintr-o dovadă de origine, nu ar trebui să aibă drept consecință respingerea documentului, în cazul în care aceste erori nu sunt de natură să pună la îndoială corectitudinea declarațiilor din documentul respectiv.

SECȚIUNEA 3

PROCEDURI PRIVIND SISTEMUL EXPORTATORILOR ÎNREGISTRAȚI

SUBSECȚIUNEA 1

PROCEDURI LA EXPORT ÎN TTPM

Articolul 36

Condiții generale

Beneficiile prevăzute în prezenta decizie se aplică în următoarele cazuri:

- (a) în cazul mărfurilor care îndeplinesc cerințele prevăzute în prezenta anexă și care sunt exportate de un exportator înregistrat în sensul articolului 38;
- (b) în cazul oricăror transporturi formate din unul sau mai multe colete care conțin produse originare exportate de orice exportator, atunci când valoarea totală a produselor originare expediate nu depășește 10 000 EUR.

Articolul 37

Registrul exportatorilor înregistrați

1. Autoritățile competente ale TTPM instituie și actualizează permanent un registru electronic al exportatorilor înregistrați stabiliți în țara respectivă. Registrul este actualizat imediat ce un exportator este radiat din registru în conformitate cu articolul 41 alineatul (2).
2. Registrul conține următoarele informații:
 - (a) denumirea și adresa completă a sediului social/reședinței exportatorului înregistrat, inclusiv codul de identificare al țării sau al teritoriului (codul de țară ISO alfa 2);
 - (b) numărul exportatorului înregistrat;
 - (c) produsele destinate exportului în temeiul prezentei decizii (listă indicativă a capitolelor sau a pozițiilor din Sistemul armonizat, după cum consideră necesar exportatorul);
 - (d) datele de la și până la care este/a fost înregistrat exportatorul;
 - (e) motivul radierii (cererea exportatorului înregistrat/radiere de către autoritățile competente). Aceste date sunt disponibile numai pentru autoritățile competente.
3. Sistemul național de numerotare utilizat pentru desemnarea exportatorilor înregistrați este notificat Comisiei de către autoritățile competente ale TTPM. Numărul începe cu codul de țară ISO alfa 2.

Articolul 38

Cerere de înregistrare

Pentru a fi înregistrați, exportatorii depun o cerere la autoritățile competente ale TTPM menționate la articolul 57 alineatul (1), utilizând formularul al cărui model este prevăzut în appendicele XI. Prin completarea formularului, exportatorii își dau consimțământul pentru stocarea informațiilor furnizate în baza de date a Comisiei și pentru publicarea pe internet a datelor cu caracter neconfidențial.

Cererea este acceptată de autoritățile competente doar dacă aceasta este completă.

Articolul 39

Retragerea înregistrării

1. Exportatorii înregistrați care nu mai îndeplinesc condițiile pentru a exporta orice mărfuri care beneficiază de dispozițiile prezentei decizii sau care nu mai intenționează să exporte astfel de mărfuri informează autoritățile competente din

TTPM, care îi radiază imediat din registrul exportatorilor înregistrați al țării sau al teritoriului de peste mări în cauză.

2. Fără a aduce atingere sistemului de penalități și sancțiuni aplicabil în TTPM, în cazul în care exportatorii înregistrați întocmesc sau dispun întocmirea, în mod intenționat sau din neglijență, a unui atestat de origine sau a oricărui document justificativ conținând informații incorecte care conduc la obținerea tratamentului tarifar preferențial în mod neregulamentar sau fraudulos, autoritățile competente din țara sau din teritoriul de peste mări radiază exportatorul din registrul exportatorilor înregistrați al țării sau al teritoriului de peste mări în cauză.
3. Fără a aduce atingere posibilului impact al neregulilor constatate în ceea ce privește verificările în curs, radierea din registrul exportatorilor înregistrați are efect pentru viitor, și anume referitor la atestatele întocmite după data radierii.
4. Exportatorii radiați din registrul exportatorilor înregistrați de autoritățile competente, în conformitate cu alineatul (2), pot fi reînregistrați în registrul exportatorilor înregistrați numai după ce dovedesc autorităților competente din țara sau din teritoriul de peste mări că au remediat situația care a condus la radierea lor.

Articolul 40

Documente justificative

1. Exportatorii, înregistrați sau nu, respectă următoarele obligații:
 - (a) țin o contabilitate comercială adecvată a producției și a furnizării de mărfuri eligibile pentru tratament preferențial;
 - (b) pun la dispoziție toate documentele justificative referitoare la materialele utilizate la fabricare;
 - (c) păstrează toate documentele vamale referitoare la materialele utilizate la fabricare;
 - (d) păstrează cel puțin trei ani de la sfârșitul anului în care a fost întocmit atestatul de origine sau mai mult, dacă dreptul intern prevede acest lucru, registre:
 - ale atestatelor de origine întocmite; și
 - ale evidențelor privind materialele lor originare și neoriginare, precum și producția și stocurile.
2. Registrele menționate la primul paragraf litera (d) pot fi electronice, dar trebuie să permită trasabilitatea materialelor utilizate la fabricarea produselor exportate și confirmarea caracterului originar al acestora.
3. Obligațiile prevăzute la alineatele (1) și (2) se aplică și furnizorilor care prezintă exportatorilor declarații de atestare a caracterului originar al mărfurilor pe care le furnizează.

Articolul 41

Dovada originii

1. Exportatorul întocmește un atestat de origine atunci când produsele la care acesta se referă sunt exportate, dacă mărfurile respective pot fi considerate originare din țara sau teritoriul de peste mări.
2. Prin derogare de la alineatul (1), un atestat de origine poate fi întocmit în mod excepțional după efectuarea exportului (atestat retroactiv), cu condiția ca acesta să fie prezentat în statul membru al declarației de punere în liberă circulație în termen de cel mult doi ani după efectuarea exportului.
3. Atestatul de origine este furnizat de către exportator clientului său din Uniune și conține informațiile prevăzute în apendicele XII. Atestatul de origine se redactează fie în limba engleză, fie în limba franceză.

Acesta se poate întocmi pe orice document comercial care permite identificarea exportatorului respectiv și a mărfurilor în cauză.

4. În cazul în care se aplică un cumul în temeiul articolelor 2 și 7, exportatorul unui produs la fabricarea căruia se utilizează materiale originare dintr-o țară sau dintr-un teritoriu de peste mări sau din UE se bazează pe atestatul de origine prezentat de furnizorul său.
5. În aceste cazuri, atestatul de origine întocmit de exportator conține, după caz, mențiunea „EU cumulation”, „OCT cumulation” sau „cumul UE”, „cumul PTOM”.
6. În cazul în care se aplică un cumul în temeiul articolelor 8 și 10, exportatorul unui produs la fabricarea căruia se utilizează materiale originare dintr-o țară cu care este permis cumulul extins se bazează pe dovada de origine prezentată de furnizorul său și eliberată în conformitate cu prevederile acordului de liber schimb relevant dintre Uniune și țara în cauză.

În acest caz, atestatul de origine întocmit de exportator conține mențiunea „cumulation with EPA country” sau „extended cumulation with country x” sau „cumul avec pays APE” sau „cumul étendu avec le pays x”.

7. În cazul în care se aplică un cumul în temeiul articolului 9, dovada caracterului originar stabilit în conformitate cu dispozițiile din Regulamentul (CEE) nr. 2454/93 se face prin dovezile de origine prevăzute de regulamentul menționat anterior.

În acest caz, atestatul de origine întocmit de către exportator conține mențiunea „cumulation with GSP country” sau „cumul avec pays SPG”.

Articolul 42

Prezentarea dovezii de origine

1. Pentru fiecare transport se întocmește un atestat de origine.

2. Un atestat de origine este valabil timp de doisprezece luni de la data întocmirii sale de către exportator.
3. Un singur atestat de origine poate acoperi mai multe transporturi dacă mărfurile îndeplinesc următoarele condiții:
 - (a) sunt produse demontate sau neasamblate în sensul regulii generale nr. 2 litera (a) din Sistemul armonizat;
 - (b) se încadrează în secțiunea XVI sau XVII sau la poziția 7308 sau 9406 din Sistemul armonizat; și
 - (c) sunt destinate să fie importate în mai multe tranșe.

SUBSECȚIUNEA 2

PROCEDURI LA PUNEREA ÎN LIBERĂ CIRCULAȚIE ÎN UNIUNE

Articolul 43

Prezentarea dovezii de origine

1. Declarația vamală pentru punerea în liberă circulație face referire la atestatul de origine. Atestatul de origine se pune la dispoziția autorităților vamale, care pot solicita să le fie prezentat în scopul verificării declarației. Autoritățile pot solicita, de asemenea, o traducere a atestatului în limba oficială sau în una dintre limbile oficiale ale statului membru în cauză.
2. În cazul în care declarantul solicită aplicarea beneficiilor prevăzute în prezenta decizie fără a deține un atestat de origine la momentul acceptării declarației vamale de punere în liberă circulație, declarația respectivă este considerată incompletă în sensul articolului 253 alineatul (1) din Regulamentul (CEE) nr. 2454/93 și tratată ca atare.
3. Înainte de a declara mărfurile în vederea punerii în liberă circulație, declarantul se asigură că mărfurile respectă regulile prevăzute în prezenta anexă, verificând, în special:
 - (a) în baza de date menționată la articolul 58, că exportatorul este înregistrat pentru a întocmi atestate de origine, cu excepția cazului în care valoarea totală a produselor originare expediate nu depășește 10 000 EUR; și
 - (b) că atestatul de origine este întocmit în conformitate cu appendicele XII.

Articolul 44

Scutirea de la prezentarea dovezii de origine

1. Pentru următoarele produse, întocmirea și prezentarea unui atestat de origine nu sunt obligatorii:
 - (a) produsele expediate sub formă de colete de mici dimensiuni de persoane fizice către persoane fizice, a căror valoare totală nu depășește 500 EUR;
 - (b) produsele care fac parte din bagajele personale ale călătorilor, a căror valoare totală care nu depășește 1 200 EUR.
2. Produsele prevăzute la alineatul (1) îndeplinesc următoarele condiții:
 - (a) constituie importuri fără caracter comercial;
 - (b) au fost declarate ca îndeplinind condițiile necesare pentru a beneficia de dispozițiile prezentei decizii;
 - (c) nu există îndoieli asupra veridicității declarației prevăzute la litera (b).
3. În sensul alineatului (2) litera (a), importurile sunt considerate ca lipsite de caracter comercial dacă următoarele condiții sunt îndeplinite în totalitate:
 - (a) importurile au un caracter ocazional;
 - (b) importurile constau doar în produse pentru uzul personal al destinatarilor sau al călătorilor sau al familiilor acestora;
 - (c) este evident, prin natura și cantitatea produselor, că nu se urmărește un scop comercial.

Articolul 45

Discrepanțe și erori formale

1. Constatarea unor mici discrepanțe între informațiile incluse într-un atestat de origine și cele menționate în documentele prezentate autorităților vamale în vederea îndeplinirii formalităților pentru importarea produselor nu duce *ipso facto* la considerarea atestatului de origine ca nul și neavenit, în cazul în care se constată că documentul respectiv corespunde produselor în cauză.
2. Erorile formale evidente, cum ar fi greșelile de dactilografiere dintr-un atestat de origine, nu au drept consecință respingerea documentului, dacă aceste erori nu sunt de natură să pună la îndoială corectitudinea declarațiilor făcute în documentul respectiv.

Articolul 46
Valabilitatea dovezii de origine

Atestatele de origine care sunt prezentate autorităților vamale ale țării importatoare după expirarea perioadei de valabilitate prevăzute la articolul 41 alineatul (2) pot fi acceptate în scopul aplicării preferințelor tarifare, în cazul în care nerespectarea termenului de prezentare a acestor documente este cauzată de circumstanțe excepționale. În alte cazuri de prezentare cu întârziere, autoritățile vamale ale țării importatoare pot accepta atestatele de origine atunci când produsele le-au fost prezentate înainte de data-limită menționată.

Articolul 47

Procedura privind importul în tranșe

1. Procedura prevăzută la articolul 42 alineatul (3) se aplică pe o perioadă stabilită de autoritățile vamale ale statelor membre.
2. Autoritățile vamale ale statelor membre importatoare care supraveghează punerile succesive în liberă circulație verifică dacă transporturile succesive corespund produselor demontate sau neasamblate pentru care s-a întocmit atestatul de origine.

Articolul 48

Înlocuirea unui atestat de origine

1. În cazul în care produsele nu au fost încă puse în liberă circulație, un atestat de origine poate fi înlocuit cu unul sau mai multe atestate de origine înlocuitoare, întocmite de deținătorul mărfurilor, în scopul de a expedia toate produsele sau unele dintre acestea în altă parte în interiorul teritoriului vamal al Uniunii. Pentru a avea dreptul de a întocmi atestate de origine înlocuitoare, nu este necesar ca deținătorii mărfurilor să fie ei înșiși exportatori înregistrați.
2. În cazul în care un atestat de origine este înlocuit, atestatul de origine inițial precizează următoarele:
 - (a) informațiile referitoare la atestatul (atestatele) de origine înlocuitoare;
 - (b) numele și adresele expeditorului;
 - (c) destinatarul (destinatarii) din Uniune.

Pe atestatul de origine inițial se înscrie mențiunea „Replaced” sau „Remplacée”, după caz.
3. Pe atestatul de origine înlocuitor se indică următoarele:
 - (a) toate informațiile referitoare la produsele reexpediate;
 - (b) data la care a fost întocmit atestatul de origine inițial;
 - (c) toate mențiunile necesare în conformitate cu apendicele XII;

- (d) numele și adresa expeditorului produselor în Uniune;
- (e) numele și adresa destinatarului din Uniune;
- (f) data și locul înlocuirii.

Persoana care întocmește atestatul de origine înlocuitor poate atașa la acesta o copie a atestatului de origine inițial.

- 4. Alineatele (1), (2) și (3) se aplică *mutatis mutandis* atestatelor care înlocuiesc atestate de origine care înlocuiesc la rândul lor alte atestate de origine.
- 5. Alineatele (1), (2) și (3) se aplică *mutatis mutandis* atestatelor care înlocuiesc atestate de origine în urma divizării unui transport efectuată în conformitate cu articolul 18.

Articolul 49

Verificarea atestatelor de origine

- 1. În cazul în care au îndoieli cu privire la caracterul original al produselor, autoritățile vamale pot solicita declarantului să prezinte, într-un termen rezonabil pe care acestea îl precizează, orice dovadă disponibilă în scopul verificării exactității indicației privind originea din declarație sau îndeplinirea condițiilor prevăzute în temeiul articolului 18.
- 2. Autoritățile vamale pot suspenda aplicarea măsurii tarifare preferențiale pe durata procedurii de verificare prevăzute la articolul 64 în cazul în care:
 - (a) informațiile furnizate de declarant nu sunt suficiente pentru a confirma caracterul original al produselor sau îndeplinirea condițiilor prevăzute la articolul 17 alineatul (2) sau la articolul 18;
 - (b) declarantul nu răspunde în termenul acordat pentru furnizarea informațiilor prevăzute la alineatul (1).
- 3. În așteptarea fie a informațiilor solicitate declarantului, prevăzute la alineatul (1), fie a rezultatelor procedurii de verificare, prevăzute la alineatul (2), se acordă importatorului liberul de vamă, sub rezerva oricăror măsuri asigurătorii considerate necesare.

Articolul 50

Refuzul acordării preferințelor

- 1. Autoritățile vamale ale statului membru importator refuză să acorde dreptul de a beneficia de dispozițiile prezentei decizii, fără a avea obligația de a solicita dovezi suplimentare sau de a trimite țării sau teritoriului de peste mări o cerere de verificare, în cazul în care:
 - (a) mărfurile nu sunt aceleași cu cele menționate în atestatul de origine;

- (b) declarantul nu prezintă un atestat de origine pentru produsele în cauză, în cazul în care se solicită un astfel de atestat;
 - (c) fără a aduce atingere articolului 36 litera (b) și articolului 44 alineatul (1), atestatul de origine deținut de declarant nu a fost întocmit de un exportator înregistrat în țara sau teritoriul de peste mări;
 - (d) atestatul de origine nu a fost întocmit în conformitate cu appendicele XII;
 - (e) nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 18.
2. Ca urmare a unei cereri de verificare, în sensul articolului 60, adresate autorităților competente din TTPM, autoritățile vamale ale statului membru importator refuză să acorde dreptul de a beneficia de dispozițiile prezentei decizii, în cazul în care:
- (a) au primit un răspuns conform căruia exportatorul nu avea dreptul să întocmească atestatul de origine;
 - (b) au primit un răspuns conform căruia produsele respective nu sunt originare din țara sau teritoriul de peste mări în cauză sau condițiile prevăzute la articolul 17 alineatul (2) nu au fost îndeplinite;
 - (c) atunci când au formulat cererea de verificare, au avut îndoieli întemeiate în privința valabilității atestatului de origine sau a exactității informațiilor furnizate de declarant referitor la adevărata origine a produselor în cauză; și
 - nu au primit niciun răspuns în termenul stabilit în conformitate cu articolul 60;
 - sau
 - au primit un răspuns care nu oferă explicații satisfăcătoare la întrebările formulate în cerere.

TITLUL V

DISPOZIȚII PRIVIND COOPERAREA ADMINISTRATIVĂ

SECȚIUNEA 1

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 51

Principii generale

1. Pentru a asigura aplicarea corespunzătoare a preferințelor, TTPM:

- (a) creează și mențin structurile și sistemele administrative necesare pentru punerea în aplicare și gestionarea, în țara respectivă, a regulilor și a procedurilor prevăzute în prezenta anexă, inclusiv, după caz, dispozițiile necesare pentru aplicarea cumulului;
 - (b) cooperează, prin intermediul autorităților lor competente, cu Comisia și cu autoritățile vamale ale statelor membre.
2. Cooperarea prevăzută la alineatul (1) litera (b) constă în:
- (a) furnizarea, la cererea Comisiei, a întregului sprijin necesar pentru monitorizarea de către aceasta a punerii în aplicare corespunzătoare a prezentei anexe în țara respectivă, inclusiv vizite de verificare la fața locului efectuate de Comisie sau de autoritățile vamale ale statelor membre;
 - (b) fără a aduce atingere articolelor 49, 50, 55 și 56, verificarea caracterului original al produselor și a conformității cu celelalte condiții prevăzute în prezenta anexă, inclusiv vizite de verificare la fața locului, la cererea Comisiei sau a autorităților vamale ale statelor membre în cadrul investigațiilor privind originea;
 - (c) în cazul în care procedura de verificare sau orice alte informații disponibile par să indice că sunt încălcate dispozițiile prezentei anexe, țara sau teritoriul de peste mări, din proprie inițiativă sau la cererea Comisiei sau a autorităților vamale ale statelor membre, efectuează anchetele corespunzătoare sau dispun efectuarea de urgență a unor astfel de anchete pentru identificarea și prevenirea încălcărilor respective. Comisia și autoritățile vamale ale statele membre pot participa la anchete.
3. TTPM transmit Comisiei, înainte de 1 ianuarie 2015, un angajament oficial privind îndeplinirea cerințelor de la alineatul (1).

Articolul 52

Cerințe de publicare și conformitate

1. Comisia publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* (seria C) lista TTPM și data la care se consideră că acestea îndeplinesc condițiile prevăzute la articolele 51 și 54 sau la articolul 57. Comisia actualizează această listă atunci când o nouă țară sau un nou teritoriu de peste mări îndeplinește aceleași condiții.
2. La punerea lor în liberă circulație în Uniune, produsele originare, în sensul prezentei anexe, dintr-o țară sau dintr-un teritoriu de peste mări beneficiază de tarifele preferențiale numai dacă au fost exportate la data specificată în lista prevăzută la alineatul (1) sau după această dată.
3. Se consideră că o țară sau un teritoriu de peste mări respectă cerințele prevăzute la articolele 51 și 54 sau la articolul 57 la data la care:
 - (a) a efectuat notificarea prevăzută la articolul 54 alineatul (1) sau la articolul 57 alineatul (1) și, după caz, la articolul 54 alineatul (2); și,

- (b) a prezentat angajamentul prevăzut la articolul 51 alineatul (1).
4. Pentru punerea în aplicare a titlului IV secțiunea 3 și a titlului V secțiunea 3, TTPM transmit Comisiei informațiile prevăzute la articolul 57 alineatul (1) litera (b) cu cel puțin trei luni înainte de aplicarea efectivă, pe teritoriile lor, a sistemului exportatorilor înregistrați.

Articolul 53

Sanțiuni

Sanțiunile se aplică oricărei persoane care întocmește sau dispune întocmirea unui document care conține informații incorecte în scopul obținerii unui tratament preferențial pentru produse.

SECȚIUNEA 2

METODELE COOPERĂRII ADMINISTRATIVE ANTERIOR APLICĂRII SISTEMULUI EXPORTATORILOR ÎNREGISTRAȚI

Articolul 54

Comunicarea ștampilelor și a adreselor

1. Comisia este notificată de TTPM cu privire la denumirile și adresele autorităților situate pe teritoriul lor care:
 - (a) fac parte din autoritățile guvernamentale ale țării respective și sunt împuternicite să acorde sprijin Comisiei și autorităților vamale ale statelor membre în cadrul cooperării administrative în conformitate cu prezentul titlu;
 - (b) sunt autorități vamale competente să elibereze certificate de circulație EUR.1 și să efectueze verificarea ulterioară a certificatelor de circulație EUR.1 și a declarațiilor pe factură.
2. TTPM trimite Comisiei speciemenle ștampilelor utilizate.
3. TTPM informează imediat Comisia cu privire la orice modificare a informațiilor notificate în temeiul alineatelor (1) și (2).
4. Comisia transmite aceste informații autorităților vamale ale statelor membre.

Articolul 55

Verificarea dovezilor de origine

1. Verificările ulterioare ale dovezilor de origine se efectuează în mod aleatoriu sau ori de câte ori autoritățile vamale ale țării importatoare au îndoieli întemeiate în ceea ce

privește autenticitatea unor astfel de documente, caracterul original al produselor respective sau îndeplinirea celorlalte cerințe prevăzute în prezenta anexă.

2. În scopul punerii în aplicare a dispozițiilor de la alineatul (2), autoritățile vamale ale țării importatoare returnează certificatul de circulație EUR.1 și factura, dacă a fost prezentată, declarația pe factură, sau o copie a acestor documente, autorităților vamale ale țării exportatoare, indicând, dacă este cazul, motivele care stau la baza anchetei. În sprijinul cererii de verificare se transmit orice documente și informații obținute care sugerează că informațiile furnizate cu privire la dovada de origine sunt incorecte.
3. Verificarea este efectuată de autoritățile vamale ale țării exportatoare. În acest scop, autoritățile respective au dreptul de a solicita orice dovadă și de a efectua orice inspecție a conturilor exportatorului sau orice altă verificare pe care o consideră adecvată.
4. Dacă autoritățile vamale ale țării importatoare decid să suspende acordarea tratamentului preferențial pentru produsele respective în așteptarea rezultatelor verificării, se acordă importatorului liberul de vamă, sub rezerva oricăror măsuri asigurătorii considerate necesare.
5. Autoritățile vamale care au solicitat verificarea sunt informate cât mai repede posibil cu privire la rezultatele acesteia. Rezultatele trebuie să indice în mod clar dacă documentele sunt autentice și dacă produsele în cauză pot fi considerate produse originare dintr-o țară sau dintr-un teritoriu de peste mări, din Uniune sau dintr-o țară APE și dacă îndeplinesc celelalte cerințe prevăzute în prezenta anexă.
6. Dacă, în cazul unor îndoieli întemeiate, în termen de zece luni de la data cererii de verificare nu se primește un răspuns sau dacă răspunsul nu conține suficiente informații pentru a stabili autenticitatea documentului în cauză sau a originii reale a produselor, autoritățile vamale care au solicitat verificarea refuză acordarea preferințelor, cu excepția unor circumstanțe excepționale.

Articolul 56

Verificarea declarațiilor furnizorilor

1. Verificarea declarației furnizorilor se poate efectua în mod aleatoriu sau ori de câte ori autoritățile vamale ale țării importatoare au îndoieli întemeiate în ceea ce privește autenticitatea documentului sau exactitatea sau exhaustivitatea informațiilor privind adevărata origine a materialelor în cauză.
2. Autoritățile vamale cărora li se prezintă o declarație a furnizorului pot solicita autorităților vamale ale țării în care s-a făcut declarația să emită un certificat de informare, al cărui model este prevăzut în appendicele IX. În mod alternativ, autoritățile vamale cărora li se prezintă o declarație a furnizorului pot solicita exportatorului să prezinte un certificat de informare emis de autoritățile vamale ale statului în care s-a făcut declarația.

O copie a certificatului de informare se păstrează cel puțin trei ani de către biroul care l-a eliberat.

3. Autoritățile vamale care au solicitat verificarea sunt informate cât mai repede posibil cu privire la rezultatele acesteia. Rezultatele trebuie să indice în mod clar dacă declarația privind caracterul materialelor este corectă sau nu.
4. În scopul verificării, furnizorii păstrează timp de cel puțin trei ani o copie a documentului care conține declarația, însoțită de orice dovadă necesară care atestă adevăratul caracter al materialelor.
5. Autoritățile vamale din statul în care s-a întocmit declarația furnizorului au dreptul de a solicita orice dovadă sau de a efectua orice verificare pe care o consideră adecvată în vederea verificării corectitudinii declarației furnizorului.
6. Orice certificat de circulație EUR.1 eliberat sau întocmit pe baza unei declarații incorecte a furnizorului se consideră ca fiind nul și neavenit.

SECȚIUNEA 3

METODELE COOPERĂRII ADMINISTRATIVĂ APLICABILE ÎN CAZUL SISTEMULUI EXPORTATORILOR ÎNREGISTRAȚI

Articolul 57

Comunicarea ștampilelor și a adreselor

1. Comisia este notificată de TTPM cu privire la denumirile și adresele autorităților situate pe teritoriul lor care:
 - (a) fac parte din autoritățile guvernamentale ale țării respective și sunt împuternicite să acorde sprijin Comisiei și autorităților vamale ale statelor membre în cadrul cooperării administrative în conformitate cu prezentul titlu;
 - (b) fac parte din autoritățile guvernamentale ale țării în cauză sau acționează sub autoritatea guvernului și sunt împuternicite să înregistreze exportatorii și să îi radieze din registrul exportatorilor înregistrați.
2. TTPM informează imediat Comisia cu privire la orice modificare a informațiilor notificate în conformitate cu alineatele (1) și (2).
3. Comisia transmite aceste informații autorităților vamale ale statelor membre.

Articolul 58

Instituirea unei baze de date a exportatorilor înregistrați

1. Comisia instituie o bază de date electronică a exportatorilor înregistrați în temeiul informațiilor furnizate de autoritățile guvernamentale ale TTPM și de autoritățile vamale ale statelor membre.

2. Accesul la baza de date și la informațiile conținute de acestea este rezervat exclusiv Comisiei. Autoritățile prevăzute la primul paragraf se asigură că datele comunicate Comisiei sunt actualizate, complete și exacte.
3. Datele prelucrate în baza de date prevăzută la primul paragraf sunt puse la dispoziția publicului prin internet, cu excepția informațiilor confidențiale din casetele 2 și 3 ale cererii de obținere a statutului de exportator înregistrat prevăzute la articolul 28.
4. Datele cu caracter personal prelucrate în baza de date prevăzută la alineatul (1) sunt transferate sau puse la dispoziția unor țări terțe sau a unor organizații internaționale numai în conformitate cu articolul 9 din Regulamentul (CE) nr. 45/2001.
5. Prezenta decizie nu afectează în niciun fel nivelul de protecție a persoanelor fizice cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal, în conformitate cu dispozițiile dreptului Uniunii Europene și a legislațiilor naționale, și, în special, nu modifică nici obligațiile statelor membre referitoare la prelucrarea de către acestea a datelor cu caracter personal în temeiul Directivei 95/46/CE, nici obligațiile instituțiilor și ale organismelor Uniunii cu privire la prelucrarea de către acestea, în exercitarea competențelor lor, a datelor cu caracter personal, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 45/2001.
6. Datele de identificare și de înregistrare ale exportatorilor, constituite de setul de date enumerate la appendicele XI punctele 1, 3 (referitor la descrierea activităților), 4 și 5 sunt publicate de Comisie pe internet numai dacă exportatorii respectivi și-au dat în prealabil consimțământul în scris, de bunăvoie și în cunoștință de cauză.
7. Exportatorii primesc informațiile prevăzute la articolul 11 din Regulamentul (CE) nr. 45/2001.
8. Drepturile persoanelor cu privire la datele lor de înregistrare enumerate în appendicele XI și prelucrate în cadrul sistemelor naționale se exercită în conformitate cu legislația statului membru care a stocat datele lor cu caracter personal în conformitate cu Directiva 95/46/CE.
9. Drepturile persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal în baza de date centrală prevăzută la alineatele (1)-(4) se exercită în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 45/2001.
10. Autoritățile naționale de supraveghere a protecției datelor și Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor, fiecare acționând în cadrul competențelor care le revin, cooperează activ și asigură o supraveghere coordonată a bazei de date prevăzută la alineatele (1)-(4).

Articolul 59

Controlul originii

1. În scopul de a asigura respectarea regulilor privind caracterul original al produselor, autoritățile competente ale țării sau ale teritoriului de peste mări efectuează:

- (a) verificări ale caracterului original al produselor, la cererea autorităților vamale ale statelor membre;
- (b) controale regulate asupra exportatorilor, din proprie inițiativă.

Cumulul extins este permis, în temeiul articolul 10, doar dacă o țară cu care Uniunea are un acord de liber schimb în vigoare a acceptat să furnizeze TTPM un sprijin în materie de cooperare administrativă în același mod în care ar fi furnizat un astfel de sprijin autorităților vamale ale statelor membre, în conformitate cu dispozițiile relevante din acordul de liber schimb în cauză.

- 2. Controalele prevăzute la alineatul (1) litera (b) asigură respectarea continuă de către exportatori a obligațiilor care le revin. Controalele se efectuează la intervale stabilite pe baza unor criterii adecvate de analiză a riscurilor. În acest scop, autoritățile competente ale TTPM solicită exportatorilor să furnizeze copii sau o listă a atestatelor de origine pe care le-au întocmit.
- 3. Autoritățile competente ale TTPM au dreptul de a solicita orice dovadă sau de a efectua orice inspecție a conturilor exportatorului și, dacă este cazul, ale producătorilor care îl aprovizionează pe exportator, inclusiv la sediile acestora, sau orice alte verificări pe care le consideră adecvate.

Articolul 60

Verificările dovezii de origine

- 1. Verificările ulterioare ale atestatelor de origine se efectuează în mod aleatoriu sau ori de câte ori autoritățile vamale ale statelor membre au îndoieli întemeiate în ceea ce privește autenticitatea acestora, caracterul original al produselor respective sau îndeplinirea altor cerințe prevăzute în prezenta anexă.

În cazul în care autoritățile vamale ale unui stat membru solicită cooperarea autorităților competente ale unei țări sau ale unui teritoriu de peste mări pentru a verifica valabilitatea atestatelor de origine, a caracterului original al produselor sau al ambelor, acestea indică în cererea lor, după caz, motivele pentru care au îndoieli întemeiate cu privire la valabilitatea atestatului de origine sau a caracterului original al produselor.

În sprijinul cererii de verificare se poate transmite o copie a atestatului de origine și orice informații suplimentare sau documente care sugerează că informațiile furnizate în atestatul respectiv sunt incorecte.

Pentru comunicarea rezultatelor, statul membru solicitant stabilește un termen inițial de 6 luni, care începe de la data transmiterii cererii de verificare.

- 2. În cazul în care există îndoieli întemeiate, dacă nu se primește niciun răspuns în perioada prevăzută la alineatul (1) sau dacă răspunsul nu conține suficiente informații pentru a stabili originea reală a produselor, o a doua comunicare este transmisă autorităților competente. Această comunicare stabilește un termen suplimentar care nu trebuie să depășească 6 luni.

Articolul 61

Alte dispoziții

1. Titlul V secțiunea III și titlul VI secțiunea III se aplică *mutatis mutandis*:
 - (a) exporturilor din Uniune către o țară sau un teritoriu de peste mări în cadrul cumulului bilateral;
 - (b) exporturilor dintr-o țară sau un teritoriu de peste mări către altă țară sau alt teritoriu de peste mări în scopul cumulului TTPM, în conformitate cu articolul 2 alineatul (2).
2. La cerere, exportatorii din Uniune sunt considerați de autoritatea vamală a unui stat membru ca exportatori înregistrați pentru a beneficia de dispozițiile prezentei decizii în cazul în care îndeplinesc următoarele condiții:
 - (a) au un număr EORI în conformitate cu articolele 4k - 4t din Regulamentul (CEE) nr. 2454/93;
 - (b) au statutul de „exportator autorizat” în cadrul unui regim preferențial;
 - (c) furnizează în cererea adresată autorităților vamale ale statului membru următoarele date din formularul al cărui model este prevăzut în apendicele XI:
 - informațiile solicitate în casetele 1 și 4;
 - angajamentul solicitat în caseta 5.

TITLUL VI

CEUTA ȘI MELILLA

Articolul 62

1. Dispozițiile prezentei anexe cu privire la eliberarea, utilizarea și verificarea ulterioară a dovezilor de origine se aplică *mutatis mutandis* produselor exportate dintr-o țară sau dintr-un teritoriu de peste mări către Ceuta și Melilla și produselor exportate din Ceuta și Melilla către o țară sau un teritoriu de peste mări în vederea cumulului bilateral.
2. Ceuta și Melilla sunt considerate un singur teritoriu.
3. Autoritățile vamale spaniole sunt responsabile de aplicarea prezentei anexe în Ceuta și Melilla.

TITLUL VII

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 63

Derogare de la sistemul exportatorilor înregistrați

1. Prin derogare, Comisia poate adopta decizii care să permită aplicarea articolelor 21-35 și a articolelor 54-56 privind exporturile din una sau mai multe TTPM după 1 ianuarie 2017.

Derogarea se limitează la perioada de care țara sau teritoriul de peste mări în cauză are nevoie pentru a fi în măsură să aplice articolele 38-50 și articolele 57-61.

2. TTPM care doresc să beneficieze de derogarea prevăzută la alineatul (1) adresează o cerere Comisiei. Cererea indică perioada de care are nevoie țara sau teritoriul de peste mări în cauză pentru a fi considerată în măsură să aplice articolele 38-50 și articolele 57-61.
3. Comisia adoptă o măsură de acordare a derogării temporare prevăzute la alineatul (1) prin acte de punere în aplicare. Actele respective de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare prevăzută la articolul 64 alineatul (2).

Articolul 64

Procedura comitetelor

1. Comisia este asistată de Comitetul Codului vamal, instituit prin articolul 247a din Regulamentul (CEE) nr. 2913/92.
2. În cazul în care se face referire la prezentul alineat, se aplică articolul 5 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.

Articolul 65

Aplicare

1. Prezenta anexa se aplică de la data intrării în vigoare a prezentei decizii.
2. Articolul 52 alineatul (3) litera (b) se aplică de la 1 ianuarie 2015.
3. Articolul 8 alineatul (3) litera (b) se aplică până la 30 septembrie 2015.
4. Articolele 21-35 și 54-56 se aplică până la 31 decembrie 2016.
5. Articolele 38-50 și articolele 57-61 se aplică de la 1 ianuarie 2017.

APENDICELE I:

NOTE INTRODUCTIVE

Nota 1 – Introducere generală

Prezenta anexă stabilește condițiile, în temeiul articolului 4, în care produsele sunt considerate originare din țara sau teritoriul de peste mări în cauză. Există patru categorii diferite de reguli, care variază în funcție de produse:

- (a) prin prelucrare sau transformare nu se depășește un conținut maxim de materiale neoriginare;
- (b) prin prelucrare sau transformare, poziția de 4 cifre din Sistemul armonizat sau subpoziția de 6 cifre din Sistemul armonizat la care sunt clasificate produsele fabricate devine diferită de poziția de 4 cifre din Sistemul armonizat, respectiv subpoziția de 6 cifre din Sistemul armonizat, la care sunt clasificate materialele utilizate;
- (c) se efectuează o operațiune specifică de prelucrare și transformare;
- (d) prelucrarea sau transformarea au ca obiect materiale obținute în întregime.

Nota 2 – Structura listei

- 2.1. Coloanele 1 și 2 descriu produsul obținut. Coloana 1 indică, după caz, numărul capitolului, numărul poziției (4 cifre) sau numărul subpoziției (6 cifre) utilizat în Sistemul armonizat. Coloana 2 descrie mărfurile utilizate în acest sistem pentru poziția sau capitolul în cauză. Pentru fiecare intrare din coloanele 1 și 2, în coloana 3 sunt prevăzute, sub rezerva notei 2.4, una sau mai multe reguli („operațiuni care conferă caracterul de produs originar”). Aceste operațiuni care conferă caracterul de produs originar se referă exclusiv la materialele neoriginare. În cazul în care intrarea din coloana 1 este precedată de mențiunea „ex”, aceasta înseamnă că regula din coloana 3 se aplică numai părții din poziția respectivă care este descrisă în coloana 2.
- 2.2. În cazul în care în coloana 1 sunt grupate mai multe poziții sau subpoziții din Sistemul armonizat sau se indică un număr de capitol, iar descrierea produselor din coloana 2 este, în consecință, formulată în termeni generali, regula corespunzătoare din coloana 3 se aplică tuturor produselor care, în cadrul Sistemului armonizat, sunt clasificate la pozițiile capitolului sau la oricare dintre pozițiile sau subpozițiile grupate în coloana 1.
- 2.3. În cazul în care lista conține reguli diferite care se aplică unor produse diferite din cadrul unei poziții, fiecare liniuță cuprinde descrierea aferentă părții din poziția care face obiectul regulii corespunzătoare din coloana 3.
- 2.4. În cazul în care în coloana 3 sunt indicate două reguli alternative, separate prin conjuncția „sau”, exportatorul are posibilitate de a alege una dintre acestea.

Nota 3 – Exemple de aplicare a regulilor

3.1. Articolul 4 alineatul (2), privind produsele care au dobândit caracterul originar utilizate la fabricarea altor produse, se aplică indiferent dacă acest caracter a fost dobândit în fabrica în care sunt utilizate aceste produse sau într-o altă fabrică din TTPM sau din Uniune.

3.2. În temeiul articolului 5, prelucrarea sau transformarea trebuie să fie mai amplă decât operațiunile enumerate la articolul respectiv. În caz contrar, mărfurile nu sunt eligibile pentru acordarea tratamentului tarifar preferențial, chiar dacă sunt întrunite condițiile prevăzute în lista de mai jos.

Sub rezerva dispozițiilor prevăzute la primul paragraf, regulile cuprinse în listă stabilesc nivelul minim de prelucrare sau de transformare necesar, iar prelucrările sau transformările mai ample conferă, de asemenea, caracterul originar; în schimb, efectuarea într-o măsură mai mică de prelucrări sau transformări nu poate conferi caracterul de produs originar. Astfel, dacă o regulă prevede că un material neoriginar poate fi folosit într-un anumit stadiu de fabricație, utilizarea materialului respectiv este permisă într-un stadiu mai puțin avansat de fabricație, dar nu și într-o etapă ulterioară.

3.3. Fără a aduce atingere notei 3.2, în cazul în care într-o regulă se utilizează expresia „Fabricare din materiale de la orice poziție”, se pot utiliza materiale de la orice poziție (poziții) (chiar și materialele având aceeași descriere și poziție ca și produsul), însă sub rezerva limitărilor specifice care pot fi prevăzute, de asemenea, de regulă.

Cu toate acestea, expresia „Fabricare din materiale de la orice poziție, inclusiv din alte materiale de la poziția ...” sau „Fabricare din materiale de la orice poziție, inclusiv din alte materiale de la aceeași poziție ca și produsul” înseamnă că se pot utiliza materiale de la orice poziție (poziții), cu excepția materialelor având aceeași descriere ca și produsul, astfel cum se prevede în coloana 2 din listă.

3.4. Atunci când o regulă din listă prevede că un produs poate fi fabricat din mai multe materiale, aceasta înseamnă că este posibil să se utilizeze unul sau mai multe materiale. Regula nu prevede obligativitatea utilizării tuturor materialelor.

3.5. În cazul în care o regulă din listă prevede că un produs trebuie fabricat dintr-un anumit material, regula nu împiedică utilizarea și a altor materiale care, prin natura lor, nu pot satisface această condiție.

Nota 4 – Dispoziții generale cu privire la anumite mărfuri agricole

4.1. Mărfurile agricole clasificate la capitolele 6, 7, 8, 9, 10, 12 și la poziția 2401 care sunt cultivate sau recoltate pe teritoriul unei țări sau al unui teritoriu de peste mări sunt considerate ca fiind originare în țara în cauză, chiar dacă sunt obținute din semințe, bulbi, portaltoaie, butași, altoaie, lăstari, boboci sau alte părți vii de plante importate din altă țară.

4.2. În cazurile în care conținutul de zahăr neoriginar al unui anumit produs face obiectul unor limitări, la calcularea acestor limitări se ia în considerare greutatea zaharurilor

de la pozițiile 1701 (zaharoză) și 1702 (de exemplu, fructoză, glucoză, lactoză, maltoză, izoglucoză sau zahăr invertit) utilizate la fabricarea produsului final și la fabricarea produselor neoriginare încorporate în produsul final.

Nota 5 - Terminologia utilizată în cazul anumitor produse textile

- 5.1. Expresia „fibre naturale” este utilizată în listă pentru a desemna alte fibre decât cele artificiale sau sintetice. Expresia se referă doar la etapele anterioare filării, inclusiv la deșeuri și, cu excepția cazului în care nu se precizează altfel, include fibrele care au fost cardate, pieptănate sau prelucrate în alt mod, dar nefilate.
- 5.2. Expresia „fibre naturale” include părul de cal de la poziția 0503, mătasea de la pozițiile 5002 și 5003, precum și fibrele de lână și părul fin sau părul grosier de animale de la pozițiile 5101-5105, fibrele de bumbac de la pozițiile 5201-5203 și alte fibre vegetale de la pozițiile 5301-5305.
- 5.3. Expresia „pastă textilă”, „substanțe chimice” și „materiale folosite la fabricarea hârtiei” este utilizată în listă pentru a desemna materialele care nu sunt clasificate la capitolele 50-63 și care pot fi folosite în scopul fabricării de fibre artificiale, sintetice sau de hârtie sau de fire sintetice sau artificiale.
- 5.4. Expresia „fibre sintetice sau artificiale discontinue” este utilizată în listă pentru a desemna cablurile din filament, fibrele discontinue sau deșeurile de fibre sintetice sau artificiale discontinue de la pozițiile 5501-5507.

Nota 6 - Toleranțe aplicabile produselor fabricate dintr-un amestec de materiale textile

- 6.1. În cazul în care pentru un anumit produs din listă se face referire la prezenta notă, condițiile prevăzute în coloana 3 nu se aplică materialelor textile de bază utilizate la fabricarea acestui produs și care, cumulat, reprezintă 10 % sau mai puțin din greutatea totală a tuturor materialelor textile de bază utilizate. (A se vedea, de asemenea, notele 6.3 și 6.4).
- 6.2. Cu toate acestea, toleranța prevăzută în nota 6.1. se poate aplica numai produselor în amestec care au fost obținute din două sau mai multe materiale textile de bază.

Materialele textile de bază sunt următoarele:

- mătasea;
- lână;
- părul grosier de animale;
- părul fin de animale;
- părul de cal;
- bumbacul;
- materialele folosite la fabricarea hârtiei și hârtia;
- inul;
- cânepa;

- iuta și alte fibre textile liberiene;
- sisalul și alte fibre textile din genul „Agave”;
- nuca de cocos, abaca, ramia și alte fibre textile vegetale;
- filamentele sintetice;
- filamentele artificiale;
- filamentele conductoare electrice;
- fibrele sintetice sau artificiale discontinue de polipropilenă;
- fibrele sintetice sau artificiale discontinue de poliester;
- fibrele sintetice sau artificiale discontinue de poliamidă;
- fibrele sintetice sau artificiale discontinue de poliacrilonitril;
- fibrele sintetice sau artificiale discontinue de poliamidă;
- fibrele sintetice sau artificiale discontinue de politetrafluoretilenă;
- fibrele sintetice sau artificiale discontinue de polisulfură de fenilen;
- fibrele sintetice sau artificiale discontinue de policlorură de vinil;
- alte fibre sintetice sau artificiale discontinue;
- fibrele sintetice sau artificiale discontinue de vâscoză;
- alte fibre sintetice sau artificiale discontinue;
- firele din poliuretan segmentate cu segmente flexibile de polieter, izolate sau nu;
- firele din poliuretan segmentate cu segmente flexibile de poliester, izolate sau nu;
- produsele de la poziția 5605 (fire metalizate) formate dintr-un miez ce constă dintr-o folie subțire de aluminiu sau dintr-o peliculă din material plastic îmbrăcată sau nu cu pulbere de aluminiu, cu o lățime de cel mult 5 mm, acest miez fiind inserat prin lipire între două pelicule din material plastic cu ajutorul unui adeziv transparent sau colorat;
- alte produse de la poziția 5605;
- fibrele de sticlă;
- fibrele metalice.

Exemplu:

Un fir de la poziția 5205, fabricat din fibre de bumbac de la poziția 5203 și fibre sintetice discontinue de la poziția 5506, este un fir în amestec. Prin urmare, pot fi utilizate fibre sintetice discontinue neoriginare care nu respectă regulile de origine, cu condiția ca greutatea lor totală să nu depășească 10 % din greutatea firului.

Exemplu:

O țesătură din lână de la poziția 5112, fabricată din fire de lână de la poziția 5107 și fire sintetice din fibre discontinue de la poziția 5509, este o țesătură în amestec. Prin urmare, pot fi utilizate fire sintetice care nu respectă regulile de origine sau fire de lână care nu respectă regulile de origine sau o combinație a acestor două tipuri de fire, cu condiția ca greutatea lor totală să nu depășească 10 % din greutatea țesăturii.

Exemplu:

Un material textil cu smocuri de la poziția 5802, fabricat din fire de bumbac de la poziția 5205 și dintr-o țesătură de bumbac de la poziția 5210, este considerat un produs în amestec numai dacă țesătura de bumbac este la rândul ei o țesătură în amestec fabricată din fire clasificate la două poziții diferite sau dacă firele de bumbac utilizate sunt la rândul lor obținute prin amestec.

Exemplu:

Dacă materialul textil cu smocuri în cauză a fost fabricat din fire de bumbac de la poziția 5205 și dintr-o țesătură sintetică de la poziția 5407, este evident că firele utilizate sunt două materiale textile de bază diferite și țesătura cu smocuri este, în consecință, un produs în amestec.

- 6.3. În cazul produselor care încorporează „fire din poliuretan segmentate cu segmente flexibile din polieter, izolate sau nu”, toleranța este de 20 % în ceea ce privește firele respective.
- 6.4. În cazul produselor care încorporează „un miez ce constă dintr-o folie subțire de aluminiu sau dintr-o peliculă din material plastic îmbrăcată sau nu cu pulbere de aluminiu, cu o lățime de cel mult 5 mm, acest miez fiind inserat prin lipire între două pelicule din material plastic cu ajutorul unui adeziv transparent sau colorat”, toleranța este de 30 % în ceea ce privește miezul.

Nota 7 - Alte toleranțe aplicabile anumitor produse textile

- 7.1. În cazul în care în listă se face referire la prezenta notă, pot fi folosite materiale textile care nu respectă regula stabilită în coloana 3 în ceea ce privește produsul confecționat respectiv, cu condiția să fie clasificate la o altă poziție decât cea a produsului și ca valoarea lor să nu depășească 8 % din prețul franco fabrică al produsului.
- 7.2. Fără a aduce atingere notei 7.3, materialele care nu sunt clasificate la capitolele 50-63 pot fi utilizate fără restricții la fabricarea produselor textile, indiferent dacă acestea conțin sau nu materiale textile.

Exemplu:

Dacă o regulă din listă prevede, pentru un anumit articol din material textil (de exemplu, pantaloni), că trebuie utilizate fire, acest lucru nu împiedică folosirea articolelor din metal, cum ar fi nasturii, deoarece nasturii nu sunt clasificați la capitolele 50-63. Din același motiv, acest lucru nu împiedică utilizarea fermoarelor, chiar dacă acestea conțin în mod obișnuit materiale textile.

- 7.3. În cazul în care se aplică o regulă de procentaj, la calcularea valorii materialelor neoriginare încorporate trebuie luată în considerare valoarea materialelor care nu sunt clasificate la capitolele 50-63.

Nota 8 - Definiția tratamentelor specifice și a operațiunilor simple efectuate în cazul anumitor produse de la capitolul 27

- 8.1. În sensul pozițiilor ex 2707 și 2713, „tratamentele specifice” sunt următoarele:

- (a) distilarea în vid;
- (b) redistilarea printr-un procedeu de fracționare avansată²⁴;
- (c) cracarea;
- (d) reformarea;
- (e) extracția cu solvenți selectivi;
- (f) tratamentul care cuprinde toate operațiunile următoare: prelucrare cu acid sulfuric concentrat, cu oleum sau cu anhidridă sulfurică; neutralizare cu agenți alcalini; decolorare și purificare cu pământ natural activ, pământ activat, cărbune activ sau bauxită;
- (g) polimerizarea;
- (h) alchilarea;
- (i) izomerizarea.

- 8.2. În sensul pozițiilor 2710, 2711 și 2712, „tratamentele specifice” sunt următoarele:

- (a) distilarea în vid;
- (b) redistilarea printr-un procedeu de fracționare avansată²⁵;
- (c) cracarea;
- (d) reformarea;
- (e) extracția cu solvenți selectivi;

²⁴

A se vedea nota explicativă complementară 4 litera (b) la capitolul 27 din Nomenclatura combinată.

²⁵

A se vedea nota explicativă complementară 4 litera (b) la capitolul 27 din Nomenclatura combinată.

- (f) tratamentul care cuprinde toate operațiunile următoare: tratare cu acid sulfuric concentrat, cu oleum sau cu anhidridă sulfurică; neutralizare cu agenți alcalini; decolorare și purificare cu pământ natural activ, pământ activat, cărbune activ sau bauxită;
- (g) polimerizarea;
- (h) alchilarea;
- (i) izomerizarea;
- (j) numai în ceea ce privește uleiurile grele de la poziția ex 2710, desulfurarea cu hidrogen, în urma căreia rezultă o reducere cu cel puțin 85 % a conținutului de sulf al produselor procesate (metoda ASTM D 1266-59 T);
- (k) numai în ceea ce privește produsele de la poziția 2710, deparafinarea printr-un alt procedeu decât filtrarea;
- (l) numai în ceea ce privește uleiurile grele de la poziția ex 2710, tratarea cu hidrogen, alta decât desulfurarea, în care hidrogenul participă activ la o reacție chimică realizată la o presiune de peste 20 bari și la o temperatură de peste 250°C, cu ajutorul unui catalizator. Cu toate acestea, tratamentele de finisare cu hidrogen ale uleiurilor lubrifiante de la poziția ex 2710, care au ca scop principal ameliorarea culorii sau a stabilității (de exemplu hidrofinisare sau decolorare), nu sunt considerate tratamente specifice;
- (m) numai în ceea ce privește păcura de la poziția ex 2710, distilarea atmosferică, cu condiția ca aceste produse să distileze ca volum, inclusiv pierderile, mai puțin de 30 % la o temperatură de 300°C, prin metoda ASTM D 86;
- (n) numai în ceea ce privește uleiurile grele, altele decât motorina și păcura de la poziția ex 2710, tratamentul prin descărcări electrice de înaltă frecvență;
- (o) numai în ceea ce privește produsele brute de la poziția ex 2712 (altele decât vaselina, ozocherita, ceara de lignit sau de turbă, ceara de parafină cu un conținut de ulei de maximum 0,75% din greutate), dezuleierea prin cristalizare fracționată.

8.3. În sensul pozițiilor ex 2707 și 2713, operațiunile simple, cum ar fi curățarea, decantarea, desalinizarea, separarea apei, filtrarea, colorarea, marcarea, obținerea unui conținut de sulf prin amestec de produse cu conținuturi diferite de sulf sau orice combinație a acestor operațiuni sau a unor operațiuni similare nu conferă caracterul original.

APENDICELE II:

LISTA PRODUSELOR ȘI A OPERAȚIUNILOR DE PRELUCRARE SAU TRANSFORMARE CARE CONFERĂ CARACTERUL DE PRODUS ORIGINAR

Poziția în Sistemul armonizat	Denumirea produselor	Operațiuni care conferă caracter originar (prelucrarea sau transformarea materialelor neoriginare care conferă caracter originar)
(1)	(2)	(3)
Capitolul 1	Animale vii	Toate animalele de la capitolul 1 sunt obținute în întregime
Capitolul 2	Carne și organe comestibile	Fabricare în cadrul căreia toată carnea și toate organele comestibile din produse de la acest capitol sunt obținute în întregime
ex capitolul 3	Pești și crustacee, moluște și alte nevertebrate acvatice, cu următoarele excepții:	Toți peștii și toate crustaceele, moluștele și alte nevertebrate acvatice sunt obținute în întregime
0304	Fileuri de pește și alte tipuri de carne de pește (tocată sau nu) proaspete, refrigerate sau congelate	Fabricare în cadrul căreia toate materialele de la capitolul 3 utilizate sunt obținute în întregime
0305	Pește, uscat, sărat sau în saramură; pește afumat, fiert sau nu, înainte sau în timpul afumării; făină, pudră și aglomerate sub formă de pelete de pește, proprii alimentației umane	Fabricare în cadrul căreia toate materialele de la capitolul 3 utilizate sunt obținute în întregime
ex 0306	Crustacee, fie că sunt sau nu sunt decorticate, uscate, sărate sau în saramură; crustacee nedecorticate, fierte în apă sau în aburi, refrigerate sau nu, congelate, uscate, sărate sau în saramură; făină, pudră și aglomerate sub formă de pelete de crustacee, proprii alimentației umane	Fabricare în cadrul căreia toate materialele de la capitolul 3 utilizate sunt obținute în întregime
ex 0307	Moluște, în cochilie sau nu, uscate, sărate sau în saramură; nevertebrate acvatice altele decât crustaceele și moluștele, uscate, sărate sau în saramură; făină, pudră și aglomerate sub formă de pelete de crustacee, proprii alimentației umane	Fabricare în cadrul căreia toate materialele de la capitolul 3 utilizate sunt obținute în întregime
Capitolul 4	Lapte și produse lactate; ouă de păsări; miere naturală; produse comestibile de origine animală, nedenumite și necuprinse în altă parte	Fabricare în cadrul căreia: — toate materialele de la capitolul 4 utilizate sunt obținute în întregime; și — greutatea zahărului ²⁶ utilizat nu depășește 40 % din greutatea produsului final
ex capitolul 5	Alte produse de origine animală, nedenumite și necuprinse în altă parte, cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție
ex 0511 91	Icre și lapți de pește, necomestibile	Toate icrele și toți lapții sunt obținuți în întregime
Capitolul 6	Plante vii și produse de	Fabricare în cadrul căreia toate materialele de la capitolul 6 utilizate sunt obținute în

²⁶

A se vedea nota introductivă 4.2.

Poziția în Sistemul armonizat	Denumirea produselor	Operațiuni care conferă caracter original (prelucrarea sau transformarea materialelor neoriginare care conferă caracter original)
(1)	(2)	(3)
	floricultură; bulbi, rădăcini și plante similare; plante tăiate și frunziș ornamental	întregime
Capitolul 7	Legume, plante, rădăcini și tuberculi, alimentare	Fabricare în cadrul căreia toate materialele de la capitolul 7 utilizate sunt obținute în întregime
Capitolul 8	Fructe comestibile; coji de citrice sau de pepeni galbeni	Fabricare în cadrul căreia: — toate fructele, fructele nucifere și cojile de citrice sau de pepeni de la capitolul 8 utilizate sunt obținute în întregime și — greutatea zahărului ²⁷ utilizat nu depășește 40 % din greutatea produsului final
Capitolul 9	Cafea, ceai, maté și mirodenii;	Fabricare din materiale de la orice poziție
Capitolul 10	Cereale	Fabricare în cadrul căreia toate materialele de la capitolul 10 utilizate sunt obținute în întregime
ex capitolul 11	Produse ale industriei morăritului; malț; amidon și fecule; inulină; gluten de grâu; cu următoarele excepții:	Fabricare în cadrul căreia toate materialele de la capitolele 10 și 11, de la pozițiile 0701 și 2303 și de la subpoziția 0710 10 utilizate sunt obținute în întregime
ex 1106	Făină, griș și pudră din legume păstăi uscate, curățate de păstăi, de la poziția 0713	Uscare și măcinare a legumelor păstăi de la poziția 0708
Capitolul 12	Semințe și fructe oleaginoase; semințe și fructe diverse; plante industriale sau medicinale; paie și furaje	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul
Capitolul 13	Lac; gume, rășini și alte seve și extracte vegetale	Fabricare din materiale de la orice poziție, în cadrul căreia greutatea zahărului ²⁸ utilizat nu depășește 40 % din greutatea produsului final
Capitolul 14	Materiale pentru împletit; alte produse de origine vegetală, nedenumite și necuprinse în altă parte	Fabricare din materiale de la orice poziție
ex capitolul 15	Grăsimi și uleiuri de origine animală sau vegetală; produse ale disocierii acestora; grăsimi alimentare prelucrate; ceară de origine animală sau vegetală, cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice subpoziție, cu excepția celor de la aceeași subpoziție cu produsul.
1501 - 1504	Grăsimi de porc, pasăre, vită, oaie, capră, pește etc.	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția materialelor de la aceeași poziție cu produsul
1505, 1506 și 1520	Usuc și grăsimi derivate din acesta, inclusiv lanolină. Alte grăsimi și uleiuri de origine animală și fracțiunile acestora, rafinate sau nu, dar nemodificate chimic. Glicerină brută; ape și leșii de glicerină.	Fabricare din materiale de la orice poziție
1509 și 1510	Ulei de măsline și fracțiunile sale	Fabricare în cadrul căreia toate materialele vegetale utilizate sunt obținute în întregime

²⁷

A se vedea nota introductivă 4.2.

²⁸

A se vedea nota introductivă 4.2.

Poziția în Sistemul armonizat	Denumirea produselor	Operațiuni care conferă caracter originar (prelucrarea sau transformarea materialelor neoriginare care conferă caracter originar)
(1)	(2)	(3)
1516 și 1517	Grăsimi și uleiuri de origine animală sau vegetală și fracțiunile acestora, hidrogenate parțial sau total, interesterificate, reesterificate sau elaidinizate, rafinate sau nu, dar nepreparate altfel Margarină; amestecuri sau preparate alimentare din grăsimi sau din uleiuri de origine animală sau vegetală sau din fracțiuni ale diferitelor grăsimi sau uleiuri din prezentul capitol, altele decât grăsimile și uleiurile alimentare și fracțiunile acestora de la poziția 1516	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul
Capitolul 16	Preparate din carne, din pește sau din crustacee, din moluște sau din alte nevertebrate acvatice	Fabricare: — din materiale de la orice poziție, cu excepția cărnii și a organelor comestibile de la capitolul 2 și a materialelor de la capitolul 16 obținute din carnea și organele comestibile de la capitolul 2, și — în cadrul căreia toate materialele de la capitolul 3 și toate materialele de la capitolul 16 obținute din pește sau din crustacee, din moluște sau din alte nevertebrate acvatice de la capitolul 3 utilizate sunt obținute în întregime
ex capitolul 17	Zaharuri și produse zaharoase; cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul
1702	Alte zaharuri, inclusiv lactoza, maltoza și glucoza chimic pure, în stare solidă; siropuri de zahăr; înlocuitori de miere, amestecați sau nu cu miere naturală; zaharuri și melase caramelizate	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul, în cadrul căreia greutatea materialelor de la pozițiile 1101 - 1108, 1701 și 1703 utilizate nu depășește 30 % din greutatea produsului final
1704	Produse zaharoase fără cacao (inclusiv ciocolată albă):	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul, în cadrul căreia: — greutatea individuală a zahărului ²⁹ și a materialelor de la capitolul 4 utilizate nu depășește 40 % din greutatea produsului final, și — greutatea totală combinată a zahărului ³⁰ și a materialelor de la capitolul 4 utilizate nu depășește 60 % din greutatea produsului final
Capitolul 18	Cacao și preparate din cacao	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul, în cadrul căreia: — greutatea individuală a zahărului ³¹ și a materialelor de la capitolul 4 utilizate nu depășește 40 % din greutatea produsului final, și — greutatea totală combinată a zahărului ³² și a materialelor de la capitolul 4 utilizate nu depășește 60 % din greutatea produsului final
Capitolul 19	Preparate pe bază de cereale,	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu

²⁹ A se vedea nota introductivă 4.2.

³⁰ A se vedea nota introductivă 4.2.

³¹ A se vedea nota introductivă 4.2.

³² A se vedea nota introductivă 4.2.

Poziția în Sistemul armonizat	Denumirea produselor	Operațiuni care conferă caracter originar (prelucrarea sau transformarea materialelor neoriginare care conferă caracter originar)
(1)	(2)	(3)
	făină, amidon sau lapte; produse de patiserie	produsul, în cadrul căreia: – greutatea materialelor de la capitolele 2, 3 și 16 utilizate nu depășește 20 % din greutatea produsului final, și – greutatea materialelor de la pozițiile 1006 și 1101-1108 utilizate nu depășește 20 % din greutatea produsului final, și – greutatea individuală a zahărului³³ și a materialelor de la capitolul 4 utilizate nu depășește 60 % din greutatea produsului final, și – greutatea totală combinată a zahărului³⁴ și a materialelor de la capitolul 4 utilizate nu depășește 60 % din greutatea produsului final
ex capitolul 20	Preparate din legume, fructe, fructe nucifere sau alte părți de plante; cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul, în cadrul căreia greutatea zahărului ³⁵ utilizat nu depășește 40 % din greutatea produsului final
2002 și 2003	Tomate, ciuperci și trufe, preparate sau conservate altfel decât în oțet sau acid acetic	Fabricare în cadrul căreia toate materialele de la capitolul 7 utilizate sunt obținute în întregime
Capitolul 21	Preparate alimentare diverse; cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul, în cadrul căreia: – greutatea individuală a zahărului³⁶ și a materialelor de la capitolul 4 utilizate nu depășește 40 % din greutatea produsului final, și – greutatea totală combinată a zahărului³⁷ și a materialelor de la capitolul 4 utilizate nu depășește 60 % din greutatea produsului final
Capitolul 22	Băuturi, băuturi spirtoase și oțet	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul și de la pozițiile 2207 și 2208, în cadrul căreia: – toate materialele de la subpozițiile 0806 10, 2009 61, 2009 69 utilizate sunt obținute în întregime, și
		– greutatea individuală a zahărului³⁸ și a materialelor de la capitolul 4 utilizate nu depășește 40 % din greutatea produsului final, și – greutatea totală combinată a zahărului³⁹ și a materialelor de la capitolul 4 utilizate nu depășește 60 % din greutatea produsului final
ex capitolul 23	Reziduuri și deșeuri din industria alimentară; alimente preparate pentru animale; cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul
ex 2302 ex 2303	Reziduuri rezultate din fabricarea amidonului	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul, în cadrul căreia greutatea materialelor de la capitolul 10 utilizate nu depășește 20 % din greutatea produsului final
2309	Preparate de tipul celor utilizate pentru hrana animalelor	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul, în cadrul căreia:

³³ A se vedea nota introductivă 4.2.

³⁴ A se vedea nota introductivă 4.2.

³⁵ A se vedea nota introductivă 4.2.

³⁶ A se vedea nota introductivă 4.2.

³⁷ A se vedea nota introductivă 4.2.

³⁸ A se vedea nota introductivă 4.2.

³⁹ A se vedea nota introductivă 4.2.

Poziția în Sistemul armonizat	Denumirea produselor	Operațiuni care conferă caracter original (prelucrarea sau transformarea materialelor neoriginare care conferă caracter original)
(1)	(2)	(3)
		– toate materialele de la capitolele 2 și 3 utilizate sunt obținute în întregime, și – greutatea materialelor de la capitolele 10 și 11 și de la pozițiile 2302 și 2303 utilizate nu depășește 20 % din greutatea produsului final, și – greutatea individuală a zahărului⁴⁰ și a materialelor de la capitolul 4 utilizate nu depășește 40 % din greutatea produsului final, și – greutatea totală combinată zahărului și a materialelor de la capitolul 4 utilizate nu depășește 60 % din greutatea produsului final
ex capitolul 24	Tutun și înlocuitori prelucrați ai tutunului; cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, în cadrul căreia greutatea materialelor de la capitolul 24 utilizate nu depășește 30 % din greutatea totală a materialelor de la capitolul 24 utilizate
2401	Tutunuri brute sau neprelucrate; deșeuri de tutun	Tot tutunul neprelucrat și toate deșeurile de tutun de la capitolul 24 sunt obținute în întregime
2402	Trabucuri (inclusiv cele cu capete tăiate), țigări de foi și țigărete, din tutun sau din înlocuitori ai tutunului	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul și de la poziția 2403, în cadrul căreia greutatea materialelor de la poziția 2401 utilizate nu depășește 50 % din greutatea totală a materialelor de la poziția 2401 utilizate
ex capitolul 25	Sare; sulf; pământuri și pietre; ipsos, var și ciment; cu următoarele excepții: cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului
ex 2519	Carbonat de magneziu natural (magnezită) măcinat, introdus în recipiente ermetice și oxid de magneziu, pur sau nu, cu excepția magneziei electrotopite și a magneziei arse (sinterizate)	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția materialelor de la aceeași poziție cu produsul. Cu toate acestea, carbonatul de magneziu natural (magnezita) poate fi utilizat
Capitolul 26	Minereuri, zgură și cenușă	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul
ex capitolul 27	Combustibili minerali, uleiuri minerale și produse rezultate din distilarea acestora; materiale bituminoase; ceară minerală, cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului
ex 2707	Uleiuri în care greutatea constituenților aromatici depășește greutatea constituenților nearomatici, similare uleiurilor minerale obținute prin distilarea gudronului de huiă la temperaturi înalte, care distilează în proporție de peste 65 % în volum la o temperatură de până la 250°C (inclusiv amestecurile de benzină și	Operațiuni de rafinare și/sau unul sau mai multe tratamente specifice⁴¹ <i>sau</i> Alte operațiuni, în cadrul cărora toate materialele utilizate sunt clasificate la o altă poziție decât cea a produsului. Cu toate acestea, pot fi utilizate materiale de la aceeași poziție cu produsul, cu condiția ca valoarea lor totală să nu depășească 50 % din prețul franco fabrică al produsului

⁴⁰

A se vedea nota introductivă 4.2.

⁴¹

Pentru condițiile speciale legate de „tratamente specifice”, a se vedea notele introductive 8.1 și 8.3.

Poziția în Sistemul armonizat	Denumirea produselor	Operațiuni care conferă caracter original (prelucrarea sau transformarea materialelor neoriginare care conferă caracter original)
(1)	(2)	(3)
	benzol), destinate utilizării drept carburanți sau combustibili	
2710	Uleiuri din petrol și uleiuri din minerale bituminoase, altele decât uleiurile brute; preparate nedenumite și necuprinse în altă parte, care conțin în greutate cel puțin 70 % uleiuri din petrol sau din minerale bituminoase și pentru care aceste uleiuri constituie elementul de bază; deșeuri de uleiuri	Operațiuni de rafinare și/sau unul sau mai multe tratamente specifice ⁴² <i>sau</i> Alte operațiuni, în cadrul cărora toate materialele utilizate sunt încadrate la o altă poziție decât cea a produsului. Cu toate acestea, pot fi utilizate materiale de la aceeași poziție cu produsul, cu condiția ca valoarea lor totală să nu depășească 50 % din prețul franco fabrică al produsului
2711	Gaz de sondă și alte hidrocarburi gazoase	Operațiuni de rafinare și/sau unul sau mai multe tratamente specifice ⁴³ <i>sau</i> Alte operațiuni, în cadrul cărora toate materialele utilizate sunt încadrate la o altă poziție decât cea a produsului. Cu toate acestea, pot fi utilizate materiale de la aceeași poziție cu produsul, cu condiția ca valoarea lor totală să nu depășească 50 % din prețul franco fabrică al produsului
2712	Vaselină; ceară de parafină, ceară de petrol microcristalină, ceară din praf de cărbune („slack wax”), ozocherită, ceară de lignit, ceară de turbă, alte tipuri de ceară minerală și produse similare obținute prin sinteză sau prin alte procedee, colorate sau nu	Operațiuni de rafinare și/sau unul sau mai multe tratamente specifice ⁴⁴ <i>sau</i> Alte operațiuni, în cadrul cărora toate materialele utilizate sunt clasificate la o altă poziție decât cea a produsului. Cu toate acestea, pot fi utilizate materiale de la aceeași poziție cu produsul, cu condiția ca valoarea lor totală să nu depășească 50 % din prețul franco fabrică al produsului
2713	Cocs de petrol, bitum de petrol și alte reziduuri de uleiuri din petrol sau din minerale bituminoase	Operațiuni de rafinare și/sau unul sau mai multe tratamente specifice ⁴⁵ <i>sau</i> Alte operațiuni, în cadrul cărora toate materialele utilizate sunt încadrate la o altă poziție decât cea a produsului. Cu toate acestea, pot fi utilizate materiale de la aceeași poziție cu produsul, cu condiția ca valoarea lor totală să nu depășească 50 % din prețul franco fabrică al produsului
ex capitolul 28	Produse chimice anorganice; compuși anorganici sau organici ai metalelor prețioase, ai elementelor radioactive, ai metalelor de pământuri rare sau ai izotopilor; cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția materialelor de la aceeași poziție cu produsul. Cu toate acestea, pot fi utilizate materiale clasificate la aceeași poziție cu produsul, cu condiția ca valoarea lor totală să nu depășească 20 % din prețul franco fabrică al produsului <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
ex capitolul 29	Produse chimice organice; cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția materialelor de la aceeași poziție cu produsul. Cu toate acestea, pot fi utilizate materiale de la aceeași poziție cu produsul, cu condiția ca valoarea lor totală să nu depășească 20 % din prețul franco fabrică al produsului <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
ex 2905	Alcoolați metalici ai alcoolilor de la prezenta	Fabricare din materiale de la orice poziție, inclusiv alte materiale de la poziția 2905. Cu toate acestea, pot fi utilizați alcoolați metalici de la această poziție, cu condiția ca

⁴² Pentru condițiile speciale legate de „tratamente specifice”, a se vedea notele introductive 8.2.

⁴³ Pentru condițiile speciale legate de „tratamente specifice”, a se vedea notele introductive 8.2.

⁴⁴ Pentru condițiile speciale legate de „tratamente specifice”, a se vedea notele introductive 8.2.

⁴⁵ Pentru condițiile speciale legate de „tratamente specifice”, a se vedea notele introductive 8.1 și 8.3.

Poziția în Sistemul armonizat	Denumirea produselor	Operațiuni care conferă caracter original (prelucrarea sau transformarea materialelor neoriginare care conferă caracter original)
(1)	(2)	(3)
	poziție și ai etanolului, cu următoarele excepții:	valoarea lor totală să nu depășească 20 % din prețul franco fabrică al produsului <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
2905 43; 2905 44; 2905 45	Manitol; D-glucitol (sorbitol); glicerol	Fabricare din materiale de la orice subpoziție, cu excepția celor de la aceeași subpoziție cu produsul. Cu toate acestea, pot fi utilizate materiale de la aceeași subpoziție cu produsul, cu condiția ca valoarea lor totală să nu depășească 20 % din prețul franco fabrică al produsului <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
Capitolul 30	Produse farmaceutice	Fabricare din materiale de la orice poziție
Capitolul 31	Îngrășăminte	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția materialelor de la aceeași poziție cu produsul. Cu toate acestea, pot fi utilizate materiale de la aceeași poziție cu produsul, cu condiția ca valoarea lor totală să nu depășească 20 % din prețul franco fabrică al produsului <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
Capitolul 32	Extrakte tanante sau colorante; tanini și derivații lor; pigmenți și alte substanțe colorante; vopsele și lacuri; masticuri; cerneluri	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția materialelor de la aceeași poziție cu produsul. Cu toate acestea, pot fi utilizate materiale de la aceeași poziție cu produsul, cu condiția ca valoarea lor totală să nu depășească 20 % din prețul franco fabrică al produsului <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
Capitolul 33	Uleiuri esențiale și rezinoide; produse preparate de parfumerie sau de toaletă și preparate cosmetice; cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția materialelor de la aceeași poziție cu produsul. Cu toate acestea, pot fi utilizate materiale clasificate la aceeași poziție cu produsul, cu condiția ca valoarea lor totală să nu depășească 20 % din prețul franco fabrică al produsului <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
3302?		
ex capitolul 34	Săpunuri, agenți de suprafață organici, preparate pentru spălat, preparate lubrifiante, ceară artificială, ceară preparată, produse pentru întreținere, lumânări și articole similare, paste pentru modelare, „ceară dentară” și preparate dentare pe bază de ipsos, cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția materialelor de la aceeași poziție cu produsul. Cu toate acestea, pot fi utilizate materiale de la aceeași poziție cu produsul, cu condiția ca valoarea lor totală să nu depășească 20 % din prețul franco fabrică al produsului <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului
ex 3404	Ceară artificială și ceară preparată – pe bază de parafină, de ceară de petrol, de ceară obținută din minerale bituminoase, ceară din praf de cărbune („slack wax”) sau ceară din reziduuri de parafină	Fabricare din materiale de la orice poziție
Capitolul 35	Substanțe albuminoide; produse pe bază de amidon	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul, în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din

Poziția în Sistemul armonizat	Denumirea produselor	Operațiuni care conferă caracter original (prelucrarea sau transformarea materialelor neoriginare care conferă caracter original)
(1)	(2)	(3)
	modificat sau de fecule modificate; cleiuri; enzime	prețul franco fabrică al produsului
Capitolul 36	Pulberi și explozivi; articole de pirotehnie; chibrituri; aliaje piroforice; materiale inflamabile	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția materialelor de la aceeași poziție cu produsul. Cu toate acestea, pot fi utilizate materiale de la aceeași poziție cu produsul, cu condiția ca valoarea lor totală să nu depășească 20 % din prețul franco fabrică al produsului <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
Capitolul 37	Produse fotografice sau cinematografice	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția materialelor de la aceeași poziție cu produsul. Cu toate acestea, pot fi utilizate materiale de la aceeași poziție cu produsul, cu condiția ca valoarea lor totală să nu depășească 20 % din prețul franco fabrică al produsului <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
ex capitolul 38	Produse diverse ale industriei chimice; cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția materialelor de la aceeași poziție cu produsul. Cu toate acestea, pot fi utilizate materiale de la aceeași poziție cu produsul, cu condiția ca valoarea lor totală să nu depășească 20 % din prețul franco fabrică al produsului <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
3824 60	Sorbitol, altul decât cel de la poziția 2905 44	Fabricare din materiale de la orice subpoziție, cu excepția celor de la aceeași subpoziție cu produsul și a materialelor de la subpoziția 2905 44. Cu toate acestea, pot fi utilizate materiale de la aceeași subpoziție cu produsul, cu condiția ca valoarea lor totală să nu depășească 20 % din prețul franco fabrică al produsului <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
ex capitolul 39	Materiale plastice și articole din material plastic; cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția materialelor de la aceeași poziție cu produsul. <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
ex 3907	Copolimeri obținuți din copolimeri policarbonați și copolimeri acrilonitril-butadien-stiren (ABS)	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția materialelor de la aceeași poziție cu produsul. Cu toate acestea, pot fi utilizate materiale de la aceeași poziție cu produsul, cu condiția ca valoarea lor totală să nu depășească 50 % din prețul franco fabrică al produsului ⁴⁶ <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
	– Poliester	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul <i>sau</i> Fabricare din policarbonat de tetrabrom (bifenol A) <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din

⁴⁶

În cazul produselor compuse din materiale clasificate la pozițiile 3901-3906, pe de o parte, și la pozițiile 3907-3911, pe de altă parte, această restricție se aplică numai grupului de materiale care predomină în produs din punctul de vedere al greutatei.

Poziția în Sistemul armonizat	Denumirea produselor	Operațiuni care conferă caracter original (prelucrarea sau transformarea materialelor neoriginare care conferă caracter original)
(1)	(2)	(3)
		prețul franco fabrică al produsului
ex capitolul 40	Cauciuc și articole din cauciuc; cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului
4012	Anvelope pneumatice reșapate sau uzate, din cauciuc; bandaje, benzi de rulare amovibile pentru anvelope și flapsuri, din cauciuc:	
	–Anvelope pneumatice reșapate, bandaje pline sau cave, din cauciuc	Reșaparea anvelopelor uzate
	– Altele	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția materialelor de la pozițiile 4011 și 4012 <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului
ex capitolul 41	Piei brute (altele decât blănurile) și piei finite; cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul
4101 - 4103	Piei brute de bovine (inclusiv bivoli) sau de ecvidee (proaspete sau sărate, uscate, cenușărite, piclate sau altfel conservate, dar netăbăcite, nepergamentate sau altfel preparate), fie că sunt sau nu sunt depărate sau șpăltuite; piei brute de ovine (proaspete sau sărate, uscate, cenușărite, piclate sau altfel conservate, dar netăbăcite, nepergamentate sau altfel preparate), fie că sunt sau nu sunt depărate sau șpăltuite, altele decât cele excluse prin nota 1 litera (c) la capitolul 41; alte piei brute (proaspete sau sărate, uscate, cenușărite, piclate sau altfel conservate, dar netăbăcite, nepergamentate sau altfel preparate), fie că sunt sau nu sunt depărate sau șpăltuite, altele decât cele excluse prin nota 1 litera (b) sau (c) la capitolul 41	Fabricare din materiale de la orice poziție
4104 - 4106	Piei tăbăcite sau semifinite, fără lână sau blană, șpăltuite sau nu, dar fără alte prelucrări	Retăbăcirea pieilor tăbăcite sau pretăbăcite de la subpozițiile 4104 11, 4104 19, 4105 10, 4106 21, 4106 31 sau 4106 91, <i>sau</i> Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul
4107, 4112, 4113	Piei finite, prelucrate după tăbăcire sau după uscare	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția materialelor de la aceeași poziție cu produsul. Cu toate acestea, materialele de la subpozițiile 4104 41, 4104 49, 4105 30, 4106 22, 4106 32 și 4106 92 pot fi utilizate numai dacă pieile tăbăcite sau semifinite fac

Poziția în Sistemul armonizat	Denumirea produselor	Operațiuni care conferă caracter original (prelucrarea sau transformarea materialelor neoriginare care conferă caracter original)
(1)	(2)	(3)
		obiectul unei operațiuni de retăbăcire în stare uscată
Capitolul 42	Articole din piele; articole de curelărie sau de șelărie; articole de voiaj, genți și articole similare; articole din intestine de animale (altele decât cele de la viermi de mătase)	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului
ex capitolul 43	Blănuri și blănuri artificiale; articole din acestea, cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului
4301	Blănuri brute (inclusiv capete, cozi, labe și alte bucăți utilizate în blănărie), altele decât pieile brute de la poziția 4101, 4102 sau 4103	Fabricare din materiale de la orice poziție
ex 4302	Blănuri tăbăcite sau apretate, asamblate:	
	- în formă dreptunghiulară, de cruce și forme similare	Albire sau vopsire, cu tăierea și asamblarea de blănuri tăbăcite sau apretate, neasamblate
	– Altele	Fabricare din blănuri tăbăcite sau apretate neasamblate
4303	Îmbrăcăminte, accesorii de îmbrăcăminte și alte articole din blană	Fabricare din blănuri tăbăcite sau apretate, neasamblate, de la poziția 4302
ex capitolul 44	Lemn și articole din lemn; cărbune de lemn; cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului
ex 4407	Lemn tăiat sau despicat longitudinal, tranșat sau derulat, cu o grosime de peste 6 mm, geluit, șlefuit sau lipit prin îmbinare cap la cap	Geluire, șlefuire sau lipire prin îmbinare cap la cap
ex 4408	Foi pentru furnir (inclusiv cele obținute prin tranșarea lemnului stratificat), foi pentru placaj sau pentru alt lemn stratificat similar și alt lemn tăiat longitudinal, tranșat sau derulat, cu o grosime de cel mult 6 mm, geluit, șlefuit sau lipit prin îmbinare cap la cap	Îmbinare, șlefuire, geluire sau lipire prin îmbinare cap la cap
ex 4410 - ex 4413	Baghete și muluri pentru mobilă, rame, decorațiuni interioare, conductori electrici și alte articole similare	Transformare sub formă de baghete sau muluri
ex 4415	Lăzi, lădițe, coșuri, cilindri și ambalaje similare din lemn	Fabricare din scânduri netăiate pe dimensiune
ex 4418	– Lucrări de tâmplărie și piese de dulgherie pentru construcții, din lemn	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția materialelor de la aceeași poziție cu produsul. Cu toate acestea, pot fi utilizate panouri celulare din lemn și șindrile („shingles” și „shakes”)

Poziția în Sistemul armonizat	Denumirea produselor	Operațiuni care conferă caracter original (prelucrarea sau transformarea materialelor neoriginare care conferă caracter original)
(1)	(2)	(3)
	– Baghete și muluri	Transformare sub formă de baghete sau muluri
ex 4421	Lemn prelucrat pentru chibrituri; cuie de lemn pentru încălțăminte	Fabricare din lemn de la orice poziție, cu excepția lemnului profilat de la poziția 4409
Capitolul 45	Plută și articole din plută	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului
Capitolul 46	Articole din împletituri de fibre vegetale sau din nuiele; coșuri și împletituri	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului
Capitolul 47	Pastă din lemn sau din alte materiale fibroase celulozice; hârtie reciclabilă sau carton reciclabil (deșeuri și maculatură)	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului
Capitolul 48	Hârtie și carton; articole din pastă de celuloză, din hârtie sau din carton	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului
Capitolul 49	Cărți, ziare, imagini imprimate și alte produse ale industriei tipografice; manuscrise, texte dactilografiate și schițe sau planuri	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului
ex capitolul 50	Mătase; cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul
ex 5003	Deșeuri de mătase (inclusiv gogoși de mătase nedepănabile, deșeuri de fire și destrămtură) cardate sau pieptănate	Cardarea sau pieptănarea deșeurilor de mătase
5004 - ex 5006	Fire de mătase sau din deșeuri de mătase	Filarea fibrelor naturale sau extrudarea fibrelor sintetice sau artificiale însoțită de filare sau torsadare ⁽⁴⁷⁾
5007	Țesături din mătase sau din deșeuri de mătase:	Filarea fibrelor naturale și/sau sintetice sau artificiale discontinue sau extrudarea firelor de filamente sintetice sau artificiale sau torsadarea acestora, în fiecare dintre cazuri însoțită de țesere <i>sau</i> Țesere însoțită de vopsire <i>sau</i> Vopsirea firelor însoțită de țeserea acestora <i>sau</i> Imprimare însoțită de cel puțin două operațiuni de pregătire sau de finisare (cum ar fi

⁴⁷

Pentru condițiile speciale aplicabile produselor confecționate dintr-un amestec de materiale textile, a se vedea nota introductivă 6.

Poziția în Sistemul armonizat	Denumirea produselor	Operațiuni care conferă caracter original (prelucrarea sau transformarea materialelor neoriginare care conferă caracter original)
(1)	(2)	(3)
		spălarea, albirea, mercerizarea, termofixarea, scămoșarea, calandrarea, tratarea anticontrație, finisarea permanentă, decatarea, impregnarea, repasarea și noparea), cu condiția ca valoarea țesăturilor neimprimate utilizate să nu depășească 47,5 % din prețul franco fabrică al produsului ⁽⁴⁸⁾
ex capitolul 51	Lână, păr fin sau grosier de animale; fire și țesături din păr de cal; cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul
5106 - 5110	Fire de lână, de păr fin sau grosier de animale sau de păr de cal	Filarea fibrelor naturale sau extrudarea fibrelor sintetice sau artificiale însoțită de filare ⁽⁴⁹⁾
5111 - 5113	Țesături din lână, din păr fin sau grosier de animale sau din păr de cal:	Filarea fibrelor naturale și/sau sintetice sau artificiale discontinue sau extrudarea firelor de filamente sintetice sau artificiale, în fiecare dintre cazuri însoțită de țesere <i>sau</i> Țesere însoțită de vopsire <i>sau</i> Vopsirea firelor însoțită de țeserea acestora <i>sau</i> Imprimare însoțită de cel puțin două operațiuni de pregătire sau de finisare (cum ar fi spălarea, albirea, mercerizarea, termofixarea, scămoșarea, calandrarea, tratarea anticontrație, finisarea permanentă, decatarea, impregnarea, repasarea și noparea), cu condiția ca valoarea țesăturilor neimprimate utilizate să nu depășească 47,5 % din prețul franco fabrică al produsului ⁽⁵⁰⁾
ex capitolul 52	Bumbac, cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul
5204 - 5207	Ață de cusut și fire din bumbac	Filarea fibrelor naturale sau extrudarea fibrelor sintetice sau artificiale însoțită de filare ⁽⁵¹⁾
5208 - 5212	Țesături din bumbac:	Filarea fibrelor naturale și/sau sintetice sau artificiale discontinue sau extrudarea firelor de filamente sintetice sau artificiale, în fiecare dintre cazuri însoțită de țesere <i>sau</i> Țesere însoțită de vopsire sau de îmbrăcare <i>sau</i> Vopsirea firelor însoțită de țeserea acestora <i>sau</i> Imprimare însoțită de cel puțin două operațiuni de pregătire sau de finisare (cum sunt spălarea, albirea, mercerizarea, termofixarea, scămoșarea, calandrarea, tratarea anticontrație, finisarea permanentă, decatarea, impregnarea, repasarea și noparea), cu condiția ca valoarea țesăturilor neimprimate utilizate să nu depășească 47,5 % din prețul franco fabrică al produsului ⁽⁵²⁾
ex capitolul 53	Alte fibre textile vegetale; fire din hârtie și țesături din fire de hârtie, cu următoarele	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul

48 Pentru condițiile speciale aplicabile produselor confecționate dintr-un amestec de materiale textile, a se vedea nota introductivă 6.
49 Pentru condițiile speciale aplicabile produselor confecționate dintr-un amestec de materiale textile, a se vedea nota introductivă 6.
50 Pentru condițiile speciale aplicabile produselor confecționate dintr-un amestec de materiale textile, a se vedea nota introductivă 6.
51 Pentru condițiile speciale aplicabile produselor confecționate dintr-un amestec de materiale textile, a se vedea nota introductivă 6.
52 Pentru condițiile speciale aplicabile produselor confecționate dintr-un amestec de materiale textile, a se vedea nota introductivă 6.

Poziția în Sistemul armonizat	Denumirea produselor	Operațiuni care conferă caracter original (prelucrarea sau transformarea materialelor neoriginare care conferă caracter original)
(1)	(2)	(3)
	excepții:	
5306 - 5308	Fire din alte fibre textile vegetale: fibre din hârtie	Filarea fibrelor naturale sau extrudarea fibrelor sintetice sau artificiale însoțită de filare ⁽⁵³⁾
5309 - 5311	Țesături din alte fibre textile vegetale; țesături din fire de hârtie:	Filarea fibrelor naturale și/sau sintetice sau artificiale discontinue sau extrudarea firelor de filamente sintetice sau artificiale, în fiecare dintre cazuri însoțită de țesere <i>sau</i> Țesere însoțită de vopsire sau de îmbrăcare <i>sau</i> Vopsirea firelor însoțită de țeserea acestora <i>sau</i> Imprimare însoțită de cel puțin două operațiuni de pregătire sau de finisare (cum ar fi spălarea, albirea, mercerizarea, termofixarea, scămoșarea, calandrarea, tratarea anticontrație, finisarea permanentă, decatarea, impregnarea, repasarea și noparea), cu condiția ca valoarea țesăturilor neimprimare utilizate să nu depășească 47,5 % din prețul franco fabrică al produsului ⁽⁵⁴⁾
5401 - 5406	Fire, monofilamente și fire de filamente sintetice sau artificiale	Extrudarea fibrelor sintetice sau artificiale însoțită de filare sau filarea fibrelor naturale ⁽⁵⁵⁾
5407 și 5408	Țesături din fire de filamente sintetice sau artificiale:	Filarea fibrelor naturale și/sau sintetice sau artificiale discontinue sau extrudarea firelor de filamente sintetice sau artificiale, în fiecare dintre cazuri însoțită de țesere <i>sau</i> Țesere însoțită de vopsire sau de îmbrăcare <i>sau</i> Torsadare sau texturare însoțită de țesere, <u>cu condiția ca</u> valoarea firelor netorsadate/netexturate utilizate să nu depășească 47,5 % din prețul franco fabrică al produsului <i>sau</i> Imprimare însoțită de cel puțin două operațiuni de pregătire sau de finisare (cum ar fi spălarea, albirea, mercerizarea, termofixarea, scămoșarea, calandrarea, tratarea anticontrație, finisarea permanentă, decatarea, impregnarea, repasarea și noparea), cu condiția ca valoarea țesăturilor neimprimare utilizate să nu depășească 47,5 % din prețul franco fabrică al produsului ⁽⁵⁶⁾
5501 - 5507	Fibre sintetice sau artificiale discontinue	Extrudarea fibrelor sintetice sau artificiale
5508 - 5511	Fire și ață de cusut din fibre sintetice sau artificiale discontinue	Filarea fibrelor naturale sau extrudarea fibrelor sintetice sau artificiale însoțită de filare ⁽⁵⁷⁾
5512 - 5516	Țesături din fibre sintetice sau artificiale discontinue:	Filarea fibrelor naturale și/sau sintetice sau artificiale discontinue sau extrudarea firelor de filamente sintetice sau artificiale, în fiecare dintre cazuri însoțită de țesere <i>sau</i> Țesere însoțită de vopsire sau de îmbrăcare <i>sau</i>

- 53 Pentru condițiile speciale aplicabile produselor confecționate dintr-un amestec de materiale textile, a se vedea nota introductivă 6.
- 54 Pentru condițiile speciale aplicabile produselor confecționate dintr-un amestec de materiale textile, a se vedea nota introductivă 6.
- 55 Pentru condițiile speciale aplicabile produselor confecționate dintr-un amestec de materiale textile, a se vedea nota introductivă 6.
- 56 Pentru condițiile speciale aplicabile produselor confecționate dintr-un amestec de materiale textile, a se vedea nota introductivă 6.
- 57 Pentru condițiile speciale aplicabile produselor confecționate dintr-un amestec de materiale textile, a se vedea nota introductivă 6.
- 58 Pentru condițiile speciale aplicabile produselor confecționate dintr-un amestec de materiale textile, a se vedea nota introductivă 6.

Poziția în Sistemul armonizat	Denumirea produselor	Operațiuni care conferă caracter original (prelucrarea sau transformarea materialelor neoriginare care conferă caracter original)
(1)	(2)	(3)
		Vopsirea firelor însoțită de țeserea acestora sau Imprimare însoțită de cel puțin două operațiuni de pregătire sau de finisare (cum ar fi spălarea, albirea, mercerizarea, termofixarea, scămoșarea, calandrarea, tratarea anticcontractie, finisarea permanentă, decatarea, impregnarea, repasarea și noparea), cu condiția ca valoarea țesăturilor neimprimare utilizate să nu depășească 47,5 % din prețul franco fabrică al produsului ⁽⁵⁸⁾
Ex capitolul 56	Vată, pâslă și materiale nețesute; fire speciale; sfori, funii, frânghii și articole din acestea; cu următoarele excepții:	Extrudarea fibrelor sintetice sau artificiale însoțită de filare sau filarea fibrelor naturale sau Plușare însoțită de vopsire sau imprimare ⁽⁵⁹⁾
5602	Pâslă, fie că este sau nu este impregnată, îmbrăcată, acoperită sau stratificată:	
	- Pâslă compactizată cu plăci cu ace	Extrudarea fibrelor sintetice sau artificiale însoțită de formarea țesăturii, Cu toate acestea: – filamentele de polipropilenă de la poziția 5402; – fibrele de polipropilenă de la poziția 5503 sau 5506; sau – filamentele de polipropilenă de la poziția 5501, în care fiecare fibră constitutivă sau fiecare filament constitutiv măsoară, în toate cazurile, sub 9 decitex, pot fi utilizate, cu condiția ca valoarea lor totală să nu depășească 40 % din prețul franco fabrică al produsului sau Numai formarea țesăturii, în cazul pâslei din fibre naturale ⁽⁶⁰⁾
	- Altele	Extrudarea fibrelor sintetice sau artificiale însoțită de formarea țesăturii, sau Numai formarea țesăturii, în cazul pâslei din fibre naturale ⁽⁶¹⁾
5603	Articole nețesute, fie că sunt sau nu sunt impregnate, îmbrăcate, acoperite sau stratificate	Extrudarea fibrelor sintetice sau artificiale sau utilizarea de fibre naturale, însoțită de aplicarea unor tehnici care nu implică țesut, inclusiv tricotare
5604	Fire și corzi din cauciuc, acoperite cu materiale textile; fire textile, benzi și forme similare de la poziția 5404 sau 5405, impregnate, îmbrăcate, acoperite sau învelite cu cauciuc sau cu materiale plastice:	
	- Fire și corzi din cauciuc, acoperite cu materiale textile	Fabricare din fire sau corzi din cauciuc, neacoperite cu materiale textile
	- Altele	Extrudarea fibrelor sintetice sau artificiale însoțită de filare sau filarea fibrelor naturale

59

Pentru condițiile speciale aplicabile produselor confecționate dintr-un amestec de materiale textile, a se vedea nota introductivă 6.

60

Pentru condițiile speciale aplicabile produselor confecționate dintr-un amestec de materiale textile, a se vedea nota introductivă 6.

61

Pentru condițiile speciale aplicabile produselor confecționate dintr-un amestec de materiale textile, a se vedea nota introductivă 6.

Poziția în Sistemul armonizat	Denumirea produselor	Operațiuni care conferă caracter original (prelucrarea sau transformarea materialelor neoriginare care conferă caracter original)
(1)	(2)	(3)
		(⁶²)
5605	Fire metalizate, îmbrăcate sau nu, formate din fire textile, benzi sau forme similare de la poziția 5404 sau 5405, combinate cu metal sub formă de fire, benzi sau pulbere ori acoperite cu metal	Extrudarea fibrelor sintetice sau artificiale însoțită de filare sau filarea fibrelor naturale și/sau a fibrelor sintetice sau artificiale discontinue (⁶³)
5606	Fire îmbrăcate, benzi și forme similare de la poziția 5404 sau 5405, îmbrăcate, altele decât cele de la poziția 5605 și altele decât firele de păr de cal îmbrăcate; fire tip chenille („omidă”); fire cu nucleuri.	Extrudarea fibrelor sintetice sau artificiale însoțită de filare sau filarea fibrelor naturale și/sau a fibrelor sintetice sau artificiale discontinue sau Filare însoțită de plușare sau Plușare însoțită de vopsire (⁶⁴)
Capitolul 57	Covoare și alte articole de acoperit podeaua din materiale textile:	Filarea fibrelor naturale și/sau sintetice sau artificiale discontinue sau extrudarea firelor de filamente sintetice sau artificiale, în fiecare dintre cazuri însoțită de țesere sau Fabricare din fibre de nucă de cocos, fibre de sisal sau fibre de iută sau Plușare însoțită de vopsire sau de imprimare sau Înnodare însoțită de vopsire sau de imprimare Extrudarea fibrelor sintetice sau artificiale însoțită de aplicarea unor tehnici care nu implică țesut, inclusiv tricotare ⁶⁵ Cu toate acestea: – filamentele din polipropilenă de la poziția 5402; – fibrele din polipropilenă de la poziția 5503 sau 5506; sau – filamentele din polipropilenă de la poziția 5501, în care fiecare fibră constitutivă sau fiecare filament constitutiv măsoară, în toate cazurile, sub 9 decitex, pot fi utilizate, cu condiția ca valoarea lor totală să nu depășească 40 % din prețul franco fabrică al produsului Pânza de iută poate fi utilizată ca suport
Ex capitolul 58	Țesături speciale; țesături cu smocuri; dantele; tapiserii; pasmanterii; broderii; cu următoarele excepții:	Filarea fibrelor naturale și/sau sintetice sau artificiale discontinue sau extrudarea firelor de filamente sintetice sau artificiale, în fiecare dintre cazuri însoțită de țesere sau Țesere însoțită de vopsire, de plușare sau de îmbrăcare sau Plușare însoțită de vopsire sau de imprimare sau Vopsirea firelor însoțită de țeserea acestora

⁶² Pentru condițiile speciale aplicabile produselor confecționate dintr-un amestec de materiale textile, a se vedea nota introductivă 6.

⁶³ Pentru condițiile speciale aplicabile produselor confecționate dintr-un amestec de materiale textile, a se vedea nota introductivă 6.

⁶⁴ Pentru condițiile speciale aplicabile produselor confecționate dintr-un amestec de materiale textile, a se vedea nota introductivă 6.

⁶⁵ Pentru condițiile speciale aplicabile produselor confecționate dintr-un amestec de materiale textile, a se vedea nota introductivă 6.

Poziția în Sistemul armonizat	Denumirea produselor	Operațiuni care conferă caracter original (prelucrarea sau transformarea materialelor neoriginare care conferă caracter original)
(1)	(2)	(3)
		sau Imprimare însoțită de cel puțin două operațiuni de pregătire sau de finisare (cum ar fi spălarea, albirea, mercerizarea, termofixarea, scămoșarea, calandrarea, tratarea anticontrație, finisarea permanentă, decatarea, impregnarea, repasarea și noparea), cu condiția ca valoarea țesăturilor neimprimare utilizate să nu depășească 47,5 % din prețul franco fabrică al produsului ⁽⁶⁶⁾
5805	Tapiserii țesute manual (de tip Gobelin, Flandra, Aubusson, Beauvais și similare) și tapiserii cu acul (de exemplu cu punct mic, cu cruciulițe), confecționate sau nu	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul
5810	Broderii sub formă de bucăți, benzi sau motive decorative	Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
5901	Țesături acoperite cu clei sau cu substanțe amilacee, de tipul celor utilizate în legătorie, cartonaj, ca materiale de acoperire sau pentru utilizări similare; pânze de calc sau transparente pentru desen; pânze pregătite pentru pictură; vatir și țesături similare de tipul celor utilizate pentru confecționarea pălăriilor	Țesere însoțită de vopsire, de plușare sau de îmbrăcare sau Plușare însoțită de vopsire sau de imprimare
5902	Țesături cord pentru anvelope din fire de mare rezistență din nailon sau din alte poliamide, din poliesteri sau vâscoză	
	- Cu un conținut de materiale textile de cel mult 90 % din greutate	Țesere
	- Altele	Extrudarea fibrelor sintetice sau artificiale însoțită de țesere
5903	Țesături impregnate, îmbrăcate, acoperite sau stratificate cu material plastic, altele decât cele de la poziția 5902	Țesere însoțită de vopsire sau de îmbrăcare sau Imprimare însoțită de cel puțin două operațiuni de pregătire sau de finisare (cum ar fi spălarea, albirea, mercerizarea, termofixarea, scămoșarea, calandrarea, tratarea anticontrație, finisarea permanentă, decatarea, impregnarea, repasarea și noparea), cu condiția ca valoarea țesăturilor neimprimare utilizate să nu depășească 47,5 % din prețul franco fabrică al produsului
5904	Linoleum, decupat sau nu; articole de acoperit podeaua constând dintr-un material de îmbrăcare sau de acoperire aplicat pe suport textil, decupate sau nu	Țesere însoțită de vopsire sau de îmbrăcare ⁽⁶⁷⁾
5905	Tapet din materiale textile:	
	- Impregnate, îmbrăcate sau acoperite cu cauciuc, cu	Țesere însoțită de vopsire sau de îmbrăcare

⁶⁶

Pentru condițiile speciale aplicabile produselor confecționate dintr-un amestec de materiale textile, a se vedea nota introductivă 6.

⁶⁷

Pentru condițiile speciale aplicabile produselor confecționate dintr-un amestec de materiale textile, a se vedea nota introductivă 6.

Poziția în Sistemul armonizat	Denumirea produselor	Operațiuni care conferă caracter original (prelucrarea sau transformarea materialelor neoriginare care conferă caracter original)
(1)	(2)	(3)
	materiale plastice sau cu alte materiale, sau stratificate cu cauciuc, materiale plastice sau alte materiale	
	- Altele	Filarea fibrelor naturale și/sau sintetice sau artificiale discontinue sau extrudarea firelor de filamente sintetice sau artificiale, în fiecare dintre cazuri însoțită de țesere sau Țesere însoțită de vopsire sau de îmbrăcare sau Imprimare însoțită de cel puțin două operațiuni de pregătire sau de finisare (cum ar fi spălarea, albirea, mercerizarea, termofixarea, scămoșarea, calandrarea, tratarea anticontrație, finisarea permanentă, decatarea, impregnarea, repasarea și noparea), cu condiția ca valoarea țesăturilor neimprimare utilizate să nu depășească 47,5 % din prețul franco fabrică al produsului ⁽⁶⁸⁾ :
5906	Țesături cauciucate, altele decât cele de la poziția 5902	
	- Materiale tricotate sau croșetate	Filarea fibrelor naturale și/sau sintetice sau artificiale discontinue sau extrudarea firelor de filamente sintetice sau artificiale, în fiecare dintre cazuri însoțită de tricotare sau Tricotare însoțită de vopsire sau de îmbrăcare sau Vopsirea firelor din fibre naturale însoțită de tricotare ⁽⁶⁹⁾ -
	- Alte țesături obținute din fire de filamente sintetice, cu un conținut de textile în proporție de peste 90 % din greutate	Extrudarea fibrelor sintetice sau artificiale însoțită de țesere
	- Altele	Țesere însoțită de vopsire sau de îmbrăcare sau Vopsirea firelor din fibre naturale însoțită de țesere
5907	Alte țesături impregnate, îmbrăcate sau acoperite; pânze pictate pentru decoruri de teatru, decoruri pentru studiouri sau pentru utilizări similare	Țesere însoțită de vopsire, de plușare sau de îmbrăcare sau Plușare însoțită de vopsire sau de imprimare sau Imprimare însoțită de cel puțin două operațiuni de pregătire sau de finisare (cum ar fi spălarea, albirea, mercerizarea, termofixarea, scămoșarea, calandrarea, tratarea anticontrație, finisarea permanentă, decatarea, impregnarea, repasarea și noparea), cu condiția ca valoarea țesăturilor neimprimare utilizate să nu depășească 47,5 % din prețul franco fabrică al produsului
5908	Fituluri textile țesute, împletite sau tricotate, pentru lămpi, lămpi de gătit, brichete, lumânări sau articole similare; manșoane pentru lămpi cu incandescență și tricoturi tubulare, care servesc la fabricarea acestora,	

⁶⁸

Pentru condițiile speciale aplicabile produselor confecționate dintr-un amestec de materiale textile, a se vedea nota introductivă 6.

⁶⁹

Pentru condițiile speciale aplicabile produselor confecționate dintr-un amestec de materiale textile, a se vedea nota introductivă 6.

Poziția în Sistemul armonizat	Denumirea produselor	Operațiuni care conferă caracter original (prelucrarea sau transformarea materialelor neoriginare care conferă caracter original)
(1)	(2)	(3)
	impregnate sau nu	
	- Manșoane pentru lămpi cu incandescență, impregnate	Fabricare din tricoturi tubulare care servesc la fabricarea manșoanelor pentru lămpi
	- Altele	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul
5909 - 5911	Articole textile pentru utilizări tehnice:	
	- Discuri și coroane de polizat, altele decât cele din pâslă, de la poziția 5911	Țesere
	- Țesături de tipul celor utilizate în mod obișnuit la fabricarea hârtiei sau pentru alte utilizări tehnice, dublate cu pâslă sau nu, fie că sunt sau nu sunt impregnate sau îmbrăcate, tubulare sau fără sfârșit, cu urzeală și/sau băteală simplă sau multiplă, sau țesute plat, cu urzeală și/sau băteală multiplă de la poziția 5911	Extrudarea fibrelor sintetice sau artificiale sau filarea fibrelor naturale și/sau a fibrelor sintetice sau artificiale discontinue, în fiecare dintre cazuri însoțită de țesere <i>sau</i> Țesere însoțită de vopsire sau de îmbrăcare Pot fi utilizate numai următoarele fibre: — fibre de nucă de cocos; — fire de politetrafluoretilenă⁷⁰; — fire de poliamidă, răsucite și îmbrăcate, impregnate sau acoperite cu rășină fenolică; — fire din fibre textile sintetice de poliamidă aromatică, obținute prin policondensarea meta-fenilendiaminei și a acidului izoftalic; — monofire de politetrafluoretilenă⁷¹; — fire din fibre textile sintetice din poli-parafenilen tereftalamidă; — fire din fibre de sticlă, îmbrăcate cu rășini fenolice și acoperite cu fire acrilice⁷²; — monofilamente din copoliester ale unui poliester, ale unei rășini de acid tereftalic, de 1,4-ciclohexandietanol și de acid izoftalic
	- Altele	Extrudarea fibrelor sintetice sau artificiale sau filarea fibrelor naturale sau a fibrelor sintetice sau artificiale discontinue, însoțite de țesere ⁽⁷³⁾ <i>sau</i> Țesere însoțită de vopsire sau de îmbrăcare
Capitolul 60	Materiale tricotate sau croșetate	Filarea fibrelor naturale și/sau sintetice sau artificiale discontinue sau extrudarea firelor de filamente sintetice sau artificiale, în fiecare dintre cazuri însoțită de tricotare <i>sau</i> Tricotare însoțită de vopsire, de plușare sau de îmbrăcare <i>sau</i> Plușare însoțită de vopsire sau de imprimare <i>sau</i> Vopsirea firelor din fibre naturale însoțită de tricotare <i>sau</i> Torsadare sau texturare însoțită de tricotare, cu condiția ca valoarea firelor netorsadate/netexturate utilizate să nu depășească 47,5 % din prețul franco fabrică al

70

Utilizarea acestui produs este limitată la fabricarea țesăturilor de tipul celor utilizate la mașinile de fabricare a hârtiei.

71

Utilizarea acestui produs este limitată la fabricarea țesăturilor de tipul celor utilizate la mașinile de fabricare a hârtiei.

72

Utilizarea acestui produs este limitată la fabricarea țesăturilor de tipul celor utilizate la mașinile de fabricare a hârtiei.

73

Pentru condițiile speciale aplicabile produselor confecționate dintr-un amestec de materiale textile, a se vedea nota introductivă 6.

Poziția în Sistemul armonizat	Denumirea produselor	Operațiuni care conferă caracter original (prelucrarea sau transformarea materialelor neoriginare care conferă caracter original)
(1)	(2)	(3)
		produsului
Capitolul 61	Îmbrăcăminte și accesorii de îmbrăcăminte, tricotate sau croșetate:	
	- Obținute prin coaserea sau asamblarea în alt mod a două sau mai multe articole tricotate sau croșetate care au fost croite sau obținute direct în formă	Tricotare și confecționare (inclusiv croire) ⁽⁷⁴⁾ ⁽⁷⁵⁾
	- Altele	Filarea fibrelor naturale și/sau sintetice sau artificiale discontinue sau extrudarea firelor de filamente sintetice sau artificiale, în fiecare dintre cazuri însoțită de tricotare (articole tricotate direct în formă) sau Vopsirea firelor din fibre naturale însoțită de tricotare (articole tricotate direct în formă) ⁽⁷⁶⁾
Ex capitolul 62	Îmbrăcăminte și accesorii de îmbrăcăminte, altele decât cele tricotate sau croșetate; cu următoarele excepții:	Țesere însoțită de confecționare (inclusiv croire) sau Confecționare precedată de imprimare însoțită de cel puțin două operațiuni de pregătire sau de finisare (cum ar fi spălarea, albirea, mercerizarea, termofixarea, scămoșarea, calandrarea, tratarea anticontrație, finisarea permanentă, decatarea, impregnarea, repasarea și noparea), cu condiția ca valoarea țesăturilor neimprimare utilizate să nu depășească 47,5 % din prețul franco fabrică al produsului ⁽⁷⁷⁾ ⁽⁷⁸⁾
ex 6202, ex 6204, ex 6206, ex 6209 și ex 6211	Îmbrăcăminte pentru femei, fete și sugari; alte accesorii de îmbrăcăminte confecționate pentru sugari, brodate	Țesere însoțită de confecționare (inclusiv croire) sau Fabricare din țesături nebrodate, cu condiția ca valoarea țesăturilor nebrodate să nu depășească 40 % din prețul franco fabrică al produsului ⁽⁷⁹⁾
ex 6210 și ex 6216	Echipamente ignifuge din țesături acoperite cu folie de poliester aluminizat	Țesere însoțită de confecționare (inclusiv croire) sau Îmbrăcare, cu condiția ca valoarea țesăturilor neîmbrăcate utilizate să nu depășească 40 % din prețul franco fabrică al produsului, însoțită de confecționare (inclusiv croire) ⁽⁸⁰⁾
ex 6212	Sutiene, brăuri, corsete, bretele, suspensoare, jartiere și articole similare și părțile lor, tricotate sau croșetate	
	- Obținute prin coaserea sau prin asamblarea în alt mod a două sau mai multe articole tricotate sau croșetate care au fost fie croite în formă, fie obținute direct în formă	Tricotare și confecționare (inclusiv croire) ⁽⁸¹⁾ ⁽⁸²⁾

⁷⁴ Pentru condițiile speciale aplicabile produselor confecționate dintr-un amestec de materiale textile, a se vedea nota introductivă 6.

⁷⁵ A se vedea nota introductivă 7.

⁷⁶ Pentru condițiile speciale aplicabile produselor confecționate dintr-un amestec de materiale textile, a se vedea nota introductivă 6.

⁷⁷ Pentru condițiile speciale aplicabile produselor confecționate dintr-un amestec de materiale textile, a se vedea nota introductivă 6.

⁷⁸ A se vedea nota introductivă 7.

⁷⁹ A se vedea nota introductivă 7.

⁸⁰ A se vedea nota introductivă 7.

⁸¹ Pentru condițiile speciale aplicabile produselor confecționate dintr-un amestec de materiale textile, a se vedea nota introductivă 6.

Poziția în Sistemul armonizat	Denumirea produselor	Operațiuni care conferă caracter original (prelucrarea sau transformarea materialelor neoriginare care conferă caracter original)
(1)	(2)	(3)
	- Altele	Filarea fibrelor naturale și/sau sintetice sau artificiale discontinue sau extrudarea firelor de filamente sintetice sau artificiale, în fiecare dintre cazuri însoțită de tricotare (articole tricotate direct în formă) sau Vopsirea firelor din fibre naturale însoțită de tricotare (articole tricotate direct în formă) ⁽⁸³⁾
6213 și 6214	Batiste, șaluri, eșarfe, fulare, mantile, voaluri, voalete și articole similare:	
	- Brodate	Țesere însoțită de confecționare (inclusiv croire) sau Fabricare din țesături nebrodate, cu condiția ca valoarea țesăturilor nebrodate să nu depășească 40 % din prețul franco fabrică al produsului ⁽⁸⁴⁾ sau Confecționare precedată de imprimare însoțită de cel puțin două operațiuni de pregătire sau de finisare (cum ar fi spălarea, albirea, mercerizarea, termofixarea, scămoșarea, calandrarea, tratarea anticontrație, finisarea permanentă, decatarea, impregnarea, repasarea și noparea), cu condiția ca valoarea țesăturilor neimprimare utilizate să nu depășească 47,5 % din prețul franco fabrică al produsului ⁽⁸⁵⁾⁽⁸⁶⁾
	- Altele	Țesere însoțită de confecționare (inclusiv croire) sau Confecționare urmată de imprimare însoțită de cel puțin două operațiuni pregătitoare de finisare (cum ar fi spălarea, albirea, mercerizarea, termofixarea, scămoșarea, calandrarea, tratarea anticontrație, finisarea permanentă, decatarea, impregnarea, repasarea și noparea), cu condiția ca valoarea țesăturilor neimprimare utilizate să nu depășească 47,5 % din prețul franco fabrică al produsului ⁽⁸⁷⁾⁽⁸⁸⁾
6217	Alte accesorii de îmbrăcăminte confecționate; părți de îmbrăcăminte sau de accesorii de îmbrăcăminte, altele decât cele de la poziția 6212:	
	- Brodate	Țesere însoțită de confecționare (inclusiv croire) sau Fabricare din țesături nebrodate, cu condiția ca valoarea țesăturilor nebrodate să nu depășească 40 % din prețul franco fabrică al produsului ⁽⁸⁹⁾
	- Echipamente ignifuge din țesături acoperite cu folie de poliester aluminizat	Țesere însoțită de confecționare (inclusiv croire) sau Îmbrăcare, cu condiția ca valoarea țesăturilor neîmbrăcate utilizate să nu depășească 40 % din prețul franco fabrică al produsului, însoțită de confecționare (inclusiv croire) ⁽⁹⁰⁾

82

A se vedea nota introductivă 7.

83

Pentru condițiile speciale aplicabile produselor confecționate dintr-un amestec de materiale textile, a se vedea nota introductivă 6.

84

A se vedea nota introductivă 7.

85

Pentru condițiile speciale aplicabile produselor confecționate dintr-un amestec de materiale textile, a se vedea nota introductivă 6.

86

A se vedea nota introductivă 7.

87

Pentru condițiile speciale aplicabile produselor confecționate dintr-un amestec de materiale textile, a se vedea nota introductivă 6.

88

A se vedea nota introductivă 7.

89

A se vedea nota introductivă 7.

Poziția în Sistemul armonizat	Denumirea produselor	Operațiuni care conferă caracter original (prelucrarea sau transformarea materialelor neoriginare care conferă caracter original)
(1)	(2)	(3)
	- Inserții pentru gulere și manșete, decupate	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul, în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 40 % din prețul franco fabrică al produsului
	- Altele	Țesere însoțită de confecționare (inclusiv croire) ⁽⁹¹⁾
Ex capitolul 63	Alte articole textile confecționate; seturi; îmbrăcăminte purtată sau uzată și articole textile purtate sau uzate; zdrențe; cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul
6301 - 6304	Pături, pleduri, lenjerie de pat etc.; perdele etc.; alte articole de mobilier:	
	- Din pâslă, din materiale neșesute	Extrudarea fibrelor sintetice sau artificiale sau utilizarea fibrelor naturale, în fiecare dintre cazuri însoțită de un procedeu care nu implică țesere, inclusiv tricotare și confecționare (inclusiv croire) ⁽⁹²⁾
	- Altele:	
	-- Brodate	Țesere sau tricotare însoțită de confecționare (inclusiv croire) (se adaugă o referire la toleranță) ⁹³ sau Fabricare din țesături nebrodate, cu condiția ca valoarea țesăturilor nebrodate să nu depășească 40 % din prețul franco fabrică al produsului ⁽⁹⁴⁾
	-- Altele	Țesere sau tricotare însoțită de confecționare (inclusiv croire)
6305	Saci și săculeți de tipul celor utilizați pentru ambalarea mărfurilor	Extrudarea firelor sintetice sau artificiale sau filarea fibrelor naturale și/sau a fibrelor sintetice sau artificiale discontinue, însoțite de țesere sau tricotare și confecționare (inclusiv croire) ⁽⁹⁵⁾
6306	Prelate, storuri pentru exterior și umbrare; corturi; vele pentru ambarcațiuni, planșe cu velă sau cărucioare cu velă; articole de camping:	
	- Din materiale neșesute	Extrudarea fibrelor sintetice sau artificiale sau a fibrelor naturale, în fiecare dintre cazuri însoțită de aplicarea unor tehnici care nu implică țesut, inclusiv tricotare
	- Altele	Țesere însoțită de confecționare (inclusiv croire) ⁽⁹⁶⁾ ⁽⁹⁷⁾ sau Îmbrăcare, cu condiția ca valoarea țesăturilor neîmbrăcate utilizate să nu depășească 40 % din prețul franco fabrică al produsului, însoțită de confecționare (inclusiv croire)
6307	Alte articole confecționate, inclusiv tipare de îmbrăcăminte	Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 40% din prețul franco fabrică al produsului

⁹⁰ A se vedea nota introductivă 7.

⁹¹ A se vedea nota introductivă 7.

⁹² Pentru condițiile speciale aplicabile produselor confecționate dintr-un amestec de materiale textile, a se vedea nota introductivă 6.

⁹³ A se vedea nota introductivă 7.

⁹⁴ A se vedea nota introductivă 7.

⁹⁵ Pentru condițiile speciale aplicabile produselor confecționate dintr-un amestec de materiale textile, a se vedea nota introductivă 6.

⁹⁶ Pentru condițiile speciale aplicabile produselor confecționate dintr-un amestec de materiale textile, a se vedea nota introductivă 6.

⁹⁷ A se vedea nota introductivă 7.

Poziția în Sistemul armonizat	Denumirea produselor	Operațiuni care conferă caracter original (prelucrarea sau transformarea materialelor neoriginare care conferă caracter original)
(1)	(2)	(3)
6308	Seturi compuse din bucăți de țesături și din fire, cu sau fără accesorii, pentru confecționarea covoarelor, a tapiseriilor, a fețelor de masă sau a prosoapelor brodate sau a articolelor textile similare, condiționate pentru vânzarea cu amănuntul	Fiecare articol din set trebuie să respecte regula care i s-ar aplica dacă nu ar face parte din setul respectiv. Cu toate acestea, pot fi încorporate articole neoriginare, cu condiția ca valoarea lor totală să nu depășească 15 % din prețul franco fabrică al setului
Ex capitolul 64	Încălțăminte, ghetre și articole similare; părți ale acestor articole; cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția asamblărilor formate din fețe de încălțăminte fixate de tălpile interioare sau de alte părți inferioare de la poziția 6406
6406	Părți de încălțăminte (inclusiv fețe, fixate sau nu pe tălpi, altele decât tălpile exterioare); tălpi interioare detașabile, brânțuri și articole similare detașabile; ghetre, jambiere și articole asemănătoare și părți ale acestora	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul
Capitolul 65	Obiecte de acoperit capul și părți ale acestora	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul
Capitolul 66	Umbrele de ploaie, umbrele de soare, bastoane, bastoane-scaun, bice, cravașe și părți ale acestora;	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului
Capitolul 67	Pene și puf prelucrate și articole din pene sau din puf; flori artificiale; articole din păr uman	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul
ex capitolul 68	Articole din piatră, ipsos, ciment, azbest, mică sau materiale similare, cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului
ex 6803	Articole din ardezie naturală sau din ardezie aglomerată (ardezină)	Fabricare din ardezie prelucrată
ex 6812	Articole din azbest; articole din amestecuri pe bază de azbest sau din amestecuri pe bază de azbest și carbonat de magneziu;	Fabricare din materiale de la orice poziție
ex 6814	Articole din mică, inclusiv mică aglomerată sau reconstituită, inclusiv pe suport de hârtie, de carton sau din alte materiale	Fabricare din mică prelucrată (inclusiv mică aglomerată sau reconstituită)
Capitolul 69	Produse ceramice	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului

Poziția în Sistemul armonizat	Denumirea produselor	Operațiuni care conferă caracter original (prelucrarea sau transformarea materialelor neoriginare care conferă caracter original)
(1)	(2)	(3)
ex capitolul 70	Sticlă și articole din sticlă; cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului
7006	Sticlă de la poziția 7003, 7004 sau 7005, curbată, bizotată, gravată, perforată,	
	– Plăci de sticlă (substraturi) acoperite cu un strat subțire de dielectric, semiconductoare în conformitate cu standardele SEMII ⁹⁸	Fabricare din plăci de sticlă neacoperite (substraturi) de la poziția 7006
	– Altele	Fabricare din materialele de la poziția 7001
7010	Damigene, sticle, flacoane, borcane, căni, ambalaje tubulare, fiole și alte recipiente din sticlă folosite pentru transport sau ambalare; recipiente din sticlă pentru conserve; dopuri, capace și alte dispozitive de închidere, din sticlă	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul <i>sau</i> Tăierea obiectelor de sticlă, cu condiția ca valoarea obiectului de sticlă netăiat să nu depășească 50 % din prețul franco fabrică al produsului
7013	Obiecte din sticlă pentru servicii de masă, pentru bucătărie, toaletă, birou, pentru decorarea locuințelor sau pentru utilizări similare, altele decât cele de la pozițiile 7010 sau 7018	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul <i>sau</i> Tăierea obiectelor de sticlă, cu condiția ca valoarea obiectului de sticlă netăiat să nu depășească 50 % din prețul franco fabrică al produsului <i>sau</i> Decorarea manuală (cu excepția imprimării serigrafice) a obiectelor de sticlă suflată manual, cu condiția ca valoarea obiectului de sticlă suflată manual să nu depășească 50 % din prețul franco fabrică al produsului
ex capitolul 71	Perle naturale sau de cultură, pietre prețioase sau semiprețioase, metale prețioase, metale placate sau dublate cu metale prețioase și articole din aceste materiale; imitații de bijuterii; monede, cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului
7106, 7108 și 7110	Metale prețioase:	
	În formă brută	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la pozițiile 7106, 7108 și 7110 <i>sau</i> Separare electrolitică, termică sau chimică a metalelor prețioase de la poziția 7106, 7108 sau 7110 <i>sau</i> Fuziunea și/sau alierea metalelor prețioase de la poziția 7106, 7108 sau 7110, între ele

⁹⁸

SEMII – *Semiconductor Equipment and Materials Institute Incorporated* (Institutul de Echipamente și Materiale Semiconductoare).

Poziția în Sistemul armonizat	Denumirea produselor	Operațiuni care conferă caracter original (prelucrarea sau transformarea materialelor neoriginare care conferă caracter original)
(1)	(2)	(3)
		sau cu metale comune
	- Semiprelucrate sau sub formă de pulbere	Fabricare din metale prețioase în formă brută
ex 7107, ex 7109 și ex 7111	Metale placate sau dublate cu metale prețioase, semiprelucrate	Fabricare din metale placate sau dublate cu metale prețioase, în formă brută
7115	Alte articole din metale prețioase sau din metale placate sau dublate cu metale prețioase	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul
7117	Imitații de bijuterii	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul <i>sau</i> Fabricare din părți din metale comune, neaurite, neargintate și neplatinat, cu condiția ca valoarea tuturor materialelor utilizate să nu depășească 50 % din prețul franco fabrică al produsului
ex capitolul 72	Fontă, fier și oțel; cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul
7207	Semifabricate din fier sau din oțeluri nealiat	Fabricare din materiale de la poziția 7201, 7202, 7203, 7204, 7205 sau 7206
7208 - 7216	Produse laminate plate, bare și tije, profile din fier sau din oțeluri nealiat	Fabricare din lingouri sau alte forme primare sau materiale semifabricate de la poziția 7206 sau 7207
7217	Sârmă din fier sau din oțeluri nealiat	Fabricare din materialele semifabricate de la poziția 7207
7218 91 și 7218 99	Semifabricate	Fabricare din materiale de la poziția 7201, 7202, 7203, 7204, 7205 sau de la subpoziția 7218 10
7219 - 7222	Produse laminate plate, bare, tije și profile din oțeluri inoxidabile	Fabricare din lingouri sau alte forme primare sau materiale semifabricate de la poziția 7218
7223	Sârmă, din oțeluri inoxidabile	Fabricare din materialele semifabricate de la poziția 7218
7224 90	Semifabricate	Fabricare din materiale de la poziția 7201, 7202, 7203, 7204, 7205 sau de la subpoziția 7224 10
7225 - 7228	Produse laminate plate, bare și tije, laminate la cald, rulate în spire nearanjate; profile din alte oțeluri aliate; bare și tije tubulare pentru foraj, din oțeluri aliate sau nealiat	Fabricare din lingouri sau alte forme primare sau materiale semifabricate de la poziția 7206, 7207, 7218 sau 7224
7229	Sârmă din alte oțeluri aliate	Fabricare din materialele semifabricate de la poziția 7224
ex capitolul 73	Articole din fontă, din fier sau din oțel; cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul
ex 7301	Palplanșe	Fabricare din materialele de la poziția 7207
7302	Materiale de construcții pentru liniile ferate, din fontă, din fier sau din oțel: șine, contrașine și cremaliere, ace de macaz, inimi de macaz, macazuri și alte elemente de încrucișare sau de schimbare de cale, traverse, eclise de îmbinare, cuzineți, pene de fixare	Fabricare din materialele de la poziția 7206

Poziția în Sistemul armonizat	Denumirea produselor	Operațiuni care conferă caracter original (prelucrarea sau transformarea materialelor neoriginare care conferă caracter original)
(1)	(2)	(3)
	(plăci de bază), plăci de așezare, plăci de strângere, plăci și bare de ecartament și alte piese special concepute pentru așezarea, îmbinarea sau fixarea șinelor	
7304, 7305 și 7306	Tuburi, țevi și profile tubulare, fără sudură, din fier sau din oțel	Fabricare din materiale de la poziția 7206, 7207, 7208, 7209, 7210, 7211, 7212, 7218, 7219, 7220 sau 7224
ex 7307	Accesorii de țevărie din oțeluri inoxidabile	Turnare, găurire, alezaj, filetare, debavurare și sablare a matrițelor forjate, cu condiția ca valoarea totală a matrițelor forjate să nu depășească 35 % din prețul franco fabrică al produsului
7308	Construcții și părți de construcții (de exemplu poduri și elemente de poduri, porți de ecluze, turnuri, piloni, stâlpi, coloane, șarpante, acoperișuri, uși și ferestre și tocurele lor, pervazuri și praguri, obloane, balustrade) din fontă, din fier sau din oțel, cu excepția construcțiilor prefabricate de la poziția 9406; table, tole, tije, bare, profile, țevi și produse similare, din fontă, fier sau oțel, pregătite în vederea utilizării lor în construcții	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția materialelor de la aceeași poziție cu produsul. Cu toate acestea, profilele obținute prin sudare de la poziția 7301 nu pot fi utilizate
ex 7315	Lanțuri antiderapante	Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor de la poziția 7315 utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
ex capitolul 74	Cupru și articole din cupru; cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul
7403	Cupru rafinat și aliaje de cupru, în formă brută	Fabricare din materiale de la orice poziție
Capitolul 75	Nichel și articole din nichel	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul
ex capitolul 76	Aluminiu și articole din aluminiu; cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul
7601	Aluminiu în formă brută	Fabricare din materiale de la orice poziție
7607	Folii și benzi subțiri din aluminiu (fie că sunt sau nu sunt imprimate sau fixate pe hârtie, pe carton, pe materiale plastice sau pe alte suporturi similare), cu o grosime de maximum 0,2 mm (fără suport)	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția materialelor de la aceeași poziție cu produsul și de la poziția 7606
Capitolul 77	Rezervat pentru o eventuală utilizare ulterioară în Sistemul armonizat	
ex capitolul 78	Plumb și articole din plumb; cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul
7801	Plumb în formă brută:	
	- Plumb rafinat	Fabricare din materiale de la orice poziție
	- Altele	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția materialelor de la aceeași poziție cu produsul. Cu toate acestea, nu pot fi utilizate deșeurile și resturile de la poziția 7802

Poziția în Sistemul armonizat	Denumirea produselor	Operațiuni care conferă caracter original (prelucrarea sau transformarea materialelor neoriginare care conferă caracter original)
(1)	(2)	(3)
Capitolul 79	Zinc și articole din zinc:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul
Capitolul 80	Staniu și articole din staniu	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul
Capitolul 81	Alte metale comune; materiale metaloceramice; articole din aceste materiale	Fabricare din materiale de la orice poziție
ex capitolul 82	Unelte și scule, articole de cuțitărie și tacâmuri, din metale comune; părți ale acestor articole, din metale comune; cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului
8206	Unelte de la cel puțin două din pozițiile 8202–8205, prezentate în seturi pentru vânzarea cu amănuntul	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la pozițiile 8202–8205. Cu toate acestea, pot fi incluse în set unelte de la pozițiile 8202-8205, cu condiția ca valoarea lor totală să nu depășească 15 % din prețul franco fabrică al setului
8211	Cuțite (altele decât cele de la poziția 8208) cu lamă tăietoare sau zimțată, inclusiv cosoare care se închid, și lamele acestora	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția materialelor de la aceeași poziție cu produsul. Cu toate acestea, pot fi utilizate lame de cuțit și mânere din metale comune
8214	Alte articole de cuțitărie (de exemplu, mașini de tuns, cuțite de tranșat sau de tocat, satăre de măcelărie sau de bucătărie, cuțite de tăiat hârtie); instrumente și seturi de instrumente pentru manichiură sau pedichiură (inclusiv pile de unghii)	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția materialelor de la aceeași poziție cu produsul. Cu toate acestea, pot fi utilizate mânere din metale comune
8215	Linguri, furculițe, polonice, spumiere, palete pentru prăjituri, cuțite speciale pentru pește sau pentru unt, clești pentru zahăr și tacâmuri și articole similare	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția materialelor de la aceeași poziție cu produsul. Cu toate acestea, pot fi utilizate mânere din metale comune
ex capitolul 83	Articole diverse din metale comune, cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului
ex 8302	Alte cadre, articole de feronerie și articole similare pentru construcții, închizători automate pentru uși	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția materialelor de la aceeași poziție cu produsul. Cu toate acestea, pot fi utilizate alte materiale de la poziția 8302, cu condiția ca valoarea lor totală să nu depășească 20 % din prețul franco fabrică al produsului
ex 8306	Statuete și alte obiecte de ornament, din metale comune	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția materialelor de la aceeași poziție cu produsul. Cu toate acestea, pot fi utilizate alte materiale de la poziția 8306, cu condiția ca valoarea lor totală să nu depășească 30 % din prețul franco fabrică al produsului
ex capitolul 84	Reactoare nucleare, cazane, mașini, aparate și dispozitive mecanice; părți ale acestora; cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului
8401	Reactoare nucleare; elemente combustibile (cartușe) neiradiate pentru	Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului

Poziția în Sistemul armonizat	Denumirea produselor	Operațiuni care conferă caracter original (prelucrarea sau transformarea materialelor neoriginare care conferă caracter original)
(1)	(2)	(3)
	reactoare nucleare; mașini și aparate pentru separare izotopică	
8407	Motoare cu piston alternativ sau rotativ, cu aprindere prin scântee (motoare cu explozie)	Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
8408	Motoare cu piston, cu aprindere prin compresie (motoare diesel sau semidiesel)	Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
8427	Cărucioare-stivuitoare; alte cărucioare de manevrare echipate cu un dispozitiv de ridicat	Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului
8482	Rulmenți cu bile, cu galeți, cu role sau cu ace	Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
ex capitolul 85	Mașini, aparate și echipamente electrice și părți ale acestora; aparate de înregistrare sau de reproducere a sunetelor; aparate de televiziune de înregistrare sau de reproducere a imaginilor și a sunetelor și piese și accesorii ale acestor aparate; cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului
8501, 8502	Motoare și generatoare electrice; grupuri electrogene și convertizoare rotative electrice	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul și de la poziția 8503 <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
8513	Lămpi electrice portabile, care funcționează cu ajutorul sursei proprii de energie (de exemplu, pile, acumulatori, magnetouri), altele decât aparatele de iluminat de la poziția 8512	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția materialelor de la aceeași poziție cu produsul. <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
8519	Aparate de înregistrare și de reproducere a sunetului	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul și de la poziția 8522 <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
8521	Aparate de înregistrare sau de reproducere videofonică, încorporând sau nu un receptor de semnale videofonice	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul și de la poziția 8522 <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
8523	Suporturi neînregistrate pregătite pentru înregistrarea sunetului sau pentru înregistrări similare, altele decât produsele de la capitolul 37	Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
8525	Aparate de emisie pentru radiodifuziune sau	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul și de la poziția 8529

Poziția în Sistemul armonizat	Denumirea produselor	Operațiuni care conferă caracter original (prelucrarea sau transformarea materialelor neoriginare care conferă caracter original)
(1)	(2)	(3)
	televiziune, fie că încorporează sau nu un aparat de recepție sau un aparat de înregistrare sau de reproducere a sunetului; camere de televiziune, aparate de fotografiat digitale și alte camere video cu înregistrare	<i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
8526	Aparate de radiodetecție și de radiosondaj (radar), aparate de radionavigație și aparate de radiotelecomandă	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul și de la poziția 8529 <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
8527	Aparate de recepție pentru radiodifuziune, combinate sau nu, în același corp, cu un aparat de înregistrare sau de reproducere a sunetului sau cu un ceas	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul și de la poziția 8529 <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
8528	Monitoare și proiectoare, care nu încorporează un aparat de recepție de televiziune; aparate de recepție de televiziune, încorporând sau nu un aparat de recepție de radiodifuziune sau un aparat de înregistrare sau de reproducere a sunetului sau a imaginilor	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul și de la poziția 8529 <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
8535 - 8537	Aparatură pentru comutarea, tăierea, protecția, branșarea, racordarea sau conectarea circuitelor electrice; conectori pentru fibre optice, fascicule sau cabluri de fibre optice; tablouri, panouri, console, pupitre, dulapuri și alte suporturi pentru controlul sau distribuția energiei electrice	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul și de la poziția 8538 <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
8540 11 și 8540 12	Tuburi catodice pentru receptoare de televiziune, inclusiv tuburile pentru monitoare video	Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
8542 31 - 8542 33 și 8542 39	Circuite integrate monolitice	Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului <i>sau</i> Operațiunea de difuziune, în care circuitele integrate sunt formate pe un substrat semiconductor prin introducerea selectivă a unui dopant corespunzător, fie că este sau nu este asamblată și/sau testată într-o țară terță
8544	Fire, cabluri (inclusiv cabluri coaxiale) și alte conductoare electrice izolate (fie că sunt sau nu sunt emailate sau oxidate anodic), cu sau fără conectori; cabluri din fibre optice, constituite din fibre izolate individual, echipate sau nu cu conductoare	Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului

Poziția în Sistemul armonizat	Denumirea produselor	Operațiuni care conferă caracter original (prelucrarea sau transformarea materialelor neoriginare care conferă caracter original)
(1)	(2)	(3)
	electrice sau prevăzute cu conectori	
8545	Electrozi din cărbune, perii din cărbune, cărbuni pentru lămpi sau pentru baterii și alte articole din grafit sau din alt cărbune, cu sau fără metal, pentru utilizări electrice	Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului
8546	Izolatori electrici din orice material	Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
8547	Piese izolante, în întregime din materiale izolante sau conținând piese simple metalice de asamblare (de exemplu dulii cu filet) încorporate în masă, pentru mașini, aparate sau instalații electrice, altele decât izolatoarii de la poziția 8546; tuburi izolatoare și piesele lor de racordare, din metale comune, izolate în interior	Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
8548	Deșeuri și resturi de pile, de baterii de pile și de acumulate electrice; pile și baterii de pile electrice scoase din uz și acumulate electrice scoase din uz; piese electrice de mașini sau aparate, nedenumite și necuprinse în altă parte la acest capitol	Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
Capitolul 86	Vehicule și material rulant de cale ferată și tramvai și piese ale acestora; material fix de cale ferată sau similare; aparate mecanice (inclusiv electromecanice) de semnalizare a traficului:	Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului
ex capitolul 87	Vehicule terestre, altele decât materialul rulant de cale ferată și tramvai; piese și accesorii ale acestora; cu următoarele excepții:	Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
8711	Motociclete (inclusiv mopede) și biciclete, triciclete sau similare, echipate cu pedale și motor auxiliar, cu sau fără ataș; ataș	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul sau Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
ex capitolul 88	Vehicule aeriene și spațiale și piese ale acestora; cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul sau Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului
ex 8804	Rotoșute	Fabricare din materiale de la orice poziție, inclusiv alte materiale de la poziția 8804 sau Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din

Poziția în Sistemul armonizat	Denumirea produselor	Operațiuni care conferă caracter original (prelucrarea sau transformarea materialelor neoriginare care conferă caracter original)
(1)	(2)	(3)
		prețul franco fabrică al produsului
Capitolul 89	Vapoare, nave și dispozitive plutitoare	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului
ex capitolul 90	Instrumente și aparate optice, fotografice sau cinematografice, de măsură, de control sau de precizie; instrumente și aparate medico-chirurgicale; piese și accesorii ale acestora, cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului
9002	Lentile, prisme, oglinzi și alte elemente optice din orice material, montate, pentru instrumente sau aparate, altele decât cele din sticlă neprelucrată optic	Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
9033	Piese și accesorii, nedenumite și necuprinse în altă parte în acest capitol, pentru mașini, aparate, instrumente sau articole de la capitolul 90	Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
Capitolul 91	Ceasuri și piese ale acestora	Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului
Capitolul 92	Instrumente muzicale; piese și accesorii ale acestora	Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului
Capitolul 93	Arme și muniții; părți și accesorii ale acestora	Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 50 % din prețul franco fabrică al produsului
Capitolul 94	Mobilă; articole de pat, saltele și suporturi pentru saltele, perne și articole similare; aparate de iluminat nedenumite și necuprinse în altă parte; lămpi pentru reclame luminoase, însemne luminoase, plăci indicatoare luminoase și articole similare; construcții prefabricate	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului
ex capitolul 95	Jucării, jocuri, articole sportive; părți și accesorii ale acestora, cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului
ex 9506	Croșe de golf și componente ale acestora	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția materialelor de la aceeași poziție cu produsul. Cu toate acestea, pot fi utilizate eboșe pentru fabricarea capetelor croselor de golf
ex capitolul 96	Articole diverse, cu următoarele excepții:	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul <i>sau</i> Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului
9601 și 9602	Fildeș, os, carapace de	Fabricare din materiale de la orice poziție

Poziția în Sistemul armonizat	Denumirea produselor	Operațiuni care conferă caracter original (prelucrarea sau transformarea materialelor neoriginare care conferă caracter original)
(1)	(2)	(3)
	broască țestoasă, coarne de animale, corali, sidef și alte materiale de origine animală pentru fasonat, prelucrate, și articole din aceste materiale (inclusiv produsele obținute prin turnare). Materiale vegetale sau minerale prelucrate pentru fasonat și articole din aceste materiale; articole modelate sau fasonate din ceară, parafină, stearină, gume naturale sau rășini naturale sau din paste de modelat și alte articole modelate sau fasonate, nedenumite și neincluse în altă parte; gelatină neîntărită prelucrată (cu excepția gelatinei de la poziția 3503) și articole din gelatină neîntărită	
9603	Mături și perii, inclusiv cele care constituie părți de mașini, de aparate sau de vehicule, mătură mecanice pentru folosire manuală, altele decât cele cu motor, mopuri și pământuri cu pene; fire și smocuri pregătite pentru confecționarea periilor; tampoane și role pentru zugrăvit, raclete (altele decât racletele cu rolă)	Fabricare în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului
9605	Seturi personale de toaletă de voiaj, de croitorie, pentru curățirea încălțămintei sau a hainelor	Fiecare articol din set trebuie să respecte regula care i s-ar aplica dacă nu ar face parte din setul respectiv. Cu toate acestea, pot fi utilizate articole neoriginare, cu condiția ca valoarea lor totală să nu depășească 15 % din prețul franco fabrică al setului
9606	Nasturi, butoni și capse; forme pentru nasturi și alte părți ale acestora; eboșe de nasturi	Fabricare: - din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul - în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului
9608	Stilouri și pixuri cu bilă; stilouri și markere cu vârf de păslă sau alte vârfuri poroase; stilouri cu peniță și alte stilouri; trăgătoare pentru desen; creioane mecanice; creioane mecanice; tocuri pentru stilouri, tocuri pentru creioane și articole similare; părți (inclusiv capace și agățători) ale acestor articole, cu excepția celor de la poziția 9609	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția materialelor de la aceeași poziție cu produsul. Cu toate acestea, se pot utiliza penițe sau vârfuri de peniță de la aceeași poziție cu produsul
9612	Panglici pentru mașini de scris și panglici similare, impregnate cu tuș sau cu cerneală sau altfel pregătite pentru a lăsa amprente, fie că sunt sau nu sunt montate pe bobine sau în cartușe;	Fabricare: - din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul - în cadrul căreia valoarea tuturor materialelor utilizate nu depășește 70 % din prețul franco fabrică al produsului

Poziția în Sistemul armonizat	Denumirea produselor	Operațiuni care conferă caracter original (prelucrarea sau transformarea materialelor neoriginare care conferă caracter original)
(1)	(2)	(3)
	Tușiere, impregnate sau nu, cu sau fără cutie	
9613 20	Brichete de buzunar, cu gaz, reîncărcabile	Fabricare în cadrul căreia valoarea totală a materialelor de la poziția 9613 utilizate nu depășește 30 % din prețul franco fabrică al produsului
9614	Pipe (inclusiv capete de pipe), porttrabucuri și portțigarete, și părți ale acestora	Fabricare din materiale de la orice poziție
Capitolul 97	Obiecte de artă, obiecte de colecție sau antichități	Fabricare din materiale de la orice poziție, cu excepția celor de la aceeași poziție cu produsul

APENDICELE III:

Formular pentru certificatul de circulație EUR.1

1. Certificatele de circulație EUR.1 se întocmesc folosind formularul al cărui model se găsește în prezentul apendice. Acest formular este tipărit în una sau mai multe dintre limbile în care este redactată prezenta decizie. Certificatele se întocmesc în una dintre aceste limbi în conformitate cu dispozițiile de drept intern al statului exportator. Dacă sunt completate de mână, certificatele se scriu cu cerneală și cu litere de tipar.
2. Formatul certificatului este de 210 x 297mm, pentru lungime putând fi admisă o toleranță maximă de plus 8mm sau minus 5mm. Hârtia utilizată trebuie să fie albă, dimensionată pentru scris, să nu conțină pastă mecanică și să nu cântărească mai puțin de 25g/m². Hârtia are un fond ghioșat, de culoare verde, scoțând în evidență orice falsificare efectuată cu mijloace mecanice sau chimice.
3. Statele exportatoare își pot rezerva dreptul de imprimare a certificatelor sau pot încredința acest drept tipografiilor autorizate. În acest din urmă caz, fiecare certificat trebuie să includă o trimitere la o astfel de autorizație. Fiecare certificat trebuie să conțină denumirea și adresa tipografiei sau un semn care să permită identificarea acesteia. De asemenea, certificatul are un număr de serie, tipărit sau nu, prin care poate fi identificat.

CERTIFICAT DE CIRCULAȚIE

1. Exportator (nume, adresă completă, țară)	EUR.1 Nr. A 000.000	
	A se vedea notele de pe verso înainte de completarea acestui formular	
	2. Certificat utilizat în schimburile comerciale preferențiale dintre	
3. Destinatar (nume, adresă completă, țară) (opțional)	și (a se insera țările, grupurile de țări sau teritoriile corespunzătoare)	
	4. Țara, grupul de țări sau teritoriul în care produsele sunt considerate originare	5. Țara, grupul de țări sau teritoriul de destinație
6. Informații privind transportul (opțional)	7. Observații	
8. Numărul articolului; mărci și numere; numărul și tipul ambalajelor ⁽¹⁾; descrierea mărfurilor	9. Masă brută (kg) sau alte unități de măsură (litri, m³ etc.)	10. Facturi (opțional)
11. VIZĂ APLICATĂ ÎN VAMĂ Declarație certificată Document de export ⁽²⁾ Formular Nr Birou vamal Țară emitentă sau teritoriu emitent Ștampila Data (Semnătura)	12. DECLARAȚIA EXPORTATORULUI Subsemnatul declar că mărfurile descrise mai sus îndeplinesc condițiile cerute pentru eliberarea prezentului certificat. Locul și data (Semnătura)	

(1) Dacă mărfurile nu sunt împachetate, indicați numărul articolelor sau menționați „în vrac”, după caz.

(2) Se completează numai în cazul în care reglementările țării exportatoare sau ale teritoriului impun acest lucru.

13. Cerere de verificare către:	14. Rezultatul verificării
Se solicită verificarea autenticității și a exactității prezentului certificat (Locul și data) Ștampila (Semnătura)	Verificarea efectuată demonstrează că prezentul certificat (*) ☐ a fost eliberat de către biroul vamal indicat și că informațiile pe care le conține sunt exacte. ☐ nu îndeplinește cerințele de autenticitate și exactitate (a se vedea observațiile anexate). (Locul și data) Ștampila (Semnătura) (*) Marcați X cu căsuța corespunzătoare.

NOTE

1. Certificatele nu trebuie să conțină ștersături sau cuvinte scrise unul peste celălalt. Orice modificări eventuale trebuie făcute prin ștergerea datelor incorecte și adăugarea eventualelor corecturi necesare. Orice astfel de modificare trebuie parafată de persoana care a întocmit certificatul și aprobată de autoritățile vamale ale țării sau ale teritoriului care a eliberat certificatul.
2. Articolele indicate în certificat se succed fără spațiu între ele și fiecare articol trebuie precedat de un număr de ordine. Imediat sub ultimul articol trebuie să se tragă o linie orizontală. Spațiile neutilizate trebuie barate astfel încât orice adăugări ulterioare să fie imposibile.
3. Mărfurile trebuie descrise în conformitate cu practicile comerciale și suficient de detaliat pentru a permite identificarea lor.

APENDICELE IV

Cerere de certificat de circulație EUR.1

1. Exportator (nume, adresă completă, țară)	EUR.1 Nr. A 000.000	
	A se vedea notele de pe verso înainte de completarea acestui formular	
	2. Cerere de certificat utilizat în schimburile comerciale preferențiale dintre și <i>(a se insera țările, grupurile de țări sau teritoriile corespunzătoare)</i>	
3. Destinatar (nume, adresă completă, țară) (opțional)	4. Țara, grupul de țări sau teritoriul în care produsele sunt considerate originare	5. Țara, grupul de țări sau teritoriul de destinație
6. Informații privind transportul (opțional)	7. Observații	
8. Numărul articolului; mărci și numere; numărul și tipul ambalajelor¹; descrierea mărfurilor	9. Masă brută (kg) sau alte unități de măsură (litri, m³ etc.)	10. Facturi (opțional)

(1) Dacă mărfurile nu sunt împachetate, indicați numărul coletelor sau menționați „în vrac”, după caz.

APENDICELE V

Declarația exportatorului

Subsemnatul, exportator al mărfurilor descrise pe verso,

DECLAR că mărfurile îndeplinesc condițiile necesare pentru eliberarea certificatului atașat;

PRECIZEZ condițiile care au permis acestor mărfuri să îndeplinească condițiile de mai sus:

.....

.....

.....

.....

PREZINT următoarele documente justificative ⁽¹⁾:

.....

.....

.....

.....

MĂ ANGAJEZ să prezint, la cererea autorităților competente, orice dovezi suplimentare pe care acestea le pot considera necesare în vederea eliberării certificatului atașat și să accept, dacă este necesar, orice inspecție în ceea ce privește conturile mele și orice verificare referitoare la condițiile în care au fost fabricate mărfurile menționate anterior, efectuate de autoritățile respective;

SOLICIT eliberarea certificatului anexat pentru aceste mărfuri.

.....

(Locul și data)

.....

(Semnătura)

(1) De exemplu: documente de import, certificate de circulație, declarații ale fabricantului etc. referitoare la produsele utilizate la fabricare sau referitoare la mărfurile reexportate în aceeași stare.

APENDICELE VI

DECLARAȚIE PE FACTURĂ

Declarația pe factură, al cărei text este prevăzut în continuare, trebuie întocmită în conformitate cu notele de subsol. Cu toate acestea, reproducerea notelor de subsol nu este necesară.

Versiunea în limba spaniolă

El exportador de los productos incluidos en el presente documento (autorización aduanera n° ...⁽¹⁾) declara que, salvo indicación en sentido contrario, estos productos gozan de un origen preferencial ...⁽²⁾.

Versiunea în limba cehă

Vývozce výrobků uvedených v tomto dokumentu (číslo povolení ...⁽¹⁾) prohlašuje, že kromě zřetelně označených, mají tyto výrobky preferenční původ v ...⁽²⁾.

Versiunea în limba daneză

Eksportøren af varer, der er omfattet af nærværende dokument, (toldmyndighedernes tilladelse nr. ...⁽¹⁾), erklærer, at varerne, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferenceoprindelse i ...⁽²⁾.

Versiunea în limba germană

Der Ausführer (Ermächtigter Ausführer; Bewilligungs-Nr. ...⁽¹⁾) der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, dass diese Waren, soweit nicht anderes angegeben, präferenzbegünstigte ...⁽²⁾ Ursprungswaren sind.

Versiunea în limba estonă

Käesoleva dokumendiga hõlmatud toodete eksportija (tolliameti kinnitus nr. ...⁽¹⁾) deklareerib, et need tooted on ...⁽²⁾ sooduspäritoluga, välja arvatud juhul kui on selgelt näidatud teisiti.

Versiunea în limba greacă

Ο εξαγωγέας των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν έγγραφο (άδεια τελωνείου υπ' αριθ. ...⁽¹⁾) δηλώνει ότι, εκτός εάν δηλώνεται σαφώς άλλως, τα προϊόντα αυτά είναι προτιμησησικής καταγωγής ...⁽²⁾.

Versiunea în limba engleză

The exporter of the products covered by this document (customs authorization No ...⁽¹⁾) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of ...⁽²⁾ preferential origin.

Versiunea în limba franceză

L'exportateur des produits couverts par le présent document (autorisation douanière n° ...⁽¹⁾) déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle ...⁽²⁾.

Versiunea în limba italiană

L'esportatore delle merci contemplate nel presente documento (autorizzazione doganale n. ...⁽¹⁾) dichiara che, salvo indicazione contraria, le merci sono di origine preferenziale⁽²⁾.

Versiunea în limba letonă

Eksportētājs produktiem, kuri ietverti šajā dokumentā (muitas pilnvara Nr. ...⁽¹⁾), deklarē, ka, izņemot tur, kur ir citādi skaidri noteikts, šiem produktiem ir priekšrocību izcelsme no ...⁽²⁾.

Versiunea în limba lituaniană

Šiame dokumente išvardintų prekių eksportuotojas (muitinės liudijimo Nr ...⁽¹⁾) deklaruoja, kad, jeigu kitaip nenurodyta, tai yra ...⁽²⁾ preferencinės kilmės prekės.

Versiunea în limba maghiară

A jelen okmányban szereplő áruk exportőre (vámfelhatalmazási szám: ...⁽¹⁾) kijelentem, hogy eltérő jelzés hiányában az áruk kedvezményes ...⁽²⁾ származásúak.

Versiunea în limba malteză

L-esportatur tal-prodotti koperti b'dan id-dokument (awtorizzazzjoni tad-dwana nru. ...⁽¹⁾) jiddikjara li, hliief fejn indikat b'mod ċar li mhux hekk, dawn il-prodotti huma ta' oriġini preferenzjali ...⁽²⁾.

Versiunea în limba olandeză

De exporteur van de goederen waarop dit document van toepassing is (douanevergunning nr. ...⁽¹⁾), verklaart dat, behoudens uitdrukkelijk andersluidende vermelding, deze goederen van preferentiële ... oorsprong zijn ⁽²⁾.

Versiunea în limba polonă

Eksporter produktów objętych tym dokumentem (upoważnienie władz celnych nr ...⁽¹⁾) deklaruje, że z wyjątkiem gdzie jest to wyraźnie określone, produkty te mają ...⁽²⁾ preferencyjne pochodzenie.

Versiunea în limba portugheză

O abaixo assinado, exportador dos produtos cobertos pelo presente documento (autorização aduaneira n.º. ...⁽¹⁾), declara que, salvo expressamente indicado em contrário, estes produtos são de origem preferencial ...⁽²⁾.

Versiunea în limba slovenă

Izvoznik blaga, zajetega s tem dokumentom (pooblastilo carinskih organov št ...⁽¹⁾) izjavlja, da, razen če ni drugače jasno navedeno, ima to blago preferencialno ...⁽²⁾ poreklo.

Versiunea în limba slovacă

Vývozca výrobkov uvedených v tomto dokumente (číslo povolenia ...⁽¹⁾) vyhlasuje, že okrem zreteľne označených, majú tieto výrobky preferenčný pôvod v ...⁽²⁾.

Versiunea în limba finlandeză

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (tullin lupa n:o ...⁽¹⁾) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeutettuja ... alkuperätuotteita ⁽²⁾.

Versiunea în limba suedeză

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (tullmyndighetens tillstånd nr. ...⁽¹⁾) försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande ... ursprung ⁽²⁾.

Versiunea în limba bulgară

Износителят на продуктите, обхванати от този документ (митническо разрешение № ...⁽¹⁾) декларира, че освен където е отбелязано друго, тези продукти са с ... преференциален произход ⁽²⁾.

Versiunea în limba română

Exportatorul produselor care fac obiectul prezentului document (autorizația vamală nr. ...⁽¹⁾) declară că, exceptând cazul în care în mod expres este indicat altfel, aceste produse sunt de origine preferențială ...⁽²⁾.

.....³
(Locul și data)

.....⁴
(Semnătura exportatorului și numele clar al persoanei
care semnează declarația)

1 În cazul în care declarația pe factură este întocmită de un exportator autorizat, numărul autorizației exportatorului autorizat trebuie completat în acest spațiu. În cazul în care declarația pe factură nu este făcută de un exportator autorizat, mențiunea dintre paranteze se omite sau spațiul se lasă liber.

2 Se va indica originea produselor. În cazul în care declarația de pe factură se referă în întregime sau parțial la produse originare din Ceuta și Melilla, exportatorul trebuie să le indice clar în documentul pe care s-a făcut declarația, prin simbolul „CM”.

3 Aceste indicații se pot omite dacă informațiile există în documentul propriu-zis.

4 În cazurile în care exportatorul nu este obligat să semneze, scutirea de semnătură îl exonerează și de obligația de a-și înscrie numele.

APENDICELE VII

DECLARAȚIA FURNIZORULUI PENTRU PRODUSE CU UN CARACTER ORIGINAR PREFERENȚIAL

Subsemnatul, declar că mărfurile enumerate în prezenta factură⁽¹⁾

au fost produse în⁽²⁾ și respectă normele de origine care reglementează schimburile
comerciale preferențiale între TTPM și Uniunea Europeană.

Mă angajez să pun la dispoziția autorităților vamale, dacă este necesar, dovezi care să susțină prezenta
declarație.

.....⁽³⁾

.....⁽⁴⁾

.....⁽⁵⁾

Note

Textul de mai sus, completat în mod corespunzător în conformitate cu notele de subsol de mai jos,
constituie declarația furnizorului. Nu este necesar ca notele de subsol să fie reproduse.

⁽¹⁾ - Dacă sunt vizate numai unele dintre mărfurile enumerate pe factură, acestea ar trebui să fie indicate sau marcate în
mod clar și această marcare să fie menționată în declarație după cum urmează: „..... enumerate pe prezenta
factură și marcate au fost produse”

- Dacă se utilizează un alt document decât o factură sau o anexă la factură [a se vedea articolul 32 alineatul (3)], în locul
cuvântului „factură” se menționează numele documentului respectiv.

⁽²⁾ Uniunea Europeană, statul membru, țara APE sau țara sau teritoriul de peste mări. În cazul în care este vorba de o
țară APE sau de o țară sau de un teritoriu de peste mări, trebuie făcută, de asemenea, o trimitere la biroul vamal din Uniunea
Europeană care deține certificatul (certIFICATELE) EUR.1 respectiv(e), furnizându-se numărul certificatului (certificatelor)
respectiv(e) și, dacă este posibil, numărul declarației vamale în cauză.

⁽³⁾ Locul și data.

⁽⁴⁾ Numele și funcția în cadrul societății.

⁽⁵⁾ Semnătura.

APENDICELE VIII

DECLARAȚIA FURNIZORULUI PENTRU PRODUSE FĂRĂ CARACTER ORIGINAR PREFERENȚIAL

Subsemnatul, declar că mărfurile enumerate în prezenta factură⁽¹⁾

au fost produse în.....⁽²⁾

și încorporează următoarele componente sau materiale care nu sunt originare din țările APE, TTPM sau Uniunea Europeană în cadrul schimburilor comerciale preferențiale:

.....⁽³⁾⁽⁴⁾⁽⁵⁾

.....

.....

.....

.....

.....⁽⁶⁾

Mă angajez să pun la dispoziția autorităților vamale, dacă este necesar, dovezi care să susțină prezenta declarație.

.....⁽⁷⁾⁽⁸⁾

.....⁽⁹⁾

Notă

Textul de mai sus, completat în mod corespunzător în conformitate cu notele de subsol de mai jos, constituie declarația furnizorului. Nu este necesar ca notele de subsol să fie reproduse.

⁽¹⁾ - Dacă sunt vizate numai unele dintre mărfurile enumerate pe factură, acestea ar trebui să fie indicate sau marcate în mod clar și această marcare să fie menționată în declarație după cum urmează: „..... enumerate pe prezenta factură și marcate au fost produse”

- Dacă se utilizează un alt document decât o factură sau o anexă la factură [a se vedea articolul 32 alineatul (3)], în locul cuvântului „factură” se menționează numele documentului respectiv.

⁽²⁾ Uniunea Europeană, statul membru, țara APE sau țara sau teritoriul de peste mări.

⁽³⁾ Descrierea trebuie făcută toate cazurile. Descrierea trebuie să fie adecvată și suficient de detaliată pentru a permite determinarea clasificării tarifare a mărfurilor în cauză.

⁽⁴⁾ Valorile în vamă se menționează doar dacă se solicită acest lucru.

⁽⁵⁾ Țara de origine se menționează doar dacă se solicită acest lucru. Originea care se menționează trebuie să fie o origine preferențială, toate celelalte origini fiind indicate ca „țară terță”.

(⁶) A se adăuga următoarele: „și au fost supuse următoarei prelucrări în [Uniunea Europeană] [stat membru] [țară APE] [țară sau teritoriu de peste mări] []....., alături de o descriere a prelucrării efectuate, dacă se solicită această informație.

(⁷) Locul și data.

(⁸) Numele și funcția în cadrul societății.

(⁹) Semnătura.

APENDICELE IX

Certificat de informare

1. Formularul certificatului de informare din prezenta anexă este utilizat și tipărit în una sau mai multe dintre limbile oficiale în care este redactat acordul și în conformitate cu dispozițiile dreptului intern al statului exportator. Certificatul de informare se completează în una dintre aceste limbi; dacă sunt completate de mână, certificatele se scriu cu cerneală și cu litere de tipar. Acestea au un număr de serie, tipărit sau nu, prin care pot fi identificate.
2. Formatul certificatului de informare este de 210 x 297mm, pentru lungime putând fi admisă o toleranță maximă de plus 8mm sau minus 5mm. Hârtia utilizată trebuie să fie albă, dimensionată pentru scris, să nu conțină pastă mecanică și să nu cântărească mai puțin de 25g/m².
3. Administratorii naționali își pot rezerva dreptul de imprimare a fișelor sau pot încredința acest drept tipografiilor autorizate de ei. În acest din urmă caz, fiecare formular trebuie să includă o trimitere la o astfel de autorizație. Formularele conțin denumirea și adresa tipografiei sau un semn prin care aceasta să poată fi identificată.

UNIUNEA EUROPEANĂ

1. Furnizor ⁽¹⁾		CERTIFICAT DE INFORMARE pentru a facilita eliberarea unui CERTIFICAT DE CIRCULAȚIE pentru schimburi comerciale între	
2. Destinatar ⁽¹⁾		UNIUNEA EUROPEANĂ și TTPM	
3. Prelucrător ⁽¹⁾		4. Statul în care a fost efectuată prelucrarea sau transformarea	
6. Biroul vamal de import ⁽¹⁾		5. Pentru utilizare oficială	
7. Document de import ⁽²⁾ Formular Nr.° Serie Data			
MĂRFURI TRIMISE STATELOR MEMBRE DE DESTINAȚIE			
8. Mărci, numere, cantitate și tipul ambalajelor	9. Numărul poziției/subpoziției din Sistemul armonizat de denumire și codificare a mărfurilor (cod SA)	10. Cantitate ⁽³⁾	
		11. Valoare ⁽⁴⁾	
MĂRFURI DE IMPORT UTILIZATE			
12. Numărul poziției/subpoziției din Sistemul armonizat de denumire și codificare a mărfurilor (cod SA)		13. Țara de origine	14. Cantitate ⁽³⁾
			15. Valoare ^{(2) (5)}
16. Tipul prelucrării sau al transformării efectuate			
17. Observații			
18. VIZĂ APLICATĂ ÎN VAMĂ Declarație certificată: Document: Formular: Nr.° Birou vamal Data: Ștampila oficială (Semnătura)		19. DECLARAȚIA FURNIZORULUI Subsemnatul declar că informațiile din prezentul certificat sunt exacte. (Locul) (Data) (Semnătura)	

⁽¹⁾ ⁽²⁾ ⁽³⁾ ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾ A se vedea pe notele de subsol pe verso.

CERERE DE VERIFICARE	REZULTATUL VERIFICĂRII
Subsemnatul, funcționar al vămii, solicit verificarea autenticității și a exactității prezentului certificat de informare.	Verificarea efectuată demonstrează că prezentul certificat ⁽¹⁾ a) a fost eliberat de biroul vamal indicat și că informațiile pe care le conține sunt exacte (*) b) nu îndeplinește cerințele în materie de autenticitate și exactitate (a se vedea notele anexate).(*)
..... (Locul și data) Stampila oficială	 (Locul și data) Stampila oficială
..... (Semnătura funcționarului)	 (Semnătura funcționarului) (*) A se șterge, dacă nu este cazul.

REFERINȚE ÎNCRUCIȘATE

- (1) Numele persoanei sau al societății și adresa completă.
- (2) Informații opționale.
- (3) Kg, hl, m³ sau alte unități de măsură.
- (4) Ambalajele se consideră ca formând un întreg cu mărfurile pe care le conțin. Cu toate acestea, prezenta dispoziție nu se aplică ambalajelor care nu sunt de tip obișnuit pentru articolul împachetat și care au o valoare proprie de utilizare durabilă, independent de funcția lor de ambalaj.
- (5) Valoarea trebuie indicată în conformitate cu dispozițiile privind regulile de origine.

APENDICELE X

FORMULAR PENTRU CERERE DE DEROGARE

1. DESCRIEREA COMERCIALĂ A PRODUSULUI FINIT

--

1.1 Clasificare tarifară (cod S.A.)

--

2. DESCRIEREA COMERCIALĂ A MATERIALELOR NEORIGINARE

--

2.1 Clasificare tarifară (cod S.A.)

--

3. CANTITATEA ANUALĂ ANTICIPATĂ A EXPORTURILOR CĂTRE UNIUNE (EXPRIMATĂ ÎN GREUTATE, NR. DE ARTICOLE, METRI SAU ALTE UNITĂȚI DE MĂSURĂ)

--

4. VALOAREA PRODUSELOR FINITE

--

5. VALOAREA MATERIALELOR NEORIGINARE

--

6. ORIGINEA MATERIALELOR NEORIGINARE

--

7. MOTIVE ÎN BAZA CĂRORA REGULA DE ORIGINE NU POATE FI RESPECTATĂ PENTRU PRODUSUL FINIT

--

--

8. DURATA DEROGĂRII SOLICITATE

De la zz/ll/aaaa până la zz/ll/aaaa

9. SOLUȚII POSIBILE PENTRU A EVITA ÎN VIITOR NECESITATEA UNEI DEROGĂRI

--

10. INFORMAȚII CU PRIVIRE LA SOCIETATE

Structura capitalului întreprinderii în cauză/valoarea investițiilor efectuate sau preconizate/personal angajat sau preconizat a fi angajat.

APENDICELE XI

CERERE DE OBTINERE A STATUTULUI DE EXPORTATOR ÎNREGISTRAT

1. Numele, adresa completă și țara exportatorului (<i>neconfidențial</i>)
2. Datele de contact, inclusiv numerele de telefon și de fax, precum și adresa de e-mail, dacă există (<i>confidențial</i>)
3. Descrierea activităților dumneavoastră, precizând dacă activitatea principală este producția sau comercializarea (<i>neconfidențial</i>), precum și, dacă este cazul, procesul industrial (<i>confidențial</i>).
4. Descrierea indicativă a mărfurilor eligibile pentru acordarea unui tratament preferențial, inclusiv lista indicativă a pozițiilor (4 cifre) din Sistemul armonizat (sau a capitolelor, dacă mărfurile comercializate sunt clasificate la mai mult de 20 de poziții din Sistemul armonizat).
5. Angajamentul exportatorului Subsemnatul, declar prin prezenta că informațiile de mai sus sunt corecte și: – certific că nu am făcut niciodată obiectul retragerii unei înregistrări sau, dacă am făcut obiectul unei astfel de retrageri, certific că am remediat situația care a condus la retragerea înregistrării; – mă angajez să întocmesc atestate de origine numai pentru mărfuri care sunt eligibile pentru acordarea unui tratament preferențial și care respectă regulile de origine specificate în prezenta anexă; – mă angajez să țin o contabilitate comercială adecvată a producției / furnizării de mărfuri eligibile pentru acordarea unui tratament preferențial și să păstrez registrele contabile timp de cel puțin trei ani de la data întocmirii atestatului de origine;

- mă angajez să accept orice control de verificare a exactității atestatelor de origine, inclusiv verificarea registrelor contabile și vizite la sediile mele efectuate de Comisie sau de autoritățile statelor membre;
- mă angajez să solicit radierea mea din registrul exportatorilor înregistrați în cazul în care nu mai îndeplinesc condițiile necesare pentru exportul de mărfuri în temeiul prezentei decizii sau în cazul în care nu mai am intenția să export astfel de mărfuri.

Locul, data și semnătura semnatarului autorizat; calitate și/sau funcție

6. Acordul prealabil scris și în cunoștință de cauză al exportatorului prin care acceptă publicarea datelor sale cu caracter personal pe internet

Subsemnatul, declar prin prezenta că mi s-a adus la cunoștință că informațiile furnizate pot fi stocate într-o bază de date a Comisiei și că pot fi făcute publice pe internet, cu excepția informațiilor marcate în prezenta cerere ca fiind confidențiale. Accept publicarea și divulgarea acestor informații pe internet. Subsemnatul, îmi pot retrage acordul de publicare a informațiilor pe internet trimițând [prin e-mail, fax, poștă] o cerere în acest sens la următoare adresă:

Locul, data și semnătura semnatarului autorizat; calitate și/sau funcție

7. Rubrică rezervată pentru uzul oficial al autorității guvernamentale

Solicitantul este înregistrat sub următorul număr:

Număr de înregistrare: _____

Data înregistrării _____

Perioada de valabilitate _____

Semnătura și ștampila _____

Observație importantă în atenția solicitantului: Vă rugăm să luați notă de faptul că toate datele marcate „neconfidențial” vor fi incluse într-o bază de date aflată la dispoziția publicului; datele marcate „confidențial” vor putea fi accesate de autoritățile guvernamentale competente ale statului dumneavoastră și de autoritățile competente ale Uniunii și ale statelor sale membre.

APENDICELE XII

ATESTAT DE ORIGINE

Prezentul atestat se întocmește pe orice document comercial pe care sunt indicate numele și adresele complete ale exportatorului și destinatarului, precum și denumirea mărfurilor și data emiterii (1)

Versiunea în limba franceză

L'exportateur (Numéro d'exportateur enregistré – excepté lorsque la valeur des produits originaires contenus dans l'envoi est inférieure à EUR 10.000 (2)) des produits couverts par le présent document déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle . . . (3) au sens des règles d'origine de la Décision d'association des pays et territoires d'outre-mer et que le critère d'origine satisfait est(4)

Versiunea în limba engleză

The exporter (Number of Registered Exporter – unless the value of the consigned originating products does not exceed EUR 10,000 (2)) of the products covered by this document declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of . . . preferential origin (3) according to rules of origin of the Decision on the association of the overseas countries and territories and that the origin criterion met is(4)

-
- (1) În cazul în care atestatul de origine înlocuiește un alt atestat în conformitate cu articolul 51, acest lucru trebuie indicat, menționându-se, de asemenea, data întocmirii atestatului inițial.
 - (2) În cazul în care atestatul de origine înlocuiește un alt atestat, deținătorul ulterior al mărfurilor care întocmește un astfel de atestat își indică numele și adresa completă, urmate de mențiunea „acting on the basis of the statement on origin made out by [denumirea și adresa completă a exportatorului din țara sau teritoriul de peste mări], registered under the following number [numărul de înregistrare al exportatorului din țara sau teritoriul de peste mări]”.
 - (3) Se precizează țara de origine a produselor. Atunci când atestatul de origine se referă, parțial sau integral, la produse originare din Ceuta și Melilla în sensul articolului 67, exportatorul trebuie să indice clar acest lucru în documentul pe care se întocmește atestatul, cu simbolul „CM”.
 - (4) Produse obținute în întregime: se introduce litera „P”; produse prelucrate sau transformate suficient: se introduce litera „W”, urmată de poziția (4 cifre) la care este clasificat produsul exportat în Sistemul armonizat de denumire și codificare a mărfurilor (Sistemul armonizat) (de exemplu: „W” 9618); dacă este cazul, mențiunea de mai sus se înlocuiește cu una dintre următoarele indicații: „EU cumulation”, „OCT cumulation”, „cumulation with EPA country” „extended cumulation with country x” sau „Cumul UE”, „cumul OCT”, „cumul avec pays APE”, „cumul étendu avec le pays x”.

APENDICELE XIII

PRODUSE EXCLUSE DIN DISPOZIȚIILE PRIVIND CUMULUL PREVĂZUTE LA ARTICOLUL 8 PÂNĂ LA 1 OCTOMBRIE 2015

Cod SA/NC	Descriere
1701	Zahăr din trestie sau din sfeclă și zaharoză chimic pură, în stare solidă
1702	Alte zaharuri, inclusiv lactoza, maltoza, glucoza și fructoza chimic pure, în stare solidă; siropuri de zahăr fără adaos de substanțe aromatizante sau de coloranți; înlocuitori de miere, amestecați sau nu cu miere naturală; caramel.
ex 1704 90 care corespunde 1704 90 99	Produse zaharoase fără cacao (excluzând guma de mestecat; extracte de lemn dulce care conțin zaharoză peste 10 % din greutate, dar care nu conțin alte substanțe adăugate; ciocolată albă; paste, inclusiv marțipan, în ambalaje directe cu un conținut net de minimum 1 kg; pastile pentru gât și dropsuri contra tusei; drajeuri și dulciuri similare drajeificate; gume și jeleuri, inclusiv paste de fructe, sub formă de dulciuri; bomboane de zahăr ars; caramelle și dulciuri similare; tablete obținute prin compresie)
ex 1806 10 care corespunde 1806 10 30	Pudră de cacao, cu un conținut de zaharoză de minimum 65 %, dar sub 80 % din greutate (inclusiv zahăr invertit calculat în zaharoză) sau de izoglucoză calculată în zaharoză
ex 1806 10 care corespunde 1806 10 90	Pudră de cacao cu un conținut de zaharoză de minimum 80 % din greutate (inclusiv zahăr invertit calculat în zaharoză) sau de izoglucoză calculată în zaharoză
ex 1806 20 care corespunde 1806 20 95	Preparate alimentare care conțin cacao sub formă de calupuri, tablete sau batoane, în greutate de peste 2 kg, sau sub formă de lichid, de pastă, de pudră, de granule sau alte forme de vrac, în recipiente sau ambalaje directe cu un conținut de peste 2 kg (excluzând pudra de cacao, preparatele cu un conținut de unt de cacao de minimum 18 % din greutate sau cu un conținut combinat de unt de cacao și grăsimi din lapte de minimum 25 % din greutate; ciocolată cu lapte sfărâmată; glazura de cacao; ciocolată și produse din ciocolată; dulciuri și înlocuitori ai acestora, fabricate din înlocuitori ai zahărului, care conțin cacao; pastă pentru tartine care conține cacao; preparate care conțin cacao utilizate pentru prepararea de băuturi)
ex 1901 90 care corespunde 1901 90 99	Preparate alimentare din făină, crupe, griș, amidon, fecule sau extracte de malț, care nu conțin cacao sau care conțin cacao într-o proporție de maximum 40 % din greutate, calculată pe o bază complet degresată, nedenumite sau necuprinse în altă parte; preparate alimentare din produsele de la pozițiile 0401-0404, care nu conțin cacao sau care conțin cacao într-o proporție de maximum 5 % din greutate, calculată pe o bază complet degresată, nedenumite sau necuprinse în altă parte [excluzând preparatele alimentare care conțin cel mult 1,5 % grăsimi din lapte, 5 % zaharoză (inclusiv zahăr invertit) sau izoglucoză, 5 % glucoză, amidon sau fecule]; preparatele alimentare sub formă de pudră de la pozițiile 040 -0404; preparatele pentru alimentația copiilor, condiționate pentru vânzarea cu amănuntul; amestecuri și aluaturi pentru prepararea produselor de brutărie de la poziția 1905)
ex 2101 12 care corespunde 2101 12 98	Produse pe bază de cafea (excluzând extractele, esențe și concentratele de cafea și preparatele pe baza acestor extracte, esențe sau concentrate)
ex 2101 20 care corespunde 2101 20 98	Preparate pe bază de ceai sau de maté (excluzând extractele, esențele și concentratele de ceai sau de maté și preparatele pe baza acestor extracte, esențe sau concentrate)
ex 2106 90 care corespunde 2106 90 59	Siropuri de zahăr aromatizate sau cu adaos de coloranți (excluzând siropurile de izoglucoză, de lactoză, de glucoză și de maltodextrină)
ex 2106 90 care corespunde 2106 90 98	Preparate alimentare nedenumite sau necuprinse în altă parte (excluzând concentratele de proteine și substanțele proteice texturate; preparatele alcoolice compuse, altele decât cele pe bază de substanțe odoriferante, de tipul celor utilizate pentru fabricarea băuturilor; siropurile de zahăr aromatizate sau cu adaos de coloranți; preparatele care conțin cel puțin 1,5 % grăsimi din lapte; 5 % zaharoză sau izoglucoză, 5 % glucoză, amidon sau fecule)
Ex 3302 10 care corespunde 3302 10 29	Preparate pe bază de substanțe odoriferante, de tipul celor utilizate ca materii prime în industria băuturilor, care conțin toți agenții aromatizanți care caracterizează o băutură cu o tărie alcoolică dobândită în volum de maximum 0,5 % (excluzând preparatele care conțin cel puțin 1,5 % grăsimi din lapte, 5 % zaharoză sau izoglucoză, 5 % glucoză, amidon sau fecule)

ANEXA VII

RETRAGEREA TEMPORARĂ A PREFERINȚELOR

Articolul 1

Principiile privind retragerea preferințelor

1. Regimurile preferențiale prevăzute la articolul 41 din prezenta decizie pot fi suspendate temporar în ceea ce privește toate sau anumite produse originare dintr-o țară sau dintr-un teritoriu de peste mări, în următoarele cazuri:
 - (a) fraudă;
 - (b) nereguli sau nerespectarea sistematică a regulilor privind originea produselor și a procedurilor conexe sau neasigurarea sistematică a respectării acestora;
 - (c) sau absența cooperării administrative prevăzute la alineatul (2) și în anexa VI titlul V, astfel cum se prevede pentru punerea în aplicare și controlul respectării regimurilor prevăzute la articolele 41-48 din prezenta decizie.
2. Cooperarea administrativă prevăzută la alineatul (1) presupune, *inter alia*, ca o țară sau un teritoriu de peste mări:
 - (a) să comunice Comisiei și să actualizeze informațiile necesare pentru punerea în aplicare a regulilor de origine și controlul respectării acestora;
 - (b) să ofere asistență Uniunii, efectuând, la cererea autorităților vamale ale statelor membre, verificarea ulterioară a originii mărfurilor și să comunice la timp rezultatele;
 - (c) să efectueze sau să dispună efectuarea anchetelor corespunzătoare pentru a identifica și a împiedica orice abatere de la regulile de origine;
 - (d) să ofere asistență Uniunii, autorizând Comisia, în coordonare și în strânsă cooperare cu autoritățile competente ale statelor membre, să efectueze investigații ale Uniunii pe teritoriul său pentru a verifica autenticitatea documentelor sau exactitatea informațiilor relevante pentru acordarea beneficiului regimurilor prevăzute la articolul 41 din prezenta decizie;
 - (e) să respecte sau să asigure respectarea regulilor de origine în ceea ce privește cumulul, în sensul articolelor 7-10 din anexa VI;
 - (f) să ofere asistență Uniunii în ceea ce privește verificarea conduitei în cazul în care există o prezumție cu privire la o fraudă privind originea. Existența unei fraude poate fi prezumată atunci când importurile de produse în temeiul regimurilor preferențiale prevăzute în prezenta decizie depășesc considerabil nivelurile obișnuite ale exporturilor TTPM beneficiare.

Articolul 2

Retragerea regimurilor preferențiale

1. Comisia poate retrage temporar regimurile preferențiale prevăzute în prezenta decizie, în ceea ce privește toate sau anumite produse originare dintr-o țară beneficiară, în cazul în care când aceasta consideră că există dovezi suficiente care ar justifica retragerea temporară din motivele prevăzute la articolul 1 alineatele (1) și (2) din prezenta anexă, cu condiția ca, în prealabil:
 - (a) să fi consultat comitetul prevăzut la articolul 10 din anexa VIII în conformitate cu procedura de la articolul 3 alineatul (2);
 - (b) să fi invitat statele membre să ia măsurile de precauție necesare pentru a asigura apărarea intereselor financiare ale Uniunii și/sau respectarea obligațiilor care îi revin țării beneficiare; și
 - (c) să fi publicat în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* un aviz în care să declare că există motive de îndoială întemeiate cu privire la aplicarea regimurilor preferențiale și/sau respectarea obligațiilor care îi revin țării beneficiare, care pot pune în discuție dreptul său de a continua să beneficieze de avantajele acordate prin prezenta decizie.

Comisia informează țara (țările) sau teritoriul (teritoriile) de peste mări în cauză cu privire la orice decizie luată în conformitate cu prezentul alineat înainte ca aceasta să intre în vigoare. Comisia notifică, de asemenea, comitetul prevăzut la articolul 10 din anexa VIII.

2. Perioada de retragere temporară nu poate depăși șase luni. La încheierea acesteia, Comisia decide fie să suspende retragerea temporară, după informarea comitetului prevăzut la articolul 10, fie să prelungească perioada de retragere temporară, în conformitate cu procedura prevăzută la prezentul articol alineatul (1).
3. Statele membre comunică Comisiei orice informații relevante care pot justifica retragerea preferințelor sau prelungirea acestora.

Articolul 3

Procedura comitetului

1. În scopul punerii în aplicare a articolului 2, Comisia este asistată de comitetul prevăzut la articolul 10 din anexa VIII.
2. În cazul în care se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 5 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.

ANEXA VIII

PROCEDURI DE SALVGARDARE ȘI SUPRAVEGHERE

Articolul 1

Definiții referitoare la măsurile de supraveghere și salvagardare

În sensul articolelor 2-10 din prezenta anexă privind măsurile de supraveghere și salvagardare:

- (a) „produs similar” înseamnă un produs care este identic, și anume asemănător în toate privințele cu produsul în cauză, sau, în absența unui astfel de produs, un alt produs care, deși nu este asemănător în toate privințele, prezintă caracteristici foarte apropiate celor ale produsului în cauză;
- (b) „părți interesate” înseamnă acele părți implicate în producția, distribuția și/sau vânzarea produselor prevăzute la alineatul (1) și a produselor similare sau aflate în concurență directă;
- (c) expresia „dificultăți grave” desemnează situația în care este afectată starea economică și/sau financiară a producătorilor din Uniune.

Articolul 2

Principiile măsurilor de salvagardare

- 1. În cazul în care un produs original dintr-o țară sau dintr-un teritoriu de peste mări prevăzut la articolul 41 din prezenta decizie este importat în cantități și/sau la prețuri care cauzează sau amenință să cauzeze dificultăți grave producătorilor din Uniune de produse similare sau aflate în concurență directă, pot fi adoptate măsurile necesare de salvagardare în conformitate cu prezenta anexă.
- 2. În scopul punerii în aplicare a alineatului (1), se acordă prioritate măsurilor care ar perturba cel mai puțin funcționarea asocierii. Aceste măsuri nu pot depăși limitele a ceea ce este strict necesar pentru a remedia dificultățile care au survenit. Acestea nu pot depăși retragerea tratamentului preferențial acordat de prezenta decizie.
- 3. Atunci când se adoptă sau se modifică măsuri de salvagardare, se acordă o atenție specială intereselor TTPM implicate.

Articolul 3

Inițierea procedurii

- 1. Comisia analizează oportunitatea adoptării unor măsuri de salvagardare dacă există suficiente dovezi *prima facie*, conform cărora sunt îndeplinite condițiile de la articolul 2 din prezenta anexă.

2. O investigație se inițiază la cererea unui stat membru, a oricărei persoane juridice sau a oricărei asociații fără personalitate juridică, acționând în numele producătorilor din Uniune, sau la inițiativa Comisiei, în cazul în care Comisia consideră că există suficiente dovezi *prima facie*, stabilite pe baza factorilor prevăzuți la articolul 2 din prezenta anexă, care să justifice inițierea investigației. Cererea de inițiere a unei investigații conține dovezi că sunt îndeplinite condițiile pentru impunerea măsurii de salvagardare prevăzute la articolul 2 din prezenta anexă. Cererea este prezentată Comisiei. Comisia examinează, în măsura posibilului, exactitatea și caracterul adecvat ale elementelor de probă furnizate în cerere, pentru a stabili dacă există suficiente dovezi *prima facie* pentru a justifica inițierea unei investigații.
3. În cazul în care se constată că există suficiente dovezi *prima facie* pentru a justifica inițierea unei proceduri, Comisia publică un aviz în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*. Inițierea procedurii se realizează în termen de o lună de la data primirii cererii în temeiul alineatului (2). În cazul inițierii unei investigații, avizul furnizează toate detaliile necesare cu privire la procedură și termene, inclusiv posibilitatea de contestare a deciziei la consilierul-auditor din cadrul Direcției Generale pentru Comerț a Comisiei Europene.
4. Normele și procedurile privind efectuarea investigației sunt prevăzute la articolul 4.
5. La cererea autorităților țării sau ale teritoriului de peste mări și fără a aduce atingere termenelor prevăzute la prezentul articol, se organizează o consultare trilaterală, prevăzută la articolul 13 din prezenta decizie. Rezultatele consultării trilaterale se transmit comitetului consultativ.

Articolul 4

Investigații

1. După inițierea procedurii, Comisia începe o investigație. Perioada prevăzută la alineatul (3) începe de la data publicării deciziei de inițiere a investigației în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.
2. Comisia poate solicita statelor membre să furnizeze informații și statele membre iau toate măsurile necesare pentru a da curs oricăror astfel de cereri. Dacă aceste informații sunt de interes general și nu sunt confidențiale în sensul articolului 11 din prezenta anexă, acestea se adaugă în dosarele neconfidențiale, astfel cum se prevede la alineatul (8).
3. Investigația se finalizează în termen de douăsprezece luni de la inițiere.
4. Comisia solicită toate informațiile pe care le consideră necesare în vederea determinării faptelor cu privire la condițiile prevăzute la articolul 2 din prezenta anexă și, atunci când consideră că este necesar, depune eforturi pentru a verifica informațiile respective.
5. În cadrul investigației, Comisia evaluează toți factorii relevanți de natură obiectivă și cuantificabilă care influențează situația industriei Uniunii, în special cota de piață, variațiile nivelului vânzărilor, producția, productivitatea, utilizarea capacităților,

profiturile și pierderile, precum și ocuparea forței de muncă. Lista nu este exhaustivă, iar Comisia poate lua în considerare și alți factori relevanți.

6. Părțile interesate care au intervenit în perioada prevăzută în avizul publicat în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* și reprezentanții țării sau ai teritoriului de peste mări în cauză pot, în baza unei cereri scrise, să inspecteze toate informațiile puse la dispoziția Comisiei în legătură cu investigația, altele decât documentele interne întocmite de autoritățile Uniunii sau de cele ale statelor membre, cu condiția ca informațiile respective să fie relevante în vederea prezentării cazului lor, să nu fie confidențiale, în sensul articolului 11, și să fie utilizate de Comisie în cadrul investigației. Părțile interesate care au intervenit pot prezenta Comisiei observațiile lor privind aceste informații. Observațiile lor sunt luate în considerare în cazul în care se bazează pe suficiente dovezi *prima facie*.
7. Comisia se asigură că toate datele și statisticile utilizate în cadrul investigației sunt disponibile, inteligibile, transparente și verificabile.
8. Comisia audiază părțile interesate, în special atunci când acestea au făcut o cerere scrisă în termenul stabilit în avizul publicat în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, arătând că rezultatul investigației este susceptibil de a le afecta și că există motive speciale pentru a fi audiate. Comisia audiază aceste părți și cu alte ocazii, dacă există motive speciale pentru ca acestea să fie audiate din nou.
9. Atunci când informațiile nu sunt furnizate în termenul stabilit de Comisie sau când investigația este în mod semnificativ împiedicată, se pot stabili concluzii pe baza datelor disponibile. În cazul în care Comisia constată că o parte interesată sau o parte terță a furnizat informații false sau care induc în eroare, aceasta nu ține seama de informațiile respective și poate utiliza datele disponibile.
10. Comisia notifică în scris țara sau teritoriul de peste mări în cauză cu privire la inițierea unei investigații.

Articolul 5

Măsuri prealabile de supraveghere

1. Produsele originare din TTPM prevăzute la articolul 41 din prezenta decizie pot face obiectul unei supravegheri speciale.
2. Comisia adoptă măsuri prealabile de supraveghere în conformitate cu procedura consultativă prevăzută la articolul 6 din prezenta anexă.
3. Măsurile prealabile de supraveghere au o perioadă de valabilitate limitată. În lipsa unor dispoziții contrare, acestea nu mai sunt valabile la sfârșitul celei de a doua perioade de șase luni care urmează primei perioade de șase luni după introducerea măsurilor.
4. Comisia și autoritățile competente ale țării sau ale teritoriului de peste mări se asigură de eficacitatea măsurilor respective de supraveghere prin aplicarea metodelor de cooperare administrativă prevăzute în anexele VI și VII.

Articolul 6

Impunerea de măsuri de salvagardare provizorii

1. În situații de urgență justificate în mod corespunzător, legate de o deteriorare a situației economice și/sau financiare a producătorilor din Uniune care ar fi dificil de corectat, pot fi impuse măsuri provizorii. Măsurile provizorii nu se aplică mai mult de 200 de zile. Comisia adoptă măsurile provizorii în conformitate cu procedura consultativă menționată la articolul 10 din prezenta anexă. În situații de extremă urgență, Comisia adoptă imediat măsurile de salvagardare provizorii aplicabile, în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 10 din prezenta anexă.
2. În cazul în care măsurile de salvagardare provizorii sunt abrogate deoarece investigația arată că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 2 din prezenta anexă, orice taxă vamală percepută în temeiul măsurilor provizorii se rambursează automat.

Articolul 7

Impunerea de măsuri definitive

1. În cazul în care faptele stabilite definitiv demonstrează că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 2 din prezenta anexă, Comisia adoptă o decizie de închidere a investigației și acționează în conformitate cu procedura de examinare prevăzută la articolul 4 din prezenta anexă. Comisia publică un raport în care prezintă rezultatele și concluziile întemeiate la care a ajuns în ceea ce privește toate chestiunile pertinente, de fapt sau de drept, asigurând protecția informațiilor confidențiale în sensul articolului 9 din prezenta anexă.
2. În cazul în care faptele stabilite definitiv demonstrează că sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 2 din prezenta anexă, Comisia adoptă o decizie prin care impune măsuri de salvagardare definitive, în conformitate cu procedura de examinare prevăzută la articolul 4. Comisia publică, acordând importanța cuvenită protejării informațiilor confidențiale în sensul articolului 9 din prezenta anexă, un raport care cuprinde o sinteză a faptelor materiale și a considerațiilor relevante pentru măsurile luate și adresează imediat o notificare autorităților țării sau ale teritoriului de peste mări cu privire la decizia de a lua măsurile de salvagardare necesare.

Articolul 8

Durata și reexaminarea măsurilor de salvagardare

1. O măsură de salvagardare rămâne în vigoare numai pe perioada necesară pentru a preveni sau a remedia prejudiciul grav și pentru a facilita adaptarea. Perioada respectivă nu poate depăși trei ani, cu excepția cazului în care este prelungită în conformitate cu alineatul (2).
2. Durata inițială a măsurii de salvagardare poate fi prelungită, în mod excepțional, cu doi ani, cu condiția stabilirii faptului că măsura de salvagardare este necesară în continuare pentru a preveni sau a remedia dificultăți grave.

3. Orice prelungire în temeiul alineatului (2) este precedată de o investigație la cererea unui stat membru, a unei persoane juridice sau a unei asociații fără personalitate juridică, acționând în numele industriei din Uniune, sau la inițiativa Comisiei, în cazul în care există suficiente dovezi *prima facie* conform cărora măsura de salvagardare continuă să fie necesară.
4. Inițierea unei investigații se publică în conformitate cu articolul 4, iar măsura de salvagardare rămâne în vigoare până la finalizarea investigației. Investigația și orice decizie cu privire la o prelungire în temeiul alineatului (2) se efectuează în conformitate cu dispozițiile articolelor 6 și 7.

Articolul 9

Confidențialitate

1. Informațiile primite în temeiul prezentei decizii nu sunt utilizate decât în scopul în care au fost solicitate. Nicio informație de natură confidențială și nicio informație furnizată în mod confidențial, primită în temeiul prezentei decizii, nu este divulgată fără autorizarea specifică a persoanei care o furnizează.
2. Fiecare cerere de tratament confidențial indică motivele pentru care informația este confidențială. Cu toate acestea, în cazul în care persoana care a furnizat informația nu dorește nici să o facă publică, nici să autorizeze divulgarea acesteia în termeni generali sau sub formă de rezumat, și în cazul în care se constată că o cerere de tratament confidențial nu este justificată, informația în cauză poate să nu fie luată în considerare.
3. În orice caz, o informație este considerată confidențială atunci când divulgarea ei poate avea consecințe nefavorabile semnificative pentru persoana care a furnizat-o sau pentru sursa acesteia.
4. Alineatele (1)-(4) nu împiedică autoritățile Uniunii să facă referire la informațiile cu caracter general și, în special, la motivele pe care sunt bazate deciziile luate în temeiul prezentei decizii. Cu toate acestea, autoritățile respective țin seama de interesul legitim al persoanelor fizice și juridice care doresc ca secretele lor comerciale să nu fie divulgate.

Articolul 10

Procedura comitetului

1. Comisia beneficiază de asistență din partea comitetului instituit prin articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 260/2009 al Consiliului din 26 februarie 2009 privind regimul comun aplicabil importurilor⁹⁹. Comitetul respectiv este un comitet în sensul Regulamentului (UE) nr. 182/2011.

⁹⁹ JO L 84, 31.3.2009, p. 1.

2. În cazul în care se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 4 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.
3. În cazul în care se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 5 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.
4. Atunci când se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 8 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011 coroborat cu articolul 4 din același regulament.

FIȘA FINANCIARĂ LEGISLATIVĂ

1. CADRUL PROPUNERII/INIȚIATIVEI

- 1.1. Denumirea propunerii/inițiativei
- 1.2. Domeniul (domeniile) de politică în cauză în structura ABM/ABB
- 1.3. Tipul propunerii/inițiativei
- 1.4. Obiective
- 1.5. Motivul (motivele) propunerii/inițiativei
- 1.6. Durata acțiunii și impactul financiar al acesteia
- 1.7. Modul (modurile) de gestionare preconizat(e)

2. MĂSURI DE GESTIONARE

- 2.1. Dispoziții în materie de monitorizare și raportare
- 2.2. Sistemul de gestionare și control
- 2.3. Măsuri de prevenire a fraudelor și a neregulilor
- 2.4. Estimare a costurilor și a beneficiilor controalelor

3. IMPACTUL FINANCIAR ESTIMAT AL PROPUNERII/INIȚIATIVEI

FISĂ FINANCIARĂ LEGISLATIVĂ PENTRU PROPUNERI

1. CADRUL PROPUNERII/INIȚIATIVEI

1.1. Denumirea propunerii/inițiativei

Decizia Consiliului privind asocierea la Uniunea Europeană a țărilor și teritoriilor de peste mări (Decizia de asociere a TTPM)

1.2. Domeniul (domeniile) de politică în cauză în structura ABM/ABB¹⁰⁰

Titlul 21: Dezvoltare și relații cu statele din Africa, zona Caraibilor și Pacific (ACP)

21 04: Mediul și gestionarea durabilă a resurselor naturale, inclusiv energia

21 05: Dezvoltarea capitalului uman și social

21 06: Cooperarea geografică cu statele din Africa, zona Caraibilor și Pacific (ACP)

21 07: Acțiuni de cooperare pentru dezvoltare și programe *ad hoc*

1.3. Tipul propunerii/inițiativei

☐ Propunere/inițiativă care se referă la o **acțiune nouă**

☐ Propunere/inițiativă care se referă la o **acțiune nouă ca urmare a unui proiect-pilot/a unei acțiuni pregătitoare¹⁰¹**

☒ Propunere/inițiativă care se referă la **prelungirea unei acțiuni existente**

☐ Propunere/inițiativă care se referă la o **acțiune reorientată către o acțiune nouă**

1.4. Obiective

1.4.1. Obiectiv(e) strategic(e) multianual(e) al(e) Comisiei vizat(e) de propunere/inițiativă

Promovarea dezvoltării economice și sociale a TTPM și stabilirea de relații economice strânse între acestea și Uniunea Europeană în ansamblu

Promovarea intereselor și a prosperității locuitorilor acestor țări și teritorii, astfel încât aceștia să ajungă la dezvoltarea economică, socială și culturală la care aspiră

Consolidarea competitivității TTPM și a rezilienței acestora, reducerea vulnerabilității și promovarea cooperării dintre acestea și alți parteneri

¹⁰⁰ ABM (Activity Based Management): gestionarea pe activități – ABB (Activity Based Budgeting): stabilirea bugetului pe activități.

¹⁰¹ Astfel cum sunt menționate la articolul 49 alineatul (6) litera (a) sau (b) din Regulamentul financiar.

1.4.2. *Obiectiv(e) specific(e) și activitatea (activitățile) ABM/ABB în cauză*

Obiectivele sunt:

- a) contribuirea la promovarea valorilor și standardelor UE în lumea întreagă;
- b) stabilirea unei relații cu o componentă mai puternică de reciprocitate între UE și TTPM, având la bază interese mutuale;
- c) creșterea competitivității TTPM;
- d) creșterea rezilienței TTPM și reducerea vulnerabilității lor din punct de vedere economic și al protecției mediului;
- e) promovarea cooperării TTPM cu parteneri terți;
- f) integrarea priorităților agendei politice a UE;
- g) luarea în considerare a schimbării modelelor de comerț mondial și a acordurilor comerciale ale UE cu parteneri terți.

Cu intenția de:

- a) a promova dezvoltarea economică și socială a TTPM prin stabilirea de relații economice strânse între acestea și Uniunea Europeană în ansamblu;
- b) a sprijini capacitățile TTPM de a defini și de a pune în aplicare politici, strategii, planuri de acțiune și măsuri în domeniile alese pentru cooperarea dintre părți și a stabili o cooperare coordonată în domeniul mediului, al schimbărilor climatice și al reducerii riscului de dezastre, în sprijinul dezvoltării durabile a TTPM;
- c) a promova utilizarea durabilă și eficientă a resurselor și a încuraja decuplarea creșterii economice de degradarea mediului;
- d) a sprijini procesul de diversificare a economiilor TTPM;
- e) a contribui la dezvoltarea durabilă a TTPM și a promova excelența și competitivitatea industrială în TTPM, prin cooperarea dintre Uniunea Europeană și TTPM în domeniul științei, tehnologiei, inclusiv al tehnologiilor informației și comunicațiilor, al cercetării și inovării;
- f) a sprijini eforturile TTPM de a-și alinia legislația locală la legislația Uniunii Europene, în cazul în care este relevant;
- g) a consolida legăturile dintre tinerii care locuiesc în TTPM și Uniunea Europeană, a promova furnizarea unei educații de înaltă calitate și a unei munci decente în TTPM și în regiunile în care acestea sunt situate și a contribui la consolidarea capacității TTPM de a supraveghea și detecta epidemiile de boli transmisibile și a lua măsuri împotriva acestora;
- h) a ține seama și a contribui la păstrarea diversității și identității culturale a TTPM;

- i) a stimula buna integrare a TTPM în economia regională și mondială, precum și dezvoltarea comerțului cu bunuri și servicii;
- j) a atenua efectele ultraperifericității TTPM, care constituie o barieră în calea competitivității lor;
- k) a sprijini capacitățile TTPM de a elabora și de a pune în aplicare politicile necesare pentru dezvoltarea comerțului lor de bunuri și servicii;
- l) a sprijini eforturile TTPM de creare a unor condiții favorabile investițiilor care să susțină dezvoltarea lor socială și economică;
- m) a promova stabilitatea, integritatea și transparența sistemului financiar, precum și buna guvernare în domeniul fiscal;
- n) a sprijini eforturile TTPM de dezvoltare a unor mijloace de cooperare polițienească și judiciară inovatoare și eficiente, precum și în lupta lor împotriva traficului de ființe umane, a terorismului și a altor forme de criminalitate organizată;
- o) a sprijini capacitățile de export și comerciale ale TTPM;
- p) a asigura posibilități de cooperare și dialog cu obiective precise privind comerțul și domeniile aferente acestuia.

Activitatea (activitățile) ABM/ABB în cauză

Titlul 21: Dezvoltare și relații cu statele din Africa, zona Caraibilor și Pacific (ACP)

21 04: Mediul și gestionarea durabilă a resurselor naturale, inclusiv energia

21 05: Dezvoltarea capitalului uman și social

21 06: Cooperarea geografică cu statele din Africa, zona Caraibilor și Pacific (ACP)

21 07: Acțiuni de cooperare pentru dezvoltare și programe *ad hoc* (a se vedea punctul 1.2).

1.4.3. Rezultatul (rezultatele) și impactul preconizate

A se preciza efectele pe care propunerea/inițiativa ar trebui să le aibă asupra beneficiarilor vizati/grupurilor vizate.

Impactul preconizat constă în:

- a) relații economice mai strânse între TTPM și UE;
- b) capacitate sporită a TTPM de a defini și de a pune în aplicare politici, strategii, planuri de acțiune și măsuri în domeniile alese pentru cooperarea dintre părți;
- c) utilizare mai bună și mai eficientă a resurselor;
- d) diversificare mai accentuată a economiilor TTPM;
- e) cooperare mai intensă în domeniul științei, al tehnologiei, inclusiv al tehnologiei informației și comunicațiilor, al cercetării și inovării, precum și al mediului, schimbărilor climatice și al reducerii riscului de producere a dezastrelor;
- f) convergență mai mare între legislația TTPM și cea a UE;
- g) schimburi mai intense între tinerii din TTPM și UE, calitate sporită a educației și condiții de muncă mai bune în TTPM, precum și capacitate consolidată pentru a gestiona epidemiile de boli transmisibile;
- h) sensibilizare sporită cu privire la diversitatea și identitatea culturală a TTPM;
- i) o mai bună integrare a TTPM în economia regională și mondială;
- j) accesibilitate sporită a TTPM;
- k) capacități mai bune pentru a elabora și a pune în aplicare politicile necesare pentru dezvoltarea comerțului;
- f) condiții favorabile investițiilor în TTPM;
- m) sisteme financiare mai stabile, mai demne de încredere și mai transparente în TTPM;
- n) mijloace inovatoare și eficace de cooperarea polițienească și judiciară și anume în lupta împotriva traficului de ființe umane, a terorismului și a altor forme de criminalitate organizată;
- o) capacități consolidate de export și comerciale;
- p) dialog și cooperare mai intense, cu obiective precise privind comerțul și domeniile aferente acestuia.

1.4.4. Indicatori de rezultat și de impact

A se preciza indicatorii care permit monitorizarea punerii în aplicare a propunerii/inițiativei.

Decizia de asociere a TTPM este o decizie politică ce asigură cadrul legislativ pentru cooperarea dintre UE și TTPM, astfel cum se prevede în tratat.

Decizia de asociere a TTPM va fi completată de un regulament de punere în aplicare al Comisiei și de documente de programare în care strategiile de cooperare [sectorul (sectoarele) prioritar(e)] între UE și TTPM și alocațiile financiare respective sunt convenite în comun.

Documentele de programare și deciziile ulterioare de finanțare ale Comisiei vor include diferiți indicatori care vor fi utilizați în cadrul monitorizării strategiei. Indicatorii vor fi de mai multe tipuri - resurse alocate, resurse utilizate, rezultate și impact, în funcție de specificul țării sau teritoriului de peste mări și de domeniul de cooperare. În anumite cazuri în care modalitatea de punere în aplicare a sprijinului acordat de UE este sprijinul bugetar, nu este exclus să fie definite obiective anuale, iar sprijinul UE să fie acordat în funcție de nivelurile de performanță în raport cu obiectivele.

1.5. Motivul (motivele) propunerii/inițiativei

1.5.1. Cerințe de îndeplinit pe termen scurt sau lung

Tratatul prevede necesitatea de a se stabili dispoziții detaliate pentru asocierea TTPM la UE. Decizia actuală de asociere a TTPM expiră la 31 decembrie 2013 și este nevoie de un cadru legislativ astfel încât TTPM să beneficieze de sprijin și asistență corespunzătoare.

1.5.2. Valoarea adăugată a implicării UE

Având în vedere provocările din ce în ce mai complexe, niciuna dintre prioritățile interne ale UE – securitate, creștere economică inteligentă, favorabilă incluziunii și durabilă, precum și crearea de locuri de muncă, schimbările climatice, accesul la energie, eficiența resurselor, inclusiv protecția biodiversității, gestionarea sigură a apei sau a deșeurilor, sănătate și pandemii și educație – nu va fi îndeplinită în mod izolat de restul lumii.

Cu 27 de state membre care acționează în cadrul unor strategii și politici comune, UE este singura care dispune de masa critică necesară pentru a răspunde provocărilor globale, cum ar fi schimbările climatice. Acțiunile întreprinse la nivel individual de statele membre pot fi limitate și fragmentate. De asemenea, această masă critică plasează UE într-o poziție mai bună pentru a conduce dialogul de politică cu guvernele TTPM partenere.

Prin intermediul acțiunii sale externe, UE s-a angajat să își promoveze standardele și să își împărtășească experiența și cunoștințele în domeniu. TTPM au potențialul de a deveni avanposturi strategice ale UE în întreaga lume. Aducerea legislației și a standardelor TTPM la nivelul celor ale UE ar putea spori influența TTPM și, ulterior, a UE în regiunile respective.

1.5.3. Învățămintele desprinse din experiențele anterioare similare

Prin lansarea unei consultări publice, au fost definite mai multe aspecte de ordin general, cum ar fi mutarea preocupărilor de la reducerea sărăciei în cadrul cooperării pentru dezvoltare, la stabilirea unei relații cu o componentă mai puternică de reciprocitate. Această schimbare a fost susținută de TTPM și de statele membre în cadrul documentului comun de poziție în care, recunoscându-se faptul că actualul cadru de asociere a avut o contribuție semnificativă la

dezvoltarea economică și socială a TTPM, se consideră că era necesară o diferențiere între abordarea UE față de TTPM și cea față de statele ACP și alte țări în curs de dezvoltare. În schimb, se propune o abordare ce are la bază reciprocitatea și care să țină seama de caracteristicile specifice TTPM, de diversitatea și vulnerabilitatea acestora, și care să aibă ca fundament interese reciproce și valori comune. Schimbarea de paradigmă ar trebui, de asemenea, să ia în considerare prioritățile politice care au apărut în TTPM și UE.

Un studiu de evaluare externă realizat în 2011 a constatat că, în contextul cooperării financiare dintre TTPM și UE din perioada 1999-2009, timpul de răspuns al asistenței financiare acordate TTPM din resursele FED rezervate pentru a răspunde dezastrelor naturale și evenimentelor neprevăzute a fost prea lung.

Necesitatea de a încuraja cooperarea dintre TTPM și țările lor vecine a fost, de asemenea, identificată ca fiind un mijloc de asigurare a eficienței. În acest sens, studiul subliniază că UE nu facilitează într-o măsură suficientă cooperarea dintre TTPM și vecinii lor (țări terțe, statele ACP sau regiunile ultraperiferice ale UE), în special deoarece partenerii trebuie să mobilizeze fonduri UE diferite.

Accesul la programele UE și liniile bugetare orizontale, în ciuda eligibilității depline a TTPM pentru aceste programe, s-a dovedit a fi dificil de materializat, în principal din cauza lipsei unei capacități administrative în majoritatea TTPM, necesară pentru participarea la proiecte sau pentru prezentarea unor proiecte care au șanse să fie selecționate. În ceea ce privește regimul comercial, în studiile externe și în timpul consultărilor cu părțile interesate au fost identificate și/sau au fost marcate de Comisia Europeană o serie de aspecte. În evaluările lor globale privind regimul comercial al TTPM, TTPM, statele membre și evaluatorii externi au fost cu toții de acord asupra faptului că asocierea TTPM/UE, prin componenta sa comercială și economică, a contribuit la dezvoltarea durabilă socială și economică a TTPM, prin asigurarea unui acces securizat la piața extinsă a UE și la numeroase oportunități de export, precum și prin sprijinirea economiilor locale. În pofida acestor rezultate pozitive, evaluatorii externi au subliniat faptul că accesul larg pe piață oferit TTPM nu a condus întotdeauna la oportunități comerciale reale, întrucât TTPM s-au confruntat cu mai multe dificultăți legate de valorificarea efectivă a acestui acces la piață.

În ceea ce privește cooperarea comercială și economică dintre TTPM și UE, studiile externe recomandă ca documentul de asociere TTPM/UE revizuit să reanalizeze dispozițiile privind comerțul cu servicii și normele de origine, să prevadă sprijin suficient și consolidarea capacităților pentru dezvoltarea politicilor TTPM legate de comerț, precum și să susțină eforturile TTPM în ceea ce privește reforma în domeniul reglementării.

1.5.4. Coerența și posibila sinergie cu alte instrumente relevante

Strategia Europa 2020 oferă reperul în raport cu care este necesar să fie verificate coerența politicilor UE și promovarea valorilor, standardelor și intereselor acesteia. Trebuie să fie urmărită asigurarea coerenței cu prioritățile Strategiei Europa 2020 privind creșterea economică inteligentă și dezvoltarea durabilă, prin promovarea sprijinirii cercetării, inovării și tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC), precum și a capacităților de creștere economică durabilă, care constituie catalizatori ai dezvoltării socioeconomice.

Decizia de asociere a TTPM pentru perioada 2014-2020 va juca un rol important în acest sens. Într-adevăr, ideea înființării unor „centre de experiență și competențe” ar putea fi legată de punerea în aplicare și promovarea unor standarde ridicate, inclusiv de standarde internaționale, de exemplu în domeniile mediului, siguranței alimentelor și sănătății consumatorilor. Biodiversitatea bogată este o caracteristică a tuturor TTPM. În acest context, folosirea și protecția durabilă a acestei biodiversități ar beneficia dacă documentarea științifică și accesul la rezultatele cercetării s-ar îmbunătăți. De asemenea, punerea în aplicare a standardelor internaționale în domeniul siguranței alimentelor, al sănătății animalelor și al sănătății plantelor ar putea facilita schimburile între TTPM și partenerii lor comerciali, inclusiv state membre ale UE. Angajamentul UE privind standardele ecologice, precum și rolul său de actor mondial în lupta împotriva schimbărilor climatice ar putea fi de mare valoare atât pentru UE, cât și pentru TTPM. Comisia Europeană consideră că biodiversitatea și alte resurse naturale ale TTPM ar putea face obiectul unei cooperări consolidate în domeniul cercetării și al conservării. Un parteneriat în domeniul mediului ar putea fi de interes reciproc pentru ambele părți.

1.6. Durata acțiunii și impactul financiar al acesteia

☒ Propunere/inițiativă pe **durată determinată**

- ☒ Propunere/inițiativă în vigoare de la 1.1.2014 până la 31.12.2020
- ☒ Impact financiar de la 1.1.2014 până la 31.12.2020
- ☐ Propunere/inițiativă pe **durată nedeterminată**
- punere în aplicare cu o perioadă de creștere în intensitate din AAAA până în AAAA,
- urmată de o perioadă de funcționare în regim de croazieră.

1.7. Modul (modurile) de gestionare preconizat(e)¹⁰²

☒ **Gestiune centralizată directă** de către Comisie

☒ **Gestiune centralizată indirectă**, cu delegarea sarcinilor de execuție:

- ☒ agențiilor executive
- ☒ organismelor instituite de Comunități¹⁰³
- ☒ organismelor publice naționale/organismelor cu misiune de serviciu public
- ☐ persoanelor cărora li se încredințează executarea unor acțiuni specifice în temeiul titlului V din Tratatul privind Uniunea Europeană, identificate în actul de bază relevant în sensul articolului 49 din Regulamentul financiar

☒ **Gestiune partajată** cu state membre

☒ **Gestiune descentralizată** împreună cu țări terțe

☐ **Gestiune în comun** cu organizații internaționale (*a se preciza*)

Dacă se indică mai multe moduri de gestionare, se furnizează detalii suplimentare în secțiunea „Observații”.

Observații

Întrucât Decizia de asociere a TTPM este un cadru pentru cooperarea dintre TTPM și UE, modalitățile de punere în aplicare care urmează a fi prevăzute în deciziile de finanțare vor fi stabilite de la caz la caz, în funcție de strategia convenită și de caracteristicile specifice ale țării sau teritoriului de peste mări în cauză.

¹⁰² Explicațiile privind modurile de gestionare, precum și trimiterile la Regulamentul financiar sunt disponibile pe site-ul BudgWeb: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

¹⁰³ Astfel cum sunt menționate la articolul 185 din Regulamentul financiar.

2. MĂSURI DE GESTIONARE

2.1. Dispoziții în materie de monitorizare și raportare

A se preciza frecvența și condițiile aferente acestor dispoziții.

Decizia de asociere a țărilor și teritoriilor de peste mări stabilește cadrul legislativ pentru asocierea TTPM la UE. Aceasta este, prin natura sa, un text care definește relațiile externe ale UE cu aceste țări și teritorii și, ca atare, punerea sa în aplicare nu poate fi evaluată prin indicatori principali. Cu toate acestea, strategiile de cooperare convenite între UE și TTPM în vederea dezvoltării durabile a TTPM vor face obiectul unor evaluări pe baza unor indicatori de resurse alocate și de resurse utilizate definiți în cadrul fiecărui program.

2.2. Sistemul de gestiune și control

2.2.1. Riscul (riscurile) identificat(e)

Mediul de risc

Mediul operațional al ajutoarelor acordate în temeiul prezentei decizii se caracterizează prin următoarele riscuri legate de nerealizarea obiectivelor, gestiunea financiară sub nivelul optim și/sau nerespectarea normelor aplicabile (erori privind legalitatea și regularitatea):

- instabilitatea economică/politică și/sau dezastrele naturale pot duce la dificultăți și la întârzieri în ceea ce privește proiectarea și efectuarea intervențiilor, în special în statele fragile;
- lipsa capacității instituționale și administrative în țările partenere poate duce la dificultăți și la întârzieri în ceea ce privește proiectarea și efectuarea intervențiilor;
- proiectele și programele dispersate geografic (care acoperă aproximativ multe state/teritorii/regiuni) pot pune probleme de natură logistică sau legate de resurse în ceea ce privește monitorizarea – mai ales pentru activitățile de monitorizare de la fața locului;
- diversitatea partenerilor/beneficiarilor potențiali, care dispun de structuri și capacități de control intern diferite, pot fragmenta și, prin urmare, reduce eficacitatea și eficiența resurselor Comisiei disponibile pentru sprijinirea și monitorizarea furnizării ajutorului;
- calitatea slabă și cantitatea redusă a datelor disponibile privind rezultatele și impactul furnizării ajutorului extern/punerii în aplicare a planului național de dezvoltare în țările partenere pot reduce capacitatea Comisiei de a raporta cu privire la rezultatele obținute și de a-și asuma responsabilitatea pentru acestea;
- o lipsă a creditelor administrative poate conduce la resurse insuficiente pentru gestionarea corespunzătoare a acțiunilor prevăzute în decizie.

Nivelul preconizat al riscului de neconformitate cu normele aplicabile

În ceea ce privește conformitatea, obiectivul stabilit pentru instrument este de a menține nivelul tradițional al riscului de neconformitate (rata de eroare) pentru portofoliul DEVCO, care reprezintă un nivel „net” de eroare reziduală (pe o bază multianuală, după ce asupra contractelor încheiate au fost efectuate toate controalele și corecțiile planificate) mai mic de 2 %. De regulă, acest lucru a implicat un nivel estimat de eroare cuprins între 2 și 5 %, calculat pe baza unui eșantion anual aleatoriu de operațiuni ales de Curtea de Conturi Europeană în vederea emiterii declarației anuale de asigurare (DAS). DEVCO consideră că acesta este cel mai scăzut nivel al riscului de neconformitate realizabil în raport cu mediul său de risc ridicat și ținând seama de sarcina administrativă și de raportul cost-eficacitate al controalelor privind conformitatea.

2.2.2. Metoda (metodele) de control preconizată (preconizate)

Controlul intern în cadrul Direcției Generale Dezvoltare și Cooperare - EuropeAid

Procesul de control/gestionare intern(ă) al Direcției Generale Dezvoltare și Cooperare - EuropeAid are menirea de a oferi o garanție rezonabilă cu privire la îndeplinirea obiectivelor din perspectiva eficacității și eficienței operațiunilor pe care le desfășoară, a fiabilității rapoartelor sale financiare și a respectării cadrului legislativ și procedural relevant.

Eficacitate și eficiență

Pentru a asigura eficacitatea și eficiența operațiunilor sale (și a reduce nivelul ridicat de risc din mediul său legat de ajutorul extern), pe lângă toate elementele amplului proces de politică și planificare strategică al Comisiei, mediul de audit intern și celelalte cerințe ale standardelor de control intern ale Comisiei, aceasta va continua să aplice un cadru de gestionare a ajutorului adaptat tuturor instrumentelor sale, care va include:

- o gestionare descentralizată a celei mai mari părți a ajutorului extern de către delegațiile UE la fața locului;
- o responsabilitate financiară clară și oficială [de la ordonatorul de credite delegat (directorul general)], printr-o subdelegare a ordonatorului de credite subdelegat (director) de la sediul central către șeful delegației UE;
- raportări periodice ale delegațiilor UE către sediul central (rapoarte privind gestionarea asistenței externe), inclusiv o declarație anuală de asigurare emisă de șeful delegației UE;
- asigurarea unui program substanțial de formare a personalului, atât la nivelul sediului central, cât și al delegațiilor respective ale UE;
- oferirea de sprijin și de orientări substanțiale de către sediul central/delegații (inclusiv prin internet);
- vizite periodice de „verificare” a delegațiilor către care s-a efectuat delegarea, la fiecare 3-6 ani;
- o metodologie de gestionare a ciclului de proiectare și de programare, care să includă:

- instrumente de asigurare a calității pentru proiectarea intervenției, metoda de furnizare, mecanismul de finanțare, sistemul de gestionare, evaluarea și selecția oricăror parteneri de punere în aplicare etc.;
- instrumente de gestionare, monitorizare și raportare privind programele și proiectele, pentru o punere în aplicare eficientă, inclusiv monitorizarea externă periodică la fața locului a proiectelor;
- componente importante de evaluare și audit.

Raportare financiară și contabilitate

Comisia va continua să respecte cele mai înalte standarde de contabilitate și raportare financiară, utilizând sistemul de contabilitate pe bază de angajamente al Comisiei (*accruals based accounting system* - ABAC), precum și instrumente specifice de asistență externă, cum ar fi Sistemul comun de informații Relex (CRIS).

În legătură cu respectarea cadrului legislativ și procedural relevant, metodele de control privind conformitatea sunt prezentate în secțiunea 2.3 (măsuri de prevenire a fraudelor și neregulilor).

2.3. Măsuri de prevenire a fraudelor și a neregulilor

A se preciza măsurile de prevenire și de protecție existente sau preconizate.

- Având în vedere mediul de risc ridicat în care operează oficiul de cooperare EuropeAid, sistemele sale trebuie să anticipeze apariția semnificativă a unor potențiale erori de conformitate (nereguli) în tranzacții și să asigure un nivel ridicat al controalelor de prevenire, detectare și corecție într-o etapă cât mai timpurie a procedurii de plată. În practică, aceasta înseamnă că, anterior plății finale a proiectelor, în cadrul controalelor de conformitate ale EuropeAid se va ține seama, în primul rând, de verificările semnificative *ex ante* pe bază multianuală efectuate atât de auditorii externi, cât și de personalul Comisiei specializat în domeniu (deși se efectuează totuși unele audituri și controale *ex post*), extinse în afara garanțiilor financiare impuse prin Regulamentul financiar. Cadrul de conformitate al EuropeAid este constituit, între altele, din următoarele componente semnificative:
- măsuri de prevenire;
- cursuri de formare de bază obligatorii privind aspectele legate de fraudă, destinate personalului responsabil de gestionarea ajutorului și auditorilor;
- furnizarea de orientări (inclusiv prin internet), inclusiv a Ghidului practic privind contractele, a manualului EuropeAid și a setului de instrumente privind gestiunea financiară (destinat partenerilor responsabili de punerea în aplicare);
- o evaluare *ex ante* pentru a se asigura faptul că, în cadrul autorităților ce asigură gestionarea fondurilor relevante prin gestiune în comun și gestiune descentralizată, au fost instituite măsuri corespunzătoare de combatere a fraudei destinate prevenirii și detectării cazurilor de fraudă în ceea ce privește gestiunea fondurilor UE;

- o verificare *ex ante* a mecanismelor de combatere a fraudei existente în țara parteneră, ca parte a evaluării criteriului de eligibilitate al gestionării finanțelor publice în vederea acordării de sprijin bugetar (respectiv, un angajament ferm de a combate fraudă și corupția, autorități de control corespunzătoare, o capacitate judiciară suficientă și mecanisme de răspuns și de sancționare eficiente);
- în 2008, Comisia a semnat Inițiativa internațională privind transparența ajutoarelor (IATI) la Accra, aprobând un standard de asigurare a transparenței ajutorului care să asigure furnizarea la timp, cu regularitate, a unor date detaliate privind fluxurile de ajutoare și documentele legate de acestea;
- din 14 octombrie 2011, Comisia implementează prima fază a standardului IATI pentru transparența publicării de informații privind ajutoarele, înainte de următorul forum la nivel înalt privind eficacitatea ajutorului de la Busan, din noiembrie 2011. În plus, Comisia va lucra în colaborare cu statele membre la o aplicație IT comună bazată pe internet, denumită TR-AID, care transformă datele referitoare la ajutoarele UE furnizate prin intermediul IATI și al altor surse în informații ușor de utilizat cu privire la ajutoare;
- măsuri de detectare și de remediere;
- audituri și verificări externe (atât obligatorii, cât și bazate pe riscuri), efectuate inclusiv de Curtea de Conturi Europeană;
- verificări retrospective (bazate pe analiza riscurilor) și recuperări;
- suspendarea finanțării UE în cazul constatării unor cazuri grave de fraudă, printre care cele de corupție pe scară largă, până în momentul în care autoritățile adoptă măsurile corespunzătoare de remediere și prevenire a unor fraude de acest tip în viitor;
- EuropeAid își va consolida strategia de combatere a fraudei, în conformitate cu noua strategie antifraudă a Comisiei adoptată la 24 iunie 2011, pentru a garanta, printre altele, următoarele aspecte:
- conformitatea deplină cu CAFS a controalelor antifraudă interne ale Comisiei;
- faptul că metoda Comisiei de gestionare a riscului de fraudă este orientată spre identificarea domeniilor cu risc de fraudă și a reacțiilor adecvate;
- faptul că sistemele utilizate la cheltuirea fondurilor UE în țările terțe permit recuperarea datelor relevante în vederea includerii lor în gestionarea riscului de fraudă (de exemplu, dubla finanțare);
- faptul că, atunci când este necesar, ar putea fi create grupuri de lucru în rețea și instrumente IT adecvate, consacrate analizării cazurilor de fraudă legate de sectorul ajutorului extern.

2.4. Estimare a costurilor și a beneficiilor controalelor

Pentru portofoliul EuropeAid în ansamblu, costurile aferente controlului intern/gestionării se ridică la o medie anuală a angajamentelor estimată la 658 de milioane EUR în planificarea

bugetului pentru perioada 2014-2020. Această cifră include gestionarea FED, care se realizează în mod integrat, în cadrul structurii de gestionare a EuropeAid. Costurile „neoperaționale” reprezintă aproximativ 6,4 % din media anuală estimată de 10,2 miliarde EUR planificată pentru angajamentele globale (operaționale + administrative) ale EuropeAid în ceea ce privește portofoliul său de cheltuieli finanțate de bugetul general al UE și de Fondul european de dezvoltare în perioada 2014-2020.

Aceste costuri de gestionare iau în considerare întregul personal al EuropeAid, de la sediul central și din delegații, infrastructura, deplasările, activitățile de formare, de monitorizare, de evaluare și contractele de audit (inclusiv cele lansate de beneficiari).

EuropeAid intenționează să reducă, în timp, raportul dintre activitățile de gestionare și activitățile operaționale, în cadrul regimurilor îmbunătățite și simplificate ale noilor instrumente, pe baza modificărilor posibile care vor fi introduse în temeiul Regulamentului financiar revizuit. Beneficiile esențiale ale acestor costuri de gestionare se fac simțite sub aspectul îndeplinirii obiectivelor de politică și al utilizării eficiente și eficace a resurselor, precum și prin aplicarea de măsuri de prevenire ferme și eficiente din punctul de vedere al costurilor, precum și a altor controale care să asigure utilizarea conform legii și regulată a fondurilor.

Deși se va urmări în continuare îmbunătățirea naturii și orientării activităților de gestionare și a verificărilor de conformitate în legătură cu portofoliul, aceste costuri sunt, în ansamblu, necesare pentru îndeplinirea cu eficacitate și eficiență a obiectivelor instrumentelor, cu un risc minim de neconformitate (sub nivelul rezidual de eroare de 2 %) și sunt semnificativ mai scăzute decât riscurile pe care le implică suprimarea sau reducerea controalelor interne în acest domeniu cu un grad de risc ridicat.

3. IMPACTUL FINANCIAR ESTIMAT AL PROPUNERII/INIȚIATIVEI

Nota bene:

Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu intitulată „Pregătirea cadrului financiar multianual privind finanțarea cooperării UE cu statele din Africa, zona Caraibilor și Pacific, precum și cu țările și teritoriile de peste mări pentru perioada 2014-2020 (cel de al 11-lea Fond european de dezvoltare)” a inclus, de asemenea, alocarea financiară propusă pentru TTPM în temeiul celui de al 11-lea FED.

În acest scop, a fost pregătită o fișă financiară simplificată: „EVALUAREA IMPACTULUI CELUI DE AL 11-LEA FED ASUPRA RUBRICII V” [COM (2011) 837 final, Bruxelles, 7.12.2011].